032:1H91:1
F2

032:1H91:1 F2
MADHAVA PANIKKAR.
Bhagavad gita and
Sivarátru mahat-
myam.

37833

MUL
037833

മദ്ധ്യകാല മലയാള മാതൃകകൾ

രണ്ടാം ഭാഗം

(മാധവപ്പണിക്കരുടെ ഭഗവൽഗീതയും
രാമപ്പണിക്കരുടെ ശിവരാത്രി
മാഹാത്മ്യവുമടങ്ങിയതു്)

പ്രസാധകൻ,

ഉള്ളൂർ എസ്സ്. പരമേശ്വരയ്യർ,
എം. ഏ., ബി. എൽ.,

പകർപ്പവകാശം.

(എല്ലാ പ്രതികളിലും പ്രസാധകന്റെ
മുദ്രയുണ്ടായിരിക്കും)

വില രൂപ ഒന്നു്.

തിരുവനന്തപുരം

ബി. വി. ബുക്കഡിപ്പോ പ്രവൎത്തകന്മാൎക്കുവേണ്ടി

"കമലാലയ" അച്ചുക്കൂടത്തിൽ

അച്ചടിച്ചതു്.

൨-ാംപതിപ്പ് കാപ്പി 1000

1097.

57833

032: (H91)

F2

FOREWORD.

This volume of the 'Specimens of Medieval Malayalam' contains two important works of that period—Madhava Panikkar's *Bhagavathgita* and Rama Panikkar's *Sivaratrimahatmyam.* Both these poets, of whom the former was the grand-uncle of the latter, flourished in the fourteenth century of the Christian era. Malayalam has good reasons for congratulating itself on the fact that it was the language into which the immortal *Gita* was, for the first time, translated from Sanskrit. As for *Sivaratrimahatmyam,* I may be permitted to state in this connection that I was the first to discover its existence. A portion of this poem was excerpted in my *Padyamanjari, Part VII.* The whole work is now presented to the public.

Trivandrum. }
30th October 1915. } S. Paramesvara Aiyar.

അവതാരിക

‘മദ്ധ്യകാല മലയാള മാതൃകകൾ’ എന്ന ഗ്രന്ഥപരമ്പരയുടെ ഒന്നാംഭാഗമായി കണ്ണശ്ശരാമായണം ആരണ്യകാണ്ഡം ഞാൻ ൲൱൰൪-ൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചപ്പോൾ അതിന്റെ അവതാരികയിൽ “ഭാഷാഭിമാനികളുടെ സഹായം വേണ്ടതുപോലെ ഉണ്ടാകുമെങ്കിൽ രാമായണത്തിന്റെ ശേഷം കാണ്ഡങ്ങളും, ഉത്തര രാമായണവും, ഭാരതവും, ഭഗവൽഗീതയുംകൂടി എന്റെ കൈവശമുള്ളതു ക്രമേണ അച്ചടിപ്പിക്കാമെന്നുദ്ദേശിക്കുന്നു” എന്നെഴുതിയിരുന്നു. അവയിൽ ഭഗവൽഗീതയും, അന്നു ഞാനും ഇന്നുവരെ മറ്റാരും കാണാത്തതായ ശിവരാത്രിമാഹാത്മ്യമെന്ന ഒരപൂവ്വകൃതിയും ഇപ്പോൾ മഹാജനസമക്ഷം അവതരിപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

തിരുവല്ലാത്താലൂക്കിൽ ചേന്നിരണം എന്ന സ്ഥലത്തു തൃക്കപാലീശ്വരം എന്നൊരു ശിവക്ഷേത്രമുണ്ടു്. ഈ ക്ഷേത്രത്തിനു മുൻകാലത്തു് ഇന്നത്തെക്കാൾ അധികം പ്രസിദ്ധിയുണ്ടായിരുന്നു. ഇതിനു കുറെ അകലത്തായി കണ്ണശ്ശൻ പറമ്പ് എന്ന പേരിൽ ഒരു പുരയിടം ഇപ്പോഴുമുണ്ടു്. ഈ പുരയിടമാണ് മഹാകവി കണ്ണശ്ശപ്പണിക്കരുടെ ജന്മഭൂമി. ക്ഷേത്രത്തിൽനിന്നു സ്വഗൃഹത്തിലേക്ക് പോകുന്നതിനുള്ള ലക്ഷ്യം കാണിച്ചു് അദ്ദേഹം “ചെമ്പൊടിരുമ്പുമൂശകശരക്കോലമ്പതിരടി മുൻപു വലത്തു” എന്നൊരു കവി പാടീട്ടുള്ളതായി ഐതിഹ്യമുണ്ടു്. ഇതിന്റെ അർത്ഥം ക്ഷേത്രത്തിനു സമീപം ഒരു മൂശാരിയുടെയും അതിനപ്പുറത്തായി ഒരു കൊല്ലന്റെയും അതിനുമപ്പുറത്തായി ഒരു മുരുക്കുപെട്ടിയുണ്ടാക്കുന്നവന്റെയും അതിനുമപ്പുറത്തായി ഒരാശാരിയുടെയും വീടുണ്ടായിരുന്നു എന്നും ആശാരിയുടെ വീട്ടിനു് അൻപത്തിരണ്ടടിമാറി വലത്തുവശത്തായിരുന്നു തന്റെ ഗൃഹമെന്നുമാണു്.

നിരണത്തു ജനിച്ചവരായി ഏകദേശം സമകാലീനന്മാരെന്നു പറയാവുന്ന മൂന്നു ഭാഷാകവികളുടെ പേർ നമുക്കിപ്പോളറി

വുണ്ട്. അവരിൽ ഒന്നാമൻ, ഭഗവൽഗീതാകൎത്താവായ മാധവപ്പണിക്കരും, രണ്ടാമൻ, ഭാരതമാലാ കൎത്താവായ ശങ്കരപ്പണിക്കരും, മൂന്നാമൻ രാമായണാദിവിവിധഗ്രന്ഥനിൎമ്മാതാവായ രാമപ്പണിക്കരുമാണ്. ഇവരിൽ രാമപ്പണിക്കരേയാണ് സാക്ഷാൽ കണ്ണശ്ശപ്പണിക്കരെന്നു പറയുന്നതു്. അദ്ദേഹം തന്നേയും തന്റെ വംശത്തേയും പററി ഉത്തരരാമായണത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ താഴെ കാണുന്ന വിധം പറയുന്നു:—

'വാനലകിനു സമമാകിയ നിരണ-
മഹാദേശേ താൻ വന്നുളനായാ-
ന്നൂനമിലാത മഹാഗുരുവരനാ-
യുഭയ കവീശ്വരനായ മഹാത്മാ.
മാനിതനാകിയ കരുണേശൻ പര-
മാത്മാവേ താനെന്നറിവുററ
ദീനത വാരാതെ മററാരോ
ദേഹികളെപ്പോൽ വാണ്ണോൻ പലനാൾ.
ആനവനിരുവർ അനുജരുളന്മാ-
രാശരവനുടെ സോദരിമാരായ്
മാനിനിമാരവരാൽ മൂവർ പിറന്നാർ
മററുള്ള കാലമവൻ തിരുവടിയും
താനുടനേ താങ്ങലൊട്ടു വേറായ്
തനിമയെ പരമാത്മാവേയായാ-
നാനവരോടെതിരായ് വിദ്യാധിപ-
രായാർ പുനരവനുടെ തനയന്മാർ.
തനയന്മാരാമവരിരുവൎക്കു
സഹോദരിമാർ മൂവൎക്കും മകനാ-
യനുപമയാമവരൾ മൂവരിലിളയവ-
ളാകിയ മാനിനി പെററുളനായാൻ
ഇനിയ മഹാദേവാജ്ഞയിനാലെ-
ഴിതമൊട്ടു വാലകനാകിയ രാമൻ
പുനരവനാം നിജ പാപം കളവാൻ
പുരുഷോത്തമ കഥ ചൊൽക തുനിഞ്ഞാൻ.'

ഇതിൽ നിന്നു കണ്ണശ്ശപ്പണിക്കരുടെ മാതാമഹൻ പ്രസിദ്ധ പണ്ഡിതനും പരമയോഗിയും മഹാവിശിഷ്ടനുമായ ഒരു പുരുഷരത്നമായിരുന്നു എന്നും അദ്ദേഹം "ഉഭയ കവീശ്വരൻ" ആതായതു് സംസ്കൃതത്തിലും മലയാളത്തിലും കവനം ചെയ്യുന്ന മഹാന്മാരിൽ പ്രഥമ ഗണനീയനായിരുന്നു എന്നും അദ്ദേഹത്തിനു രണ്ടു പുത്രന്മാരും മൂന്നു പുത്രിമാരുമുണ്ടായിരുന്നു എന്നും പുത്രന്മാർ രണ്ടുപേരും അച്ഛനെപ്പോലെ തന്നെ വിദ്യാധിപർ അഥവാ മഹാവിദ്വാന്മാരായിരുന്നു എന്നും രാമപ്പണിക്കർ അവരുടെ ഒടുവിലത്തെ സഹോദരിയുടെ പുത്രനായിരുന്നു എന്നും തെളിയുന്നുണ്ടു്. രാമായണം കവിയുടെ ബാല്യത്തിലെ കൃതിയാണെന്നുള്ളതിന്നു് യുദ്ധകാണ്ഡത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ—

"അവനിയിൽ നന്മ ചേർന്നിരണം തന്നിലൊരു ദീപമായ്മ-
റവതരണം ചെയ്വാൻ കരുണേശനാകിയ ദേശികന്മ-
റാവനവണ്ണം പിറന്നുള്ള പുത്രരാമവർകളുമേകൊരെൻ-
പമർമരുകൻ കനിവോടൊരു രാമദാസനതിവ ബാലൻ
അവനിയിൽ മുൻപു മാമുനി താനിയറ്റിയ ചാരു രാമാ-
യണമയ്യുമകമതിവചുരുക്കമായിവണ്ണം മൊഴിന്താൻ.

എന്നു കാണുന്ന പാട്ടു് ലക്ഷ്യമാണ്. 'മരുകൻ' എന്ന പദത്തിനു മരുമകൻ എന്നാണർത്ഥം. രാമായണാനന്തരമാണ് രാമപ്പണിക്കർ ഭാരതമുണ്ടാക്കിയതു്,

"കല്ലവാൻ പാപം മുന്നേ രാമ-
കഥാമൊട്ടായ പ്രകാരം ചൊന്നേൻ-
നിലയാതെ ശ്രീകൃഷ്ണകഥായാ-
മിനിയെല്ലതൊരു പടിചൊൽക തുനിഞ്ഞേൻ.
എളിയാനകതിയിവൻ പുനരെന്റോർ-
ത്തൊന്നായിതിന്നികഴാതറിവുടയോർ
ജളരാമവരപരാധം ചൊന്നാൽ
ചേതവുമില്ലവരുടെ നമക്കോ."

എന്നുള്ള ഭാരതത്തിലെ പാട്ടു ഭാഗങ്ങൾ. 'അകതി' 'അഗതി'യുടെ തത്ഭവമാണ്.

ഈ കവിയുടെ കൃതി തന്നെയാണ് ശിവരാത്രി മാഹാത്മ്യവും.

"ഇത്ര നിരഞ്ഞു കപാലീശപരമാ-
നന്ദീശന പശുപതിതന്നരുളാലേ-
യിതമൊടവൻ തിരുവടിയുടെ ചരിത-
മിയമ്പുമതിന്നു തുനിഞ്ഞിതു മറവം
'ബത! ഗുരുനാഥന്മാരറിവീടിയ
വേദവ്യാസാദികളുമെന്നിക്കി-
ങ്ങതിസുഖമായ് നൽകീടുക വരമി-
ങ്ങണയാമമപാതകമിതുചൊന്നാൽ'
ആരണനരാദിസമസ്തപ്രാണിക-
ളാമവർകൾക്കും പാപം കളവാൻ
കാരണമാകിയ ശിവരാത്രൌ വ്രത-
കഥയിതു ചൊന്നാലയ്യാ പ്രകാരം
സാരതയില്ലാതേ കൃതിരാമൻ
താൻ നിരഞ്ഞു കപാലീശപരമ
മഹേശമുമാപതിതന്നരുളാലെ
ചെയ്താനേവം ഭാഷയിനാലേ"

എന്നുമുള്ള പാട്ടുകൾ നോക്കുക.

രാമപ്പണിക്കരുടെ ഭാരതം ശങ്കരപ്പണിക്കരുടെ ഭാരതമാലയിൽ നിന്നു വ്യത്യസ്തമാണു. ഭാരതമാലാകർത്താവ് ഗ്രന്ഥാവസാനത്തിൽ തന്നെപ്പററി

"തന്നുണർവേ സംസാരപ്പട-
സമസ്തവുമായ കാലവുമെങ്ങും
ഇനിനിറന്തമിലതതിനുമൊത്തു
തുരീയാതീതവുമായുണർവായ
തന്നുണർവായുണർവേ വടിവാകിമ-
ഹാഭാരത കഥ ശങ്കരനാൻപാട്ടു
ചൊന്നതുരപ്പവരെപ്പവരെന്നും
ശോകമൊഴിന്തവനന്തസുഖത്തെ"

എന്ന പാട്ടിൽ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. രാമപ്പണിക്കരുടെ ഭാരതം ഭാരതമാലയെക്കാൾ വളരെ വിസ്തരിച്ചു് എഴുതീട്ടുള്ളതാണു്. അതു് അവസാനിപ്പിക്കുവാൻ കവിക്കു് ഇടവന്നുവോ എന്നു് സംശയിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ദ്രോണപർവ്വത്തിനു മേലുള്ള ഭാഗങ്ങൾ എനിക്കു കാണ്മാൻ സാധിച്ചിട്ടില്ല.

സാക്ഷാൽ ശങ്കരകവി ശ്രീകൃഷ്ണവിജയകർത്താവാണെന്നു് ഇപ്പോൾ തെളിഞ്ഞിട്ടുള്ള സ്ഥിതിക്കു് ഭാരതമാലാകർത്താവു് അന്യനാണെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. കണ്ണശ്ശരാമായണത്തിന്റെ അവതാരികയിൽ മാധവപ്പണിക്കർ പുത്രനും ശങ്കരപ്പണിക്കർ പിതാവുമായിരിക്കണമെന്നു ഞാൻ ഊഹിച്ചതു ശരിയല്ല. ഭഗവൽഗീതാകർത്താവുതന്നെയാണു് പിതാവെന്നു് അനുമിക്കുവാൻ ന്യായങ്ങൾ അധികമുണ്ടു്.

ഈ മൂന്നു കവികളും കൊല്ലം ആറാം ശതവർഷത്തിലാണു ജീവിച്ചിരുന്നതു്. അവരുടെ കൃതികൾ അന്നു നാട്ടിൽ നടപ്പുണ്ടായിരുന്ന ഭാഷയിലത്രേ എഴുതപ്പെട്ടതു്. മലയാളത്തിനും തമിഴിനും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം. അന്നു് ഒരുവിധം പ്രചുരമായിത്തന്നെയിരുന്നു എങ്കിലും മലയാളം തമിഴിൽ നിന്നു ഭിന്നമാണെന്നുള്ള ബോധം ജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ അക്കാലത്തും അങ്കുരിച്ചിരുന്നില്ല. ബ്രഹ്മാണ്ഡപുരാണം, രാമപ്പണിക്കരുടെ ഒരു ഗദ്യഗ്രന്ഥമാണു്. അതിൽ അദ്ദേഹം "ശ്രീവേദവ്യാസമഹർഷി അരുളിച്ചെയ്ത ബ്രഹ്മാണ്ഡപുരാണത്തിൽ മദ്ധ്യഭാഗത്തെ ഇതാ ഞാൻ തമിഴാക്കൊണ്ടറിയിക്കിന്റേൻ" എന്നാണു് ഉപക്രമരൂപേണ എഴുതുന്നതു്. ഏകദേശം ആ കാലത്തു തന്നെ ഉണ്ടായ ലീലാതിലകത്തിൽ ആണു് മലയാളത്തെ ഇദംപ്രഥമമായി ഒരു പ്രത്യേകഭാഷയുടെ നിലയിൽ വ്യവഹരിക്കുന്നതു്. ഈ വക വിഷയങ്ങളെപ്പററി വിസ്തരിച്ചു് ഞാൻ എന്റെ കേരളഭാഷാസാഹിത്യചരിത്രത്തിൽ ഉപന്യസിക്കുന്നതായിരിക്കും ഉചിതം എന്നു വിചാരിച്ചു് ഇവിടെ നിറുത്തുന്നു.

നിരണം കവികളുടെ വൃത്താന്തത്തിനു് നിരണവൃത്താന്തം എന്നൊരു പേർ മുൻപിനാലേയുള്ളതാണു്. ഇതു അവർ കണ്ടു

പിടിക്കയും അവരോടുകൂടിത്തന്നെ അവസാനിക്കയും ചെയ്കയാൽ ഉചിതമായ ഒരു നാമകരണമാണെന്നു പറയാതെ കഴികയില്ല. നിരണകവികൾക്കു നാലു വൃത്തങ്ങളാണുള്ളതു്. അവയെല്ലാം മാത്രാവൃത്തങ്ങളുമാണു്. അവയിൽ പ്രധാനമായിട്ടുള്ളതു് ൧൬ മാത്രകൾ വീതമുള്ള രണ്ടുഖണ്ഡങ്ങളോടുകൂടിയ നാലു പാദങ്ങൾ അടങ്ങിയ ഒരു വൃത്തമാണു്. ഒരു പാട്ടിൽ ൧൨൮ മാത്രകൾ ഉണ്ടായിരിക്കണമെന്നാണു് കണക്കു്. ഈ വൃത്തം തന്നെയാണു് അനന്തരകാലങ്ങളിൽ പ്രകാരാന്തരേണ ഓട്ടൻതുള്ളലിൽ കയറി സ്ഥലം പിടിച്ചു കാണുന്നതു്. ശിവരാത്രിമാഹാത്മ്യം മുഴുവൻ ഈ വൃത്തത്തിൽ തന്നെ എഴുതപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഭഗവൽഗീത ആറാമദ്ധ്യായത്തിൽ കുറെ ഭാഗങ്ങളിൽ പാദത്തിനു മുപ്പത്തെട്ടും ചില പാട്ടുകളിൽ നാല്പത്തുവീതം മാത്രകൾ കാണുന്നുണ്ടു്. പതിനൊന്നാമദ്ധ്യായത്തിൽ കുറെ പാട്ടുകൾ അൻപതു മാത്ര വീതമുള്ള പദങ്ങളിലുമെഴുതപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഇവയിൽ ആദ്യത്തേതൊഴിച്ചു മററു വൃത്തങ്ങളെല്ലാം ഭാഷയിൽ അതിനുമുമ്പുതന്നെ പ്രചുരപ്രചാരങ്ങളായിരുന്നു. ഇതുകൂടാതെ അന്താദിപ്രാസവും പൂർവ്വസമ്പ്രദായമനുസരിച്ചു നിരണകവികൾ സ്വീകരിച്ചിരുന്നു.

ശിവരാത്രിമാഹാത്മ്യകർത്താവിന്റെ കവിതാസാമർത്ഥ്യം സുപ്രസിദ്ധമാകയാൽ അതിനെപ്പററി ഇവിടെ ഒന്നും പ്രസ്താവിക്കണമെന്നു വിചാരിക്കുന്നില്ല. കണ്ണശ്ശരാമായണത്തിലെ സാരള്യാദിഗുണങ്ങൾ മുഴുവൻ ഈ ഖണ്ഡകാവ്യത്തിലും പ്രതിഫലിച്ചു കാണുന്നു എന്നു മാത്രമേ സമഷ്ടിയായി അതിനെപ്പററി ഇവിടെ പറയേണ്ടതുള്ളൂ.

സകലോപനിഷൽസാരസർവ്വസ്വവും ഭാരതീയരുടെ ആത്മാഭിമാനത്തിനു ശാശ്വതഭാജനവുമായ ഭഗവൽഗീതയുടെ മാഹാത്മ്യത്തെയും മററും പററി എന്തെങ്കിലും എഴുതുക എന്നു വച്ചാൽ അതുതന്നെ ഒരു പ്രത്യേക പുസ്തകമായി തീരുമെന്നുള്ള ഭയം എന്നെ ആ സാഹസത്തിൽ നിന്നു വിരമിപ്പിക്കുന്നു. മനുഷ്യന്റെ മാനസികങ്ങളായ സന്ദേഹങ്ങൾക്കു ഈ ഗ്രന്ഥപാരായണത്തിൽ നിന്നു സിദ്ധിക്കുന്ന നിവൃത്തി അന്യാ

ദ്ദേശമാണെന്നുള്ളതു് ആൎക്കും അനുഭവവേദ്യമാണ്. ഈ മഹാഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ആവിർഭാവം ബുദ്ധാവതാരത്തിനു മുൻപാണെന്നുള്ളതിന് യാതൊരു സംശയവുമില്ല. ഭാരതഭൂമിയിൽ കൃഷ്ണാരാധനം ക്രിസ്തുവിന്റെ ജനനത്തിനു പിന്നീടാണെന്നും കൃഷ്ണപദം തന്നെ ക്രിസ്തുപദത്തിന്റെ തത്ഭവമാണെന്നും ചിലരുടെ ഇടയിൽ സമീപകാലംവരെ ഉണ്ടായിരുന്ന വിശ്വാസം ആപാദചൂഡം അസംഗതമാണെന്നു ഇപ്പോൾ പാതിരിമാർപോലും സമ്മതിക്കേണ്ടിവന്നിരിക്കുന്നു. അതിനു കാരണം ക്രിസ്തുവിന്റെ ജനനത്തിനു മുൻപുതന്നെ ഡിയോൺ എന്ന ഗ്രീക്കുകാരന്റെ പുത്രനായ ഹെലിയൊഡോറസ് എന്ന കൃഷ്ണഭക്തൻ ഗ്വാളിയോർ രാജ്യത്തിന്റെ ദക്ഷിണഭാഗത്തിൽ വിദിശാനഗരത്തിനു സമീപമുള്ള വേശനഗരത്തിൽ വാസുദേവാരാധനത്തിനുവേണ്ടി സ്ഥാപിച്ചിരുന്ന ഗരുഡധ്വജപ്രതിമ പുരാണവസ്തുസംരക്ഷകന്മാർ ഈയിടെയ്ക്കു കണ്ടുപിടിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. ഭക്തിയോഗം ശതപഥബ്രാഹ്മണകാലത്തിൽതന്നെ ഹിന്ദുക്കൾക്കു സുപരിചിതമായിരുന്നു. അതിൽ പ്രതിപാദിക്കുന്നതുപോലെ ഐശ്വര്യത്തേയും സ്വാരാജ്യത്തേയും ആധിപത്യത്തേയും പ്രദാനം ചെയ്യുന്ന സർവ്വമേധം ഭക്തിയോഗത്തിന്റെ പര്യായമല്ലെന്നു ആൎക്കും പറയത്തക്കതല്ല. നേരെമറിച്ചു ഭക്തിശബ്ദത്തിന്റെ നിൎവചനം പാപമോചനത്തിനുവേണ്ടിയുള്ള ഈശ്വരാരാധനമാണെങ്കിൽ അങ്ങനെ ഒരു മതത്തെ ഹിന്ദുക്കൾ ഏതാവൽപര്യന്തം അംഗീകരിച്ചിട്ടുമില്ല. ഈ വ്യതിയാനം ഇവിടെ നില്ക്കട്ടെ.

കേരളഭാഷാസാഹിത്യത്തിന്റെ ദാരിദ്ര്യദുഃഖത്തെപ്പററി ശോചിക്കുന്നവർ പലരുമുണ്ടു്. അവരോടു് ഞാൻ ആ ഭാഷയിലാണ് ലോകത്തിൽ ഭഗവൽഗീത ആദ്യമായി സംസ്കൃതത്തിൽനിന്നു തർജ്ജിമ ചെയ്യപ്പെട്ടു കണ്ടതു എന്നു പറഞ്ഞാൽ അവരുടെ മനസ്സിൽ അങ്കുരിക്കുന്ന വികാരങ്ങൾ എന്തായിരിക്കുമെന്നൂഹിക്കുവാൻ കൂടിയും തല്ക്കാലം എനിക്കു ശക്തിയില്ല. ഈ ഒരു സംഗതി കേരളീയർക്കു മഹത്തും ശാശ്വതവുമായ അഭിമാനത്തിനു കാരണമായതാണെന്നുള്ളതു നിസ്സംശയമാണ്. "ഉഴറിയരുളിന നന്മൊഴികളുപനിഷത്താകയാലോതിനാർ ഗീതയെന്നാദരാൽ

ജ്ഞാനികൾ" എന്നു മാത്രം ഭഗവൽഗീതയെപ്പററി എഴുതി കൂടുതൽ ഒരക്ഷരം മിണ്ടാതെ തുഞ്ചത്തെഴുത്തച്ഛൻ അപ്പുറത്തേക്കു കടന്നതു് മലയാള ബ്രാഹ്മണരെക്കുറിച്ചുള്ള ഭയം നിമിത്തമാണെന്നു ചിലരുടെ ഇടയിൽ ഇന്നും ഒരു അന്ധവിശ്വാസമുണ്ടു്. അദ്ദേഹത്തിൻെറ കാലത്തിനു് ഏകദേശം ഇരുനൂറു കൊല്ലങ്ങൾക്കു മുൻപുതന്നെ "കൊല്ലും കലയും" നടത്തി രാജ്യപരിപാലനം ചെയ്തുവന്ന ഒരുകൂട്ടം മലയാളബ്രാഹ്മണരുടെ—പത്തില്ലത്തിൽ പോററിമാരുടെ—കൊഴവനായ മറെറാരു ചക്കാലനായർക്കു ശാങ്കരഭാഷ്യത്തോടുകൂടി ഭഗവൽഗീത വായിച്ചു മനസ്സിലാക്കുന്നതിനും അതു ലോകാനുഗ്രഹാർത്ഥം മലയാളത്തിൽ തർജ്ജിമ ചെയ്യുന്നതിനും എങ്ങനെ സാധിച്ചു എന്നുള്ള ചോദ്യത്തിനുത്തരം പറവാൻ ഈ വിശ്വാസം നമ്മെ സഹായിക്കുന്നില്ല. എഴുത്തച്ഛൻ ഭഗവൽഗീത ഭാഷാന്തരപ്പെടുത്താത്തതു് തന്നെപ്പോലെ ഒരു മഹാകവി ആ പണി അതിനു മുൻപുതന്നെ കഴിച്ചിരുന്നതിനാലാണെന്നു് ധാരാളം സ്പഷ്ടമാകുന്നുണ്ടു്. എഴുത്തച്ഛൻ കവിതാവിഷയത്തിൽ പൂർവ്വസൂരികളോടും പ്രത്യേകിച്ചു നിരണകവികളോടും എത്രമാത്രം കടപ്പെട്ടിരുന്നു എന്നുള്ളതിനെപ്പററി എനിക്കു പലതും പറവാനുള്ളതു് ഇനിയൊരവസരത്തിലായിക്കൊള്ളാം.

മാധവപ്പണിക്കർ ഒരു പണ്ഡിതസാർവഭൌമനും ഭക്തശിരോമണിയുമായ മഹാകവിയായിരുന്നു എന്നുള്ളതിനു ഈ ഭഗവൽഗീത പര്യാപ്തമായ ദൃഷ്ടാന്തമാണു്. ശ്രീകൃഷ്ണനെപ്പററി ഓരോ അദ്ധ്യായാവസാനത്തിലും കാണുന്നതും മൂലത്തിലില്ലാത്തതുമായ വർണ്ണനകൾ എത്ര ഹൃദയംഗമങ്ങളായിരിക്കുന്നു. ശബ്ദാർത്ഥങ്ങളിൽ അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്ന നിഷ്കർഷത്തിനു താഴെ കാണുന്ന രണ്ടു പാട്ടുകൾ മൂർദ്ധാഭിഷിക്തോദാഹരണങ്ങളാണെന്നു ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നു.

അഴുതളവേ കണ്ണീർ മെയ്മാവി-
ലതീവപൊഴിഞ്ഞുടനർജ്ജുനഹൃദയേ
മുഴുതുമെഴും ശോകാഗ്നിശമിക്ക
മുകുന്ദാഞ്ജനമേഘം തന്നിലയേ

അഴകിയ മന്ദസ്മിതമിന്നോട്ട-
മനന്തരമേറെ പൊൻധാരകളോട്ടാ
വഴിയേയുണ്മ യഞ്ഞൊന്നാമൃതമഴ
വർഷിപ്പാൻ വഴിവെട്ടനിനവുററാൻ

ഫ-സു്

അംഭോജങ്ങൾ വിരിഞ്ഞതിനാലേ-
യഖിലതരം വാപികൾ ശോഭിക്കും
കൊമ്പോട്ടയർ കരിയും ശോഭിക്കും
കൂടൊഴുകീടിനമല ജലമതിനാൽ
പൊൻഭൂഷണമതിൽ മണിശോഭിക്കും
ഭുവനം ശോഭിക്കും ഭാസ്കരനാ-
ലമ്പേറീടിന ഭഗവൽഗീതയു-
മറിവോർസഭനടുവേ ശോഭിക്കും.

ഫവ്യ-ർമ്മ

പണിക്കരുടെ കവിതാവാസന മൂലത്തിന്റെ വിഷയസ്വഭാവത്താൽ ഏറെക്കുറെ ബദ്ധമെന്നപോലെയും, ആ ബന്ധനത്തിൽ നിന്നു് അവിടവിടെ മോചനം ലഭിക്കുമ്പോൾ പൂർവ്വാധികം ലളിതമനോഹരമായും കാണപ്പെടുന്നു. "തുടരില്ലാമടവാനകണ്ടക്കെ" "പൊന്നിൽവിളങ്ങും മണിപോൽ" "വിലയറിവാനരുതാകിയ രത്നം....... മഹിമവിരോധം വരുമോ" "പയ്യുയിർ മുലയൊടുമൂന്നിളമ്പും തയിർ. ...ആവയിൽ വളർന്നോൻ' ഇത്യാദി പ്രയോഗങ്ങൾ നോക്കുക. പണിക്കരുടെ ഫലിതരസത്തിലുള്ള പ്രതിപത്തിക്കും ഗീതയിൽ നിന്നു പല ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ കണ്ടുപിടിക്കാവുന്നതാണ്. അവയിൽ ചിലതു ഞാൻ ടിപ്പണത്തിൽ പ്രത്യേകമെടുത്തുകാണിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ആകപ്പാടെ നോക്കുമ്പോൾ ഈ മഹാൻ "ഉഭയകവിശേഖരൻ" എന്നും മററുമുള്ള ശ്ലാഘയ്ക്കു സർവ്വഥാ അർഹനായ ഒരു പുണ്യപുരുഷൻ തന്നെയായിരുന്നു എന്നുള്ളതിനു യാതൊരു സംശയവുമില്ല

ഭഗവൽഗീതയ്ക്കു ഇപ്പോൾ ഭാഷയിൽ പദ്യമായും ഗദ്യമാ
യും പലതർജിമകളുമുണ്ടു്. എന്നിരുന്നാലും കേരളീയർ അറ

റോളം കൊല്ലങ്ങൾക്കു മുൻപു, അന്യഭാഷകളിൽ ഈ വിശിഷ്ട ഗ്രന്ഥം സംക്രാന്തമാകാതെയിരുന്ന ഒരുകാലത്തു്, അതു് അവരുടെ ഭാഷയിൽ തർജിമചെയ്ത ഒരു കവിയെ ആദരിക്കുന്നതിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിത വായിച്ചു രസിക്കുന്നതിലും പരാങ്മുഖന്മാരായിരിക്കുകയില്ലെന്നുള്ള വിശ്വാസമാണ് എന്നെ ഈ പുസ്തകപ്രകാശനത്തിന് ഇപ്പോൾ പ്രേരിപ്പിച്ചതു്.

തിരുവനന്തപുരം.
27—3—9.
} ഉള്ളൂർ എസ് പരമേശ്വരയ്യർ.

ശ്രീ

ഭഗവൽഗീത

ഭാഷാഗാനം

അത്ഭുതമായമൃതായ് മറനാലിന്ന-
മറിവായഖിലജഗൽപൂൎണ്ണവുമാ-
യുത്ഭവമരണാദികൾ കരണാദിക-
ളൊന്നിനൊടും കൂടാതൊളിവായേ
പുഷ്പമണംപോൽ സ്ഥാവരചരമൊട്ടു
പുണരാതേ പുണരും പൊരുളായ് നി-
ന്നെപ്പൊഴുതും സച്ചിൽസുഖമായ് നി-
ന്നീടിയ പരമാത്മാനം തൊഴുതേൻ. ൧

തൊഴുതേൻ ഞാൻ ദീപം ദീപത്തിൻ
ചുടരൊളി കാട്ടീടിന്നതിനൊത്തും
പഴിയില്ലാദിത്യനെയാദിത്യൻ-
പരിരശ്മികൾ കാട്ടിന്നതിനൊത്തും
മുഴുതും താനായ് മുടിയായ് വടിവായ്
മൂലമതാമദ്വൈതമഹാപദ-
മഴകിനൊടും ദർശന ചെയ്വാനാ-
യറിവായ്നിന്ന മഹാശക്തിയെയും. ൨

ശക്തി ശിവൻ കരിയും കരിണിയുമായ്
സംഗമിയന്നളവേയുള്ളനാകിയ
മത്തമഹാഗജമുഖനെയുമഴകിയ
വാഗീശ്വരിയെയുമടിമലർ തൊഴുതേൻ;

ഭക്തിയിനാൽ ഭഗവൽഗീതാർത്ഥം
പരിചൊടു ചൊൽവാനായ് നിനവുറേറ-
നന്തലെനിക്കു വരാതേ കാത്തരു-
ളഖിലജഗൽഗുരു നാരായണനും. ൩

നാരായണനമലൻ ശ്രീകൃഷ്ണൻ
നരപതി പാണ്ഡുതനൂജൻ വിജയനു
നേരേ പോർമീതിട്ടുരചെയ്തോരു
നിരുപമതത്വാർത്ഥങ്ങളെയെല്ലാം
പാരാശര്യമഹാമുനിതിലകൻ
പതിനെട്ടദ്ധ്യായത്തിലുരത്തു
നാരായണനതല്ലാതൊരു നരകൃതി
ഞാനുമിതൊരുപടി ചൊൽകതുമിങ്ങെത്തൻ. ൪

ഒരുപടിയോഗത്താലുള്ളിൽക്ക-
ണ്ടുത്തമനാകിയ വേദവ്യാസൻ
തിരുവടിചൊല്ലിയ പുണ്യപുരാണം
തികയച്ചൊല്ലുവനെന്നു നിനച്ചു
പെരുമതകും ശ്രീ പാൽക്കടൽ കണ്ടു
പിപീലി കുടിപ്പാൻ കരുതിയതൊക്കും
ഗുരുജനമായ മഹാജനമിതിനൊരു
കുറപറകായ്കെന്നടിമലർ തൊഴുതേൻ. ൫

മലരയനൊടുനേർ വേദവ്യാസൻ
മറവും സംസ്കൃതപദ്യങ്ങളിനാൽ
നലനലതത്വാർത്ഥങ്ങളുരത്തു
ഞാനും ഭാഷാകവിയിലുരച്ചേൻ;
വിലയറിവാനരുതാകിയ രത്നം
വേറൊരു പൊന്നിൻ ചെപ്പതിലല്ലാ-
ഞ്ഞലവലയാകിയ തുകിലിൽപ്പൊതികിലു-
മതിനുടെ മഹിമ വിരോധം വരുമോ? ൬

വരമൊത്ത പുണ്യക്ഷേത്രമനാത്തിന്ന
        വരമാകിന്ന കുരുക്ഷേത്രത്തിൽ
പരികരി തേർ കാലാളൊട്ടു താമും
        പാണ്ഡവരും ചെയ്തുവതെന്തെന്റതു
അരചൻധൃതരാഷ്ട്രൻ ചോദിച്ചള്ള-
        വമ്പേറിയ സഞ്ജയനരചെയ്താൻ
ത്വരിതം പാണ്ഡവർതമ്മുടെ സൈന്യം
        ദുര്യോധനനും കണ്ടാനെന്നേ. ൧

ദുര്യോധനനാചാര്യനെ നോക്കി-
        ച്ചൊന്നാൻ പാണ്ഡവർ സൈന്യാപാരായ്;
സുരപതി നേരരചകരും ഭീമാർജ്ജുന-
        തുല്യമഹാരഥരിവർ പലർകാണായ്;
നരപതിമാർകളും നമുക്കും പലതുള്ളർ
        നായകനായ ഭവാൻ ഭീഷ്മാദികൾ
വിരവൊടു പ്രാണത്യാഗമെനിക്കേ
        വേണ്ടിയിയററുകയെന്നാനരചൻ. ൨

അരചകരും തന്മദ്ധ്യേ ശ്രീഭീഷ്മര-
        മഴകൊടു ശംഖമെടുത്തു വിളിച്ചു
കരതലരില്ലകൊന്നാർത്തുനേരം
        കടൽപോലാർത്തിതു കൌരവസൈന്യം
മുരചൊടു പണവാദികൾ പലവാദ്യം
        മുററുമുരന്റിതു; മററതുകേട്ടേ
ഹരിയഖിലേശ്വരനും നിജശംഖിനെ
        യടലിടിപോലെ നാദം ചെയ്താൻ. ൩

താനതുകേട്ടേ വാനവർദത്തം
        ശംഖിനെ യൂതീതർജ്ജുനനുടനേ
യൂനമില്ലാതൊത്ത വിജയമതൂതി
        യുധിഷ്ഠിരർ പൌണ്ഡ്രം ഭീമനുമൂതീ;

ശാന്തിതരശംഖിനിപുത്രരമൃതി
        മററു സുഘോഷമഹാമണിപുഷ്പെത
വാനം ഭുവനവുമൊക്ക നടുങ്ങി
        മാററാരുടെ ഹൃദയം ഭേദിച്ചു. ൨൦

മാററലർമദ്ധ്യേ മുരരിപുമായൻ
        മരതകമുകിൽവണ്ണൻ ശ്രീകൃഷ്ണൻ
കാററിനുമുൻപെല്ലാം വരരഥമതു
        കരുതി വിരഞ്ഞു കടാവിനനേരം
പോററി മഹാപുരുഷോത്തമ രഥമിതു
        പുനരിവിടത്തിൽ നിറുത്തുക മററിനി
മാററലരെന്നോടു പോർ കരുതീടിന
        മന്നരെയറിവാനെന്നാൻ വിജയൻ. ൨൧

എന്നതു കേട്ടുടനേ രണഭൂമൌ
        രഥമപ്പൊഴുതു നിറുത്തീതമലൻ
നന്നിമിഷം ഭീഷ്മദ്രോണാദികൾ
        നല നല മണിമുടിമന്നരെയവിടേ;
ഒന്നൊഴിയാതേ കണ്ടിന്ദ്രാത്മജ-
        നൊരുകൃപയാ പരിവേഷ്ടിതനായേ
വന്നവിഷാദമടക്കരുതാഞ്ഞു
        വരുന്തി മുകുന്ദനെ നോക്കിച്ചൊന്നാൻ. ൨൨

പൊന്നാമെന്നുടെ താതന്മാരോടു
        ചൊല്ലേറുന്ന പിതാമഹർ പുത്രർ
തന്നാലാമല വിദ്യകൾ നൽകും
        തക്കഗ്ഗുരുക്കളെയുമിതൊടു തമരാം
മുന്നാളുള്ള മഹാബന്ധുക്കളെ
        മററും മാതുലരോടു മമ സഖികളെ
യെന്നാലേ കൊൽവാൻ നിനവുററതു-
        ളെന്തൊരു കഷ്ടമിതെന്നാനരചൻ; ൨൩

എന്ന ധനഞ്ജയനൻപോടു പിന്നെയു-
മെമ്പെരുമാൻ കേശവനോടു ചൊന്നാ-
നൊന്നറിയേന്നിനി വായൊടു മുഖവു-
മുലർന്നിതു വെന്തു ചുടന്നിതുടമ്പും;
വെന്നിമികും മമ ഗാണ്ഡീവം വിൽ
വീഴുന്നുവിതിനെന്തു ചെയ്യോം
വന്നിവിടെ നമ്മോടു പോർകരുതും
മാററലരെക്കണ്ടീടുംതോറും. ൧൪

കണ്ടേനരിയ നിമിത്തപ്പിഴ ഞാൻ
കാണേനൊരു ഫലമിവരെക്കൊന്നാ-
ലുണ്ടോ സ്വജനമനത്തിനെയും കൊ-
ന്നലകാണ്ടാലൊരു സുഖമൊരുവർക്കും?
വണ്ടാർതുളസീമാലാലംകൃത!
മാധവനേ ജയമൊടു രാജ്യവുമിനി-
യുണ്ടാകിലുമതെനിക്കിനി വേണ്ടാ-
യുററവരെക്കൊലചെയ്യോമെന്നും. ൧൫

ഉററമഹാകൊററവർകുലമെല്ലാ-
മൊക്കനശിപ്പിച്ചാലതിനാലേ
കുററമൊടേ കുലധർമ്മം മുടിയും
കുലധർമ്മം മുടിവുററതിനാലേ
പാരം പഴിയോടു പാതകമെല്ലാം
പതിവ്രതകൾക്കതിനാലഴിയും നില
പ്പാരം തലകേടായേ മുടിയും
ചൊല്ലമർന്നല്ലസ്ഥലം കുലമതിനാൽ. ൧൬

അക്കുലമതിനെയഴിച്ചവർ തങ്കള-
മതിലേ ചെന്നീടുന്നവരും പോ-
യൊക്കമഹാനരകെകസ്സവർ മുൻവാ-
ന്നലക പൂകന്തവരും നരകാർക്കവർ;

തൎക്കമെഹാപിണ്ഡോദകങ്ങൾക്രിയ
തന്നെയടുത്തവർ ചെയ്യാഴ്കിയിന്നാൽ
ദുഃഖമോടേ കുലധൎമ്മംമുടിയും
ദുരിതമിതിൽക്കാളിനിമേലുണ്ടോ? ൪൧

ഇനിയിവരെല്ലാം രാജ്യശ്രീ പൂ-
ണ്ടിതമൊടിരിപ്പാനായ് നിനവുററ
മുനിവൊടു വന്നെന്നൊടു പോർചെയ്യാൻ
മുടുകിന്നിതു ശ്രീകരുണാകരനേ
കുനചിലയാലവരെക്കൊലചെയ്യേ
കൊടിയൊരുപാപം കൈക്കൊൾവാൻ
തനിയേ ഞാൻ ചിന്തിച്ചതഹോ ബത
തക്കല്ലെല്ലതൊരന്ധതമുററം. ൪൨

മുററും രാജ്യസുഖാദികൾ കരുതി
മുതിൎന്നവരെ ഞാനെന്നും കൊല്ലേൻ
മററവരെന്നെക്കൊൽകിലുമതിനു
മറുക്കാതിന്നു പൊറുപ്പതു യോഗ്യം;
ചുററമൊടേ മായനൊടിതു ചൊല്ലി-
ച്ചൊല്ലാർ വില്ലും ശരവും കൈവി-
ട്ടററമില്ലാത വിഷാദത്തോടേ-
യർജ്ജുനനും തേർമീതിലിരുന്നാൻ. ൪൩

ഇതി പ്രഥമോദ്ധ്യായഃ.

—— (o) ——

രണ്ടാമദ്ധ്യായം

ആനവനകതാരഴിവുററതിനാ-
    ലശ്രുജലങ്ങൾ പൊഴിഞ്ഞു പൊഴിഞ്ഞേ
ദീനതയോടമരിന്നതു കണ്ടു
    ദയാപരനജനമലൻ കമലാക്ഷൻ
താനിതിവണ്ണം ചൊന്നാനരചകൾ
    ധർമ്മവുമല്ലമ്പലകളുടെ തൊഴിലിതു
ഹീനതയും മാനക്ഷയവും വരു-
    മിത്തൊഴിൽവിട്ടെഴുനില്ക്കഴകല്ലിതു. ൧

എഴുനില്ക്കെന്നതു കേട്ടിന്ദ്രാത്മജ-
    നെങ്ങനെ ഞാൻ കൊൽവേൻ മുകിൽവർണ്ണാ-
യഴകൊടു ഞാൻ തൊഴുതടിമകൾ ചെയ്വാ-
    നർഹതയുള്ള ജനങ്ങളെയെല്ലാം
ഒഴിയാതേ തൻ ഗുരുജനമാകിയ-
    വുത്തമരെക്കൊന്നരചാളുകയിൽ
പഴിയോടെ പോയവനിയിൽ നിന്നും
    ഭൈക്ഷമിരന്നുണ്മതു നന്നെന്നാൻ. ൨

എന്നതുമല്ലറി കൊന്നാലവരുടെ
    രക്തം കൂട്ടിയ ചോറോവുണ്മതു-
വിന്നിതിലല്ലെന്നോ പൊരുകെന്നോ-
    വിനിവെൽവതു ഞാനോ പുനരവരോ?
ഒന്നറിയേ,നവരിൽ ചിലർ പടകിലു-
    മൊഴിയാതെന്നാലെണ്ണായിരം പോം
നിന്നിതു രണഭൂമിയിലരചകളും
    നിതരാം പോർ ചെയ്വാൻ നിനവുറേറ. ൩

ഉററവരിൽ പെരുകീടിന കൃപയാ-
മൊരുതിമിരം വന്നെന്നുടെ ഹൃദയേ
യുറററിവാം കണ്ണേറ മറഞ്ഞി-
ട്ടൊരു നെറിയും കാണാതിടരുററേൻ;
അററമില്ലാതുള്ള ദുഃഖവുമെന്നുടെ-
യജ്ഞാനവുമിവയൊക്കെകൽവാനായ്
മററടിയേനാൽ വേണ്ടുമതെന്തിനി
മാധവനേയരുളിച്ചെയ്യെന്നാൻ. ൪

അരുളിച്ചെയ്കയെനിക്കിഹ ലോകവു-
മമരാലകം വരുമെങ്കിലുമിങ്ങൊരു
പൊരുളില്ലയുമില്ലെന്നുടെ ബോധം
പോകാതേ കാപ്പാനൊരു വഴിയിനി
അരുളിച്ചെയ്കയെനിക്കതിനായ് നി-
ന്നംഘ്രിദ്വയപങ്കജമെന്നകതാ-
രുരുകിത്താഴ്ത്തേനെന്നിന്ദ്രാത്മജ-
നരിയാടാതേ പിന്നെയുമഴുതാൻ. ൫

അഴുതളവേ കണ്ണീർ മെയ്മാർവി-
ലതീവ പൊഴിഞ്ഞുടനജ്ജനഹൃദയേ
മുഴുത്തുമെഴും ശോകാഗ്നി ശമിക്ക
മുകുന്ദാഞ്ജനമേഘം തന്നിടയേ
അഴകിയ മന്ദസ്മിതമിന്നോടു-
മനന്തരമേ ചൊൽധാരകളോടും
വഴിയേയുണ്മജ്ഞാനാമൃതമഴ
വർഷിപ്പാൻ വടിവൊടു നിനവുററാൻ. ൬

ഉററവര ചെയ്യാനിക്കാണായവ-
രൊരുവരുമേ ചാകിന്നവരില്ലറി
മററത്തുനിൽക്ക; മഹാരഥരാകിയ
മന്നവർ പോരിൽ മരിക്കുമതെന്നേ

കൊററവനേ! ദുഃഖിപ്പതു പഴുതിവർ
        കുറവിയലാതൊരു പുണ്യബലത്താ-
ലററമില്ലാത്ത സുഖം പ്രാപിക്കു-
        മനന്തരമമരമഹാപുരിപുക്കേ. ൧

പുക്കുടൽനിന്നുയിർ പോകിലുമുടനതു
        പോകാതമകിലുമൊരുപോലൊത്തേ;
ദുഃഖമിയന്നറിയാരറിവുടയോർ
        ചൊല്ലുകിലിക്കാണാകിയ പ്രാണികൾ
ക്കെയുമേതാമൊരു നാളുഴിയാ-
        തുലകിതിൽ വാണ്ണീട്ടു, മഴിവല്ലദേഹം,
മിക്കൊള്ളിവർദേഹിക്കഴിവില്ലറി
        വേറതിന്നുടെ നിലദേഹം മുടിമന്നാ. ൨

മുടിമന്നവകേൾ ദേഹവിശേഷം;
        മുന്നേ കൌമാരം പ്രായം ചാം
വടിവുടയൌവന്യം ചാം പിന്നെ
        വദ്ധാധികവും ചാമൊക്കയുമൊരുപോൽ;
മൂഢമൊട്ടുമകതാർ തെളിവുററീടിന
        ധീരന്മാർ ചലിയാർ ചാമ്പൊഴുതിലു-
മടവേ ശ്രുപമതായുള്ളവായതി-
        തഖിലവുമഴിയുമതാർ തടചെയ്‌വോർ. ൩

ആരകമേയുണർവഴിയാത്തുടൽവിട്ടു-
        മവരുയർഗതിയടയും മററുള്ളവ-
രാരുയിർപോം പൊഴുതജ്ഞാനം കൊ-
        ണ്ടകതാർ തുള്ളുമധോഗതിയടവാൻ
നേരിതു ശീതോഷ്ണം സുഖദുഃഖം
        നിനവൊടറിഞ്ഞിട്ടുമറിവതനിത്യം
നേരിതറിഞ്ഞതുമിന്ദ്രിയ വിഷയം
        നിതരാമതിനാലതിനായുമറിയാ. ൪

അറിവാകിന്നതു രണ്ടുപ്രകാര-
മതിൽപ്പഞ്ചേന്ദ്രിയവിഷയാദികളാ-
ലറിവതുപൊയ്യഴിവെന്നു മതിന്നട-
നരിയ മഹാമെയ്യറിവഴിയാത്തതു
നെറിയൊട്ടു രണ്ടുമറിഞ്ഞവരെന്നുടെ
നിലയറിയും മറ്റൊരുവരുമറിയാ-
രറി നീ ശബ്ദാദികൾ വാനാദിക-
ളഖിലവുമുണ്ടാവതുമെന്നിടയേ. ൩൧

ഉണ്ടാംനാളിലുമഴിയും നാളിലു-
മുണ്മകളറികാരണമായെങ്കൽ
തണ്ടാരണിമാർവാ! തടയാർവഴി
താനവികാരമരൂപവുമായേ
പണ്ടേയുള്ള പരം പൊരുളായേ
പരിപൂർണ്ണവുമായ് നില്പതു ഞാനേ-
യുണ്ടായഴിവതു രൂപമതല്ലാ-
മുണ്മയ്ക്കൊരുകാലവുമഴിവുണ്ടോ? ൩൨

ഒരുനാൾ വന്നുപിറക്കും പിന്നെ
യുടൻവളരും ബാല്യപ്രായം പോം
തരുണതമെമുറവും തേയും മായും
തേരെകിലാവും ദേഹപ്രകൃതികൾ;
ഒരു കാലവുമൊരു നാശംവാരാ-
തുടലിലിറപ്പുപിറപ്പില്ലാതൊരു
പൊരുളുള്ളതു നിത്യമരൂപമതിൻ നില
പോർവിജയാ! കേളെന്നരുൾ ചെയ്താൻ. ൩൩

പോത്തിടുന്ന പഴംതുണികൾ പോക്കി-
പ്പുതുമതകുംതുണികൾ വേറുന്നരന്മാർ
പോത്തിടുമതുപോൽ ജീർണ്ണശരീരം
പോക്കിപ്പുതിയശരീരം തങ്കൾ

ഛേത്തിടും ദേഹിയെയൊരായുധമതിനാൽ
ഛേദ്യമല്ലിവനഗ്നിയാൽ ദഹിക്കാ
ഓർത്തിടിൽ നീരാലുമലിയുകില്ലാകാ-
യുടനല്ലുവായുവിനാലും ചലിയാ. ൨൪

ചലിയാതെന്നാളും മേവിന്നതു
ശാശ്വതമവികാരമതവ്യക്തം
നിലയതചിന്ത്യമരൂപം നിർമ്മല-
നിഷ്കളമായ സനാതനമാണതു
കലയാതതു കുറയാതതതിനൊരു
കലവുണ്ടെന്നു നിനച്ചകതാർ നീ
മെലിവാനർഹതയില്ലറി വിജയാ
വേറിതു കേളെന്നരുളിപ്പെയ്താൻ. ൨൫

ധരണിയിൽവന്നു പിറക്കിൽമരിക്കും
സംശയമില്ല മരിച്ചവരുളരാം
വിരവിനൊടെവിടെ നിന്നവർവന്നതു
വേറവർപോകിലെന്നടവുമവെല്ലാം
ഇരുൾ തിങ്ങിവയറിയിന്നവരാമര-
യിടയിലിയന്നതെയറിയുമതല്ലാൽ
നരവരരാമവർ ശോഹിതനിക്കൊരു
നാശമൊരിക്കലുമില്ലറി വിജയാ. ൨൬

അറിയാൻകണ്ടൊരുനാളൊരുവൻ പുന-
രതിനെക്കണ്ടതുപോലുണർവുണ്ടാം
മറിയാൻ കേട്ടൊരുനാളൊരുവൻ പുന-
രതിനെക്കേട്ടതുപോൽ പ്രിയമുണ്ടാം;
അറിയാനൊരുവനരുമത്താനാൾ പുന-
രതിനെയുരത്തതുപോലുരചെയ്യുമി-
തറിവാനരുതൊരുവനു പലനാൾകം-
ണ്ടതിനാലും ജ്ഞാനപ്പൊരുൾ തേറാ. ൨൭

തേററുതാകിയയുണ്മകളെല്ലാം
    തെളിവൊടുതേറിയഹംഭാവങ്ങളെ
മാറിമകിഴ്ന്തമർ ചെയ്യരുതാനീ
    മറയിൽച്ചൊല്ലിയ ചൊല്ലിലിണങ്ങേരം
വീരൊടു സംഗ്രാമം നൃപധർമ്മം
    വേറൊന്നാൽ വരാഗതിയരച-
ക്കേറിയ പുണ്യമതെന്നു നിനച്ചി-
    ന്നിനിനീ യുദ്ധം ചെയ്ക നരേന്ദ്ര! ൧൮

യുദ്ധം ചെയ്തുമരിക്കിൽ നിനക്കമ-
    രലോകത്തിൽ വാഴാം ജയമുണ്ടാകിൽ-
ച്ഛത്രധ്വജവെൺചാമരവിലസും
    സൈന്യത്തോടവനീതലമാളാം
യുദ്ധമിരണ്ടു പ്രകാരവുമേവം
    നടന്നതുചെയ്യാലിപ്പുകഴും പോ-
മതിനൊലൊടേറവമാനവുമുണ്ടാ-
    മധികമതിൽക്കാരം നല്ലതുമരണം. ൧൯

നല്ലമഹാരണഭീത്യാ മാടിന
    നരപതിയെന്നതു നീളനടനാൽ
ചൊല്ലുമതും ശൈത്യം നീയും പോയ്
    ച്ചുഴ്ന്നതുമതിദൂഷണമായ് മുടിയും;
ചൊല്ലുകിലില്ലൊരു വഴിയിതിനെക്കാരം
    സുഖദുഃഖം ലാഭത്തൊടു നഷ്ടം
വെൽവതുമപജയവും സമമായേ
    വിരയപ്പോർ ചെയ്തീടുക വിജയാ! ൨൦

ജയമൊടു പഞ്ചേന്ദ്രിയവിഷയാദികൾ
    തെളിവോടറിഞ്ഞിനിയെല്ലാം ചെയ്താ-
ലിയൽപിഴനാടതിനാൽ നശിച്ചിന തീവിന-
    യിന്നിവരങ്ങുമറം പൂനരാറാൽ

മയലഖിലവുമരുമതിനാലെന്നറി
    മററാരുനന്നിയിതിന്മേലുണ്ടോ?
നയമൊടുമറിവുള്ളവർനിനവേകം;
    നാനാനിനവറിയാതവർ നിനവേ. ൨൧

അറിയാതവർ ഫലമേ കരുതീടുവ-
    രരിയ മഹാവേദപ്പൊരുൾ കേൾക്കിലു-
മറിയാർനിപുണതചേർവപൊരുളൊന്നെയു-
    മവരൊടു ചൊല്ലാരറിവുടയവരും
നെറിനില്ലാതൊരുഗുണർ മായയിനാൽ
    നിതരാം ഫലമുററാർ; തൊഴിൽ വിട്ടേ-
യറിവൊടു നിർഗ്ഗുണരാമവർ ചെയ്തൊഴി-
    ലുള്ളപ്പെള്ളു ബ്രഹ്മത്തിനൊടടയും. ൨൨

ചെയ്യും കർമ്മഫലങ്ങളെ വിട്ട
    ചെമ്മേയകർമ്മങ്ങൾ വിടാതെ
ചെയ്‌വവനിതരഖിലവുമാവീട്ടേ
    ചേതസിഭക്തിയൊടൊന്നായുമറിയും;
ചൈതന്യത്തിനൊടറിവുള്ളവർതൊഴിൽ
    ചെമ്മേലാഭാലാഭവുമൊരുപോൽ
കൈതവമരുമാറുള്ളിൽ നിനച്ചേ
    കർമ്മമിയററീടിന്നതുവേ കാൺ। ൨൩

അതിനടെനില നീ കേൾ ഫലമൊന്നിലു-
    മഭിരുചികൂടാതെ വിനചെയ്താ-
ലതിമോഹാദികളകലെപ്പോമ-
    തകന്നാലറിവുണ്ടാമറിവാലെ
അഥസുകൃതം ദുഷ്കൃതമരുമററാ-
    ലർത്ഥമനർത്ഥമിരണ്ടിനുമൊരുപോൽ
മതിവരുമമ്മതിയാലെൻ സൂക്ഷ്മം
    വടിവിനെയറിയാമതിനിതുപായം. ൨൪

അതിമതിതെളിവതിവണ്ണമതെന്നു-
ങ്ങായ്‌വരുമെന്നു മഹാശാസ്ത്രങ്ങളി-
ലുടിചെയ്യുമാറസമതിനാലേ-
നന്മയെയാസ്തികളംനെറികേറംനി
പതിംപരമം പൊരുളിവയെന്നകമേ
പാർത്തുമനം ചലിയമലിരിപ്പും-
ന്നതിശയജ്ഞാനമഹായോഗംപുന-
രവനകമെയുണ്ടാമറിവിജയം. ൪൬

വിജയനമെന്നിവ രണ്ടുപ്രകാരം
വിനചെയ്യും ഭാഷകളെങ്ങനെയെ-
ന്നജനരുണ്ടാംവ്യജനയനനൊടിരുവക
യറിവാൻ ചോദിച്ചുളവരും ചെയ്യാൻ;
വിജയ! മഹാജ്ഞാനങ്ങളുണ്ടന്നേ
വേലകളാലയനത്തുമൊഴിഞ്ഞേ
നിജകാമക്രോധാദികളുഴിവര
നിതരാം സുഖദുഃഖങ്ങളുമെല്ലാം. ൪൭

എല്ലാംലാഭിക്കിന്നാളിമ്പവു-
മിടയെയതിനാഴിവെയ്ക്കീടുംനാം
വല്ലാതേദുഃഖിപ്പതുമെല്ലാം
വകവകവിട്ടു ശുഭാശുഭവുംപോയ്
നില്ലാതേ രാഗദ്വേഷാദികൾ
നീങ്ങി നിജാംഗമതഞ്ചും ക്രമ്മാ
മെല്ലേ തങ്കലടക്കിന്നതുപോൽ
വിഷയമതുള്ളിലടക്കംചെയ്യേ. ൪൮

ഉള്ളംചലിയാ വാസ്യയിനാലേ-
യുറെറല്ലാരും വാഴ്ത്തു നടപ്പവർ
തെളിയവറിവുടനോരറിവില്ലാർ
തെരുകിലിതുവഴിനില്ലാതേപോസ്

തള്ളിയ നിനവൊഴകക്കവനെന്നോ
 ശാസ്ത്രംകണ്ടറിവുററളു ചെയ്യവർ
പൊരുളുന്ന വിഷയാദിയിൽ വീഴ്വാരവർ
 പുനരതിനാൽ വിഷയങ്ങളടങ്ങാ. ൫൮

അടങ്ങാഞ്ഞിൽ പുനരതിലൊരു നിനവെഴ-
 മന്നിനവാലേയുണ്ടാംസംഗവു-
മുടനതിസംഗാലുണ്ടാം കാമവു-
 മുണ്ടാകിയകാമാൽ ക്രോധംവരും
അടയും മഹാക്രോധാൽ മോഹവുമട-
 നതിനാലേയുണ്ടാം സ്മൃതിവിഭ്രമ-
മടയത്തുകൊണ്ടടനഴിയും ബുദ്ധിയു..
 മതുകൊണ്ടഖിലവുമൊക്കനശിക്കും. ൫൯

അതുവാരാതേ രാഗദ്വേഷ-
 മടങ്ങിയുടൻ വിഷയങ്ങടം ഭുജിപ്പോൻ
മതിചലിയാതതിനാൽത്തന്നകതാർ
 വശമാം വശമായാൽ വിധേയംവരും
അതുവിധേയംവന്നാൽ വരുമുള്ളി-
 ലതീവപ്രസാദവുമതീവപ്രസാദ-
ലധകരുതരിയ മഹാദുഃഖാനാം
 ഹാനിവരും പുനരെന്നതുമറിനീ. ൬൦

എന്നപ്രസന്നതയാലേയുള്ളി-
 ലെവക്കും ബുദ്ധിനിവൃത്താമിതുകേ-
ളെന്നമട്ടവ ചെയ്യാതവർകം-
 കിരില്ലൊരുബുദ്ധിയതില്ലായ്കയിനാൽ
വെന്നിമികംമെയ്യുണർവുണ്ടാകാ
 മെയ്യുണർവുടനില്ലായ്കയിനാലേ-
യൊന്നിയ ശാന്തിവരാ വാരായ്കി-
 ലൊരിക്കലുമൊഴിയാത സുഖമുണ്ടാകാ. ൬൧

കാതലൊടേ വിഷയങ്ങളെല്ലാമഞ്ചും
കരുതിയവിന്ദ്രിയത്തിനു പിൻപോം
ചേതസ്സഴിപ്പതുമല്പ്പവിയാളികൾ;
ചെമ്മേ ക്രൂടവരും വായുവിനാൽ
മോതിയെഴുന്ന മറിഞ്ഞതലയാഴിയിൽ
മുഴുകീടിന്ന മരക്കലമൊത്തേ;
ബോധമൊടിവയെല്ലാമറിവുറേറ
പൊറുതിയിനാൽ വാഴ്‌നീ നരവീരാ. ൬൨

നീയിതുകേൾ സർവ്വപ്രാണികളും
നിശയതു സംയമിതന്നുടെ പകലാ-
മായമഹാസായമിയുടെ നിശയാ-
തതു പകലഖിലമഹാജന്തുനാം
തോയത്തെക്കൊട്ടു പൂരിതമാംകടൽ
തുടരും തോയമതെന്നതുപോലെ
പോയടവേച്ചുകാമികളിൽത്തന്നേ
പുനരപി പിന്നെയുമുണ്ടാംകാമം. ൬൩

കാമമശേഷമകന്നഥനിസ്പൃഹ
കൈക്കൊണ്ടീടിയ നിർമ്മലനായേ
നിർമ്മമനായ് നിരഹങ്കാരത്തൊടു
നിന്നവനെച്ചെന്നടയും ശാന്തിയും
ആമല്ലമിവയറിവുററവർതന്മര-
ണാന്തേയെന്നൊട്ടുചേവ്ർപുനർഭവ-
മാമവയില്ലയവർക്കെന്നറിനീ
യജ്ജ്ഞനനേയെന്നാനന്ദൻ. ൬൪

ഇതിദ്വിതീയോദ്ധ്യായഃ.

—— (൦) ——

മൂന്നാം അദ്ധ്യായം

അനന്തനന്നാളികൾ നാങ്കുമമന്തുണർ-
വാലുമൊരുത്തനുമുള്ളിലശേഷം
നി നന്തറിവാനരുതാവടിവാകിയ
നിരുപമശൌരിമുരാരിമുകുന്ദൻ
ധനഞ്ജയനോടീവണ്ണംചൊല്ലിയ
താൽപര്യങ്ങളെല്ലയൊന്നറിയാഞ്ഞു
മനംകനിവുററു മരുത്തും ഫാൽഗുനി
മാധവയാദവനോടരുൾചെയ്താൻ. ൧

ചെയ്തിടുകിൽക്കർമ്മംനന്നെന്നായ്
ചെമ്മേജ്ഞാനമതുംനന്നെന്നായ്
മെയ്തികഴ് മേനിമനോഹരനേ! ചൊൽ
മഹിമയിരണ്ടിലുമേതിനതെന്നേ
ചെയ്തിപ്പെടച്ചോദിച്ചവനോടേ
ശ്രീകൃഷ്ണൻ,തിരുവടിയും ചൊന്നാൻ
മെയ്തികഴിതുരണ്ടുംനന്നാക
വിടാതവർകർമ്മം വിടുകിലതാകാ. ൨

ആകാംക്ഷകളൊഴിയാതേ കർമ്മ-
മടങ്ങമവനു വരാകൈവല്യം
നീകേൾകർമ്മിയുമല്ലവനവനെറി
നിൽക്കുന്നോനുള്ളം വിഷയത്തിൽ
പോകാതേമാമാശ്രിതനായേ
പുനരപികർമ്മമിയററീടിന്നവ-
നാകാനെറിയേപോയ് മരുപിറവിയി-
ലാകാതവനെന്നരുളിച്ചെയ്താൻ. ൩

അരുളേറിയദേവകളെപ്പൂജി-
ച്ചാലതിനാൽ വാരാതവയുണ്ടോ?
പൊരുളോടുംകർമ്മത്താൽ മാനുഷർ
പൂജിപ്പാർവാനവർകളെയതിനാൽ;
ഇരുളേറിയമുകിലാൽ മഴപെയ്തവ-
രീടിയപ്രത്യുപകാരമിയററുവർ
മരുളാതെയിതു ചെയ്കിൽ സുരരൊടു
മാനുഷരും വന്നെന്നൊടടുക്കും. ൪

അടുക്കും ദേവകൾ നൽകീടുംപൊരു-
ളതിനാലന്നൊടവർക്കും പൂജ
നടത്താഞ്ഞിന്നതുതീതെന്നറിക;
നലത്തൊടുമുമ്പരെയൂട്ടിയശേഷം
എടുത്തുഭജിക്കാതെയുണ്ണിന്നവ-
രീടിയപാതകമേയുണ്ണിന്നതും
മുതലൊടുക്രൂടി പ്രാണികളെല്ലാ-
മുളവാകിന്നതുമന്നരസത്താൽ. ൫

അന്നരസംമഴയാലുള്ളവാം മഴ
യമരകൾസന്തോഷത്താലുള്ളവാം
ചൊന്നമഹാസന്തോഷമതേററം
ശുഭകർമ്മത്താലുണ്ടാംകർമ്മം
മുന്നമഹാമറയതിലുള്ളവാം മറ
മുഴുതും ബ്രഹ്മമതിങ്കൽത്തോന്നും
മന്നാവനേബ്രഹ്മാക്ഷരമതിലുള്ള-
വായുലകത്തിൽ നിറഞ്ഞതുബ്രഹ്മം. ൬

നിറവാലേയജ്ഞാദികളാകിയ
നിരുപമകർമ്മത്താലുലകെല്ലാം
കറയാതെ വർദ്ധിപ്പതുമെന്നറി
ഞ്ഞറിയവിതുവഴിനില്ലാതേപോയ്

അറിയാതെവിഷയാദിയിൽ വീണ്ണക-
മഴിവവരവമെന്നറിയേ വാഴിന്നവർ
മറവാതെഫലമതിലാകാംക്ഷ-
മറത്തിനിന്നിയുമട്ടത്തവചെയ്‌വായ്. ൭

അട്ടത്തവചെയ്‌വോക്കുയർഗതിയുണ്ടാ-
മഴകൊട്ടജനകാദികളത്തവേതൊഴിൽ
മുടിച്ചുയർഗതിപൊറവർകളേയെണ്ണുകിൽ
മുടിയാതല്ലകേരം നീമുടിമന്നാ
അട്ടത്തവപൂർവ്വന്മാർചെയ്യുംതോഴി-
ലപരന്മാരുമവണ്ണാംചെയ്യും-
ലെട്ടുത്തുലകിന്നുമെനിക്കുംചെയ്യേ-
ണ്ടിന്നവയില്ലയിതെന്നിവിരക്ഷോൽ. ൮

വിശേഷിപ്പും ഞാനിയുലകത്തിന്നു
വേണ്ടിയിയററീട്ടും തൊഴിൽകാൺക
വിചാരിച്ചീടുകിലാരുംചെയ്യാ
വിരവൊടുഞാനിതു ചെയ്യാതൊഴികിൽ,
വിശേഷിച്ചും വരുമതിനാലുലകിൽ
വിരോധമതെന്നുസരോജസമാന-
വിശാലാക്ഷൻ തിരുവടിയും ചൊല്ലി
വിരന്തിനിയും കേളെന്നരചെയ്താൻ. ൯

താനായതൊരുൺമയുമുളവാകിയ
ശബ്ദാദികളറിവും വെവ്വേറെ-
ന്നനാവസ്ഥകളുഞ്ഞുണരപ്പെട്ട-
മുത്തമർതൻതൊഴിൽബദ്ധതനീക്കും;
താനായിത്തതം തെളിനാതർ
തന്നിയേധർമ്മാധർമ്മമിരണ്ടും
ഞാനേചെയ്യവനെന്നനിനയ്ക്കും
നരവരനേയിത്തുനീയറികിന്നേ. ൧൦

അറികയെനിക്കപ്രിയമാം കാൎയ്യ-
മന്നത്തുമികണ്ണെങ്കൽപ്രിയമായവ
നെറിയേചെയ്തീടുന്നവർകൎമ്മം
നിഖിലമറുത്തുതെളിഞ്ഞവരെന്നറി
ഉരുതിയിൽഞാനിച്ചൊല്ലിയകൎമ്മമി-
തുള്ളിലുപേക്ഷിപ്പോർവമ്പാരാം
തറമേൽനിന്നമരംപോലേയവർ
താഴ്വരുയൎച്ചിവരാതൊരുനാളും. ൩൫

വാരാതേവിഷയാദിയിൽവീണു
വരുന്തിട്ടുംതൻപരധൎമ്മേന്ദ്ര്യാദിഷു
തിരാത്തുഴലുമുയിക്കഴൽതീൎപ്പാൻ
തിറമുരുനിലയിതുചേതസിതെളിവായ്;
നേരേതൻതൊഴിൽചെയ്യതിനാലേ
നിതരാംകേട്ടുണ്ടാകിലുമതുനന-
ന്നാരാന്റെചെയ്യുംതൊഴിൽചെയ്യാ-
ലഴകായ്വരുകിലുമതുനന്നാകാ. ൩൬

കാറൊളിവൎണ്ണനിവണ്ണംചൊന്നതു
കരുതിയകുരുവീരൻചോദിച്ചാ-
നാരിതിവണ്ണം പുണ്യം ചെയ്തി-
നവരെ വിരോധിക്കിന്നവരെന്നേ
നേരുരചെയ്ക നിരാമയനേയിനി
നിഖിലവുമെന്നതുകേട്ടു മുകുന്ദൻ
ചൊല്ലും രജഗുണമതിലുണ്ടായതു
ചിന്തമൊട്ടു കാമവുമെന്നിവരണ്ടും. ൩൭

എന്നിവ രണ്ടിനുടേ നിലയും കേ-
ളെരിയുന്നഗ്നിയുടെയൊളിധൂമം
നിന്നു മറപ്പതിനൊത്തും ദൎപ്പണം
നീടൊളി മലമതിൽ മൂടിയതൊത്തും

വന്നുമറയ്ക്കും കാമക്രോധം
മാനുഷർ തങ്ങണർവിനൊരിരുളായേ-
യൊന്നിയജ്ഞാനത്തൊട്ട വിജ്ഞാനവു-
മൊക്ക വിരഞ്ഞു നശിപ്പതുമതിനാൽ. ൪൧

അഴിചെയ്യും നന്മകളഖിലവുമതി-
നാലേ ശത്രുവിതല്ലാലുണ്ടോ
വഴിയേയിതിനകമേ കടിപൂവാൻ
വാതിലതിന്ദ്രിയമെന്നതറിഞ്ഞ
പിഴവാരാതെയിന്ദ്രിയവിഷയം
വേണ്ടിയടക്കുക നീയെന്നാലിനി
യൊഴിയും കാമക്രോധാദികൾ വര-
വൊരു വഴിയും കാണായ്കയിനാലേ. ൪൨

കാൺകണിവോടുടലിൽപ്പരമിന്ദ്രിയ-
കരണമതായതതിൽപ്പരമുള്ളം
താങ്ങിയ ബുദ്ധിമനസ്സിനുപരമാം
പരതം ബുദ്ധിയതിൽപ്പരമാത്മാ
തീങ്ങിയലാതിതറിഞ്ഞുമുറയ്ക്കു
ജയിക്കെടൊകാമത്തിനെയെന്നാൻ
ശാർങ്ഗധരൻ ശ്രീപതിശ്രീകൃഷ്ണൻ
സകല ജഗൽഗുരുവച്യുതനമലൻ. ൪൩

ഇതി തൃതീയോദ്ധ്യായഃ

—— (൧) ——

നാലാം അദ്ധ്യായം

അച്യുതനർജ്ജുനനോടുരചെയ്താ-
നാദിയിൽ ഞാനിതു രവിയോടുചൊന്നേൻ
നിശ്ചയമായവനും തൻ പുത്രൻ
നിരുപമനാം മനുവിനൊടുരചെയ്താൻ
ഇച്ഛയൊടേ മനുവിക്ഷ്വാകുവിനാ-
യിതമൊടുരത്താനേവമിതതിനാ-
ലച്ഛമില്ലാത നൃപന്മാക്കവനിയി-
ലറികപരമ്പരയായതിതെന്റെ. ൧

എന്നാൽ നീയതു കേളിരഹസ്യമി-
തിനിയ പുരാതനയോഗജ്ഞാനം
നന്നായിതു ചൊൽവതു മമ സഖിനീ
നമ്മുടെ ഭക്തനുമാകയിനാലേ
ഇന്നേ ചൊൽക തുനിഞ്ഞേതനെന്നാഖി-
ലേശപരനങ്ങിച്ചെയ്തതുകേട്ട
നന്നായ് നീയതു രവിയോടുചൊന്നതു
നലമൊടറിഞ്ഞ പ്രകാരം ചൊൽവായ്. ൨

അറിവുററതുനീയെങ്ങനെപണ്ട-
തല്ലവുടമ്പിതു മററൊന്നെന്നാൽ
നെറിയേ നീയിയറിഞ്ഞതു ചൊല്ലുക
നിരുപമനേയെന്നാനിന്ദ്രാത്മജൻ
അറിവേ വടിവാകിയ യോഗേശ-
നനേകമുടമ്പു നിനക്കുമെനിക്കുമ-
തറിയാനീകീഴ്പ്പോയതുമിനിമേ-
ലാവതുമിടയുമതൊക്കെയുമറിവേൻ. ൩

ഞാനൊരുകാലവുമഴിയാവടിവായ്-
　　നാട്ടകിലരിയചരാചരഗുരുവാ-
യൂനംവാരാതേനില്പതുഞാ-
　　നൊളിവൊടുസാധൂനാംരക്ഷയ്ക്കും
താനഥദുഷ്കൃതനാശത്തിന്നും
　　ധമ്മത്തെപ്പരിപാലിപ്പാനുമൊ-
ന്നൂനംവാരാതേമമമായയൊ-
　　ടോരോരോയുഗമതിലുളനാവേൻ. ൮

ഉള്ളനാംമമജന്മവുമതിദിവ്യമ-
　　തുത്തമമത്തൽവരാമലനത്തും
തള്ളരാതേയറിവതുമതിനാൽഞാൻ
　　തടവപുനർജന്മംവാരാതേ
എള്ളതായേഞാനതുകൈവിട്ടട-
　　നിനിയപരസ്ഥാനംപ്രാപിക്കും
തെളിവതുപോലുള്ളവർകൾക്കെല്ലാം
　　തേറുകിൽമാംപ്രാപിക്കാമെന്നേ. ൯

എന്നാളിലുമെന്നൊടുതാഴമടിയാം-
　　ക്കിച്ഛിപ്പതുനൽകീടുമതുംഞാ-
നൊന്നാമെന്നുടെമാർഗ്ഗമിവണ്ണ-
　　മുണ്ണന്നവരുയർഗതിപെററതനേകം
നിന്നാദരവൊടുചതുർവർണ്ണങ്ങളെ
　　നിർമ്മിച്ചതുപരിപാലിപ്പതുഞാൻ
കുന്നാതതിനൊരുകത്താവുഞാൻ
　　കുററമെനിക്കവരാതൊരുനാളും. ൰

ഒരുനാളുംചെയ്യും കമ്മങ്ങളി-
　　ലുള്ള ഫലം വേണ്ടാമലിയററുവ-
നരുതതിനാലെന്നൊടു ചേർവാനുമി-
　　തക്കർമ്മങ്ങളനത്തിനമരചാ

ണ്ടരുമുഖമതിലിതുണ്ടന്നവർചെയ്യും
കററമററും തൊഴിൽ ചെയ്‌വാനായേ
കരുതുക വിജയാ പൊയ്യും മെയ്യും
കണ്ടറി നീയിനി ഞാനതുചൊല്ലാം. ൭

അറിനീ നടിയിലമന്നൊരു തോണിയി-
ലതിവേഗത്താലോട്ടമൊരുത്തനു
തറമേലന്നടിതീരേനിൽക്കും
തരുവേ ാട്ടുന്നതു്താനല്ലന്നേ
അറിതോന്നുംപോൽ ചെയ്യുംതൊഴിലുക-
ളറിവൊട്ട ചെയ്കിൽച്ചെയ്കില്ലൊന്നും;
പിറകതു ചെയ്യാവിനകൾ പിണയ്ക്കും
പിൻവിഷയാദികളാലെന്നറിവായ്. ൮

ആയും പണ്ഡിതരറിവൊട്ടകർമ്മ-
മനത്തും ചെയ്താൽജ്ഞാനാഗ്നിയിനാൽ
മായുംവിഷയാദിയിൽ മേവിന്നവർ
മററതു ചെയ്യാകിലുമതിൽവീഴും
ചായും നിലയൊടകന്നീന്നിപുണത-
തന്നെയറിഞ്ഞവനേ സർവ്വജ്ഞൻ
വായും മനവുമടങ്ങിയ യോഗിയു-
മായതവൻ കർമ്മിയുമവനല്ലോ. ൯

കർമ്മങ്ങളുമതിനാൽ വരു ഫലവും
കരുതുകിൽ ജ്ഞാനാഗ്നിയിനാലഴിയും;
ബ്രഹ്മമതായവർ ബ്രഹ്മാഗ്നിയിലേ
ബ്രഹ്മമതായ മഹാമന്ത്രത്താൽ
ബ്രഹ്മമതാകിനഹവിഷാ മുററും
ബ്രഹ്മാർപ്പണമായ് തന്നെയിയററും
ബ്രഹ്മമതാകിയൊരാഹുതികേൾനീ
ബ്രഹ്മത്തിൽ താൻലയമെയ്തിന്നതു. ൰

കേട്ടറിശ്രോത്രാദീന്ദ്രിയമെല്ലാം
ക്ഷണമപിചുട്ടവർ ശമാഗ്നിയിനാലേ
വാട്ടീടുശബ്ദാദികൾ വിഷയങ്ങളെ
വകവകയിന്ദ്രിയാഗ്നിയുംഹോമിക്കും
കാട്ടിടും സർവാണീന്ദ്രിയ മതിനൊട്ടു
കർമ്മാദികളഖിലം യോഗാഗ്നിയെ-
യൂട്ടീടുവാർ ചിലരതിനാലവരുടെ
യുള്ളിൽ മഹാജ്ഞാനം ദീപിക്കും. ൧൭

ദീപിച്ചീടിനജ്ഞാനംകൊണ്ടും
ദിവ്യമതായ തപസ്സുകൾകൊണ്ടും
സ്ഥാപിച്ചീടിന ദ്രവ്യംകൊണ്ടും
സന്തതമീടിയ യോഗംകൊണ്ടും
ആപത്തിൻറിയിയററീടുവർ ചില-
രഴകിയ യജ്ഞമതില്ലാത്തുള്ളവർ
നീ ഭക്ത്യാകേൾക്കെന്നരുൾചെയ്യാൻ
നിർമ്മലനാം ചില ഹോമവിശേഷം. ൧൮

ഹോമമിയററീടുവർ നൽപ്രാണനെ
യുടനതപാനങ്കൽപ്പുനരതുപോ-
ലാമളവും പ്രാണങ്കലപാനനെ
യാക്കുവർ പിന്നെയിയക്കയുമൊഴിയും
താമവരണ്ടുമിയക്കമൊഴിക്കും
തൽപ്പുരദർശികളെന്നൽപ്രാണാ-
യാമപരായണരാമവർ നിയതാ-
ഹാരവുമറികിലവർക്കിതുവേകാൺ. ൧൯

അതുചെയ്തോർക്കജ്ഞത്തിങ്കൽ ശി-
ഷ്ടാമൃതമാകിന്നതുബ്രഹ്മമിതറി
മതിതെളിവോരെത്തുവരവരതിയ
മഹതമിയന്നാസനാതനബ്രഹ്മം

വിധിയാലേയിവർയജ്ഞമറിഞ്ഞവർ
വേറെയിച്ചൊല്ലിയയോഗാദികൾ
മുതലാം കർമ്മമനന്തും മുന്ന-
മുരത്തീടിയ ബ്രഹ്മത്താലുണ്ടാം. ൧൪

ഉണ്ടാകിയകർമ്മംചെയ്യുംപോ-
ഴുടനേബ്രഹ്മധ്യാനമതുള്ളിൽ
കൊണ്ടേചെയ്യുന്നാലക്കർമ്മം
കരവേറിയപിറവിയേവേറാക്കും;
പണ്ടേജ്ഞാനമിതിന്നുപദേശം
പാർത്താൽ ജ്ഞാനത്തെക്കാൾ നല്ലവ-
യുണ്ടാംനന്മയനന്തതിലുമില്ലെ-
ന്നോർത്തറികിതുജ്ഞാൻ തീർത്തുരചെയ്യേൻ. ൧൫

ഉരചെയ്യുമിനിജ്ഞാനഫലങ്ങളെ-
യുററമഹാകർമ്മാംബുധിമദ്ധ്യേ
കരയറിയാതേമോഹമിയന്നവർ
കരകേറുംവഴിജ്ഞാനത്തോണിയിനാൽ
ഒരുവനമതിലേതീപിടിപെട്ടാ-
ലൊക്കയുമേവെണ്ണീറാമതുപോൽ
കരുതുകകർമ്മാടവിവെണ്ണീറാം
കറരൂണമതും ജ്ഞാനാഗ്നിയിനാലേ. ൧൬

ജ്ഞാനിയൊടഴകിയകർമ്മിസ്സമായവർ
നാടരുതാകിയ ധീരതയോടേ
യൂനാവാരാതേയിന്ദ്രിയമ-
തുള്ളിലടക്കീടിന്നവരെന്നറി;
മാനുഷരാരുമിതറിയാതകമേ
മയലൊടുസംശയമെയ്തുവതല്ലാൽ
ജ്ഞാനത്താൽ സംശയമറററിയാം
നാട്ടകിൽമറെറാന്നാലറിയാമോ? ൧൭

അറിവില്ലാതപിറപ്പൊട്ടചേന്നി-
ട്ടകമേസംശയമായ് വരുമെല്ലാ-
മറമിന്നുംജ്ഞാനാഗ്നിയിളക്കിയ-
താമളവുംഖണ്ഡിച്ചുകളഞ്ഞേ
തിറമിന്നുംരാജാവിനടുത്തവ
ചെയ്യുമുടിക്കെന്നരുളിച്ചെയ്താൻ
നിറമിന്നുംമണിഭൂഷിതനാകിയ
നീലാഞ്ജനനിറമുടയമുകുന്ദൻ. ൰൪

ഇതിചതുർത്ഥോദ്ധ്യായഃ

—(൦)—

അഞ്ചാം അദ്ധ്യായം

അംഭോജാക്ഷനാനന്തനജൻകരു
ണാകരനേവമുരത്തവയെല്ലാം
തമ്പാശങ്ങളകയററിയ തറിവാൻ
സാമർത്ഥ്യംപോരായ്കയിനാലേ
അമ്പോടേയജ്ഞനതരചെയ്യാ-
നഴകിയകർമ്മമിതെന്നായ് മുന്നേ
പിന്നേസന്യാസംനന്നെന്നും
പേത്തുരചെയ്യുതുമെന്തേമുരാരേ? ൧

എന്നതിൽനല്ലതു രണ്ടിലുമേതം
ന്നെന്നൊടുചൊല്ലുകനിർമ്മലനേ നീ
യെന്നതുകേട്ടേവസുദേവാത്മജ-
നിമ്പമിയന്നരുളിച്ചെയ്താൻ

നന്നിതുരണ്ടുമിതെന്നാലും കേൾ
നലമീടിയസന്ന്യാസമിതിൽക്കാൾ
വെന്നികൊൾകർമ്മജ്ഞാനമതിന്നു
വിശിഷ്ടതയുണ്ടെന്നാൻ വിശേഷജ്ഞൻ. ൨

ദ്വേഷാതെയാശാപാശങ്ങളി-
ലെപ്പോഴും വിജിതാത്മവായേ
നാശാദികൾ വരുമളവിലൊരിടരും
നല്ലതു വരുമളവതിലൊരു സുഖവും
വാചാമനതാൽകായത്താലും
വാരാതേകർമ്മങ്ങളിയററി-
ദ്ദേശാവസ്ഥയിൽനിന്നൊഴിയിന്നോൻ
ശിവമാകിയസന്ന്യാസിയൊടൊപ്പോൻ. ൩

ഒക്കെയോകർമ്മങ്ങളുമിതിൽവേ-
റൊന്നാം സന്ന്യാസവുമെന്നുലകേ
തർക്കവരണ്ടെയുമുടയവരെന്നോടു
സംഗിപ്പാൻ പണിയുണ്ടുനിനച്ചാൽ
ഉൾക്കമലത്തിലിതൊന്നെന്നറിവവ-
നൊരുവനെന്നെയുമറിവോനല്ലാതോ-
യൊക്കെയുമേമയലായ്‌വരുമതിനാ-
ലുടനെന്നൊടു ചേർവാനുമസാദ്ധ്യം. ൪

സാധുതപത്തോടു കർമ്മമിയററി-
ഞ്ഞാനതിനുടയഫലം ത്യാഗിച്ചേ
ഭേദിക്കാതെന്നോടേക്കൂട്ടും
ഒപ്പിയവൻ ഞാൻചെയ്യുംതൊഴിലറിയും
രീതിയലുംപഞ്ചേന്ദ്രിയമതിനോടു
ജയമില്ലാതവർ കർമ്മമൊഴിഞ്ഞാ-
ലെതമമോടേ നരകെയ്ത്തുമതല്ലോ-
ലെന്തുമവർക്കൊരു സുഖമുണ്ടാമോ? ൫

ഗതിവരുവാൻകർമ്മമഹായോഗം
കെൽപ്പോടുമെന്നുമിയററീടുന്നവർ
ഛതികെടവേ സാംഖ്യത്താലേയുള്ള
സ്ഥാനംപ്രാപിക്കും വൈകാതേ
ജിതനായേസാംഖ്യത്താലിയൽപൊരു
ദർശനയവനുണ്ടാമത്തു തന്നേ
മതിമാൻകർമ്മമഹായോഗിക്കും
വടിവിയലും ദർശനയെന്നറിനീ. ൫

അറിവൊടുകേൾക്കും കാണും ചിരവൊ-
ടലിക്കും ഘ്രാണിക്കും സ്പർശിക്കും
നെറിയിൽ നടക്കും പറയും മൂരി
നിവിക്കുമുറങ്ങുമനന്തരമുണരും
ചെറുകയടക്കും പുനരിവയെല്ലാം
ചെന്നൊഴുമിന്ദ്രിയാണീന്ദ്രിയ വിഷയേ-
യുറവൊടുപൂകും തൊഴിലിവയെന്നോ-
ത്തൊന്നിനുമേ ചലിയാരുണർവുടയോർ. ൬

ഒന്നൊഴിയാതെല്ലാക്കർമ്മങ്ങളു-
മുടനേ ഞാൻ കാരണമായ് ചെയ്തേ-
യന്നതിനുടയഫലം കരുതാതവ-
രകർമ്മത്തൊടു സംഗമകന്നിട്ടും,
എന്നും താമരയിലയും നീരുമ-
തെന്നതുപോലേചെയ്തവചെയ്തവ
പിന്നുമതല്ലാലെന്നുമതവർമേൽ
പിരളാതൊരുപാപം മമവിജയാ. ൭

ജയമൊടു ബുദ്ധിമനഃകായം പ-
ഞ്ചേന്ദ്രിയ വിഷയമതെല്ലാം കൊണ്ടേ
നയമൊടു നടമാട്ടിന്നവരെപ്പോൽ
നലമീടിയ യോഗത്തൊടു കർമ്മം

നിയതവുമന്യൊടിയററുകിലത്തൊഴിൽ
നിതരാംമുക്തി വരുത്തും മായാ-
മയമാംപല സിദ്ധികരം ചിന്തിച്ചാൽ
മററതിൽ സിദ്ധിക്കും സംസാരം. ൯

സാരതയായ് ഞാനൊമ്പതുവാതിൽ
തകുംപുരമതിലതി സുഖമൊടിരിപ്പാൻ
കാരണമായുള്ള കർമ്മഫലാനാം
കാംക്ഷയൊഴിഞ്ഞതു ചെയ്കയിനാലേ
ഭോഗഫലസിദ്ധിക്കൊരുകർമ്മം
ചെയ്കയുമില്ലചെയ്യിക്കയുമില്ലതാ-
നാരുമറിഞ്ഞില്ലതിനുടെ നിപുണത-
യറിവാനായ് ഞാൻചൊല്ലാമിന്നും. ൧൦

ചൊല്ലാംപഞ്ചമലാദികളെല്ലാം
ദൂരെപ്പോക്കിയിവണ്ണം കർമ്മമ-
തെല്ലാംചെയ്യുംകൗശലമറിവാ-
നിടമുടയോർകൾ ജിതേന്ദ്രിയരറിനീ
വല്ലാതജ്ഞാനേനാവൃതമായ്
വളരൊളിജ്ഞാനം വെളിയിൽവരാതേ
യെല്ലാപ്രാണികളും മോഹിച്ചേ-
യിരുളാമതിലുഴലിന്നിതുമൂററം. ൧൧

മൂററീട്ടം ജ്ഞാനത്താൽ മൂഢത
മുഴുതുമകന്നാലവർ തങ്ങൾവൊളി-
വുററീട്ടം ദിനകരനാകാശേ
യൊളിചെയ്യിന്നതുപോലൊളിചെയ്യും
ചുററീട്ടും പാരവുമററവനതി-
ശുദ്ധാത്മാവാം പിന്നെപ്പിറവിയു-
മററീട്ടും പിറവിയുമററാൽപ്പര-
മാനന്ദവുമുണ്ടാമറി വിജയാ. ൧൨

അറിവിനനേരാമമൃതവുമുണ്ടാ-
യറിവേറുള്ളൊരു മററയോനാകിലു-
മറുകുലഹീനൻ ശുനിമാംസാദിക-
ളുപജീവിച്ചുഴലിന്നവനാകിലും
ഉറുതിയിലഖിലപദാൎത്ഥവുമെന്നെയു-
മൊന്നായ് ഭാവിക്കും സമദൎശികൾ
കുറവറുപണ്ഡിതരവർ മഹിമാനം
ഗ്ഗുണങ്ങളുരപ്പവർ ഭൂമിയിലുളരോ? ൧൩

ഭൂമിയിലിന്ദ്രിയമതുവിഷയാദി
ഭുജിക്കും സുഖമതനിത്യമിതെന്നോ-
ൎത്താമളവതിനെയുമുള്ളിലികണ്ണേ
യഴകൊടുനിത്യാനന്ദാശ്രിതനായ്
തീമവരാതേ നില്പവനെന്നും
ചിററിമ്പം ചേരാനിഹലോകേ
താമഴിയും സുഖമതിനൊടുചേൎന്നാൽ
താനവർകൾക്കഴിയാതിടരുണ്ടാം. ൧൪

ഉണ്ടാകിയദേഹത്തൊടുകൂടി-
യുടനെപെട്ടേകാമക്രോധാദികൾ
കൊണ്ടാടാമലിയററുമതിങ്കൽ
ക്രൂറിയതൊന്നവുമേറിയസുഖവും
തണ്ടാതേവരുമവനതിനാൽമെയ്
തകുമാനന്ദപദം പ്രാപിക്കും
പണ്ടേമായയിനാൽ ചിററിമ്പം
പററുമവക്കു വരാമററിമ്പം. ൧൫

മററും വിഷയാദിയിലഴിയാതേ
മനസിപൊരുപ്പിച്ചിന്ദ്രിയമെല്ലാം
വെററിമികപുരുവത്തിൻമദ്ധ്യേ
വിഴികൊടുനോക്കി മുറച്ചുഴകോടേ

ഉററിടുംപ്രാണാപാനസമംചെ-
യ്തുടനേ കാമക്രോധഭയാദികൾ
പററ റവിട്ടോർ സംസാരാർണ്ണവ-
പാരമറിഞ്ഞവര് ഭാരതവീരാ. ൧൯

ഭാരതകുലതിലകായജ്ഞാദികൾ
പരിചിയലുംദാനം തവമുങ്കോം
ചേരുമതെങ്കലതെല്ലാമുള്ളിൽ
തേറിയുണർന്നരുണ്മജ്ഞാനപ്പെരുമാൾ
ധീരതയോടുമറിഞ്ഞവരെന്നോടു
ചേരുമതെന്നതെളിഞ്ഞുരചെയ്താൻ
നാരദവാണിയിലും വീണയിലും
നടമാടും പുകഴുടയപുരാണൻ. ൨൦

ഇതിപഞ്ചമോദ്ധ്യായഃ

—(൦)—

ആറാം അദ്ധ്യായം

പുകഴ്മികുമയിന്ദ്രിയൊടുപിണ്ണെയുമുരത്താൻ
പുണ്യപുരുഷൻമുനികൾനണ്ണുംമുകിൽവർണ്ണൻ
അകമുണർവിയന്നഖിലകർമ്മഫലമൊക്കെയുമ്പം
മനാശ്രിതനമായിവയിയററിതരുവിന്നോൻ
മികവുടയഞാനി നല്ലയോഗിയജ്ഞംചെയ്യും
വിനയമുറകമ്മിയിവർമൂവരുമിവൻകാൺ;
പകയരൊടുനേർകൊടിയകാമമൊടുടൻവിനകൾ
പലവകചെയ്തിനവനിയോഗിവടിവാകാ. ൧

യോഗമതിയററുവതുയോഗംവരുവാനുമതി-
ലൊക്കയറിതക്കവിനചെയ്കതുനിമിത്തം
നീകരുതുയോഗമിതുവർദ്ധനചെയ്തിന്നളവിൽ
നിന്നവിനയൊക്കയെരിപ്പൊക്കവിറകൊക്കം;
ഭോഗവിഷയാദികളിൽമേവുംചെവിയാദികൾ
പൊരുക്കനെനിരുത്തിവളർകർമ്മഫലംവിട്ടോൻ
നീകരുതുകിൽപ്പരമയോഗികളിൽമേലായ്
നിന്നവനവനുനികർമന്നിലിനിയാരേ. ൨

ഇനിയറികെല്ലാവരിലുംതന്നെമേലാക്കവതു-
മെളിമയൊട്ടുകീഴ്പ്പെട്ടത്തീടുവതുമതുതാൻ
തന്നെമുന്നിവുചെയ്യുംനരർകളാർതാനല്ലാൽ
തകമുറവുംതാൻതന്നിക്കെന്നിമററാരുമുള്ളോർ
മനതളിരടക്കമവനേയവനുബന്ധു[illegible]
മററവർതമക്കപകയായവർകൾദണ്ഡം
വിനയരുമവന്നുണർവുമായ:തറിവേകേൾ
പ്രിയമെഴുംവിളക്കിന്നെമറയ്ക്കുമിരുളുണ്ടോ. ൩

ഇരുളറുവിളങ്ങും നല്ലജ്ഞാനം വിജ്ഞാനമാ-
യിതമുള്ളമൃതത്തിനാലെത്രയും തൃപ്തനാ-
യൊരുമനമിയന്നു ശീതോഷ്ണസുഖദുഃഖമോ-
ട്ടുലകിലവമാനവും മാനവുംതുല്യമായ്
പെരിയ കനകത്തിനോടോട്ടമൊത്തങ്ങനെ
വിനമനസികണ്ടുസഖി ബന്ധുസാധുക്കൾ മ-
ററരിശമുടയോൻ മകിഴവോൻ മഹാപാപിയെ-
ന്നവരെയൊരുപോൽനിന്നോൻമഹായോഗിയാം. ൪

യോഗമതുതാംകലങ്ങായും പരിചുകേൾനീ-
യൊന്നിനമൊരാശയില്ലാതു നില നിന്നേ
ആകുലമില്ലാമലപരിഗ്രഹിയുമായേ-
യദ്രിഗുഹാദികളിൽ നല്ലതൊരിടത്തിൽ

നീഴ്കശനിരത്തി മൃഗചർമ്മമതിൻ മേലേ
നിലയൊടുപട്ടുത്തുകിലിട്ടതിലിരുന്നേ
തുകിവിതരാതു മനമൊന്നപ്പെട നന്നായ്
ശ്രോത്ര മുതലിന്ദ്രിയ ക്രിയാദികളൊഴിഞ്ഞേ. ൧

ജ്ഞേയമൊടു ചിത്തമുടനെത്തിട്ടമന്നേരം
നെഞ്ചിനതി ശുദ്ധതയുമെത്തമതുമൂലം
കായമൊടു ഗ്രീവമുടനേ ശിരവുംനേരേ
കരുതിയതിലൊന്ന ചലിയാതതു ധരിച്ചേ
നോയകലവേ തെളിഞ്ഞു നാസികതന്നഗ്രേ
നോക്കിയമിശാന്തതയുമാക്കിമനതാരിൽ
പോയഭയമോടിരുന്ന കാമവുമകന്നേ
പുനരുണർവിനോടേണയ മേവുവതുയോഗം. ൨

മേവുമവനെന്നെയണയുംമരണകാലേ
വേറിതറിച്ചോരുമികവുണ്ണുമവരുണ്ണാർ
ജീവനതുപോയതിന്ന നേരുറങ്ങുപോലും
ചിന്തയിൽ മറന്നൊരുനരങ്ങമുറങ്ങാനും
കേവലമിയോഗമണയാതൊഴിയുമെന്നാൽ
കേൾക്കപ്പുഴവിഹാരമൊടുറക്കമശനം മ-
റ്റീവകപെരുക്കകചുരുക്കകളൊഴിഞ്ഞേ
ഇമ്പമൊടിയററുമവനെത്താ നല്ലയോഗം. ൩

എത്തിവിഷയാദികളിൽ വീണുഴലുമപ്പ-
ഞ്ചേന്ദ്രിയമറിഞ്ഞറിവകന്ന പരമാന്തം
മെയ്യറിവിലെത്തമകതാരുമതന്നേരം
മേവിവരും വായുതടയാതവിടെ വയ്ക്കും
ഉജ്ജ്വലദീപസമമായവൻ വിളങ്ങും
ശോഭയൊടുമങ്ങവനടേയുണർവ്വപെന്നേ
വൈയമഖിലംനിറഞ്ഞുനിന്ന, പരമാത്മാ-
വാമതിനോടേശുമധികം സുഖമൊടപ്പോൾ. ൪

അപ്പൊഴതിലെയ്ത്തും വരമിമ്പമതുകൊൾവാ-
നററമില്ലയതിന്നികർ മററുസുഖമുണ്ടോ?
എപ്പൊഴുതുമിന്ദ്രിയമതിൻ വിഷയമെല്ലാ-
തെത്തുംസുഖായാതൊരുസുഖം സുഖമതേകേൾ
തപ്പുമിഹലോകമതിലുള്ള സുഖംമററും
തത്രസുഖദുഃഖമുതൽ ചൂടുകളിതെല്ലാം
എപ്പൊഴുതിലും സമമിയന്ന ഹൃദയേത-
ന്നിന്ദ്രിയമതാദികളടക്കവതുയോഗം. ൯

യോഗമതിയററുമല്ലവേയുടലിൽവേലാ-
ലൂടുരുവവേയൊരുവർ ചാടുകിലും നീടാർ-
നാഗങ്ങളണഞ്ഞിടർ ചെയ്തീടുകിലും മെയ്മേൽ
നാടിയനൽമൂടുകിലും നിർഭയമകന്നേ
ആകമതിലേറിയപരം സുഖമല്ലാതെലാ-
ന്നാലിടർ ചെയ്‌വാനരിയതേ പരമയോഗം.
നീ കരുതി മററുവിഷയത്തിലഴിയാതേ
നിരുത്തുകതൊന്നിച്ചുതെളിർന്നിൻ മാനസസരോജം. ൧൦

മനസസരസിജംകൊണ്ടുവിമതൽക്കരണമെന്നും
വലയിൽവലയാതുറധരിച്ചു നിജബുദ്ധ്യാ
ദിനമിവണ്ണം യോഗമിയന്നീടിനവനുള്ളിൽ
ദിവ്യസുഖമെല്ലമതു നിശ്ചവിളുകേൾ നീ
പുനിതമൊടുതങ്കൽ നൽഭൂതമഖിലത്തെയും
പുനരഖിലഭൂതഹൃദയത്തിലേതന്നെയും
മനസിസുഖമോടുകാണാം തെളിഞ്ഞേററവും
മഹിമയുടയോഗമതിനാലിന്നു മിതുംകേൾ. ൧൧

ഇതമൊടുതെളിഞ്ഞുടൻതന്നെയെല്ലാവ്യയി-
ക്കിടയുമയിതൊക്കയെപ്പാടുതന്നുള്ളിലും
സതതമഴകോടുകണ്ടോനകേടാതയം
ഖരതമൊടുഞാൻ നിനച്ചാലുമൊന്നാവതോ?

കതുകമോടവനാലെനിക്കും വരാകേട്ടനൽ-
ക്കനിവിനൊടുഞാനവൻ താനതായ് നിന്നതും
മനസിതെളിവോടിവെല്ലാം ഗ്രഹിക്കെന്നുതൻ
മനസിതെളിവോടുശ്രീവല്ലഭൻ ചൊല്ലിനാൻ. ൧൨

ശ്രീവല്ലഭനേവം തിരുവുള്ളം
ചെയ്തതുകേട്ടർജ്ജുനനുരചെയ്താൻ
ദേവ! ചരാചരമഖിലവുമൊന്നായ്
ദർശനചെയ്തു യോഗമതെന്നായ്
കാവലിൽനില്ലാതേയോടിന്ന
കരുത്തുപിടിപ്പതരുപ്പം; കാററിനെ
യേ വരികെന്നു പിടിച്ചു നിറുത്താ-
മെങ്കിലിതാമെന്നേ കരുതിനേൻ. ൧൩

കരുതീടുക നീ യെന്നവനോടേ
കരുണാകരനരുണാംബുജനയനൻ
വരുമിതു വൈരാഗ്യമോടഭ്യാസം
വഴിയേ ചെയ്കിൽ വരാതവയുണ്ടോ
കരണാദികളീരേഴും വെന്നവർ
കൈക്കൊള്ളും യോഗവുമഴകോടെ-
ന്നരചെയ്തുംമുകിൽമേനിമുകുന്ദനൊ-
ടുടനരചെയ്താനർജ്ജുനനവിടേ. ൧൪

വിരമായേ യോഗം നെടുനാളും
വിയനൊടു ചെയ്തിന്നതിനിടമദ്ധ്യേ-
യുടനേവിഷയാദിയിൽ മോഹിതനാ-
യുരംയോഗം മറന്നവനയിർപോയാൽ
അടയുന്നതു പുനരവനെയർഗതിയോ-
വച്യുതനേ യോഗത്തൊടു കർമ്മവു-
മടവു നശിച്ചുമരിച്ചാലവ-
നധോഗതിയോയെന്നരുളിച്ചെയ്യുവായ്. ൧൫

അരുൾചെയ്തതിന്നുടെ സംശയമൊക്ക-
    യകററിടുവാൻ നിന്തിരുവടിയല്ലാ-
തൊരുവരുമുള്ളതോ സ്വാമിയെന്ന-
    വ്വവന്നരുൾ ചെയ്താൻ വിജയനോടമലൻ
പരമജ്ഞാനികളിതു ചെയ്കിലുമൊരു
    പഴിയില്ലതു നിൽക്കമ്പിനൊടിതുകേ-
ളിരുളൊട്ടു യോഗം മറന്നുമരിച്ചാ-
    ലെയ്യും ഗതിയേതെന്നതു ചൊല്ലാം. ൪൬

ചൊല്ലേറും യജ്ഞാദികൾ ചെയ്താൽ
    ശോഭയോടവർ മരുവീടിന്നലോകേ
കല്യാണത്തോടിരുന്നു സുഖിച്ചേ
    കാലമശേഷമകന്നവസാനേ
എല്ലാരും പുകഴ്ന്നൃപകുലമതിലോ-
    യീടിയ യോഗികൾ തൻകുലമതിലോ-
വല്ലാസത്തോടു മുളനായ് മുൻചെ-
    യ്യുണ്ടാകിയ യോഗത്തോടു ചേരും. ൪൭

യോഗമിതൊരുവൻ പൂർവ്വമിയന്നവ-
    യൊരുവർത്തരാതേ തന്നിയേവരുമതു
ഭോഗമകന്നേ യോഗമിവണ്ണം
    പുരിയുമവർക്കും പുനരിതുനന്നെ-
ന്നാകം തെളിവൊടുരപ്പവനും വരു-
    മഴകിയ ഗതിവിഷയം നിലനില്ലാ-
താകിലുമുയർ ഗതിയതിലോ യോഗിയ-
    ജ്ഞാനാദികൾ തീർന്നടനെയ്തും. ൪൮

എയ്തി വനേ നിന്നരിയതപസ്സുക-
    ളെല്ലാം ചെയ്തീടിന്നവർകളിലും
പൊയ്യവിരും ശാസ്ത്രാദികളെല്ലാം
    ബുദ്ധ്യാ കററുപഠിപ്പവർകളിലും

കൈതവമീന്നി മഹാകർമ്മങ്ങൾ
കരുണത്തോടു ചെയ്തീടിന്നവർകളിലു-
മെയ്യിയയോഗമിയറീടിന്നവ-
നെല്ലാരിലുമധികൻ പുനരറി നീ. ൪൬

എല്ലാകർമ്മിയിലും ജ്ഞാനികളിലു-
മീടിയ താപസർ യോഗികൾതമ്മിലു-
മെല്ലാരിലുമെന്നെ പ്രീതമുടയവ-
നേവനെനിക്കവനേ പ്രിയമെന്നോ
നല്ലാ നീയറികെന്നഥ സാരസ-
നയനൻ മഹേന്ദ്രാത്മജനോടുചൊന്നാ-
നെല്ലാം പ്രാണികളിലുമുയിരായ്ത്താ-
നേകാത്മാവായ് നിന്നമഹാത്മാ. ൪൭

ഇതി ഷഷ്ഠോദ്ധ്യായഃ

(൬)

ഏഴാം അദ്ധ്യായം

നിന്നമനസ്സുകൊണ്ടെന്നെ നിനച്ചു
നിരന്തരവും യോഗം ചെയ്തീടുകിൽ
വന്നുടനേ മാമാശ്രിതനാകി
മകിഴ്ന്തവനെന്നോടേ കൂടുംകേൾ
എന്നതിന്നില്ലാത സംശയമരചാ-
യെന്നുടെയുണ്മ ഗ്രഹിപ്പാനിന്നും
നിന്നിമികും ജ്ഞാനം വിജ്ഞാനം
തൊന്നരചെയ്യാമെന്നരുൾചെയ്താൻ. ൧

താനറിവുടയവനെന്നപതനേക-
    സഹസ്രംമാനുഷർ തങ്കളിലൊരുവൻ
താനതിൽവച്ചുമനേകസഹസ്രം
    തന്നിലുമൊരുവനുളൻ തത്വജ്ഞൻ
താനതിൽവച്ചുമനേകസഹസ്രം
    തന്നിലുമെന്നെയറിഞ്ഞവനൊരുവൻ
താനതിവണ്ണം നീയറികെന്നായ്
    ധരണീവരനുടനരുളിച്ചെയ്താൻ. ൩

ധരണിജലംതീമാരുതഖംമന-
    താരോടു ബുദ്ധിയഹങ്കാരവുമെ-
ന്നൊരുപടിചൊന്നവയെട്ടുമിതല്ലാ-
    ലുടൽ നേത്രം ജീവനുമായ് മേലായ്
മരുവിയതെന്നുടെ മായയതെന്നറി
    മററും കണ്ടതു കേട്ടതു നിൽപ്പതു
ചരമലകതിലുത്ഭവനാശാദികൾ
    താനെന്നാലഖിലവുമെന്നറിവായ്. ൫

അറിവൊടനത്തുയിരോട്ടുലകെല്ലാ-
    മമ്പൊടുഞാൻ കാണിനിതു കേൾ നീ
യുറവിനൊടൊരു സൂത്രേമണിഗണമിവ
    സൂട്ടരുവുംപോൽ നാടരുതായേ
തിറമൊടുഞാനഖിലത്തിനുമുള്ളിൽ
    ചേർന്നതു ജലമതിലേ രസമതു ഞാം
നിറയവ! ചന്ദ്രാദിത്യന്മാരുടെ
    രശ്മിയതായ് മേവിന്നതു ഞാനേ. ൭

ഞാനെന്നറിവേദത്തിൻ പ്രണവം
    നലമീടിയ വാനിൻ ശബ്ദം ഞാൻ
മാനുഷരിൽ പൌരുഷമായതു ഞാൻ
    മററവനിക്കു സുഗന്ധമതും ഞാൻ

ദീനതയിന്നീ വൈശ്വാനരനുടെ
തേജസ്സുംഞാൻ ഭൂതമനന്തിനു
ഹാനിവരാതൊരു ജീവനമഹം തപ-
മാളിന്നവർകൾക്കും തപസ്സും ഞാനേ. ൯

ഞാനേ ബുദ്ധിമതാം ബുദ്ധിയുമറി
നലമൊടു തേജസ്വികൾതേജസ്സും
ഞാനേ ബലവാൻമ്മാർതൻ-ബലവും
ജ്ഞാനികൾതന്നുടെ ജ്ഞാനമതും ഞാൻ
ഞാനേ ക്ഷമയുടയോർക്കുറവായത്തു
നന്നിമികും പടയാളികൾപൃകൾഞാൻ
ഞാനേ കാമമനത്തു മകന്നഥ
നാട്ടകിലതിലതിൽ നന്നീവണ്ണം. ൰

നാടിയസത്വരജസ്തമഗ്ഗുണമൊട്ടു
നമ്മിടയേ പൊരുളഖിലവുമുളവാം
കൃടയവററിനു ജ്ഞാനാധാരം
ക്രിയവററിനുടൈത്തോന്നാം ഞാൻ
ഈവടിയുടൻ ത്രിഗ്ഗുണത്താൽമോഹ
മിയന്നുഴലും പ്രാണികളെല്ലാമിനി
നീടിയഗ്ഗുണമിവയൊക്കെയകന്നതി
നിർഗ്ഗുണനാമെന്നെയു മറിയാകാൺ. ൧

കാണായ് നീണാളും മായയിനാൽ
കൺകൾമറഞ്ഞു കരുത്തുമഴിഞ്ഞേത
പൂണാരറിവുള്ളിലൊരെള്ളളവും
പുനരപി പുനരപി മായയിനാലേ
ചേണാന്നഖിലജഗത്തുമതീവ
തികപ്പൊട്ടു മോഹിക്കിന്നവയല്ലാൽ
നാണാളും ദുഷ്കർമ്മികളായ
നരാധമരൊരുവരുമെന്നൊട്ടുചേരാർ. ൨

ഘോരനൃമാം ചതുർവിധമതുകേൾ
ദ്രവ്യമില്ലാതവനാർത്തിയിയന്നോൻ
നേരെഴമന്വൃദയോൻ മെയ്യുണർവും
നിരുപമജ്ഞാനിയുമെന്നിവർ നാൽവരിൽ
വേരിതക്കം പൃകരം ജ്ഞാനിയിലേററം
വേഴ്ച്ചയെനിക്കവനെന്നെയുമത്തുപോ-
ലീരമൊടേയിരുവർക്കും ഭൃതിയു-
മേകമതായ് വരുമെന്നതുമറിനീ. ൯

അറികിലവൻതന്നേ ജ്ഞാനായത്തു-
മവനൊടു നേരരച്ചയ്‌വതിനാമോ-
യറിവൊടവൻ ചെയ്യും തൊഴിലഖിലവു-
മഹമെന്നതിനൊരു സംശയമുണ്ടോ?
പിരിയാനരനിമിഷവുമെന്നോടും
പ്രിയമതിനാൽ മമ പെരുതവനെപ്പ്രതി
പിറവിയകന്നെന്നോടു സായൂജ്യം
പെറുവതിനൊരു സംശയമതുമുണ്ടോ. ൧൦

ഉണ്ടുലകങ്ങളിലൊളിഞ്ഞുമിഴം പര-
നൊരുപൊരുളാമഖിലേശനിവനുലകിൽ
കണ്ടവയഖിലവുമെന്നതനേകമേ
കരുതിന്നവനതിദുർല്ലഭമോർത്താൽ
പണ്ടുള്ളജ്ഞാനാതിമരംപോം
പരിചൊടു ജ്ഞാനാർക്കോദയമതിനാ-
ലിങ്ങൻ വരായ്‌വാൻ ഞാൻചൊല്ലിന്നവ-
ഖിന്ന മിതാഞ്ഞൊട്ടു കേൾക്കയിവണ്ണം. ൧൧

ഇതുകേട്ടും പടിയാവനൊരുത്ത-
നിയാതൊരു ദേവതയും പൂജിച്ചാൻ
വാടാതവനഭിമതമാകിന്നതു
വഴിവൊടു നൽകീടിന്നതു ഞാനേ

തേടാതേ കളിയാലേയൊരുവൻ
ചിന്തയൊടേയർച്ചിക്കിലുമവനക-
മാടാതേ കേടില്ലാതോര-
മ്പരുളീടിന്നതു ഞാനിന്നും കേൾ. ൨൨

കേളിമികും മെയ്യാകിയ ദൈവം
കെൽപ്പോട്ടമിതുതാനെന്നൊരു ദൈവം
നാൾതോറും തൊഴുമവർകൾക്കൊണ്ടാം
നന്മയിയന്നഫലങ്ങളനന്തം
കേൾനീമാമാരാധന ചെയ്കിൽ
കേടില്ലാനന്മകൾ വരുമരചാ
മേളമിതറിയാർ മായയിനാൽ ഞാൻ
വെളിയാകാമൽ മറഞ്ഞതിനാലേ. ൨൩

മറവേൻ ഞാൻ പ്രകൃതിയിലതിനാലൊരു
മാനുഷരൂപമമവടിവിനെയറിയാ-
രിറവനിവൻ നാരായണനെന്നേ-
യേവർക്കും തെളിയാ ഗോപാലൻ
മറവനിവൻ പുനരെന്നുനിനപ്പോർ
മാടൊട്ടു സമമറിയാമൂഢന്മാ-
രറമൊട്ടു വേദമഖം സമതീതവ്യ-
മായെന്നിന്ന പരംപൊരുളും ഞാൻ. ൨൪

ഞാനറിവേൻ പോയതുമിനി നടുവിൽ
നടപ്പതുവും മേൽ വരുവതുമെല്ലാം
താനൊരുവരുമെന്നുടെ നിലയറിയാർ
സന്തതവും ദ്വന്ദ്വങ്ങളിനാലേ
മാനമികഴ്ന്നഥ ഞാനമകന്നു
മയങ്ങിമറന്നു പിറന്നിട്ടമതിനാ-
ലൂനമിയന്നേ നാനായോനിയി-
ലുഴലും തൊഴിലൊരു കാലവുമൊഴിയാ. ൨൫

ഒരുകാലവുമൊഴിയാതെ പൂൎവ്വ-
    മുഴത്തുണ്ടാകിയ പാപമനന്തം
വിരവൊടു പുണ്യമഹാകൎമ്മത്താൽ
    വേരൊടുമറ്റു വേരററാൽ മുററും
മരുവീടിയ ദ്വന്ദ്വങ്ങളിനാലെ
    വന്നമഹാമോഹം പോം; പോയാൽ
കരുതീടുവർ പുനരെന്നെയുമതിനാൽ
    കരുതാർ പിറവിയെയവരൊരുനാളും. ൨൯

നാളുംജന്മജരാമരണാദികൾ
    നാടിയറിഞ്ഞൊരു പേടിവരായ്‌വാൻ
കേളിനിയദ്ധ്യാത്മത്തോടധികം
    കേവലമധിദൈവമൊടധിയജ്ഞം
മീളവുമെന്നിവ തന്നൊടുമൊന്നായ്
    മേവീടുംമമതത്വം തെളിയാർ
മാളുംപൊഴുതിലുമെന്നജ്ഞാനത്തോടു
    മായോനന്നു മകിഴ്ന്നുരചെയ്താൻ. ൩൦

ഇതിസപ്തമോദ്ധ്യായഃ

—(൦)—

എട്ടാമദ്ധ്യായം

മായവനോടേ ചോദ്യംചെയ്താൻ
    മന്നവനാകിയ കുരുകുലതിലകൻ
നായകനേ ബ്രഹ്മമൊടദ്ധ്യാത്മം
    നല്ലകൎമ്മത്തിനോടേയധിഭൂതം

നീയധിയജ്ഞവുമധിദൈവവുമിനി
നിരുപമനേ ദേഹത്തിലെന്നതു-
മീയുയിർ പോമളവിൽപ്പരമുണ്മയെ
യെങ്ങനെ തെളിയിന്നതുമുരചെയ്വായ്. ൧

ഉരചെയ്വനരിയതു ബ്രഹ്മം പുന-
രുത്തമമതിലുത്തമമായ് നിന്നതു
പരമസ്വഭാവോദ്ധ്യാത്മം ഭൂതോ-
ത്ഭവകരമായതു കർമ്മവുമെന്നറി
ക്ഷരഭാവം മമ ഭൂതവുമെന്നറി
കേവലമാമധിദൈവം പുരുഷൻ
പരിചിനൊടധിയജ്ഞം ഞാനെന്നറി
പാർത്ഥിവനേയിന്നും ചിലവറി നീ. ൨

അറിവോടിവണ്ണം മരണനേരത്താം
യാതൊരുവൻ താൻ നിലവിലുറച്ചാൻ
കുറവില്ലാതവനെന്നോടു കൂടും
കൂറകിലതിനൊരു സംശയമുണ്ടോ?
അരുതിവരുന്നേരം യാതൊരുവൻ
യാതൊന്നിനെ നിനവുററാനതിലേ
കുറുകിയണഞ്ഞിടുമെന്നതു പോലെ
കൂറാമിന്നും കേൾ കുരുവീരാ. ൩

കുരുവീരാ തസ്മാലെൻ വടിവും-
മെന്നൊന്നൊരു നേരവുമപിരിയാതെ
പൊരുകതിനാലെന്നോടും കൂടും
പുനരതിനില്ലൊരു സംശയമെന്നാൽ
അരിയ മഹായോഗാഭ്യാസം ചെ-
യ്തഭിലാഷകളൊന്നിലുമില്ലാതെ
മരുവീടിന്നോ സൂക്ഷ്മപ്രഭയെന
വടിവാമൊന്നൊരു പ്രഭദർശനമെയ്യും. ൪

ഭർത്തന ചെയ്യുതിനായതാകിയ
ഭോജ്യരൂപനെ വാചാ മനസാൽ
ചെപ്പരമയവർക്കും സ്തുതിചെയ്വാനും
ചേർത്തുള്ള ഭാവിക്കയുമരുതാകിയ
നിരുപമപരമാനന്ദനെന്നറിയ
നിരഞ്ജന നിർമ്മലനിത്യനെ മരുവും
പരിചൊടു യോഗം മരങ്ങളെന്നായാം
ഭേദമൊട്ടുമന ചഞ്ചലമകലമ്പാൽ. ൯

അന്തകാലമേ ഭ്രൂവാർമദ്ധ്യ പ്രാണനെ
യാവേശിച്ചുള്ളവേയുടൽ വിട്ടുപോൻ
മുന്നൂറ ചെയ്തു പരംപൊരുളോടേ
മുറ്റുംചേർച്ചെയ്തു നിശ്ചയമരചാ;
ഇമ്പമോടീടിയ ദൈവജ്ഞന്മാ-
രിയാതൊന്നിനെയഴിയാതിളവെൻപാ-
രൊമ്പല്ലു വാതിൽതകം ക്രൂടിട്ടാൽ
യോഗികളെല്ലാനിന്നല്ല യാതൊന്നിനെ. ൰

യാതൊന്നിനെ നിനവിങ്കലുറച്ചാ-
ലാശയകന്നിട്ടമലുസംക്ഷേപി-
ച്ചാരവൊട്ട ചൊൽവൻ ദ്വാരങ്ങ-
ളന്നത്തുമടച്ചു മനസ്സിനെ ഹൃദയേ
ചോദനയോട്ട നിവൃത്തിയിതത്തൊട്ട
ചൊല്ലുമതം പ്രാണനെ മൂർദ്ധാവിൽ
ബോധമൊടേററിയുടൻ യോഗത്തൊട്ട
പൂണ്ടു മഹാനന്ദാത്മാവായേ. ൧

വായാലോമിത്യക്ഷരമോതി
മകിഴ്ന്തകമേയെന്നെദ്ധ്യാനിച്ചേ
മായാവടിവാകിയ യുടൽവിട്ടുപോവാൻ
വടിവൊട്ട പരഗതിയെയ്തുമിതെന്നാൽ

ആയാതെ മറ്റൊന്നെയുമെന്ന-
മനന്യമനസ്സോടുമെന്നെ നിനയ്ക്കിൽ
കായാമ്പൂനിറമൊടു ഞാനവനോടെ
കൈവല്യമായ് വരുമെന്നതു മറിക നീ. ൮

നീയറി പുണ്യഫലങ്ങൾ തുലഞ്ഞാൽ
നിരുപമനായ പിതാമഹലോകേ
ആയപ്രകാരമിരുന്നാനന്ദി-
ച്ചവർകളുമവനിയിൽ വന്നു പിറക്കും
തുമ്പൊരുമൽപദമെത്തീടുകിലവർ
സുഖമഴിയാമില്ലാതൊരു കാലവു-
മായവർകൾക്കൊരുനാളുമതിന്നവ-
യവസാനം പറയാമതു കേൾ നീ. ൯

പറയാം ചതുരിയുഗങ്ങൾ സഹസ്രാ-
പകലൊന്നജനാണ്ടൊരന്തരാമതു
മറയാതെയൊരു പകലെന്നറിനീ
മാനിതരാകിയ ദേവന്മാർക്കും
നെറിയൊടു വ്യക്താവ്യക്തമിരണ്ടും
നീങ്ങി നിരഞ്ജനമായ് നിഷ്കളമാ-
യറിവെഴമാശ്രിതർ ലീലാനലയെ-
ന്നറിവോർ പുകഴ്വതുമെൻ മഹിമാനം. ൧൦

എന്നോടു ചേർന്നീടിന്നവർതാൻപു-
രെക്കാലത്തുമരിക്കമതെന്നും
പിന്നെയതല്ലാതവർ താൻമരണം
പ്രാപിക്കും കാലവുമിവരണ്ടും
നിന്നോടു ചൊല്ലാമഗ്നിജ്യോതി-
നിറം പെറുപകലുത്തരമയനത്തിൽ
തനുതൽപിരികിലവർക്കൊരു പിറവികൾ
ധരണിയിലില്ലസഖേ പുനരെന്നും. ൧൧

പുനരപിജന്മവുമുണ്ടാമിരുളോടു
        പുകയേറും ദക്ഷിണമയനത്തിൽ
തന്നവെട്ടവേറാം യോഗിതന്നിക്കും
        താന്നിവരണ്ടിനുമില്ലവ്യാകുല്യം.
മനസാകർമ്മമഹായോഗിക്കരെ-
        മറയജ്ഞം ദാനംതവമതിലു-
ള്ളനപമഫലമവയഖിലവുമെയ്തി-
        യനന്തരം യോഗിപുക്കുംപദമെയ്തും. ൨൮

ഇതിഅഷ്ടമോദ്ധ്യായഃ

—(o)—

ഒമ്പതാംഅദ്ധ്യായം

പദമലർതൊഴുതമ്പരിലമ്പേറും
        പരമപുമാനർജ്ജുനനിവകൊണ്ടും
മതമായില്ലെന്നറിവുററവനൊടു
        മന്നവനേകേൾ പരമംഗുഹ്യം
മതിയിലസൂയകളഞ്ഞിതു കേൾ നീ
        മനസാ ജ്ഞാനമൊടേ വിജ്ഞാനം
പദമിതുമകതിപവിത്രം പുണ്യം
        പരമംശ്രുതമിതുസുഖകരമെന്നാൻ. ൧

സുഖമേരാജമഹാവിദ്യയുമിതു
        സുന്ദരമാമിതു രാജരഹസ്യം
മികവിതുമവ്യയമിതുവഴിയെന്നൊടു
        മേവാതവർതാൻജനിമരണാകും

അകലാതതിലുഴലിന്നവരെന്നറി-
കവ്യക്തം പരിപൂൎണ്ണമഹംപുന-
രഖിലചരാചരഭൂതമനന്തമി-
ത്തഴകൊട്ടുമെന്നെച്ചേൎന്നമർവ്വതുമറി. ൨

അറികിലവരോടു ഞാൻ ചേർവതുമി-
ല്ലറിവുടയോൎക്കറിയാം കേവലമിതു
പുറമേമേവുപ്രപഞ്ചമിവെല്ലാം
പോത്തതിനാലുലകെന്നോടു കലരാ
അറിയാതെന്നുടെമായയിനാലേ-
യഴിവുററവരവരകലുമതല്ലാ-
ലിരയവനായ് ഞാൻ നില്ക്കും നിലയതി-
ലെങ്ങും ചേൎന്നണയാരൊരുനാളും. ൩

ഒരുവരുമെന്നോടുടൻ ചേരാതെ
യൊന്നാമെന്നെവിടാതെ പ്രാണികൾ
മരുവീടിന്നതു കേളാകാശേ
വായുനിരന്തരവും നില്പ്പതുപോൽ
പരതമിവെല്ലാമഴിവെയ്തും നാൾ
തകവതുമെങ്കലതുളവാം പൊഴുതേ-
യൊരുപടിമുമ്പിലെ മുറിമയിനാലെ-
ന്നോത്തറിഭൂതേശപരനംഞാനേ. ൪

ഞാനേയെല്ലാകൎമ്മവുമുലകിൽ
നടത്തീടുന്നതു പാണ്ഡുമകനേ
താനതിനാലേയെന്നോടുചേരാ
ധരണീപാലകനേയകൎമ്മം
താനേന്തുറെറാരുതത്ത്വവിനാലേ
തളർപൊടുകെട്ടുപെട്ടും ക്രമിയോടുനേർ-
മാനുഷർഫലമാകാംക്ഷിച്ചല്ലോ
വൻവിനയാലിടർപെട്ടവരുമെല്ലാം. ൫

എല്ലാപ്രാണികളെയുമുലകതിൽ ഞാ-
നിയാമിയന്നുണ്ടാക്കീടിന്നതു-
മല്ലാതതുമഖിലവുമേഞാനെ-
ന്നറിയാർന്നരനെന്നെയികണ്ണേന്ന
പൊല്ലാതവരസുരകളൊടരക്കർ
പൊരുന്നാതെന്നെയവർക്കൊരുനാളും
വല്ലാതിങ്ങനെചിലർമൂഢന്മാർ
മമമായാവശരായുഴലിന്നോർ. ൰

ഉഴലുമനന്തപമാറ്റുമൊഴിഞ്ഞേത-
യുള്ളിലുവന്നടനെന്നെയുവന്നേ-
യഴകൊട്ടുവായാരസ്തുതിചെയ്തേ-
യാമളമെന്നെയുമാരാധിച്ചേ
പൊഴതൊന്നും പഴതാകാതെൻറക-
ബുദ്ധിപൊരുന്നും പുണ്യജനങ്ങളെ-
യഴകൊട്ടമമരന്മാർ ഭൂമിയിൽ വ-
ന്നവതാരംചെയ്തവരെന്നറിനീ. ൧

അറിവൊട്ടുകാലം പൊരുളിടമെന്നതി-
നാലുംഞാനമഹായജ്ഞത്തൊട്ടു
കുറിയൊന്നായ്ച്ചമയം പലവായും-
കൊണ്ടനവാനവുമെന്നെയർച്ചിക്കും
പൊരുതിയിയന്നവരുടെ വൃത്തികൾഞാൻ
പുനരുരചെയ്യാമെജ്ഞമഹാംകേൾ
തിറമെഴമമൃതമഹാമന്ത്രോഹം
ദിവ്യൌഷധമഹമാജ്യമഹാംകേൾ. ൨

കേളഹമഗ്നിഹുതംഞാൻ വിശ്വം
കേൽപ്പൊട്ടുപെററാരുമാതാവുംഞാൻ
കോളേയാതാകിയതാതപിതാമഹർ
കുറനമമും വേദ്യമൊരേടുംകാരം

നീംമറമ്പുകൊട്ട സാമമെജ്ജുസ്സു
നിനയ്ക്കിലനത്തിന്നമാശ്രയണം ഞാൻ
മേലമെഴുംപ്രഭുസാക്ഷിയെവക്കും
ബീജമഹംപ്രളയസ്ഥാനംഞാൻ. ൧൯

സ്ഥാനനിധാനമഹം രവിയായേ
ധരണിയിൽ നീരെയടക്കവതും ഞാൻ
വാനിടെ വർഷമിടററിയിരക്ഷ
വരുത്തുവതും ഞാൻ ദീർഘായുസ്സഹം
ആനതിനുടെ മൃത്യുവും ഞാനിവയൊ-
ന്നറിയാത്തവർ പലയാഗം ചെയ്തേ
വാനുലകം വാണവനിയിൽ വീണു
വരുന്നീടുവർ നാനായോനിയിലേ. ൨൦

എന്നെ നിരന്തരവും പൂജിച്ചാ-
ലെന്തവരുള്ളിൽ നിനച്ചവയെല്ലാം
പിന്നയതെന്നാതെ യെന്നകമേ
പ്രിയമൊടുഞാനവർകൾക്കു കൊടുപ്പേൻ;
അന്യമഹാദേവങ്ങളെയെല്ലാ-
മവരവരാലർച്ചിച്ചീടിന്നതു-
മെന്നെയതെന്നറിയവരറിയാഞ്ഞിലു-
മെന്നിലടങ്ങീടും പുനരെല്ലാം. ൨൧

ആമല്ലമമരരെയാശ്രിക്കിന്നവ-
രമരരുമാവർ പിതൃക്കളെയടകിൽ-
ത്താമവരന്നു പിതൃക്കളുമാവർ
തനിത്തനി മററഖിലവുമതവണ്ണം
കാമമുതൽപ്പാശങ്ങളറുത്തേ
കനിവൊടുമാമാശ്രിതരാകിന്നവർ
താമസിയാതേ ഞാനാമെന്നതു
സംശയമില്ലൊരു ജാതിയുമെന്നേ ൨൨

എന്നാലൊരു പുഷ്പം ഫലപത്രമ-
　　തിന്നിയജലം പുനരെന്തിലമ്പിനൊ-
ടൊന്നാകിലുമെന്നൻപർത്തരുന്നതെ-
　　യുള്ളിലതീവ പ്രിയത്തൊടുകൊൾവൻ
നന്നായ്ത്തങ്ങൾ ഭുജിപ്പവ നോൽപ്പവ
　　നലമൊടുദാനം ചെയ്‌വവയെല്ലാ-
മൊന്നായ്ക്കൊണ്ടതെനിക്കായ് നൽകുകി-
　　ലൊളിവൊടുമവർമാമെയ്തുവർമുററും. ൧൩

മററുമെനിക്കു സമസ്തപ്രാണികൾ
　　മുഴുവനുംസമമൊരു മാനുഷരോടും
ചുററവുമില്ലൊരു ദ്വേഷ്യവുമില്ലതു
　　ചൊല്ലാം മാം ഭക്ത്യാ വല്ലവരും
പററുകിലവരൊടു ഞാനും പററും
　　പാരായ് മററൊരുവരെയും പററേ-
ന്നററമില്ലാത്തള പാപംചെയ്കിലു-
　　മമ്പരിലുണ്ടാമെൻ പ്രിയമെന്നും ൧൪

എൻപ്രിയമെഴുമാറെല്ലാമെങ്ക-
　　ലിയററീടിന്നവനേറിയപാപം
വൻപൊടുചെയ്കിലുമവനൊട്ടുനേരാം
　　വല്ലഭമുള്ളവർ ദുർല്ലഭമരചാ
ള്ളവമവനേരുംപലജാതിയു-
　　മെൻഭക്തന്മാർക്കിടരുണ്ടാമോ?
അമ്പരിലമ്പനഘം പുനരെന്നെ-
　　യടുക്കിലവർക്കു പരംസുഖമുണ്ടാം. ൧൫

ഉണ്ടാംപരഗതി മററും വൈശ്യനു-
　　മുടനേ ശൂദ്രനുമംഗനമാർക്കും
മിണ്ടാതേയെൻ പുകൾവിസ്താരം
　　വേഴ്ചയൊടും കേട്ടന്നെയുപക്കിൽ

പണ്ടേമേലാം ബ്രാഹ്മണരോടേ
പാർത്ഥിവരും മാം ഭക്ത്യാ ചേതസി
കണ്ടു തൊഴുകിലവൎക്കുളവരുവതു
കരുതിയുരപ്പതുമൊരു കൌതുകമോ? ൧൬

കരുതികിലകലവുമാഴവുമാൎന്നും
കാണാത്തതാകിയ സംസാരാൎണ്ണവ-
മരുമകൾകൂടാതേ കരകൊള്ളാ-
മജ്ജനനേ മാമർച്ചിച്ചീടുകിൽ
വിരവൊടുമിവയറികെന്നുരചെയ്യാൻ
വിധിമുഖദേവമുനീശ്വരർകാണാ-
പ്പരമപുമാൻ ഭൂഭാരം തീർപ്പാൻ
പലർകാണവനിയിലെളുതായ് നിന്നോൻ. ൧൭

ഇതി നവമോദ്ധ്യായഃ

—(൦)—

പത്താം അദ്ധ്യായം

എളുതല്ലിതു പരമാം മമ വചനമി-
തെല്ലാംകേട്ടതി സന്തോഷിപ്പാ-
നളവില്ലാതുള ഭക്തിനിനക്കു-
ണ്ടാകയിനാലിന്നും കേളരചാ
തെളിവെഴും മുനിജനമോടു സുരാസുര-
സിദ്ധർ മഹാ വിദ്യാധരരിവർകളു-
മുളരതിലെന്മഹിമാനമൊരുത്തനു-
മുണർവതതായൊരനാദിയതും ഞാൻ. ൧

അനാദിയതാമെന്നുടെ മഹിമാന-
മറിഞ്ഞവർ പാപമനന്തമകന്നു
സനാതനമാമെന്നൊടു മരുവീടുവർ
തക്കൊരു ബുദ്ധിജ്ഞാനം മോക്ഷം
അനേക ഗുണംമികും ശമദമസുഖമിട-
രഴിവുത്ഭവമഭയം ഭയമോഹം,
ദീനജനപ്രിയമപ്രിയം ദാനം
ദിവ്യതവംപഴിപുകഴൊടുസത്യം. ൨

അമ്പൊടുമെങ്കലിവെല്ലാമുളവാ-
യരിയതവം ചേർമുനിജനമോടേ
പിമ്പൊരുനാലുമനുക്കൾ പ്രിയമൊത്തൊടു
പിന്നെ മമ മാനസ ഭാവമിതെങ്കൽ
ഉത്ഭവമകന്നുളവായവയെല്ലാം
സുഖമേറിയവുററവരെപ്പോതിലു-
മമ്പൊടുമെന്നെ നിനപ്പാർന്നിനവി-
നവക്വസരമുണ്ടാക്കിവച്ചും ഞാൻ. ൩

ഞാനേയെന്നെ നിനപ്പവർകൾക്കൊരു
നാശംവരാതേ രക്ഷിപ്പതു
ദീനാവസ്ഥ വരാതവർമാനസ-
തിമിരമശേഷമറുപ്പതിനായേ
ഇങ്ങനേ ജ്ഞാനവിളക്കായ് നിന്നതു
നന്നിയൊടെന്നതു കേട്ടർജ്ജുനനും
മാനാതീതപരബ്രഹ്മം നീ
മഹിമയിയന്ന പരംധാമം നീ. ൪

പരമപുരുഷൻ പരമാനന്ദൻപര-
ശാശ്വതനമലനജൻ പ്രഭുവെന്നും
നിരന്തരവും മുനിമാർകൾഭവാനെ
നിരന്തരമിച്ചൊല്ലീടിയതെല്ലാം

തരന്തരമടിയേനോട്ടരുളചെയ്യായ്
സകലജഗന്മയനേ യഖിലേശാ-
യരിന്ദമനാകിയ ദൈവേശ്വരനേ
യാദിജഗൽപതിയേ നീയെന്നാൻ. ൨

എന്നും നീ നിന്നാത്മവിഭൂതിയി-
ലിതമൊട്ടുമുലകിതിലോരോരോന്നായ്
നിന്നപ്രകാരവുമെന്നോട്ടു ചൊല്ലുക
നിർമ്മലനേ നിൻവചനാമൃതരസം
ഇന്നു ഭുജിച്ചതിനാലേ തൃപ്തി-
യെനിക്കുണ്ടായില്ലെമ്പെരുമാനേ!
നന്നിയൊടിന്നുമെനിക്കിതു കേൾപ്പാൻ
നയമൊട്ടു ചൊല്ലുക നാരായണനേ! ൩

ചൊല്ലാമിതു വിസ്താരമുരക്കിൽ
തുലയാതതിലതിലേയ്ക്കു പ്രധാനം
നല്ലായ് കേൾ നീ ഭൂതാനാമുയിർ
ഞാനതിനുടെയാദ്യന്തം മദ്ധ്യവും.
എല്ലാംതൊഴുമാദിത്യാനാമഹ-
മീടിയ വിഷ്ണുവുരവിരശ്മികളിൽ
ചൊല്ലാരംശുമനായതു ഞാനേ
തുയമരീചി മരുത്തുകളിൽ ഞാൻ. ൪

ഞാനാകിന്നതു നക്ഷത്രങ്ങളിൽ
നലമീടിയ ചന്ദ്രൻ വേദാനാം
ഞാനേസാമം ദേവകൾതന്നിൽ
നലംമികുമിന്ദ്രൻ ഞാനിന്ദ്രിയമതിൽ
ഞാനേമനമാകിന്നതു പാണ്ഡവ!
നലമെഴും ഭൂതാനാം ചേതനനും
ഞാനേ രുദ്രാണാം ശങ്കരനും
നലയക്ഷരിൽ വിത്തേശനതാം ഞാൻ. ൫

ഞാനറി പാവകനെണ്മർ വസുക്കളിൽ
നല മലകളിൽ ഞാൻ മേരുപുരോഹിത-
രാന്നവർ തങ്കളിലസ്മി ബൃഹസ്പതി
യരമുഖനഹമറി, സേനാപതികളിൽ
മാനിതസരസാമസ്മി സമുദ്രം
മഹർഷികളിൽ ഞാനേഭൃഗുമുനിവന-
മേനൽ ഗിരാമസ്മ്യേകാക്ഷരവും
യജ്ഞങ്ങളിൽ ഞാനേജപയജ്ഞം. ൯

ജവമൊട്ടമറിന്നീ ഹിമഗിരിയത്ര ഞാൻ
തിറമേറും സ്ഥാവരമാകിന്നതി-
ലവധിയില്ലാവൃക്ഷാണാമരയാ-
ലസ്മിമഹാദേവർഷികളിൽ നാരദർ
ദിവിമരുവീടും ഗന്ധർവാണാം
ചിത്രരഥൻ സിദ്ധാനാം കപിലൻ
ജവമെഴുമശ്വങ്ങളിലഹമുച്ചൈ-
ശ്ശ്രവസൻ കരികളിലൈരാവതവും. ൧൦

ഉററ നരാണാം രാജാവും ഞാ-
നൊളിവെഴുമായുധമതിൽ വജ്രം ഞാൻ
മററു മഹാഗോക്കളിൽഞാൻ സുരഭി
മനോഭവനായത്തുമസ്മി പ്രജാനാം
കററമരും വാസുകി സർപ്പാണാം
ഗുണമെഴുമനന്തനഹം നാഗാനാം
മററും ജലജന്തുക്കളിൽ വരുണൻ
മുന്നുപിതൃക്കളിലര്യമനും ഞാൻ. ൧൧

യമതാമസ്മിയമൻ പ്രഹ്ലാദനു-
മിമ്പമിയന്നൊരു ദൈത്യാനാം ഞാ-
നമിത പരാക്രമനായ മൃഗേന്ദ്രപര-
നഹം മൃഗജാതികളിൽ പക്ഷിണാം

സമമിയലാവിന്നതാസ്സുതന്മാം ഞാൻ
        തഞ്ചിന്നപവനൻ തഥാപി മഹമറി
ക്ഷമയുടരംഭൃവരനാകിയ രാമൻ
        ഗരിവോടു ശസ്ത്രമെടുത്തവർകളിൽ ഞാൻ. ൩൧

കെല്പമരിന്ന ഝഷാണാം മകരം
        കേവലമഹമെന്നറി നദികളിൽഞാ-
നത്ഭുതമായൊഴുകും ഗംഗാനദി-
        യാകിയ സർഗ്ഗാണാമാദ്യന്തം
തല്ലൊലി മദ്ധ്യം വിദ്യാനാമ-
        ദ്ധ്യാത്മമഹാവിദ്യയുമഹമെന്നറി
ചൊൽപ്പെറു വാക്യത്തിൽ പ്രതിവാക്യം
        സൂക്ഷ്മമേ ഞാനെന്നറിക വിശേഷാൽ. ൩൨

അറിനീയക്ഷരമമ്പത്തൊന്നി-
        ലകാരം ഞാൻപുനരറി ദ്വന്ദ്വം ഞാ-
ലറിവൊടുനിന്ന സമാസാനാംക-
        ർമ്മങ്ങളിരണ്ടിനുടേഫലവും ഞാൻ
അറവേ കൊൽവതുഞാൻ കാപ്പതുഞാ-
        നമ്പിനൊടുത്ഭവമാക്കുവതും ഞാൻ
തിറമെഴും ധൃതിഞാൻസ്മൃതിഞാൻ ക്ഷമഞാൻ
        തികഴ്ഗായത്രിച്ഛന്ദസ്സും ഞാൻ. ൩൪

ഞാനേമാസാനാം മൃഗശീർഷം
        നല്ലവൃത്തുനാം കുസുമാകരവും
ഞാനേതേജസ്വികൾം തേജസ്സും
        നലമേറിയ ജയമൊടു വ്യവസായം
ഞാനേ സത്വവതാം സത്വംകേൾം
        നലമെഴും വൃഷ്ണീനാം കൃഷ്ണൻ ഞാൻ
ഞാനേ പാണ്ഡവരിൽ ശ്രീവിജയൻ
        നലമുനിശ്രീവേദവ്യാസൻ ഞാൻ. ൩൭

ഞാൻ കവികളിലുശനാം കവിയെന്നറി
നല ഋഷ്യാനാം മൌനം ഞാനേ
ഞാൻ കരുതായ്നൽ ജ്ഞാനി ജനങ്ങളിൽ
നന്നിമികം ജ്ഞാനമതെന്നറി നീ
വീങ്കിയലോക മനത്തിനുമേ ഞാൻ
ബീജം വേറൊന്നില്ലഷമല്ലാ-
ലോകിയതെൻ പ്രാഭവമുരചെയ്കി-
ലൊരിക്കലുമതിനൊരൊടുക്കം വാരാ. ൪൧

ഒടുക്കമില്ലാതമരകളഖിലവുമെ-
ന്നുടെ തേജോംശമതിങ്കലുദിത്ത-
ങ്ങക്കിയനേകവിധം പുനരപി ഞാ-
നരചെയ്യിന്നിതുമെന്തിനു ഭുവനം
അടക്കവുമെന്നുടെ യംശമതൊന്നി-
ലടങ്ങിയതെന്നാനന്മയമോദ
പിടിച്ചു തെളിച്ചുളവേയുലഖലമോട്ട
പെരുമരുത്തുട്ട നടന്ന പുരാണൻ. ൪൨

ഇതി ദശമോദ്ധ്യായഃ.

——(०)——

പതിനൊന്നാം അദ്ധ്യായം.

———

നടന്നിതെന്നുള്ളിലല്ലലെല്ലാമതെന്നെയകന്നുമെല്ലേ
നലമികം നിന്നുടെ തിരുവാചകാമൃതമുണ്ണമൂലം
തുടന്നമയക്കമൊക്കയെനിക്കകെന്നിതെൻ തമ്പിരാനേ
സുഖം വരുമാറുനീയുലകെങ്ങുമായ്നിന്നളിവ്വത്രൂപം

ഗൂഢം വരുമാറു കാൺകയിലിച്ഛയുണ്ടതു കാട്ടുകെന്നേ
തെളിഞ്ഞുരചെയ്ത പാർത്ഥനവണ്ണമതൻപൊടു കാട്ടുവാനായ്
ഉടൻ നിജമാനസേ നിനവുററു വൃഷ്ണിവരൻ മൊഴിന്താ-
നവചന്നിനി നീയുമെന്നുടെ രൂപമിന്നിഹ കാൺകയെന്നേ. ൫

കാൺകയനേകമായിര രൂപമെങ്കലതൊക്കയും നീ
കാൺകവിധങ്ങളും പല ദിവ്യവർണ്ണങ്ങളുണ്ടനേകം
കാൺകമരുത്തർ സൂര്യർ വസുക്കളെണ്മരെയശ്വിനൌ നീ
കാൺക നിരുദ്രന്മാരിവരാദി മററുമനേകർമുററും
കാൺകയപൂർവ്വമായവ മററുമാശ്ചരിയങ്ങളും നീ
കാൺക ജഗത്ത്രയം പലവാം ചരാചരഭൂതമെങ്കൽ
കാൺക നിനച്ചതും നിനയാതതും മമ ദേഹമൊന്നിൽ
കാൺമതിനാവതല്ല സ്വചക്ഷുഷാപുനരെന്നെ പിന്നും. ൬

എന്നുരചെയ്തുമന്നനു ചക്ഷു ദിവ്യമതൻപിനോടേ-
യിമ്പമിയന്നു നല്കിയദേവദേവനു മർജ്ജുനന്നായ്
വെന്നിമികും പരൻ നിജരൂപമൻപൊടു കാട്ടിമെല്ലെ
വിസ്മയമോടു നിന്നതു കാലമങ്ങവർ മേനിയല്ലാൽ
ഒന്നുമില്ലെങ്ങുമേയുടൽതോറും നിന്നുചൊരിഞ്ഞ തേജ-
സ്സുററിതു പത്തുദിക്കിനുമപ്പുറത്തളവും ജ്വലിച്ചേ
ഒന്നല്ലനേകവക്ത്രമനേകനേത്രങ്ങൾ തത്രശോഭി-
ച്ചൊന്നിയ വിസ്മയം പലഭൂഷണാദി നല്ലായുധങ്ങൾ. ൭

എന്നുമതീവ ദിവ്യസുഗന്ധമാമനുലേപനംമ-
ററിമ്പമിയന്ന മാല്യമോടംബരങ്ങൾ ധരിച്ചകോലം
വെന്നിമികന്താരായിരകോടിദിവ്യ ദിവാകരന്മാർ
വിണ്ണിലുദിച്ചുയന്നതുപോൽ നിറന്നൊളിവുററിതപ്പോ-
തന്നവിടത്തിലൊന്നൊഴിയാത വിസ്മയമൊക്കയും ക-
ണ്ടക്ഷണം രോമരാശിയുദിത്തു പുഷ്കരപത്രനേത്രൻ
ചെന്നളിപാടിനന്മണമുണ്ടെഴും തുളസീദലാംഗം
ചെമ്പകഴച്ചുവ്വാടയോടുകണ്ടുടൻ വിജയൻപണിന്താൻ. ൮

പണിഞ്ഞു പണിഞ്ഞകംകനിവോടു പാണ്ഡവനംമൊഴിഞ്ഞാൻ
പരംപുരുഷാനിൻമെയ്യിലനന്തഭൂതവിശേഷസംഘാൻ
ഇണങ്ങിനവാരുകണ്ടിതനേകാക്കെയുദരം മുഖാക-
ണ്ണിലങ്ങിനവിണ്ണുരൂപമനന്തകോടി സഹസ്രംമറവും;
വിണ്ണിങ്കൽ നിറഞ്ഞൊരാദിയു മന്തവുംബത! കണ്ടില്ലയ്യോ
വിളങ്ങുമണികിരീടം നല്ലായുധം ഗദചക്രമോടും
പൂനന്തനി ലാഭയാലഖിലം പ്രകാശമെഴുംപ്രകാരം
പുരന്ദരവന്ദ്യനേ പണിന്നിന്നെനോക്കവതിന്നപോലും. ൧

നോക്കുകിലേറെരിഞ്ഞനലാർക്കസന്നിഭമീപ്രകാരം
ന്തൽതിരു ർവരോടിമയോർകളും തൊഴുമതിദേവ!
സൂക്ഷ്മതായനിൻ പെരുമയ്ക്കൊരെല്ലയുമില്ല ചൊൽവാൻ
സ്തോത്രമിയറുവാൻ തവ തത്വമൊന്നറിയാവതല്ലേ
ആകമെഴുംത ്മക്ഷരമായതപ്രമേയം പരം നീ-
യാശ്ചര്യമത്രേ ീ ഭുവനത്രയത്തിന്നു നീനിധാനം
നീക്കം വരാതധർമ്മത്തിന്നു രക്ഷയായതും നീ
നിക്കരുതാതനൽപ്പുരുഷം നീമറയ്ക്കുംസനാതനൻനീ. ൨

മറയ്ക്കറിവാമനാദിയനന്തൻ നീ തവ താമരക്കൺ
മതിക്കരുതാതെഴും ശശിസൂര്യന്മാർ ഭുവനൈകനാഥാ
തിറമൊത്തൊട്ടതീക്കയറിഞ്ഞതല്ലപോലതീവതവാനനം ഞാൻ
തികപ്പൊടു കണ്ടിതെങ്ങിലയും വിളങ്ങിനതേജസാ നീ
നിറമൊത്തൊടനേക വർണ്ണവുമാകിവാനോടു ദിക്കനേത്തും
നിറച്ചിതു നീയൊരുത്തനിൽ നിന്നിതിത്ര ബഹുരൂപമായേ
അറപ്പിനൊടത്ഭുതം പരമുഗ്രരൂപമിതാക്കൊയും ക-
ണ്ടനന്തുലകം ഭയത്തൊടുകൂടനിന്നുതൊഴുന്നിതെങ്ങും.

നിന്നവണങ്ങിയുമ്പർപണിഞ്ഞു ിർപ്പതുമുണ്ടനേകം.
നിർമ്മലരാം മുനീന്ദ്രർ നിന്നെ സ്തുതിപ്പതുമുണ്ടനേകം.
വെന്നിമികുന്ന സിദ്ധരിയക്ഷരാദികളൊക്കയും നിൻ
വിസ്തരവേഷമിത്തരമായ് ചിരിഞ്ഞതല്ലകണ്ടുകണ്ടു

MUL 037833

ഒന്നിയവിസ്മയത്തോടുമൊക്കെനിൽപ്പതുമിന്നുകണ്ടേൻ-
നററനന്തരൂപമററമില്ലാത്തതും മുഖബാഹുനേത്രാ
ന്നനിമികം ബഹൂദരമുരുപാദമഘോഗ്രദംഷ്ട്രാ
നാവൊട്ടുവായ്പിളർന്ന മുഖങ്ങളഗ്നിയൊടൊത്തുകണ്ടേൻ. ൮

കണ്ടുലകം കലങ്ങിയപോതിലേതുമനങ്ങൊല്ലാകാൺ
കമ്പമടങ്ങുകെന്ന പ്രസാദമുണ്ടു ചിലാനനത്തിൽ;
ഇണ്ടലകന്നു വാനതും മുട്ടിയേ പലവർണ്ണമായേ-
യെണ്ടിശയും നിറഞ്ഞുതകുംമുഖാ പ്രളയാഗ്നിപോലെ
കണ്ടിളതാനും മറമസുദയാധനാദികൾകൂട്ടമെല്ലാം
കമ്പമില്ലാമഹാരഥരാംഭീഷ്മർനലംകൊൾദ്രോണർ
ചെണ്ടിലകിന്നപൊന്മുടിമന്നർസംഘമശേഷവുംനിൻ
ചെങ്കനൽചിന്തിനിന്നമുഖത്തിൽ വീഴ്വതുമിന്നുകണ്ടേൻ. ൯

കണ്ടമഹീശർ തന്നുടൽ ഖണ്ഡമായ് വളർവായ്കൾതോറും
കണ്ടിളുടൻ ദംഷ്ട്രമിണങ്ങിടും ദശനാന്തരത്തിൽ
പുണ്ഡരീകേക്ഷണാ നദിയൊക്കവേ കടലോട്ടുകൂട്-
മ്പോലുലകൊക്കെനികൾ വിരഞ്ഞു ചേർവതുമിന്നുകണ്ടേൻ
കണ്ടെരീതിയിൽ വിണ്ണഴിയും പതംഗസമാനമായേ
കഞ്ജദലായതലോചനാനിൻ മുഖങ്ങൾതോറും
പണ്ടുതപംചെയ്പ്രാണികളൊക്കവിണ്ണോരിമപ്പിൽമായും
ജംഗികളൊക്കൊരാശ്ചര്യം വരും വണ്ണമിന്നുകണ്ടേൻ. ൧൦

ഇന്നുസമസ്തമുണ്ടതിലൂൺ മുഴത്തില്ലയെന്നപോലേ
യേറനിറന്നു നാവതു നീണ്ടവായ് പിളർന്നിടും നാഥാ
നന്നിളു നിൻപ്രവൃത്തികളെന്തിതിങ്ങനെയൊന്നുമേ ഞാൻ
നായകനേയറിഞ്ഞില്ല നിൻ പ്രസാദമൊടുള്ള വണ്ണം
നന്നായിനാലെനിക്കറിയിക്കയെന്നു പണിഞ്ഞുപാർത്ഥൻ
നാടിയിന്നതു പേടികലർന്നു ചൊന്നതുകേട്ടു മായോൻ
കൊന്നിനി നീയൊഴിഞ്ഞുള്ള മന്നർ തന്നുയിരെക്കെടുപ്പാൻ
കൊണ്ടൊരു കോലം ഞാനതിതെന്നറിഞ്ഞു കൊൾ നീയുമെ
[ഞാൻ ൧൧

എന്നതറിഞ്ഞു നീയെഴുന്നിന്നു മന്നരെയൊക്കവെ കൊ-
ന്നിമ്പമെഴും പെരുമ്പുകൾകൊണ്ടു വാഴ്കഴകോട്ടു മന്നാ
മന്നിടയേമയാ ഹതരായിനാരിവരൊക്കെയെന്നാൽ
മന്നവൻ നീയിതിന്നു നിമിത്തമാത്രമിയററി മുററും
വെന്നിമികത്ത രാജ്യവും നല്ല പൂജ്യവും മേവിടെന്നാൽ
വേറിതുപോലെ നല്ലതുമില്ലയെന്നു മുകുന്ദവാക്യം
നന്നിയൊടന്നു കേട്ടു പണിഞ്ഞുപേർത്തുമതീവഭീത്യാ
നല്ല കിരീടികൃഷ്ണനൊടേസഗൽഗദനായുരത്താൻ. ൧൨

ഉരചെയ്യിലില്ലനിൻ പെരുമയ്യൊരെല്ലചൊൽവാൻമുരാരെ!
യുലകമനത്തും നിന്നുടെ മായയിൽപ്പെടനിന്നതെന്നാൽ
കരണങ്ങളേഴിരണ്ടിനു മൂലമാകിയ കാരണൻ നീ
കരുതുകിൽ നിൻകഥയ്ക്കു പ്രിയപ്പെടാമലൊരുത്തരുണ്ടോ?
സുരരൊടു സിദ്ധർമാമുനികൾക്കു നല്ലമൃതായതും നീ
സുഖമൊടതെന്നിമറരുമരക്കർ ദാനവരാമവർക്കും
നിരുപമമായ ചാതുരിയങ്ങൾ മാധുരിയതൊട്ടുണ്ടാം
നിയതവുംനിൻപ്രകീർത്തികൾകേൾക്കിലാർക്കുവരാതതിമ്പം? ൧൩

ഇമ്പമെഴും കൈകാലൊടു കൺമുഖം കമലങ്ങളായേ-
യെങ്ങിൽയുംവിളങ്ങിന കാർമ്മുകിൽക്കെതിർമേനിയോനേ!
പണ്ടുള്ളവാം പിതാമഹതാതനേ പരമാദിദേവാ
പങ്കജലോചനാനിന്നെ ഞാനൊരായിരംവട്ടമമ്പാൽ
ഇമ്പമിയന്നു കൈതൊഴുതേനിതാ പിന്നെയുംതൊഴുന്നേ-
നിങ്ങലകന്നുനിൻതിരുമുമ്പിൽനിന്നിത കൈതൊഴുന്നേൻ,
പിമ്പുമവണ്ണമേപലപാട്ടുനിന്നു നമസ്കരിച്ചേൻ
ഭീതികളഞ്ഞുമാം പരിപാഹിനീതിയിൽനിൻപ്രസാദാൽ. ൧൪

ആലിലമേലമന്നരുള്ളും പുരാണപൂമാൻ പരൻ നാ-
രായണനായതെന്നടിയേനറിഞ്ഞില്ല നിന്നെമുന്നേ
കോലുമെടുത്തുടൻ കുഴലും വിളിച്ചുഗോക്കൾ പിൻപോം
ഗോപകുമാരനായ സഖേ സഖേപുനരെന്നിവണ്ണം

ബാലതകൊണ്ടു നിന്മഹിമാനമൊന്നറിയാതു ഞാനെൻ
വായിലുദിച്ചതൊക്കെയുമേ പറഞ്ഞതാണെന്തു കഷ്ടം
ചാലശനംവിഹാരശയ്യാസനം പുനരൊന്നുപെട്ടേ
സാഹസമോടു ക്രടങ്ങുചെയ്തതും ബതപൊറുക്കുമോകേശം? ൩൪

പറയുവതല്ലചെയ്തതെങ്കിലും പെരിയോർകളെല്ലാം
കേൾ ചെയ്തിന്നതൊക്കെയുമേ പൊറുപ്പർപുരംതനാകേശം.
കുറ്റമതൊക്കെയുംമനസ്സാൽപൊറുത്തുകൊൾകെന്നിരന്നേൻ
കുറ്റമൊഴിച്ചു പൊറുപ്പകത്തെയാക്ക വല്ലത്തദേവാ!
മറ്റു നിന്നെസ്തുതിപ്പവർ തങ്ങളെപ്പുകഴിന്നതും നീ
മത്സരമൊക്കെകറ്റി മകിഴ്ന്തുനൽഗുരുവായിരിന്നേ
കുറ്റമൊഴിച്ചു കാപ്പതുംനീ നിനക്കധികന്തതാരേ
ഗോപനമായ് മറഞ്ഞു മനുഷ്യകോലമെടുത്തനാഥാ! ൩൫

നാഥാ പണ്ടൊരു കാര്യവുമറിയാ-
    തന്നിമികംതവ രൂപംകണ്ടേ-
യേയാകിലുമടിയേൻ ഒന്നുമുറേ-
    നിക്കോലം വിട്ടിനി നിൻതിരുവടി
തീതാകാത ചതുർഭുജമോടും
    തിറമേറിയ ശംഖോടു ചക്രവുമായ്
ഖേദാദികൾ പോമാറിനിനിന്നരുൾ
    കേശവനേയെന്നാൻ കുരുവീരൻ. ൩൬

എന്നവനോടരുൾചെയ്താനച്ചുത-
    നെന്നുടെ വടിവിതു കണ്ടരുളീരോ
നന്നിമികം നാന്മറകളൊടെജ്ഞയെം
    നലമേറീടിയ ദാനതാപസ്സുകൾ
എന്നതിനാലും നീ കണ്ടൊരുവടി-
    വേവർക്കും കാണപ്പെട്ടവോന്ന-
ല്ലിന്നു നിനക്കിതു തോന്നിക്കാട്ടിയ-
    തെന്നുടെയാതമ മഹായോഗത്താൽ. ൩൭

യോഗത്താലിതു കാട്ടിയതെന്നുട-
നരാചയ്യുന്ന ചതുർഭുജനായേ-
യാകംതെളിവുററജ്ജുനശോകമ-
യാലിയയാഴിച്ചതിസൌമ്യതയോടും
തൂകിന മന്ദസ്മിതരുചിയോടും
സുന്ദരനർജ്ജുനനോടുരചെയ്താൻ
നീകണ്ടീടിയ മമ വടിവാരും
നിതരാം കണ്ടവരില്ലറികെന്നേ. ൧൯

കണ്ടിടുവാനിക്കോലം ദേവകൾ
കാംക്ഷ മുഴുത്തമരിന്നോരെന്നാൽ
കണ്ടിടുവാനരുതല്പമവക്കും
കനിവൊടുചേതസി ഭക്തിമുഴുത്തേ
കണ്ടവരൊന്നിനൊടും സംഗിപ്പാൻ
കരുതാതേനിർവൈരമൊടഖിലം
കണ്ടവനാരവനെന്നൊടു കൂടും
കനിവിനൊടെന്നാൻ കരുണാകരനും. ൨൦

ഇതി ഏകാദശോദ്ധ്യായഃ.

———(o)———

പന്ത്രണ്ടാം അദ്ധ്യായം

കരുണാകരനേ നിൻ കൃപയോടു മമ
കാട്ടിയരൂപമതോ മററല്ലാ-
ലരുമാമറയിലുമറിയാവടിവോ
നറിവുടയവരെയ്തിന്നവരെന്നേ

ഹരികേശവനോടു ചൊന്നാൻ നൃപന-
    മവൻ തിരുവടിയുമതരുളിച്ചെയ്താൻ
നരവരനേ നീകേണ്ടതു തന്നേ
    നാടുകിലും കൂട്ടവരെന്നോടേ. ൧

നാടുവതിന്നരുതാവടിവായേ
    നാവാലുരചെയ്യാനരുതായേ
തേടിമറയ്ക്കും കാണ്മാനരുതാകിയ
    ദിവ്യംരൂപവുമായവ്യയമായ്
കേട്ടുവരാതപരംപൊരുളാമതു
    കെല്ലാട്ടു പഞ്ചേന്ദ്രിയവിഷയങ്ങളെ
നാടിയിനുള്ളിലടക്കിയതൊരുവൻ
    നയമൊടു കാൺകിലവൻ ഞാനാമേ. ൨

ഞാനമുണർന്നു സമസ്തേന്ദ്രിയവും
    നയമൊടടക്കിയിരുന്നഖിലങ്ങളിൽ
മാനസമൊരുപോലായേ പരമ-
    മഹാപൊരുളെയ്തീടിനവർനിയതം
താനക്കമേകമേക്ലേശിപ്പതുമധിക-
    തരംപാരമാവതുമല്ലതു പാർത്താൽ
മാനിതരാമവരുടെ മഹിമാനം
    മറവുലകത്തിലുരപ്പവരാരേ. ൩

ആർ ചിലർ ചെയ്യും കർമ്മമതെല്ലാ-
    മവരുടെ യാത്മജ്ഞാനം കൊണ്ടേ
ധീരതയോടുമെങ്കൽ ചേർക്കുന്നവർ
    ജനനാംബുധിയതിൽ വീണ്ണുഴലാതേ
ആരമൃതംപോലേ നല്കിടാൽ ഞാ-
    നവരെയെടുത്തഴകൊടുമുയർത്തുവ-
നോരുകകനിവോടേധ്യാനിച്ചാ-
    ലൊരു സംശയമില്ലെന്നോടുമൊന്നാം. ൪

ഒന്നായിച്ചെയ്യും കർമ്മങ്ങളെ-
    യൊരുപടി ഞാൻ കാരണമായ്ച്ചെയ്യേ
ചെന്നു കർമ്മഫലങ്ങളെയെല്ലാം
    ത്യാഗം ചെയ്തീവണ്ണം ചെയ്‌വായ്;
എന്നാൽ ജ്ഞാനമഹാകർമ്മങ്ങൾ-
    ക്കെതിരില്ലതിനെക്കാളും ധ്യാനവു-
മന്നേ കർമ്മഫലങ്ങളെ വിട്ടമവ
    യതിലഴകതിലഴകുള്ള ശാന്തതയും. ൧

ഉണ്ടാകിയ സകലപ്രാണികളിലു-
    മൊരുപോലെ സ്നേഹമതുണ്ടായേ-
യുണ്ടാം കാമമഹങ്കാരാദിക-
    ളൊക്കയകന്നതിനിർമ്മലനായേ
തണ്ടാതേ സുഖദുഃഖമിരണ്ടും
    സമമായേ ക്ഷമയോടു സന്തോഷവു-
മുണ്ടായവനെന്നെ പ്രിയമൊടയോ-
    നള്ളിലെനിക്കവൻ നയുമതു പെരുതാം. ൨

പെരിയപരംയോഗിയുമായ് നിയതം
    പേണിയതാത്മാ ദൃഢനിശ്ചയനായ്
പരിചോടും മനബുദ്ധിയിനാലെ
    ഭാവിച്ചനുദിനവും സേവിച്ചേ
ഒരുപോലെ സകലപ്രാണികളെയു-
    മുടനേ തന്നുയിർപോൽ നിനവുററ
മരുവീടിന്നവനേയന്പുടയോൻ
    മററവനിൽ പ്രിയമേറുമെനിക്കും. ൩

ഉലകയിരോടുതാനൊന്നാകയിനാ-
    ലൊന്നിനുമേയൊരു പേടിയൊഴിഞ്ഞ
പലപലപ്രാണികളും തന്നാലേ
    ഭയമിയലാതേ താനുമിരുന്നോ

കലഹം കാംക്ഷയകന്നതിശുദ്ധത
കൈകൊണ്ടതി ശാന്തതയോടുമനിശം
വിലസിന യോഗിയെന്നിൽ പ്രിയമുടയോൻ
വേറൊരു പ്രിയമുണ്ടവനിലെനിക്കോ. ൰൭

വേറായ ദ്വേഷ്യം കൈവിട്ടു
വെടിഞ്ഞാകാംക്ഷ വെടിഞ്ഞു കളഞ്ഞ
മായാശോകമഹാമോഹാദികളും
മാററി മഹാത്മണ ദോഷമൊഴിഞ്ഞ
നൂറായിരം കേടുണ്ടാകിലുമൊരു
നോവു നരങ്ങതിനമ്മിൽ വരാതേ-
യേറാതെലാഭത്തിൽ മകിഴ്ച്ചയു-
മെല്ലാമൊക്കയുമൊരുപോലായേ. ൰൮

ശത്രുപോലെനേരാരോടു മിത്രരു-
മററീടും മാനമൊടപമാനവു-
മിരുവകശീതോഷ്ണം സുഖദുഃഖവു
മിമ്പമെഴും സ്തുതിനിന്ദയുമെല്ലാം
കരുതുകിലൊന്നൊഴിയാതെയെല്ലാം
കനിവൊടു തുല്യമിയന്ന മഹാത്മാ-
വരിയമഹാപ്രിയമെന്നിലിയന്നവ-
നവനിലതിപ്രിയനായവനേ ഞാൻ. ൰൯

ആയപ്രകാരമിവണ്ണമിരുന്നുട-
നഹമുരചെയ്തതൊക്കയുമറിവോൻ
കായമൊടേ മുക്തിയിൽ മരുവിന്നോൻ
കാണായ് ഞാനവനിൽ പ്രിയനെന്നാൽ
പേയുയിർ മുലയൊടുമുണ്ണലുമുമ്പും തയിർ
പിന്നെയുണ്ണമൊടു ഗോപസ്ത്രീജന-
വായ്മലർമധുവുണ്ടുലകമനന്തും
വായാലുണ്ടാലിലയിൽ വളർന്നോൻ. ൨൰

ഇതി ദ്വാദശോദ്ധ്യായഃ

——(o)——

പതിമൂന്നാം അദ്ധ്യായം.

ആലിലമേൽ മരുവിന്ന പുരാണനു-
മരുളിച്ചെയ്താനന്നലുയിരറിവാൻ
ചാലമകിഴ്ന്തർജ്ജുനഭൂപതിയോടു
തകമുറ്റുന്നാലേ വിളവുണ്ടാം
മേലറിവുടയവർ ചൊല്ലുവർ പാണ്ഡവ!
മെയ്പൊരുളായതു ദേഹിയതെന്നേ
മൂലമതാകിവവരെന്നെയുമറിയും
മുഴുവുമവർക്കറിവായതു ഞാനേ. ൧

അറിവോടു കേൾക്ക ശരീരവികാരവു-
മാതായിതും വേറുള്ള ഗുണങ്ങളും
മൂർത്തിയിനാലോരോ മുനിമാർ പ-
ണ്ടോരോ ഛന്ദസ്സിനാലാവുമുണ്ടോ?
ചെറുതു ചുരുക്കിയുരയ്ക്കാമിതു ഞാൻ
തിറമൊടു പഞ്ചമഹാഭൂതത്തോടു
നെറിയോടു ജ്ഞാനംകൂടയുമിക്കം
നീകേളതുമഹാബുദ്ധിയതെന്നേ. ൨

എന്നവയെട്ടിനു മൂലവുമൊന്നാ-
യിന്ദ്രിയമൊരുപതിനൊന്നു വിഷയാദികം-
ളെന്നതുമിച്ഛാദ്വേഷം സുഖമിട-
രോമസംഘാതം ചേതന ധൃതി
എന്നിവ ദേഹമതത്രെ തപോധന-
രിതിലുണ്ടാകിയ ജ്ഞാനമതും കേൾ
നിന്നഭിമാനമൊടേയവർ തടന്ന
നിന്ദപ്പാൻ തക്കവയേ ചെയ്യിന്നതും. ൩

അസൂയമല്ലേററമഹിംസദയോടാർജ്ജവ-
മകമലിവോടാചാര്യോപാസനയു-
മിതമെഴുംധൃതി ശൌചം നൽക്ഷാന്തിയു-
മിന്ദ്രിയവിഷയങ്ങളിൽ വൈരാഗ്യവും
മതിരനഹംകാരം ജന്മജരാ-
മൃത്യുവൃരോഗമിവൊക്കറിവോടേ
പുതൽവർ ധനം ദാരം ഗൃഹമതിൽ നിജ-
ബുദ്ധിഭ്രമമില്ലാതതുമെല്ലാം. ൮

എല്ലാപ്പൊഴുതിലുമെന്നേ നിനപ്പതു-
മിഷ്ടാനിഷ്ടമതിൽ സമമതിയും
നല്ലൊരദ്ധ്യാത്മജ്ഞാനത്തൊട്ട
നല്ലതത്വാർത്ഥം ദർശനചെയ്യതും
എല്ലാം ജ്ഞാനമിതല്ലാതുള്ളവ-
യെല്ലാമജ്ഞാനം ജ്ഞാനത്താ-
ലുല്ലാസത്തിനൊടെയ്തും പൊരുള-
തുവന്നിനി നീ കേളെന്നരുൾ ചെയ്താൻ. ൯

അനാദി സനാതനമരിയ പരബ്ര-
ഹ്മമാനന്ദാമൃതമായൊളിവാകി
വിനാശവുമില്ലാതതു ചെവികൺകൈ
വിലസുപദാംബുജമൊട്ട ശിരമെല്ലാം
വിനാവിന വിടമെങ്ങും നിറവുററതു
വെളിയിൽ മറഞ്ഞതു സർവ്വേന്ദ്രിയവ്യ-
മനാദിഗുണാഭാസം സർവ്വേന്ദ്രിയ
വർജ്ജിതമായതുവും താനായതു. ൧൦

വർണ്ണൊരു സാത്വികഗുണമെയ്തുംപോൾ
മരണം പ്രാപിക്കുന്നവരുടനേ
ചെന്നൊരു ദേവമഹായോനിയിലേ
ചെരും തിരമൊട്ട രാജസഗുണമതു

വന്നളവേ മരണം പ്രാപിപ്പവർ
മാനുഷരവരവർ പിന്നെയുമവനിയി-
ലൊന്നിയ താമസഗുണമുററല്ലവേ-
യുടൽ വിട്ടവോർ മൃഗജാതികളാവാർ. ൧

ജാതിമഹാജ്ഞാനം നിർമ്മലമതു
സാത്വികഫലം രജസാലോഭിതമാം
ചേതസി തോന്നും പ്രമാദമയക്കം
ദിനമജ്ഞാനം താമസഫലമാം
ആദരവോടു സത്വസ്ഥന്മാർ ചെ-
ന്നടയും പരഗതി രജഗുണമുടയോർ
നീതിയിൽ മദ്ധ്യേ നിൽക്കുമധോഗതി
നിതരാം താമസഗുണമുള്ളോർക്ക്. ൨

ഉക്ത പ്രകാരമിവയെല്ലാമുള്ളി-
ലുണ്ണന്നവർ മൽഭാവം പ്രാപിച്ചേ
തള്ളിവിരഞ്ഞു ഗുണങ്ങളെയെല്ലാം
താത്ത്തിൽ മേലായേയുയിർതന്നിൽ
തള്ളും ജന്മജരാമരണാദികളും
തങ്കൽ വരാതത്തു താനെന്നായകന്നോ-
യുള്ളിലതീവസുഖത്തോടു മുക്തിയി-
ലുററവനെന്നടയോനരചെയ്യാൻ. ൩

ചൊല്ലേറും ഗുണമായവകളല്ലാൽ
ചൊൽവാനൊന്നില്ലായ്കയിനാലേ
യെല്ലാം ചെയ്തൊരു കർമ്മം കാരണ-
മീടിയവുടലുണ്ടായതുമറിനീ
നല്ലായ് സുഖദുഃഖത്തിന്ന ഹേതു
നല്ല സുകൃതം ദുഷ്കൃതമെന്നറിനീ
യെല്ലാമുയിരുടലുണ്ടാക്കിന്ന-
തിയന്നഗുണപ്രകൃതിയിനാൽ മാരം. ൪

മററുമുടമ്പിലമർന്നുള്ളജിപ്പത്തു-
മുഴുത്തുംകോപ്പുത്തുവും കണ്ണാലേ
യുററഖിലം കാണമതുമഖിലത്തിനു-
മൊരുക്കൊരുപോൽ നിൽക്കിന്നമഹേശ്വരൻ
അററമില്ലാതറിവോടുടയുടലുയി-
രതിനുടെയുണ്മയറിഞ്ഞവനവനറി
പററിനടക്കിലുമവനൊന്നും പോയ്-
പററുകയില്ല പുനർഭവമറി നീ. ൩൩

അറിവൊട്ടു മാനസം മനസി വിരത്തും-
നന്വേഷിച്ചറിവാരിപ്പോരും ചില-
രുമതിയെഴും യോഗം സാംഖ്യത്താ-
ലുടനേ ദർശിപ്പാൻ പുനരെന്നും
തിറമൊട്ടുമിതിനു ദൃഢം പോരാതവർ
ദൈവമിതെന്നൊരുവൻ ചൊൽപ്പടിയേ
കരവരവേയച്ചിക്കിന്നവനും
ത്തുരുവരുള്ളാൽ വീഴാ പിറവിയിലേ. ൩൪

പിറന്നു മിറന്നും ഭുവനിയിലോരോ
പ്രാണികൾപെട്ടാപാട്ടുകളുയിരുടലു-
ള്ളുറവത്തുമുടലുയിരിൻ പകതികളുമി-
തൊന്നുമുന്നറിയായ്കയിനാലേ
ഇറന്നഴിയും ഭൂതങ്ങളിലേ നി-
ന്നൊന്നാളിലുമഴിയാവടിവാകി
മാഞ്ഞമഹാത്മപാരങ്ങളൊന്നെയുമുള്ളിൽ
മതിക്കിലിതിൽക്കാരം നന്മയുമുണ്ടോ? ൩൫

നന്മയൊടേയഖിലത്തിനു മൊരുപോൽ
നടുവാകിന്ന പരം പൊരുളൊന്നെയു-
മുണ്മയൊടേയറിവുററ മഹാത്മാ-
വുയിർ പോകയൊരു പിറവിയിൽ വീഴാതേ

ഉണ്മയിലേ ചേക്കിന്നവനെന്നറി
യുന്നർവ്വവികാരം കർമ്മമുടമ്പാം
നിർമ്മലനാമീശനു വിനയേരാ
നിർഗ്ഗുണനായ് വിനചെയ്കയിനാലേ. ൩൨

എല്ലാടവുമുണ്ടാകാശം പുന-
രെന്നാലൊന്നിനൊട്ടും പററുണ്ടോ
ചൊല്ലാമതിനുടെ സൂക്ഷ്മം പോലെ
സുഖമേനഖില ശരീരംതോറും
ചെല്ലാനിന്നാത്മാവതിലൊന്നൊട്ട
ചേരാ രവിയേകം ഭുവനത്രയ-
മുല്ലാസത്തൊടൊളിവെഴുമതുപോ-
ലുടലതിലതിലൊളിവെഴുമാത്മാവും. ൩൩

ഉടലുയിർ തങ്ങളിലേയുള്ളന്യത
യോർത്തറിവാകിയ ലോചനമതിനാൽ
ദൃഢമെന്തു ജന്മനി ദർശിക്കിന്നവർ
ചെന്നു പിറപ്പൊടു ചേർവതുമുണ്ടോ
ഉടനിത്തു നീയറികെന്നരുചെയ്താ-
നത്തമതുള്ളസീചരിമല്ലമെങ്ങും
തടവീടിനതിരുവുടൽമലർമാനിനി
തഴുകീടിന ദാമോദരനമലൻ. ൩൪

ഇതി ത്രയോദശോദ്ധ്യായഃ

———— :o: ————

പതിന്നാലാം അദ്ധ്യായം

————

ദാമോദരനരുചെയ്താനുടനേ
തത്രധനഞ്ജയനോടക്കാലം
നാമാദരവോടു ചൊല്ലാമിന്നും
ജ്ഞാനാനാം ജ്ഞാനമിതുത്തമമാമ

ആമോദം പൂണ്ടരുളിയതപസ്സോടു-
മമർമുനിമാരറിയിന്നതു നീ കേൾ
ധീമാന്മാർക്കല്ലാലിതെവർക്കും
ചെവിയിലിടിച്ചാലും ചെല്ലാതതു. ൧

അതു ചൊല്ലാമിജ്ഞാനമറിഞ്ഞവ-
രന്പൊടുടന്മാമാശ്രിതരായേ
വിധിവഴിപോയവനിയിലൊരുനാളും
മേവീടാർപിറവിയിലതിനൊട നില
ഇതമൊടു കേൾ നീ ത്രിഗുണവികാര-
മിയന്നനവുടൽ ഭൂതങ്ങൾക്കെല്ലാം
മതിമാൻ ബ്രഹ്മനുടേ നിർമ്മിതമായ്
വരുമഖിലപ്രാണികൾ ഭൂമിയിലേ. ൨

ഭുവനിയിൽവാഴ്" ഭൂതാത്രിഗുണത്തൊടു
പൂണ്ടറിവല്ലാലൊന്നുമിയറാ-
വെയാവതുകേൾ സത്വരജസ്തമ
മതിൽ ബന്ധിച്ചതു ഭൂതമനത്തും
ദിവസകരന്നെതിരായ പ്രകാശം
ദിവ്യജ്ഞാനമൊടേയാനന്ദവു-
മവധിയില്ലാതതു സത്വഗുണം മ-
റ്റതു മൂന്നിലുമുത്തമഗുണമറി നീ. ൩

അറിനീയാശയിലെയുതഭവമാ-
മരിയങ്കരപ്പു നിറം കർമ്മത്തൊടു-
മരുഗുണമതു രാജസഗുണമെന്നറി
യുടനേയജ്ഞാനത്തൊടുറക്കം
പിറകപ്രമാദാലസ്യം മോഹം
പെരുകുമതേ താമസഗുണമെന്നറി
തിറമൊടു സുഖമുണ്ടാക്കും സത്വ
ചെയ്യും കർമ്മങ്ങളെല്ല രജഗുണമാം. ൪

ഉണർവേറിയ ജ്ഞാനത്തെ മറയ്ക്കുമ-
　　തുടനേ താമസഗുണമെപ്പോഴും
മണമേറിയ സാത്വിക ഗുണവാഴ്‌വു
　　വരും പൊഴുതേ മററവരണ്ടും പോം
ഉണർവേറിയ സാത്വികരാജസവു-
　　മൊടങ്ങും താമസ വാഴ്‌വുവരും പോ-
തിണയോടേ സാത്വിക താമസവു-
　　മിമപ്പുളവിൽപ്പോം രജഗുണവാഴ്‌വാൽ. ൮

വാഴ്‌വൊട്ടു നല്ലറിവെപ്പൊഴുതുണ്ടാം
　　വഴിവൊട്ടു സത്വം വർദ്ധനമപ്പോൾ
മേവിന കർമ്മപ്രഭൃതിയൊടശമം
　　വിനലോഭം സ്പൃഹയെപ്പൊഴുതപ്പോൾ

* * * *

* * * *

തീവരുതാം രാജസഗുണമുള്ളിൽ
　　തികവുറെറന്നറികർജ്ജുനനേ നീ ൰

താനതിദൂരേനിന്നു തടുത്തതു
　　സകലത്തൊടുമൊന്നായ് വേറായതു
മാനിതഗുണമായ് നിർഗ്ഗുണമായതു
　　മററു ചരാചരഭൂതമനന്തിനു
താനതിനകവും പുറവുമതായതു
　　തന്നുടെ തന്നിനിലയൊരുവരുമറിയാ
ജ്ഞാനവുമായ് രജ്ഞെയവുമായ് നിന്നതു
　　നല്ലൊളിവിനുമൊളിവായ്മരുവിന്നതു. ൧

മരുവിനതു സൂക്ഷ്മമമായെങ്ങും
　　മററഖിലത്തിനു മൂലമതായതു
കരുതിയ ജ്ഞാനത്താലറിയും പൊരുൾ
　　കാണായിപ്പൊരുള്ളായതു നൂനം

പരിചിയലിന്ന് ശരീരവുമിതുമേ
പററിയഞ്ഞാനവു മതിനാലറിയും
നിരുപമമാം ജ്ഞേയവുമഹമേവം
നിന്നോടു സംക്ഷേപിച്ചുരചെയ്തേൻ. ൮

ഉരചെയ്കഴകൊടുമിതു മമ ഭക്തരെ-
യുള്ളിൽ മകിഴ്ന്നുടനേ കേൾപ്പിപ്പാർ
കരകൊൾവാനരുതായ ഭവാംബുധി
കരകൊണ്ടാനന്ദവുമെയ്തീടുവർ
ഒരു പടിയേ ഞാൻ ചൊല്ലിയവുടലിന്ന-
മുയിരിന്നമാദിയറിഞ്ഞവരല്ലരോ-
വൊരുകാലവുമൊഴിയാതേയുടലൊടു-
മുയിരുഴലും കാരണമതു ചൊല്ലാം. ൯

ഉടയോനേയുടലിതിൽ മരുവും ഗുണ-
മുടനിവമൂന്നമകന്നവ തമ്മുടെ
നടപടിയും പുനരവർകളെയറിയും
നൽക്കുറികളുമെന്നോടുരചെയ്കെ-
ന്നടവൊടു ചോദിച്ചർജ്ജുനനോടേ-
യറിയിച്ചാൻ കേശവനവികാരവു-
മുടയപ്രകാശവുമുററ പ്രവൃത്തിയു
മുള്ളിലെഴും മോഹാദിയുമീവക. ൧൦

വകയിതുമൂന്നുഗ്ഗുണത്താൽ വരുവതു
മനസാതെളിവുറെറയ്തീടുംപൊരു-
ളികഴാതെയ്താ വകയിപ്പിക്കാ-
തീവണ്ണം മരുവിന്നവർ ഗുണമൊടു
അകലാതതിനൊടു ക്രീഡിയിരുന്ന-
മകം ചലിയാതവരെന്നറി മററവ
സുഖദുഃഖവുമൊമാത്തോടും പൊന്നും
തുല്യമതായ് പ്രിയമോടപ്രിയവും. ൧൧

തുല്യമതായ് സ്തുതിനിന്ദയിരണ്ടും
    തുയർചെയ്യും നേരാരോടുമിത്രരു-
മെല്ലായില്ലാമാനമോടവമാനവു-
    മേതും ഭേദംവാരാതൊരുപോൽ
അല്ലലകന്നകതാരിൽനിന്നപ്പവ-
    രഭിയഗുണം വൃത്തികളിവ മൂന്നിനു-
മെല്ലാകടന്നതിൽ മേൽനിന്നാചരിവ-
    രെന്നെയുമെയ്തുവരെന്നറിവിജയാ. ൧൨

അറിവിന്നമറിവായേ മറവുള്ളവ-
    യഖിലവുമാകി വിരഞ്ഞിടുമെങ്കൽ
കുറവിയലാതാനന്ദവുമെന്നും
    കുന്നാതൊരു പരമപദവു മൊരിക്കലും
ഉരുതുയരിന്നി വിളങ്ങിനപുണ്യവു-
    മൊരുകാലവു മഴിയാതൊരു ബുദ്ധിയു-
മുറവൊടു തോന്നിയതെന്നരചെയ്താ-
    നൊരുകാലവു മഴിവിയലാ മായോൻ. ൧൩

ഇതി ചതുർദ്ദശോദ്ധ്യായഃ

——(൦)——

പതിനഞ്ചാമദ്ധ്യായം

മായവനൊരുവൃക്ഷം പോൽ മായയെ
    മനതാൽ കൽപിച്ചർജ്ജുനനോടേ
നീയതുകേൾമൂലാ മേലായേ
    നിരുപമശാഖകളെല്ലാംകീഴായ്
ആയമരത്തിൽപേരശ്വത്ഥമ-
    തവ്യയമതിന്നുടെ പത്രമതരുമറ-
യായതിനാലവരവർ കീർത്തിപ്പതി-
    തരിയപിറപ്പാം വൃക്ഷമിതെന്നാൻ. ൧

എന്നാലിതിനുടെ വടിവിതിവണ്ണമി-
യിന്നതുളമങ്ങളവയെന്നതു ചൊല്ലാം-
മൊന്നായേമേൽ മൂലംബ്രഹ്മമ-
ത്തുടനതിനിടെനിന്നെല്ലാമുളവായ്
അന്നാകാശംമുതൽ ഭൂതങ്ങളെല്ലാ-
ടടവടവേയുടലോടുയിരഖിലം
വന്നാമല്ലവുമെഴുന്ന തഴച്ചൊരു
വായുവിനാൽ ശാഖകൾ കീഴെഴുന്നാൻ. ൨

എന്നുംകർമ്മമിയററുക കാരണ-
മിമ്മരമേററവുമിങ്ങുതഴപ്പാൻ
നന്നിമികം പത്രാദികളെല്ലാം
നാന്മറയാമന്നര ചെപ്പുളതിനാൽ
ഒന്നിനുമേ യാദിയുമന്തവുമിവ
യൊക്കറിവാനരുതാകായിനാലേ-
യിന്നിതിനെപ്പുനരവ്യയമെന്നതു-
മിവയൊരു നാളിലു മഴിയായ്കയിനാൽ. ൩

ഒരുനാൾകഴിവതിലിതിലൊരുവകപുന-
രുടനില്ലായ്കയിനാലരയെന്നേ-
യുരയാനിന്നതിവണ്ണം മരമി-
തുയന്നവർ താമറിയാതവയുണ്ടോ
തിരയാഴിയിൽ നിന്നെഴുവതിനൊത്തു
ജഗത്ത്രയമൊക്കഖിലപ്രാണികളോടു
വിരവാൽ ബഹുരൂപത്തിൽ വിരിഞ്ഞേത
വീണ്ടുംസ്ഥാനമതിങ്കലൊടുങ്ങും. ൪

ഒടുങ്ങാതൊന്നിനുടെയാദ്യന്തവു-
മൊരുവരറിഞ്ഞതില്ലറിവിലുമെങ്ങു-
മടങ്ങാതൊന്നിതു മായാമരമി-
തസംഗമഹാശസ്ത്രത്താൽ ഛേദി-

ച്ചിട്ടുമവരെന്നോടു ഭേദമതെന്നാ
ലിതമൊടു ഭാരത നൃപവരനോർക്കേ-
ളുടനുളവാമുയിരഖിലവുമെന്നുടെ
യോജസ്സാൽ താങ്ങിനതുമറിവായ്. ൫

വാനമനേകഘടങ്ങളിലുണ്ടാം
വണ്ണവുമലയും തോയതടാകേ
താനടനേതോന്നും ശശിബിംബ-
സമാനവുമായുടൽ തോറുയിരായേ
ആനവരതമയ ഷഡിന്ദ്രിയമതിനു
ണ്ടായ ചരിപ്പതിനൊത്തപ്രകാരം
ഞാനമിരിക്കുമൊരിക്കലു മരചാ
നാടുകിലില്ലയനിക്കൊരിളക്കം. ൬

നാടുകിൽ നല്ലസുമങ്ങളിലുണ്ടാം
നന്മണമതിനെ വഹിച്ചുസമീരണ-
നോടുമതിന്നു സമം വിഷയാളിക-
ളൊക്കയുമെതങ്കൽക്കൊണ്ടങ്ങനെ
ളുഴറിയദേഹമൊടകലും പോതിലു -
മിടമൊടു വന്നു പിറപ്പതിനായേ
കൂടൊരു കൂടെയും പോതിലുമിവ
കൂടെക്കൊണ്ടു നടക്കും പ്രാണൻ. ൭

പ്രാണനിവണ്ണമുടമ്പതിനകമേ
പരിചൊടു പുകക്കയും വ്യാപിച്ചേ
പൂണമുടമ്പുമകന്നതുമെല്ലേ-
പ്പോമേ നിപുണത ഭുവനിയിലെങ്ങും
പേണിയൊരുത്തരറിഞ്ഞവരല്ലരോ
പേർത്തും യോഗത്താലല്ലാലതു
കാണരുതരചാ നീയതുകാൺക
കരുത്തിനോടേ ചിലവിന്നും കേൾനീ. ൮

കരുത്തോടു ചന്ദ്രാദിത്യാഗ്നികൾതൻ
കരുതരുതാകിയ തേജസ്സാം ഞാൻ
പെരുപ്പമോടെയുമ്പകോടിയിൽ കളെയും
പ്രിയമൊടു പരിപാലിപ്പതുഞാനേ
നിരപ്പോടു സർവരസങ്ങളുമായ് ഞാൻ
നിരുപമമാമോഷധികളനത്തു-
മരുപ്പമഴിഞ്ഞുണ്ടാക്കുവതും ഞാ-
നനുപമസോമനുടെ വടിവായേ. ൯

വടിവിയലിന്ന വയിശ്വാനരനായ്
വകവകപ്രാണികളുടെദേഹേപു-
ക്കടനവർ ചതുർവിധമായുണ്ണിന്നവ
യൊക്കെയുംകൊടു ദഹനം ചെയ്വതുഞാൻ
ഇതമൊടു സജ്ജനഹൃദയസ്ഥിതനാ-
യിനിയപരജ്ഞാനമതായ്നിന്നതു-
മുടനേ ദുർജ്ജനമാനസഗതനാ-
യൊക്കവരുടെയജ്ഞാനമതും ഞാൻ. ൧൦

അതുമല്ലരുമറതന്നറിവും ഞാ-
നതിനുടെയുണ്മപ്പൊരുളായതുഞാൻ
വിധിയാലേമറയോതുവതും ഞാൻ
വിയനൊടു ഭാരതകുലതിലകാകേൾ
നിതരാമഴിവീടിന്നതുരൂപം
നിലയൊടുമഴിവില്ലാതതുരൂപം
മതിമാന്മാർ പരമജ്ഞാനികൾനിജ-
മതിതെളിവുറററിവതുമിഹകേൾ നീ. ൧൧

നീതെളിദേഹിയതഴിവിയലാതതു
നിലയാതഴിവതു ദേഹമതെന്നാ-
ലേതമൊഴിഞ്ഞിവ രണ്ടുമകന്നേ-
യേതൊരുകാലവുമഴിയാവടിവായ്

ജ്യോതിയുമായതിനളവുപ്രമാണം
ചൊല്ലുരുതാതപരംസുഖമായേ
ബോധമതിന്നൊരു ബോധംതാനിതു
ബോധംവന്നവരേയറിവുള്ളോർ. ൧൯

കാര്യംവെളിയേവന്നിതുരക്കിലു
മുണ്മയെയറിയാരുലകതിലുള്ളോർ
ജാതിപരം ഗുഹ്യം നമ്മിൽപ്പല
ചാതുരിയംകൊണ്ടിന്നിതുചൊന്നേൻ
ചേതസിതേരുകയെൻറർജ്ജുനനോടു
ചെന്താമരനയനൻ ദേവേശപര-
നാദിപരമ്പുരുഷൻ വിശ്വാത്മാ-
വായപുരാതനനരുളിച്ചെയ്താൻ. ൨൦

ഇതി പഞ്ചദശോദ്ധ്യായഃ.

——(൦)——

പതിനാറാം അദ്ധ്യായം

അരുളിച്ചെയ്താൻ ഭൂമിയിൽ വൻമള-
രാമാത്മാക്കളുടേ ഭേദങ്ങളെ-
യൊരുഭയമൊൻറിലുമേ യില്ലായ്കയു-
മുറററിവേറേരണ്ടാകുകയും
മരുവിയ ശുദ്ധി വ്യവസ്ഥിതിയാത്മ-
മഹായോഗാത്മാനന്ദം യജ്ഞം
നിരുപമവേദാഭ്യാസം തവമിവ
നിലയോടു സത്യമൊടേയക്രോധം. ൧

ധരണിയിൽ വാഴുയിർകളെയൊൻറിനെയും
തത്ര വധിക്കായ്കയുമകതാരിൽ-
പ്പെരുകിയശാന്തി ദയാലോലത്വം
പേർത്തും ധ്യാനമൊടതിശൌര്യം

പരിചെഴുമാർദ്ദവമോടു തേജസ്സു
പതുപ്പോടു ക്ഷാന്തിയുമുടയവരായേ
നരരായ് വൻറവനിയിലുള്ളരാമവർ
നലമീടിയ ദേവകളെന്നറിനീ. ൨

അറിനീയസുരരുടേ ലക്ഷണമിനി
യധികതരം കോപമൊടഭിമാനം
ഗർവ്വൊടമർഷം ഡംഭൊടു മൂഢത
കേടൊടുമുള്ളിലസൂയയസത്യം
മറിവുകളുടയവരായ് ക്ഷമയിൻറി
മഹാമയൽകാമമഹാഭോഗങ്ങളു-
മറുതിയില്ലാതുള്ളമുണ്ടാകയുമറ-
മറവിട്ടർത്ഥാഗ്രഹവുമിവെല്ലാം. ൩

എല്ലയില്ലാതുള്ളവും ക്രൂരതയു-
മെട്ടുപ്പുമഹങ്കാരവുമനുചിതമായ്
വല്ലതുമേചെയ്കയുമതുവയരിൽ
വലഞ്ഞ മഹാരോഗവുമിവയാദികൾ
അല്ലും പകലും പൊരുളൊടു ഭോഗവു-
മത്യന്തം വർദ്ധിപ്പാനായേ
ചൊല്ലിയവാറല്ലാത തപസ്സുകൾ
ദുർബുദ്ധ്യാ ചിലർ ചെയ്തീടുകയും. ൪

കൈപ്പൊരുളെന്നെപ്പോലാരുള്ളവർ
കാര്യമറിഞ്ഞവരാരെന്നെപ്പോ-
ലിപ്പുകവെൻറനെൻറാലിനിഞാ-
നെല്ലാപ്പുകയുമടക്കുവനെൻറും
തള്ളുവനിയിലാരുള്ള തെനിക്കെതിർ
ഞൊന്നറിയാതവയില്ല നിനച്ചാ-
ലെപ്പൊഴുതും സുഖമേ മൃഷ്ടാശന-
മെന്നെപ്പോലാർ ചെയ്യുവരെൻറും. ൫

എൻറാലിന്നി ജാതികളെന്നെപ്പോ-
ലില്ലൊരുവക്കിനിഞാൻ പ്രഭുവെൻറും
നൻറായ് സുഖവുമെനിക്കേയുള്ളൂ
ഞാനേ നാരീജനമന്മഥനും
കൻറാതേ യജ്ഞാദികൾ ചെയ്തു
കൊടുപ്പവരാരെന്നെപ്പോലെന്നും
നിൻറാമല്ലമൂഢതയൊടുമങ്ങനെ
നിതരാം പല കോടികൾ നിനവോടും. ൩

നിനവിലൊരിക്കലുമീശ്വരസേവകൾ
നിമിഷാർദ്ധം പോലും ചെയ്യാതേ
ചിന്നമൊടുകാമമഹാമോഹാദികൾ
ചേതസിയേറവളർത്തുവളർത്തേ
അനുദിനമറിവേറുള്ള ജനങ്ങളെ-
യവമാനിച്ചാക്ഷേപത്തോടേ
ധനവാൻ ഞാനെന്നൊടു സമമായേ
ധരണിയിൽമററാരുള്ളവരെൻറും. ൧

എൻറുമനാചാരങ്ങളനുഷ്ഠി-
ച്ചെല്ലാരെയുമൊക്കാക്ഷേപിച്ചേ
കൊൻറും കുറളുകൾ കൂറിയുമഹിതം
കൂടക്കൂടച്ചെയ്തു മദത്തോടു
വൻറും പൊയ്യും നിൽക്കും പൊരുളിൽ
മയക്കമിയൻറു മഹാമോഹാദിക-
ളൊൻറിന്നുമേലൊൻറാൻറു പെരുത്തുട-
നോരോരോന്നേററേനിനച്ചും. ൨

നിനവാകിൻറ മഹാവനമതിലേ
നെടുമയലായ മഹാപാശത്താൽ
പുനയെത്തുരുണ്ടുടലോടും വേറായ്
പോയ് വീഴവർ പുനരരുനരകതിലേ

ധനമത്തുകൊണ്ടു മദാന്ധിതരായേ
തങ്ങളെ മേലായേഭാവിച്ചേ
മുനിമത ശാസ്ത്രാദികളെ മറുത്തേ
മുററുംയാഗമിയററാനിൽപ്പാർ. ൯

മുററുമഹംകാരം കള്ളിഗർവ്വൊടു
മുനിവും കാമവുമുടയവരായേ
പററുവതും പററാതതുമെല്ലാം
പാരാതേ ചെയ്യുന്നൊരുമികഴും
കൊററവരാമസുരരെ ബലമറിയ
കൊടിയന്നരാധമരാമവരെത്താൻ
പററിനകത്തരവങ്ങൾ പുകും പോൽ
പുനരവർ തന്മെ വിഴുങ്ങിടുന്നേററൻ ഞാൻ. ൧൦

ഞാ..മകൻറജ്ഞാനമിയൻേറ
നാൾതോറും പാപങ്ങളിയററിന
ഹീനന്മാക്കുനരകല്ലാൽ മ-
റേറതുമൊരാലംബനമില്ലെൻറാൽ
ദീനതയാന്നരകിൽപ്പോവാനും
നേരേപല നാശം വരുവാനും
താനതിനാൽ വഴിമൂന്നുണ്ടതു കേൾ
സഹസാ കാമം ക്രോധം ലോഭം. ൧൧

സ്വഹസാ കൈവിട്ടടനിവമൂന്നും
സന്തോഷം മനസാകൈക്കൊണ്ടവർ
മഹസാപോയ് മോക്ഷം പ്രാപിക്കും
മററഥശാസ്ത്രാദികൾ ചൊല്ലിയപടി
മഹിമയൊടെല്ലാം ചെയ്യാതതിന്നെ
മറുത്തപമാർഗ്ഗമിയററീടിന്നവ-
രിഹലോകേ ജനനാർണ്ണവമതിൽ നി-
ന്നേറാരിടയൊരാട്ടു വേറായെന്നും. ൧൨

വേറൊന്നാകാതെ നീ ശാസ്ത്ര-
വിധിപ്പടി നിൻതൊഴിൽ ചെയ്കവിരത്തിനി
മാറൊൻറാകാതേയതിനാലിങ്ങി
വരുമറിവോടഴകിലപരഗതിയും
തേറെന്നരുളിച്ചെയ്യാൻ മലമകൾ
തിരുമുലമേലിഴകുന്ന കസ്തൂരി-
ച്ചാറൊന്നിയമാർവൻ ദേവാദികൾ
ദേവനജൻ ദേവേന്ദ്രാനുജനും. ൧൩

ഇതിഷോഡശോദ്ധ്യായഃ

——(൦)——

പതിനേഴാം അദ്ധ്യായം

———

മലർമകൾ ചേർമണിമാർവനിവണ്ണം
മകിഴ്വൊടു ചൊന്നതുകേട്ട ധനഞ്ജയ-
നലകിതിലുള്ളവർ വേദാഗമമതി-
ലുരചെയ്തിൻറ വിധിപ്പടിയല്ലാൽ
അലിവൊടു ചെയ്യും കാര്യമതെല്ലാ-
മായഗുണം മൂൻറിലുമേതൊൻറാൽ.
നിലകുല്ലമതിനടെമാറ്റവുമെല്ലാം
നിരുപമനേയരുളിച്ചെയ്യെന്റാൻ. ൧

എന്നരുമൈവക്കും സത്വരജസ്തമ-
മെന്ന ഗുണം മൂൻറിലുമല്ലാതേ
യൊന്നിലുമെ നില്ലാതവർ ഭാവവു-
മോരോൻറിൻ ഭേദങ്ങളുമെല്ലാം
ഇന്നിഥകേൾ സാത്വികർ ദേവകളെ
യിതമോടുമാശ്രിക്കും രാജസരും
വെന്നിമികും രാക്ഷസരോടുയക്ഷരെ
വിരവിനൊടാശ്രിക്കും വിനയനോടേ. ൨

വിയനൊട്ടു ഭൂതം പ്രേതമിവററിനെ
        വേറേയാശ്രിക്കും താമസരും
നിയതമശാസ്ത്രത്തിൻ വിധിവഴിയേ
        നികരില്ലാതെഹംകാരികളായ്
ഭയംകരമായേ കൊടിയ തപസ്സുകം
        പയിൽവരുടൽക്കുടിയതിലുയിർ വാഴ്വാൻ
നയമറിയാതവരസുരകളെന്നറി
        നലമീടിയ ഭാരതകുലവീരാ. ൩

വീരാ കേളാഹാരം ത്രിവിധം
        വേറേയജ്ഞം ദാനതപസ്സുക-
ളാമൊരോന്നിൻ ഭേദം ത്രിഗുണത്താ-
        ലൊക്കയുമേ മുമ്മൂന്നുവിധം കേൾ
ആരോഗ്യം സുഖമറിവായുസ്സു-
        മതിപ്രീതിയുമധികം വർദ്ധിക്കും
നേരേ മധുരമിയൻറാഹാരം
        നിരുപമസാത്വികർ തൻ പ്രിയമായതു. ൪

അയയപ്പുളിപ്പൊട്ടു ലവണാത്യുഷ്ണ-
        മരും കൈപ്പൊട്ടു കടിയവയാം ഭോജന-
മായതുമേ രാജസപ്രിയമായതു-
        മതിനാൽ വരുമാമയശോകാദികൾ
തീയവചേർതാമസഗുണമുടയോർ
        ചേതസിപ്രിയമിയലിന്നാഹാരം
പോയരസം പഴകിയതുച്ഛിഷ്ടം
        ബോധമകററീടുന്നവമററും. ൫

മാരം കേൾ ഫലമിച്ഛിക്കാതേ
        മാധുര്യത്തൊടു വേദവിധിപ്പടി
കററമിയൻേറ ചെയ്യും യാഗം
        ക്രിയ സാത്വികയാഗമതെന്നറി

അററമില്ലാത ഫലങ്ങളോടത്ഥവു-
മാകാംക്ഷിച്ചഥ ചെയ്യുമിയാഗം
മററതു രാജസയാഗമതെന്നറി
മന്നവനേ താമസവും ചൊല്ലാം. ൩

ചൊല്ലിയ വിധിവഴിയല്ലാതവിടെ-
ച്ചോററുപ്രസംഗമൊഴിഞ്ഞ ദക്ഷിണ-
യില്ലെൻററുമായവിടേ മന്ത്രം
ഹീനതയോടും ഫലമിച്ഛിച്ചേ
നല്ലറിവിൻറിയിയററിനയാഗം
നാട്ടുക താമസയാഗമതെന്നേ
ചൊല്ലിയതപമതു മൂന്നുപ്രകാരം
ചൊല്ലാമതു കേളിനിമമ തോഴാ. ൪

ആയതു ദേവദ്വിജഗുരുവരരോ-
ടറിവുടയോർകളെയും പൂജിപ്പതു
തീയവവാരാതേ ശൌചമൊടാർ-
ജ്ജവവും ഒതന്മപയരെത്തീണ്ടായ്കയും
ആയുവ്രോധമതൊന്നിനേയും ചെ-
യ്യായ്കയുമിച്ചൊല്ലിയ തപമെല്ലാം
കായമഹാതപമെന്നരചെയ്വാർ
കുററററിവുള്ള മഹാജനമെല്ലാം. ൫

എല്ലയില്ലാതളവും നയഗുണമോ-
ടെല്ലാക്കും പ്രിയഹിതമാകിൻറതു
നല്ലൊരുസത്യം സ്വാദ്ധ്യായാഭ്യാസം
നാട്ടുകിലതു വാങ്മയതപമായതു
ചൊല്ലുതാത്മപ്രസാദം മൌനം
ശുദ്ധിസൌമ്യതയാത്മവിനിഗ്രഹ-
മഭ്യാസമേറിയ മാനസതപമെ-
ന്നലക്ഷ്യര ചെയ്യുതുമറിമൂടിമന്നാ ൬

മന്നവനേകേളുലകിനൊരിമ്പം
　　വരുമാറിച്ചൊല്ലിയതപമെല്ലാം
തന്നകമേഫലമിച്ഛിക്കാതേ
　　സതതംചെയ്‌വതു സാത്വികതപമാം
തന്നെമഹാസമ്മാനത്തിന്നും
　　തക്കമഹാപൊരുൾ താനിച്ഛിച്ചും
പിന്നെയിയററീടിൻറ തപം മൽ-
　　പ്രിയതമനേ രാജസതപമാമേ. ൧൦

ആമവയൊൻററിയാതേ തന്നുടെ
　　യാരുയിരെയുമഖിലപ്രാണികളെയു-
മാമല്ലവ്യം തീമയൊടിടർചെയ്തേ
　　യങ്ങനെ നിൻറഥചെയ്യുമതാംതപം
ആമതു താമസമാം തപമെൻററി-
　　യമ്പോടും തണ്ടാർ പൊഴിലതിലേ
കോമളമീടിയ കയിൽ നടമാട-
　　ക്കയിൽപാട്ടും കരുണാട്ടടയോനേ! ൧൧

അമ്പൊട്ടുദേശം കാലംപാത്ര-
　　മറിഞ്ഞുചെയ്യും ദാനംസാത്വികമതു
പിമ്പൊരുപ്രത്യുപകാരമറിഞ്ഞേത
　　പ്രിയമൊടുചെയ്യും ദാനംരാജസം
അമ്പിയലാമലകാലേ പിന്നെ-
　　യപാത്രേയവിടെയസൽകൃതമായേ
തൻപ്രിയമിൻറിയിയററും ദാനം
　　താമസദാനമതെന്നറിമന്നാ. ൧൨

മന്നവനർജ്ജുനനോടഖിലേശൻ
　　മതിതെളിയും മാറ്റങ്ങളെല്ലാരോരോന്നേ
യുന്നരുതാതറിവിൻ നിപുണതകളു-
　　മുരുവികളും സത്തുക്കളിയററും

നന്നെറിചേർസാരതകളുമതിലതിൽ
നാടകരുമുപദേശങ്ങളുമെല്ലാം
പൊന്നിൽവിളങ്ങും മണിപോലർജ്ജുന-
ബുദ്ധിവിളങ്ങും പടിയരുൾ ചെയ്താൻ. ൨൩

ഇതി സപ്തദശോദ്ധ്യായഃ

—(o)—

പതിനെട്ടാം അദ്ധ്യായം

അഖിലകം സന്ന്യാസവുമറിവാ-
നരിയ മഹാത്യാഗവുമരചെയ്യേ-
ൻറിമ്പമൊടേ ചോദിച്ചാനജ്ജുന-
നീശനുമിതുകേളെന്നരുൾചെയ്താൻ
കമ്പിതകാമമൊടേ ഫലമിടിയ
കർമ്മമടങ്ങുമതേ സംസാരമ-
തിമ്പമൊടീടിയകർമ്മഫലങ്ങളി-
ലിച്ഛയില്ലാതതു ത്യാഗവുമെന്റ. ൧

നിശ്ചയമായിവയൊക്കറിവുറേറ
നിലയൊടടങ്ങാതെയിതടങ്ങുകിൽ
ഇച്ഛയില്ലെൻരുത്തമശ്രേഷ്ഠകർമ്മ-
മിയററാതപ്പോളും മരുവിന്നതു
സജ്ജനമായമുനീശ്വരൻ മുന്നേ
സാംഖ്യത്തിൽ ചൊല്ലിയപൊരുളെൻറാൽ
നിശ്ചയമതിനാലേറിയഹീനത
നിശ്ചരാമുണ്ടായ്വരുമതുമറിനീ. ൨

അറിനീ ത്യാഗമതും ത്രിവിധം മ-
റ്റതുകളെ ജ്ഞാനതപസ്സോടു ദാനം
മറിവെഴമായയിനാലതുകളും
മറ്റതുരച്ചതടാതതുമുറവും
കുറിയായഖിലമഹാകർമ്മത്താൽ
കൂടിയ ഫലമഖിലം ത്യാഗിച്ചേ
നെറിയേകർമ്മമിയറ്റീടിൻറതു
നിലയതു പണ്ടുള്ളോർക്കുമെനിക്കും. ൩

നിലയാതേകർമ്മങ്ങളെയൊരുവൻ
നീകേളുള്ളിൽ മയക്കത്തോടേ
തലകേടായേ ത്യാഗിക്കിന്നതു
താമസമാം ത്യാഗമതെന്നറിനീ
കലവൊടു ദേഹക്ലേശഭയത്തോടു
കൂടിവിടും ത്യാഗം രാജസമതു
ഫലമതിലാശയകൻറതൊഴിലും
പരിചൊടുചെയ്വതു സാത്വികത്യാഗം. ൪

പരിചൊടുദേഹം തന്നെവിടാമത
പററീടിൻറ ശുഭാശുഭകർമ്മമി-
തൊരുജാതിയുമേ നീക്കംചെയ്യാ-
നൊരുവർക്കാവതുമല്ലനിനച്ചാൽ
മരുവീടുംഫലമിച്ഛിക്കാതേ
മററുമഹാകർമ്മങ്ങൾവിടാതേ
കരുതിയിയററീടിൻറവനല്ലോ
കർമ്മങ്ങളെയുമറുത്തവനറിനീ. ൫

അറിനീയപ്രിയമായതുമിനിയതു-
മതുരണ്ടും മിശ്രമതായുള്ളതു-
മറുവിനയിതു മൂന്നാടുമിമ്മട്ടന്നാ-
ലുണ്ടാകിന്ന ഫലങ്ങളുമെല്ലാം

തിറമൊട്ടുപൊന്നും മണിയും തമ്മിൽ
    ചേർന്നതുപോലൊണ്മയിൽ മായയുമി-
ൻററിവില്ലാതവർകൾക്കെയുള്ളത-
    തറിവുള്ളോർക്കില്ലെന്നറിമുററും. ൫

മററിഹലോകേ ധർമ്മാധർമ്മം
    മട്ടിയാതേ വന്നെയ്തുവതെല്ലാം
ചെററും ചലിയാതേ ചെയ്‌വാനായ്
    സാംഖ്യമഹാശാസ്ത്രത്തിലുരത്തതു
മുററുംകേളവയഞ്ചും ചൊല്ലാം
    മുന്നേദൈവം ദേഹമൊടാരുയി-
രുടെററഴമോരോകരണം കാററാ-
    ലുണ്ടാംതൊഴിൽകളുമെന്നിവയഞ്ചും. ൬

എൻറിവയെല്ലാമിതമൊടറിഞ്ഞുട-
    നെയ്തീടിൻറശുഭാശുഭകർമ്മമി-
തൊൻറൊഴിയാതെല്ലാ വകതന്നിലു-
    മുണ്മപ്പൊരുളാകിൻറതുഞാനേ
ഇൻറിതുചെയ്തതു ഞാനെന്നകമേ-
    യേവരൊരുത്തർ നിനച്ചീടിൻറവർ
നൻറിയൊടുള്ളിലൊരറിവില്ലാതവർ
    നരകതിൽ നിന്നുപിഴപ്പതുമുണ്ടോ. ൭

പിഴവാരാതേ യാവനൊരുത്തൻ
    പിരന്നത്തന്നുടൽ താനെൻറോരാൻ
പിഴയാതേയാവൻ കരണാദികൾ
    പേണിയടക്കിൻറാനവനുലകിനേ
മുഴുവതുംകൊന്നു മുടിച്ചീടുകിലും
    മുററുംപാതകമവനുണ്ടാകാ-
യഴിതായുയർഗതി യെയ്തുമതല്ലാ-
    ലറിവുടയോർക്കൊരു നരകുണ്ടാമോ? ൮

അറിവെൻറതുമറിവാലറിയും പൊരു-
ളായതുമറിയിൻറവനമിവെല്ലാം
നെറിയിൽ മഹാകർമ്മങ്ങൾ വിധിക്കും
നിലയതിലേ നിൽക്കിൻറതുമെൻറാൽ
ചെറിവുറുകർമ്മംകാരണമതിനൊടു
ചേർകർത്താത്രിവിധം കർമ്മവുമതു
മറുവറുജ്ഞാനംകർമ്മംകർത്താ
മററതുത്രിവിധത്താൽ ത്രിവിധം കേൾ. ൧൦

വിധമതനേകവുമായുലകത്തിൽ
വിരിഞ്ഞുവിളങ്ങീടും ഭൂതങ്ങളി-
ലിതമൊടുമഴിയാതെ നിൽക്കുംപൊരു-
ളേകമതെൻററിവിടിജ്ഞാനം
ചതിയില്ലാതൊരു സാത്വികജ്ഞാനം
സകലാത്മാക്കളുമൊന്നെൻറൻററിയാ-
തതിലതി വെവ്വേറെൻറാരുഭാവമ-
തറിന്നീ രാജസജ്ഞാനമതെൻേറ. ൧൧

ജ്ഞാനമതിൻ വടിവായ് വഴിവതിനാൽ
നാടിയറിഞ്ഞീടും നൽപൊരുളിനെ
ഹീനപ്പാടൊടു തത്വാർത്ഥവുമായ്
ഹൃദയേകാണ്മതു താമസജ്ഞാനം
വാനവർകോനുടെ നന്ദനനേകേൾ
വടിവൊടുകർമ്മം കർത്താ ബുദ്ധിയു-
മൂനമില്ലാതൊരു ധൃതിസുഖമെൻറിവ-
യോരോൻറിനു മുമ്മൂന്നുവിധംകേൾ. ൧൨

ഖേദമൊടേയിതു വേണമിതെന്നും
കേവലമിതുവെണ്ടാപുനരെന്നും
കോതിയലാതുരചെയ്യും ദ്വന്ദ്വ-
ങ്ങളകന്നേറ തങ്കലടുത്തവ

നീതിയിനാലേ ചെയ്തീടിൻറതു
        നിരുപമസാത്വികകർമ്മം ഫലമതി-
ലാദരവോടുമഹംകാരത്തോടു-
        മഥചെയ്യുംകർമ്മം രാജസമേ. ൨൪

കർമ്മത്തിങ്കൽ മഹാബന്ധത്തോടു
        കരുതിയ ഹിംസയൊടേ പൌരുഷവും
നന്മതകും വിധിയിൽച്ചൊല്ലിയക്രിയ
        നാസ്തിയൊടും മോഹിതനായങ്ങനെ
……………കേടായു-
        ള്ളവയെത്താമസകർമ്മമതെൻററി-
യുണ്മയസ്സേറഴകുണ്ടാംവണ്ണ-
        മുരസ്സാംകേളിന്നും കുരുവീരാ. ൨൫

വീരാ തീതവഹംകാരാദികൾ
        വിട്ടുത്സാഹമോടേ ധൃതികൈക്കൊ-
ണ്ടാരായും പൊരുൾ വരുകിലുമഴകിലു-
        മതിനകതാരിൽ വികാരമൊഴിഞ്ഞെ
ന്നേരമിരുവിട്ടും പുരുഷനെന്നീ
        നിരുപമസാത്വികകർത്താവെൻററി
പോരാതും രാജസകർത്താവാം
        പുരുഷരെയും ചൊല്ലാമുൾക്കൊൾവായ്. ൨൭

ഉൾക്കൊള്ളും ശുചികർമ്മഫലങ്ങളി-
        ലുണ്ടാമാശയുമുരുതരശോകവു-
മൊക്കയുമേറിയ ഹർഷവുമെൻറിവ-
        യുടയവനെൻററിരാജസകർത്താ
മിക്ക വിഷാദിശഠൻ മടിയുടയോൻ
        വിധിനെറികേടൻ കോപവുമുടയോൻ
തക്കവരെത്താൽപ്പരിയവുമില്ലാൻ
        താമസകർത്താവെൻററിമന്നാ. ൨൮

മന്നവനേകേൾ ബുദ്ധിവിധങ്ങളെ
മററുപ്രവൃത്തി നിവൃത്തിനിരന്തര-
മുന്നിയകാര്യ്യാകാര്യ്യഭയാഭയ-
മുരംപ്പെട്ടബന്ധമൊടേ മോക്ഷവുമതു
തന്നിൽവകപ്പെട്ടുമറിവീടിൻറതു
സാത്വികബുദ്ധി,തകാതതുതക്കതു
മന്നവധർമ്മാധർമ്മം യഥാവൽ
മറററിയിന്നതുവേരാജസിയീ. ൩൧

ഈററിയലാതൊരുധർമ്മാധർമ്മവു-
മീടിയകാര്യ്യാകാര്യ്യവുമെൻറി-
വേരറവിപരീതത്തൊടുമറിവതു
വീരാ താമസബുദ്ധിയതെൻററി
ഏററിയധൃതികേൾ നീ മനപ്രാണേ-
ന്ദ്രിയമെൻറിവചെയ്യും ക്രിയയെല്ലാം
മാറിയചിന്തമൊടുകണ്ടു പൊറുപ്പതു-
മരിയമഹാസാത്വിക ധൃതിയാമേ. ൩൨

ആമതുവും കാമത്താൽക്കർമ്മ-
മതിങ്കൽ വരും ഫലമതിന്നെന്നിനച്ചേ
* * * *
* * * *
* * * *
താമതുതാങ്ങീടും ധൃതി താമസ-
മാമതുമറിക സഖേ പുനരിനിനീ-
യഴകേറിയ സുഖവും ത്രിവിധം കേൾ. ൩൯

കേൾക്കയെതന്റേ വിഷമൊടുസമമായ്
കേൾ പരിണാമേയമൃതോപമമാ-
യാക്കും സുഖമേതതു സാത്വികസുഖ-
മന്റേയമൃതസമം പരിണാമേ

നീക്കം വാരാവിഷമൊട്ടു സമമായ്-
നില്ക്കും സുഖമേതതു രാജസസുഖ-
മോക്കിലതഗ്രത്തിലുമനുബന്ധമൊ-
ട്ടുമതിയിൽ മയലിടർതാമസസുഖമേ. ൨൦

ആമിവമൂന്നു ഗുണപ്രകൃതികളെ-
യകന്റവരില്ലന്തണർ നൃപർ വണികയർ
താമിതമീടിയശ്ശൂദ്രർതമക്കും
തങ്ങൾ സ്വഭാവത്താൽ ചെയ്യുംതൊഴിൽ
ആമളമിച്ചൊല്ലിയ ഗുണവകയാ-
ലത്തുമിനിനീകേളെന്നർജ്ജുനനൊട്ടു
പൂമകൾകാന്തൻ യദുകുലവേന്തൻ
പുണ്യപുമാൻ പുനരരുളിച്ചെയ്താൻ. ൨൧

താനഴകിയ ശമദമതപ മൊളിവെഴും
ശൌചംചെൽവാസ്തിക്യംക്ഷാന്തിയു-
മൂനമില്ലാജ്ഞാനം വിജ്ഞാനവു-
മുടനിവ ബ്രാഹ്മണകർമ്മമതെന്ററി
ഹീനമില്ലാതൊരു ശൌര്യം തേജ-
സ്സിതമെഴദാനമൊടീശ്വരഭാവം
മാനിതധൃതിയുദ്ധേയപലായന-
മാമിവയഖിലവുമരചകർ കർമ്മം. ൨൨

കർമ്മം കൃഷി ഗോരക്ഷാവൈശ്യന
കനിവൊട്ടു വാണിഭവുംപുനരൻപൊട്ടു
നന്മമികും പരിചാരകനായേ
നലമിലകിന ശൂദ്രസ്യചിനത്തൊഴിൽ
ചെമ്മയൊടവരവർ തന്തൊഴിൽ ചെയ്‌വതു
തിറമൊടെനിക്കാരാധനമെന്നറി
യുണ്മയിതതിനാലേ യവരെയ്തുവ-
രൊരുകാലവുമഴിയാതെ സൌഖ്യം. ൨൩

അഴിയാനന്മകളത്രു തങ്ങൾക്കേ
    യല്ലാവിന ചെയ്തുണ്ടാകിലുമതു
പഴിയായ് വരുമാകാതെൻറാലും
    പരിചൊടടുത്തവ ചെയ്കിലതേററവും
അഴകായ് വരുമകലാപ്പകയഗ്നിയൊ-
    ടതുപോൽ വിനയൊട്ടു ദോഷവുമകലാ
പിഴയുണ്ടിതിലെന്നാമലടുത്തവർ
    പേണിയിയററുക തക്കതുമുററം. ൨൪

മുററം ബുദ്ധിയതൊൻറിലുമേപോയ്
    മോതാതേ കാമങ്ങളെയെല്ലാം
പററവിട്ടോൻ ചെയ്യും കർമ്മം
    പരിചൊടറുത്തവനവനതിനാലേ
പററിയമനമുഖകരണം നാൻകിനു
    പരിശുദ്ധിയുമുണ്ടാമതിനാലേ
മുററും ക്ഷമയുണ്ടാമുണ്ടായാൽ
    മുറമയിലിന്ദ്രിയവിഷയമടങ്ങും. ൨൫

അടങ്ങിയകാരണ മായെ ചെന്ദ-
    മടങ്ങമതുള്ളിലടങ്ങിയമൂല-
മുടൻ വാക്കുകൾക്കായം മനമെന്ന-
    തൊട്ടങ്ങി യടങ്ങമവണ്ണം വന്നാൽ
കടിയവൈരം കോപംകളികാമം
    ഗർവ്വോടഹംകാരാദികളെല്ലാം
വിട്ടുമുടനതിനാലുണ്ടാം ശാന്തി
    വിരന്തതിനാൽ ബ്രഹ്മം താനാമേ. ൨൬

താനൻ വടിവയാഥാബ്രഹ്മത്തിൽ
    തൻ മനതാരഴിയാ പുനരൊന്നില്ലു-
മൂനമകന്നണരും മററതിനാ-
    ലുടനെങ്കലൊരമ്പവനുണ്ടാകും

ജ്ഞാനതിനാലവരെന്നുടെ തത്വ-
മറിഞ്ഞു തെളിഞ്ഞെന്നൊട്ടു കൂടൊന്നാം-

* * * * *
* * * * ൫൭

എന്നെത്തന്നേയാശ്രയമായേ-
യെല്ലാകർമ്മങ്ങളെയും ചെയ്താൽ
മന്നക്കേലരികേയഴിയാത
മഹാപദമെത്തുമവൻ മൽകൃപയാൽ
നിന്നെച്ചുററിയ കർമ്മമതെല്ലാം
നിതരാമറിവൊട്ടു നീ മടിയാതേ-
യെന്നെപ്പററിയിയററുകയെന്നാ-
ലിരുവിനവേരോടേയററുമടിയും. ൫൮

മുടിയുടയരചേ! നിങ്കലൊരമ്പാൽ
മുററുംഞാൻ ചൊല്ലിയതൊന്നല്ലൊരും
വടിവൊട്ടുകേളാകിൽ ദുയരുണ്ടാം
മററതുമെന്നി മഹാരാജാക്കരം-
ക്കടനിതട്ടത്ത മഹാകാര്യ്യം പുന-
രുററനജയവും പററ റമായും
കടനായുള്ളവ ചെയ്യാകിൽത്തൻ
കാമലോടേകെട്ടുംപുനരെല്ലാം. ൫൯

എല്ലാഭൂത ഹൃദിസ്ഥിതനായേ
ഈശ്വരനൊരുവൻതാനിവയെല്ലാം
നില്ലാതേ തന്മായയിനാലേ
നിതരാം മുററു ഭ്രമിപ്പിക്കിന്നതു
മെല്ലേ നല്ലയിയന്ത്രമതെല്ലാം
വേഠേറമാനുഷരാട്ടീടുമ്പോ-
ലെല്ലാത്തൊഴിൽകളുമീശ്വരനല്ലാ-
ലില്ലയിയററീടിൻറവരെന്നാൽ. ൬൦

എൻറാൽഞാനിച്ചൊല്ലിയ കാരിയ-
മെല്ലാമുള്ളിൽക്കൊണ്ടുഴകോടേ-
യൊന്നാകെക്കണ്ടെഥയതിച്ചവ-
യൊക്കയുമേ ചെയ്തീടുക മന്നാ
കന്നാതോരുപദേശം പരമം
ഗുഹ്യമിതൊരുവരൊടുംക്രുറൊല്ലാ-
യൊന്നായെങ്കൽ ഭക്തിനിനക്കേ-
റുണ്ടാകയിനാൽ നിന്നൊടുചൊന്നേൻ. ൬൪

ചൊന്നേനിന്നുംമന്നവനേ!നീ
ശ്രദ്ധതയോടെന്നെത്തന്നേനിന
മന്നാ!നീയെന്നേരവുമെന്നെ
മറക്കാതമ്പൊടുറക്കത്തിലുമിതു
തന്നേചൊല്ലാം പൂജകളും നീ
താല്പര്യത്തൊടു ചെയ്കയെനിക്കേ-
യെന്നാളും നീ മാം ഗുരുവായ്ക്കൊറം-
കെന്നാൽ നീയെന്നൊടുക്രൂടൊന്നാം. ൬൫

ഒന്നായേനീകർമ്മമനത്തെയു-
മൊട്ടൊഴിയാതെ വിട്ടുകളഞ്ഞേ
യെന്നുമൊരഴിവില്ലാവടിവാകിയ
യെന്നെയൊരുത്തനെയും ശരണെന്റേ
നന്നിങ്ങിനാൽ മേവീടതിനാൽ നിൻ
നാടരുതാം പാതകനാശംചെ-
യ്യെന്നുമൊരിടർവാരാതപരംപദ-
മെയ്തിയിരിപ്പാൻ കൈതരുവേൻകേഠം. ൬൬

എങ്കലതീവ പ്രസാദാൽനിന്നൊ-
ടിയംപീടിയ ഞാനാത്ഥമിവെല്ലാം
തങ്കലതീവ തപസ്സില്ലാതവർ
തമ്മോടും തൻ ഗുരുപദകമലം

ശങ്കയകെൻറു വണങ്ങീടാതവർ
തമ്മോടും തൻ ചേതസി കനിവാ-
ലെങ്കലൊരാശ്ചില്ലാതവർ തമ്മൊടു-
മേറയൊട്ടുള്ളുരചെയ്‌വതു പററാ. ൩൪

ഏററവിലപ്പൊരുളിനു മതുമേലാ-
മിപ്പൊരുൾ നിമന്ന പ്രീതികനിവൊടുഞാൻ
ക്രൂരിയപോലെന്നമ്പർ മനസ്സു
കള്ളക്കുംവണ്ണമരപ്പവരെന്നൊടു
വേറിയലാതൊൻറാമെൻറതിനു
വികല്പവുമില്ലയെനിക്കെന്നൊളും
മാറില്ലാനന്മകൾ ചെയ്യിന്നതിൽ
മററിതുപോലൊരു നന്മയുമുണ്ടോ. ൩൫

മററിതിവണ്ണമതായ് ഞാൻ മുററും
മനസാചൊല്ലിയ പുണ്യകഥാമൃത-
മുററുടനഭ്യാസം ചെയ്യിൻറവ-
രുത്തമജ്ഞാനമഹായജ്ഞത്താൽ
അററമില്ലാതുള്ള പൂജയെനിക്കാ-
യഴകൊടിയററാടിൻറവരെന്നറി
മുററുമസൂയകളഞ്ഞിതു കേൾപ്പവർ
മോദമെഴും വാനലകെയ്തുവരേ. ൩൬

എന്നുടെ വാക്കുമേലേ ഞാനമ്പൊ-
ടിയമ്പിയ പരമജ്ഞാനം കേട്ടേ
മന്നവനേ നിന്നുടയജ്ഞാന
മഹാമയൽ പോയല്ലീ പുനരെൻേറ
തന്നകമേ പ്രിയമൊടു മന്ദസ്മിത-
തരളനിലാവെഴമാററുൾ ചെയ്യാൻ
പൊന്നണിയും തേർമേൽ മിന്നിമേകിൽ
പൊലിവതുപോൽ മരുവിൻറ പുരാണൻ. ൩൭

മരുവിയുരത്തവനോടേ കരുകല-
    മന്നവനും നീ ചൊല്ലിയ തൊന്ന-
ല്ലൊരുള്ളകതാരിലുണന്നതുമൂലം
    പോയിതുമായാ മോഹമിതാ നിൻ
തിരുവുള്ളത്തിന്നിതത്തതുചെയ്യാൻ
    തിറമൊടു നിന്തിരുവടിയരുളാലേ-
യിരുളെന്നതുപോയിതുപലജാതിയു-
    മിടരില്ലേതുമെനിക്കിനിയെൻററാൻ. ൩൮

ഇടരില്ലടിയേനിനിയഖിലേശാ-
    യിതമൊടു നിന്തിരുവടി ചൊല്ലീടിയ
പടരില്ലാത്തൊരനം കേട്ടെന്നുടെ
    ഭയവും പോയിതു പുനരിനിയെൻേറ
അടൽ ചെയ്യാൻ നിൽക്കും നൃപവീരരെ
    യമയപ്പടയോടേ കലചെയ്യാൻ
തുടരില്ലാമദവാനകണാകേ
    തുനിവുററാൻ ചുടർമണിമുടിവിജയൻ. ൩൯

മണിമുടി വിജയനു ഞാനാംതെളിവാൻ
    മാധവനരുളിച്ചെയ്തുമറപ്പൊരു-
ളുണവാകിയ നരനഘമറിവാനെ-
    ന്തവകാലം പുനരെന്തുരചെയ്കിൽ
പണിയുണ്ടറിവാനെങ്കിലുമടിയേൻ
    പരമപുമാൻ നാരായണനരുളാ-
ലുണ്ണവൊടു ശ്രീവേദവ്യാസൻപ-
    ണ്ടോതിയ ഗീതാമൃതമതുകണ്ടേൻ. ൪൦

ഇതുനീ ദിവ്യദൃശാ കാൺകെൻററി-
    വീടിയവേദവ്യാസനിയോഗാൽ
ചതിയേകണ്ണല്ലാകണ്ണില്ലാൻ
    തരണീപതി ധൃതരാഷ്ട്രനകേൾപ്പാൻ

മതിമാനാകിയ സംജയനേവം
മരുവിയുരത്താനിതു മതിയില്ലാ-
യതിബാലൻ മാധവനാമംചേ-
ർത്ഥമിതു സംക്ഷേപിച്ചുരചെയ്തേൻ. ൪൭

ഉരചേർന്നമരാവതിസമമായേ-
റ്റുററന ചെൽവമെഴും മലയിൻകീഴ്
തിരുമാതിൻ വല്ലഭനരുളാലേ
തെളിവോടു മാധവനഘമിടർകളവാൻ
പരമാദരവോടു ചൊല്ലിയതാന-
ല്പ്പനവൽ മുകുന്ദപദാംബുജമനമോടു-
മനാഴിക മറവാതുരചെയ്‌വവ-
രത്ഭുതമുക്തിപദം പ്രാപിക്കും. ൪൮

അംഭോജങ്ങൾ വിരിഞ്ഞതിനാലേ-
യഖിലതരം വാപികൾ ശോഭിക്കും
കൊമ്പാടുയർ കരിയും ശോഭിക്കും
ക്രുടൊഴുകീടിന മദജലമതിനാൽ
പൊൻഭൂഷണമതിൽ മണിശോഭിക്കും
ഭുവനം ശോഭിക്കും ഭാസ്കരനാ-
ലമ്പേറീടിന ഭഗവൽഗീതയു-
മറിവോർ സഭനടുവേശോഭിക്കും. ൪൯

——— (൦) ———

ശ്രീ

ശിവരാത്രിമാഹാത്മ്യം.

ശങ്കരനംഗജവൈരി പുരാരി
        ചരാചരഗുരുവിന്റെ നന്ദനനായ
തുംഗഗജാനനനായുള്ള നായ
        സുരാസുരപതിയെ നമസ്കൃതിചെയ്യേൻ
മംഗലമായ് മദനാന്തകരജനീ-
        മാഹാത്മ്യം പറവാൻ നിനവുറേറ-
നെങ്കലതിന്റെ കനിഞ്ഞു തുണച്ചീ-
        ട്ടേണം വാണിയുമിന്നിതിന്നേററം. ൧

ഇല്ല ശിരണേത്തു കപാലീശപരമാ-
        ന്നീടിന പശുപതിതന്നരുളാലേ-
യിതമൊടവൻ തിരുവടിയുടെ ചരിത-
        മിയന്നുമതിന്നു തുനിഞ്ഞിതുമററം
ബത ഗുരുനാഥന്മാരറിവീടിയ
        വേദവ്യാസാദികളുമെനിക്കി-
ങ്ങതിസുഖമായ് നൽകീടുക വരമി-
        ങ്ങനെയാമമ പാതകമിതു ചൊന്നാൽ. ൨

പാതകമേ ചെയ്തീടിലുമെന്നും
        പതിതത്വം വാരാ പരമേശ്വര-
പാദസരോജമൊരിക്കൽ നിനസ്സിൽ-
        പശുമാരകരാമവർകൾക്കുമക്കം

നീതിയിതെന്നറിയിപ്പതിന്നായേ ഃ
        നിരുപമരാകിയ മുനിതിലകന്മാ-
രാദിയിലരുളിച്ചെയ്ത മഹാകഥ-
        യായപ്രകാരമിതിന്നിഞാൻചൊല്ലാം. ൩

ചൊല്ലാമെന്നാലായപ്രകാരം
        ചൊല്ലേറിയമുനിതിലകന്മാർപ-
ണ്ടെല്ലാമരുളിച്ചെയ്ത മഹാകഥ-
        യിതുപണിയുള്ളപ്രകാരംപറവാൻ
വല്ലാതെഞാനൊട്ടുരചെയ്യുന്നു
        മനസിപൊറുക്ക മഹാജനമായവ-
രെല്ലാം നല്ലപ്രകാരംവരുവാ-
        നേകുകെനിക്കതിനടിമലർതൊഴുതേൻ. ൪

അടിതൊഴുതിതു വേദവ്യാസൻ തിരു-
        വടിയരുൾചെയ്ത പ്രകാരം സൂതൻ
പടുതരരായ മഹാമുനിമാരൊടു
        പറവതിനുടെ ഭാഷാസംക്ഷേപം
ദൃഢമിതുഞാൻചൊല്ലിൻറതുമുറവും
        ദിവ്യമഹാകഥയിതു പലജാതിയു-
മുടനുരചെയ്തു പുരാണങ്ങളിലറി-
        വുടയമുനിപ്രവരന്മാരെന്നാൽ. ൫

എന്നുമുറച്ചു തപങ്ങളെയേചെ-
        യ്തീടിയമുനിതിലകന്മാർ സൂതനൊ-
ടന്നരുൾചെയ്താർ നീ ചൊന്നതുകേ-
        ട്ടറിവുറേറാം പാതകഫലമെല്ലാം;
ഇന്നിവ പലവുമൊഴരെററാടു പോക്കി-
        യിതത്തൊടു മോക്ഷപദം പ്രാപിപ്പാൻ
നന്നിവരുത്തുമുപായം ചൊല്ലുക
        നമ്മോടു നീതാഭേനയിന്നിയെൻറാൻ. ൬

ഇന്നിയമഹാമുനിവേദവ്യാസനൊ-
ടിത്തന്നേ ചോദിച്ചേൻ ഞാൻപ-
ണ്ടനുചിതപാതകകോടികൾതീൎപ്പാ-
നായൊരുപായമവൻ തിരുവടിയും
മനസികനിഞ്ഞെന്നോടരുൾ ചെയ്താൻ
മലമാതോടുമഹേശൻ ചൊന്നതു
പുനരവൾ തിരുവടിയറുമുഖനോടു
പുകഴ്ന്നരുളിയ ശിവരാത്രിമഹാത്മ്യം. ൧

അംബുജനേത്രാംശോത്ഭവനായമ-
ഹാമുനി വേദവ്യാസൻ തിരുവടി-
യിമ്പമിയന്നറിയിച്ച മഹാവ്രത-
മിതുഞാൻ നിങ്ങളൊടും മുനിവരരേ
സംപ്രതിചൊല്ലാമെന്നേ സൂതൻ
താനരുളിച്ചെയ്തതു കേട്ടേ മുനിവര-
രിമ്പമൊടവനോടു ചോദിച്ചാർ ശിവ-
രാത്രിയുടേ മാഹാത്മ്യമനന്തം. ൨

ഉമ്പർപുരാനഖിലേശ്വരനാലേ-
യുടനിതനുഷ്ഠിതമോ വ്രതമല്ലാ-
ലമ്പിതു ചെയ്തവർകളിലുണ്ടായ്‌വരു-
മഖിലേശ്വരനെന്നോ? കേൾമൂറവം
മുമ്പിലിതേതൊരു നാളുണ്ടായിതു
മുഖ്യവ്രതമിതിനെന്തുവിധാനവു-
മെമ്പവചൊൽകെന്നളവേ സൂത-
നിയംബിന്നവനെല്ലാം മുനിവരരോടേ. ൩

വരനാകിയ വിധിയൻ കല്പാന്തേ
വരുമൊരു നിദ്രാതൽപരനായാൻ
പരമാദരവൊടു മേദിനി കൽപ-
പയോധിയിലേ താണ്ണിതു പുനരതിനാൽ

അരുണാംബുജനയനൻ നാരായണ-
നനുപമസൂകരവിഗ്രഹമായേ
പരമാദരവോടതിനെയുയർത്തി-
പ്പരിപാലനംചെയ്താൻ താഴാതേ. ൧൦

തോയാബ്ധിവീച്യാദികളോടു
ജഗത്ത്രയപാലന ചെയ്‌വാനോർത്താൽ
നായകനാകിന്നതു ഞാനില്ലൊരു
നാഥന്മാർ മറെറന്നനിനച്ചേ
പോയാഴിയിലരവണമീതഴകൊടു
പുക്കപുരാണപുമാൻ നിദ്രാവശ-
നായതു കാലമുടൻ നിർമ്മിച്ചാ-
നഖിലമുറങ്ങിയുണൎന്ന വിരിഞ്ചൻ. ൧൧

അമ്പൊടുമായവഴിയിൽ നിർമ്മിച്ചാ-
നഖിലചരാചര ജാതികളെപ്പുന-
രിമ്പമൊടവയെല്ലാം കാണ്മാനാ-
യെങ്ങു നടന്നേ കണ്ടതുകാലം
നൻ പുകഴോടേ വിശ്വത്തിന്നൊരു
നാഥൻ ഞാനില്ലൊരുവരു മറെറ-
ന്നിമ്പമിയന്നതി സന്തോഷിച്ചാ-
നെവരെയും നിർമ്മിച്ചു വിധാതാ. ൧൨

ധാതാവതുകാലത്തു മാഹാത്മാ
ദാമോദരനഖിലേശ്വരനരവണ
മീതേനിദ്രാമുദ്രാപരനായ്
മേവീടുന്നതു കണ്ടുമുനിന്നേ
പാഥോധിയിൽ നീയെന്തുകിടപ്പാൻ
പറകെഴുനിൻേറ കേൾ വിശ്വത്തി-
ന്നാധാരം ഞാനേ നീയാരെ-
ന്നനന്തരം ചൊല്ലാൻ വിഷ്ണുവിനോടേ. ൧൩

വിനയമൊഴിന്നു മുനിന്തൊഴനിൻേറ
    വിഷ്ണുവിരിഞ്ചന്മാരൊടരുളിച്ചെയ്താൻ
മനസി നിനക്കുണ്ടോ ഭ്രമമാരെ
    മറവുജഗത്തിൻ പതിഞാനല്ലാൽ
പുനരറിവിന്നുടെ കത്താവും ഞാൻ
    പോന്നീ യെൻെറതിനേറെ മുനിന്ദ്രേ
കനമിനി നമ്മിലെതിർത്തമർചെയ്യേ
    കല്പിക്കാവിതിതെന്നാനയനം. ൧൪

എൻെറതുകേട്ടേ ശ്രീശാർങ്ഗംവി-
    ല്ലേന്തുയുമഴറി വളച്ചുതളച്ചേ
നിൻെറതികോപിച്ചംബുജനേത്രൻ
    നേർപൊരുകെൻെറ വിളിച്ചതുകാലം
നൻെറയരിൽകൊല ഞാൻഞാനെന്നേ
    നാന്മുഖനും ചെന്നളവുജനാർദ്ദന-
നൊന്റൊഴിയാതേ ദിവ്യാസ്ത്രങ്ങളെ
    യുടനെയ്താൻ ചതുരാനനനെതിരേ. ൧൫

ചതുരാനനനവയെല്ലാമേതും
    താപമൊഴിഞ്ഞു കരാഗ്രങ്ങളെവി-
ട്ടിതമൊടഴിച്ചസ്ത്രം പലവിട്ടള-
    വിടർത്തിതേഹരിയും നിജചക്രാ
കതിരവർപലർ കൂടിയ പോലൊളിവൊടു
    കാണായതിനെ മുതിന്നേവിട്ടാ-
നതിയെയടക്കുവതിന്നായ് വിട്ടാ-
    നംബുജസംഭവനും ബ്രഹ്മാസ്ത്രം. ൧൬

അസ്ത്രമതിപ്രാബല്യം കൊണ്ടോ-
    ട്ടഴിനിലയായേ മീണ്ടിതു ചക്രം
ചിത്രമതിവനെക്കൊല്ലാതൊഴികിൽ
    ച്ചെമ്മേ പോരായെന്നു നിനച്ചേ

ഭദ്രതരൻ നാരായണനാനവിടെ-
　　പ്പാശുപതാസ്ത്രംവിട്ടതുകണ്ടു
തത്രവിധാതാവതിനെ മുതിർന്നു
　　തട്ടപ്പാനസ്ത്രമതേ താൻ വിട്ടാൻ. ൧൭

ആനതുകാലം പാശുപതാസ്ത്രയു-
　　ഗാനലാദീപിതമായേവിശ്വം
ദീനതയായ് വേകിന്നളവവിടേ
　　നിന്റാരന്യോന്യം പീഡിതരായ്
മാനമിതെന്റെ വിഷ്ണുവിരിഞ്ച-
　　ന്മാർ പല സംവത്സര, മവസാനേ
മാനിതമാഘമാസി ചതുർദ്ദ
　　ശ്യാമസിതയാമീശാഗമനം. ൧൮

ഈശനശേഷജഗത്തിനുമുടയവ-
　　നിരുവർക്കും മുതലായ മഹാത്മാ
നാശമൊഴിപ്പതിനായേവർക്കും
　　നാനാഭുവനത്തിനുമതുകാലം
ക്ലേശമകററിയ ശിവലിംഗാകൃതി
　　കേവലമായ് നിജതേജസ്സതിനാ-
ലാശകളൊക്കെ വിളക്കിമഹേശപര-
　　നവരുടെ നടുവേ വന്നുളനായാൻ. ൧൯

ആനതുകാലത്തസ്ത്രയുഗം പുന-
　　രനുപമശിവലിംഗത്തിൽ മറഞ്ഞിതു
ദീനതപോയേ വിഷ്ണുവിനോട്ട
　　നിരന്നു പറഞ്ഞാനവിടെ വിരിഞ്ചൻ
താനഖിലേശൻ തേജോമയമിതു
　　താഴാതിവിടെയുയർന്നു പറന്നാൽ
ഞാനറിവേൻ തേജസ്സിതിനന്തം
　　നാട്ടകനീ കീഴടവുമെന്റെ. ൨൦

എൻറുപറഞ്ഞവർ കീഴുംമേലു-
മിതരെത്തൊട്ടു പക്ഷിയുടേ വടിവായും
പൻറിയുടേ വടിവായുമുഴൻറാർ
പലകാലവുമറിയാതെ മീണ്ടാർ
നിൻറു പുകണ്ണാരയനൊടു ഹരിയും
നിതരാമവിടെവലത്തുമിടഞ്ഞും
നൻറിമികും ശിവലിംഗസമീപേ
നാഥനിവൻ താനെൻററിവുറേറ. ൨൧

ഏവം നിൻറവരന്നു പുകണ്ണള-
വീശനുമാപതിശ്ശൂലി പദാംബുജ-
ഭാവനചെയ്യുവർകൾക്കൊരുനാളും
പഴുതുപെടാ നിജപദവികൊടുപ്പോൻ
കേവലമൊരു വിഗ്രഹിയായേ നിജ-
ഗണപരിവൃതനായ് മലമാതാകിയ
ദേവിയൊടും കാണാമാറവിടേ
നിൻറിതു വിഷ്ണുവിനും കമലജനും. ൨൨

കമലജനും വിഷ്ണുവിനും മററും
കരുതുകിൽ വിശപത്തിന്നേ കാരണ-
നമലനമേയനമാർദ്ധശരീര-
നശേഷവിഭൂഷണഭൂഷിതദേഹൻ
വിമലനിശാകരലേശവിശോഭിത
വിതതജടാഭാരാളിമനോഹര-
നമിതരുഷാ വരദാഭയടംകഗ-
ലാഞ്ഛിതകരനായ് നിൻറവനേ ജയ. ൨൩

കാലാന്തകനഖിലേശനുമാപതി
കാരുണ്യാമൃതപൂർണ്ണകടാക്ഷം
ഫാലാഗ്നിജ്വലനേ ശലഭതപം
പഞ്ചംഗജനെ വരുത്തിയ ദേവൻ

നീലാരുണനിറമായ് നിജദേഹേ
    നിൻറുവിന്നിർഗ്ഗതമാം വരരശ്മി-
ജ്വാലാമാലകളാലേ വിശ്വം
    സ്നപിതമിതെന്നംവണ്ണം നിൻറാൻ. ൨൪

ആനന്ദകാലം മാഘേമാസി നി-
    ശായാമസിതചതുർദ്ദശികാലേ
മാനസസന്തോഷേണ പുകണ്ണാർ
    മധുസൂദനനോടു കമലോത്ഭവനും
മാനിതനായ മഹേശ്വരനേ പര-
    മാത്മാവേ ജയ തെ[illegible]ം നിനച്ചാൽ
ദീനതയായ് പശുഭാവമിയന്റവർ;
    നീയേപതിസകലത്തിനുമോർത്താൽ. ൨൫

സകലേശാ നീ വിശ്വത്തിനും
    താപമിതെങ്ങൾക്കും കളവാനാ-
യകമേ കാരുണ്യത്തോടു വന്നി-
    ങ്ങാവിർഭൂതപുരാതനനേ ജയ
പുകഴവതേവർക്കാവിതു നിന്മേയ്?
    പുരഹരനേ മറനാലുമൊരുത്തനു-
മകമേ കാട്ടാമോ നീ കാട്ടുകി-
    ലല്ലാതറി തവ ചിന്മയരൂപം? ൨൬

അംബുജബാന്ധവനെക്കാണ്മതി നി-
    ങ്ങാരോ പാർത്താലൻറുമുലൂകനു-
മിന്നലൊടതുപോലെ കാണ്മോർപണി
    യേവർക്കും തവ നിഷ്കളരൂപം
സംപ്രതി നീയേ കാട്ടുക കണ്ടു
    സദാശിവതേജോമയ വിഗ്രഹമിതു-
മൻപൊടു കണ്ടോം നിന്നുടെ മായയി-
    ലഴിയാതവരാരേ പരമേശാ? ൨൭

പരമേശ്വര ഹര പന്നഗഭൂഷണ
പണിപ്പെട്ടോമറിവാനായേ തവ
ദ്വരതേജോമയ രൂപാദ്യന്തം
പലകാലം മൂഢതയോടുഴന്റാം
പരിപൂർണ്ണാനന്ദാമൃത ചിന്മയ
ഭവഹരജയ വിയദനിലാനലജയ
ധരണീചന്ദ്രാദിത്യാത്മകജയ
സർവ്വേശ്വര വിശ്വാത്മാവേ ജയ. ൨൮

ആവതുമല്ല ഭവാനെപ്പുകഴ്‌വാ-
നഴിവില്ലാ വടിവായൊരുനാളും
കേവലമെണ്ണില്ലാത വിരിഞ്ച
ഗദാധരർതാമഴിവതു കാണ്മാൻ നീ
താവിന മാനൊടു മഴുവിനൊടും വര-
ദാഭയശോഭിതമായ് നിറമോടും
മേവിന തവ വിഗ്രഹമിതതൊഴുതോം
വെററിവവരാർ നിന്നുടെതത്വം? ൨൯

നിന്നുടെ പാദസരോരുഹസേവാ
നിതരാമോരോ ജാതിയൊരോന്നാം
തൻ നിയമങ്ങൾ വിടാതെ ചെയ്തു
ശതക്രതുമുതലാംദിക്പാലകന്മാർ
നിന്നരുളാലേ തമ്മുടെ പദവികൾ
നീക്കംവരാതെ പ്രാപിച്ചാ-
രെന്നുമിതോർത്താൽ നീയല്ലാലി-
ങ്ങേവരൊരുത്തർ ജഗത്തിനുകർത്താ? ൩൦

കർത്താനീയേ സൃഷ്ടിസ്ഥിതിലയ-
കർമ്മമിയററുവതും ഭുവനങ്ങൾ-
ക്കത്യന്തം പല ജലപാത്രങ്ങളി-
ലതിശോഭിതമാം ദിനകരബിംബം

പ്രത്യേകം പലവായ് തോന്റിന്റ
പ്രകാരം സകല പ്രാണികളിലുമിഹ
നിത്യം നീയേ ഞാൻഞാനെന്റ
നിശ്ചലമായ് മരുവും പരമാത്മാ. ൩൭

പരമാത്മാനീയെന്റാൽ നാമി-
ല്പുറവത്തുമറിന്നീ താനേ നിന്നെ
പരമംരേവൊട്ടുഴന്റതുവേ തവ
പാർത്താൽ മായാബലമറിയായോ
കരുതീടുംതോറും പരമേശ്വര
കാണരുതെന്റ തോന്റിന്റിതുതവ
പരമാനന്ദചിദാത്മകരൂപം
പറയരുതറികിലതുമ്മപ്രകാരം. ൩൮

അറിയാതേയുമറിഞ്ഞും കേവല-
മഖിലേശ്വരനിതു നിശ്ചയമേതും
കുറവിതിനില്ലെന്റ പലജാതി
കുറിക്കൊണ്ട സിദ്ധാന്തികൾപലരും
പറവതുമഖിലേശ്വര തവ രൂപം
പഴുതുപെടാതുടനെങ്ങുനിറഞ്ഞൊ-
രറിവാകിന്റ പരബ്രഹ്മം പുര-
ഹര ഹര നമ്മുടെ മാനസതിമിരം. ൩൯

അംബുജസംഭവനംവിഷ്ണുവിനുമി-
തഖിലേശ്വരനരുളാലറിവുണ്ടാ-
യിമ്പമൊടവരുടെപൂജയിനററി-
യിവണ്ണം നിൻകൃപകണ്ണതുകാലം
തൻ പ്രിയമോടു മഹേശ്വരനഖില-
ചരാചരഗുരുവരൾചെയ്താനപ്പോൾ
വമ്പൊടു നിങ്ങളിലേകിയവരം
വൈകാതേ കളവാനായ് വന്നേൻ. ൩൯

ആയിതുവിശപ്പത്തിന്നേതാപവൃ-
മസ്ത്രാഗ്നിജ്വാലാമാലകളാൽ
നോയതു തീർപ്പാനായും വന്നേൻ
നൊടിയിലിദാനീമിവിടെയിവണ്ണം
തീയതുതീർപ്പാൻ മാഘേ മാസി
സിതേതരയായ ചതുർദ്ദശിയെന്നു-
ണ്ടായ നിശീഥേ നമ്മുടെസന്തോ-
ഷായ യുവാം വ്രതമിതുചെയ്യേണം. ൩൬

ഇതു ശിവരാത്രിവ്രതമിതുനിങ്ങ-
ളിതത്തൊടു ചെയ്താലാത്മജ്ഞാനം
നിതരാമുണ്ടാം നമ്മുടെ പദവിയെ
നിങ്ങൾക്കും പ്രാപിക്കാമെന്റെ
സുതരാമവരൊടു നിജതാതന്മാർ
ചൊല്ലുംവണ്ണമശേഷജഗൽപതി
ഹിതമാമാറതും ചെയ്തുതുകേട്ടവ-
രിരുവരുമടിമലർ തൊഴുതുരചെയ്താർ. ൩൭

ആരണർകാരണനേ പരമാത്മാ-
വായപുരാതനനേ വ്രതമിതുനാം
ധീരതയായ് ചെയ്യേണ്ടവരെന്തിതു
ചെയ്‌വതിനുള്ള വിധാനവുമറിയോം
കാരുണികൻ നിൻതിരുവടിയരുൾചെ-
യ്കഖിലവുമെൻറതുകേട്ടറിയിച്ചാൻ
വാരണചർമ്മവരാംബരധരനാം
മദനാന്തകനതിനുടയവിധാനം. ൩൮

ആനപ്രകാരം മുമ്പിലു പിമ്പിലു-
മർദ്ധനിശായാമസിതചതുർദ്ദശി
താനുടനുണ്ടാം മാഘേ മാസി
സമസ്തമഹാപാതകമറുവാനായ്

ദീനതവാരാതേ ചെയ്യേണം
ചെമ്മേ ജാഗരമോടുപവാസവു-
മാനതിന്നുടയ വിധാനവുമറികെ-
ന്റഖിലേശ്വരനവനോടറിയിച്ചാൻ. ൩൮

അറിയിച്ചാൻ വ്രതമിതിന്നുടയാദ്യദ-
യാന്തം ചെയ്യേണം നിയമങ്ങളെ
നെറിയിൽ കുറവിയലാതെ ഭക്ത്യാ-
നിതരാമോരോയാമംതോറും
നിറമുറ്റീടിന പൂജാവിധികൾ
നിശായാം വ്രതമൊടുനിന്റഖിലേശനെ
മറയിൽ ചൊന്ന പ്രകാരം പുകഴും
വഴിയും പരമേശ്വരനമ്പാലേ. ൩൯

അമ്പൊടുമീരാറാണ്ടു കഴിഞ്ഞാ-
ലാകിലുമാം മൂവെട്ടാണ്ടതുപോ-
ലിമ്പമിയന്റെ വ്രതമിതുചെയ്താ-
ലെങ്കിലുമാമുദ്യാപനകർമ്മം
പിമ്പതിനൊക്കും വിധികളുമേതും
പിഴവാരാതിതു ചെയ്കിലതന്നേ
തൽഫലമവരെയ്തീടുമെന്നിവ
സകലമവർക്കീശ്വരനറിയിച്ചാൻ. ൪൦

അറിയിച്ചാനേവം പരമേശ്വര-
നവർകളൊടെന്റു മഹാമുനിവരരോ-
ടറിയിച്ചാൻ സൂതനുമക്കാല-
ത്തവർകളുമവനൊടു ചോദ്യം ചെയ്താർ
കുറവറ്റീടും വ്രതമിതിനുള്ള
ഗുണങ്ങളുരെയ്യുന്നളവേ സൂതനു-
മറിയിച്ചാൻ ഹയമേധാദികളിലു-
മതിപുണ്യം വ്രതമെന്ററികെന്റേ. ൪൧

ഏതുമൊരറിവില്ലാതേ പാതക-
മേറെ ചെയ്താനൊരുവിപ്രവരൻപ-
ണ്ടാദിയിലവനൊരു നിമിഷംകണ്ടാ-
നനുപമശിവരാത്രിവ്രതമഖിലം
വീതഭയം പരമേശ്വരലോകേ
വിരവോടവൻ പുക്കാനവസാനേ
തീതിയലാവ്രതമിതിനുടെ മഹിമകൾ
ചിന്തിക്കെന്ററിയിച്ചാൻ സൂതൻ. ൪൨

അമ്പൊടുനീയേ ചൊല്ലുകനമ്മോ-
ടതിവിസ്തരമായേ കഥയിതുബത
മുമ്പതി പാതകമേ ചെയ്തവനിഹ
മുക്ത്യതവന്നതു വിസ്മയമെന്റാർ
ഇമ്പമിയന്റ മഹാമുനിപുംഗവ-
രേവരുമരുളിച്ചെയ്തതുകേട്ടേ
സമ്പ്രതിചൊല്ലാം കഥയെന്റവരൊടു
സർവ്വജ്ഞൻ സൂതനുമറിയിച്ചാൻ. ൪൩

അതിപുണ്യം ഭൂമൌ വിന്ധ്യാചല-
മതിനു വടക്കേസിന്ധുമഹാനദി-
യതിനുടെ തീരേ കഞ്ജരരാജ്യ-
മമന്ദമനായാൻ പണ്ടൊരു രാജാ
വിധിപിഴയാതെ താനവരവരെ
വിഷാദമൊഴിച്ചുഴകോടു ഭരിച്ചേ
ഗതഭയമായ് വാണാൻ പലകാലം
ഗജപുരമതിലന്നൃപകുലതിലകൻ. ൪൪

കലവാനായ് വേദാദ്ധ്യയനാദി-
ഗുണങ്ങളിണങ്ങിന വിപ്രോത്തമനുമ-
നലിവൊടു കാര്യാകാര്യവിചാര
മനത്തും ചെയ്‌വാൻ നൃപനു വിശേഷാൽ

ചിലദിവസം ചെൻറളവു പിറന്നാൻ
    ചെമ്മേ വിപ്രവരനൊരു പുത്രൻ
പലഗുണവാനവനുടെ സൌന്ദര്യം
    പറവാൻ പണി മേനാരമവനൊപ്പാ. ൪൫

അവനതി ധീരനുമായേ കാമ-
    മഹാശാസ്ത്രങ്ങൾ പഠിച്ചറിവുറേറ
വിവശതയായ് നാരികളോടുകൂട
    വിനോദിച്ചതിസുഖമായെപ്പൊഴുതും
തവവുമറ്റുള്ള മഹാകർമ്മങ്ങൾ
    സമസ്തവുമൊട്ടൊഴിയാതു മറന്നാം
നവരവരേ നിന്ദിക്കും പരിചുട-
    നായാൻ വിപ്രവരൻ സുകുമാരൻ. ൪൬

സുകുമാരാഖ്യൻ വിപ്രനതീവ
    സുഖമത്തവരതിനഴിച്ചവധൂജന-
മകരെ തന്നെയൊഴിഞ്ഞൊരു പുരുഷനെ-
    യരനിമിഷം നിനയാതപ്രകാരം
വിഗതാശങ്കം ക്രിയകൾ മുടിച്ചു
    വേറുപുരാംഗനമാരവരവരേ
സുഖമാകിൻറതിതെൻറവരവരേ
    ചൊല്ലുമതെല്ലാം ചെയ്യുന്നായാൻ. ൪൭

ആരാജനനായേ ഷിഡ്ഗതപൂർണ്ണവ-
    നാചണ്ഡാലവധൂജനമാനസം
ധീരതരൊപാക്കി മുതിൻ രമിച്ചാൻ
    തീയതിരതൻററിയാതേമുററും
സാരതയുള്ള വരാംഗനമാരും
    തൽപതികളെയുമുപേക്ഷിച്ചവനൊടു
ജാരവിനോദം ചെയ്താരൊഴിയാർ
    ജാതികളുടെധർമ്മമിതൊരുനാളും,! ൪൮

കരുപോലെ സകലാംഗനമാരു-
മുവന്നേഷിഡ്ഗന്നിലേറഴിവുററാ-
രരുതേതാകിലുമെന്തിതിനൊരുകഴി-
വതിനതിദ്ദുരിതമിതെൻറവർപതിമാർ
പരിതാപത്തൊടുതമ്മിൽ നിരന്തേ
പാൎത്ഥിവനോടിവയെല്ലാം നാംചെ-
ൻററികേ നിൻററിയിപ്പോമിനിയെ-
ൻറതിനായ് നരവരനരികപ്പുകന്താർ. ൪൯

അരികെനിൻറവർ ചൊന്നാരരചനൊ-
ടയശസ്കരമായതിപാതകമായ്-
മരുവീടിൻെറാരുവൃത്താന്തം തവ
മണ്ഡലമതിലുണ്ടറികനരേന്ദ്രാ
വരനാം വിപ്രസുതൻ സുകുമാരൻ
വടിവൊടുഷിഡ്ഗത പൂണ്ടുമഹീസുര-
വരനാരിയർ മുതലായ് ച്ചണ്ഡാല-
വധൂജനവല്ലഭനായുഴലിൻറാൻ. ൫൦

ഇൻറവർ ഷിഡ്ഗന്നിലാംഭരവാലേ-
യെങ്ങളെ വേറുപെട്ടതവനരികേ
ചെൻറു വസിക്കിൻറാർ വല്ലഭമാർ
ചെമ്മേ പണിയതൊഴിപ്പാനിപ്പോൾ
എൻറതിനാലേ പാൎത്ഥിവപ്രവൃത്യവു-
മീടിനവൎണ്ണാചാരങ്ങളുമിഹ-
യൊൻെറാഴിയാതെ പോയിതിതെക്കാ-
ളുള്ളതുമെന്തേ പാതകമോൎത്താൽ? ൫൧

ഓൎത്താലിഹ ധൎമ്മസ്ഥിതി പിഴയാ-
തൊരുപോലേ നമ്മെപ്പാലിക്കും
പാൎത്ഥിവനേ നിന്നോടിവയെല്ലാം
പറവാൻ പരിതാപത്തൊടുവന്നോരു

കീൎത്തി നശിക്കുമിതിനിയൊഴിയായ്കിൽ
കേവലമുണ്ടാം നരകനിവാസവും
മാൎത്തികെട്ടക്കൊന്റ പൂരവാസിക-
ളവരവരേ നൃപനോടറിയിച്ചാർ. ൩൨

അറിയിച്ചവർപോനളവേ ഭൂപതി-
യരനാഴികവൈകാതെ ഷിഡ്ഗനെ
നെറിയിൽകൊണ്ടിവിടേ വരികെന്റ
നിന്റവരോടുരചെയ്തതിനവരും
പാകിൽകാലം വൈഷമവസ്ഥകൾ
പാൎത്ഥിവനരികെപ്പാരികയെന്റ
യുറവിൽച്ചൊല്ലിമതിന്നേഷിഡ്ഗനെ-
യുടനവരപന്നെതിർ കൊണ്ടച്ചെന്റാർ. ൩൩

കൊണ്ടവർ ചെൽവതുകണ്ടേഭൂപതി
കൊൽപനാംപോൽ മുനിവോടന്നീമമ
മണ്ഡലമതിൽ വസിയായ്ക വസിക്കിൽ
വരും തവനാശവുമെന്റതുകേട്ടേ
ണ്ഡമെനിക്കുണ്ടായ് വരുമെന്റ
ദീനതയോടുടനങ്ങു കിരാതൻ-
മണ്ഡലമമസ്ഥിവസിച്ചേ ഭൂഷണ-
മഹിമണ്ഡലഗതനായ് മകിഴ്വുററാൻ. ൩൪

ആനവനവിളെക്കണ്ടാനഖിലജ-
നാനന്ദാമൃതമാമുദ്യാനം
മാനിതകോകിലകേകികൾനാദ-
മനോഹരമായേ പുഷ്പാമോദം
ദീനതകൂടാതെ കൈക്കൊണ്ടു
നിറഞ്ഞൊഴിവിടിന മാരുതസംപാതക-
മാനതിനാലുമതീവ സുഖാകര-
മാകും ചൈത്രരഥോപമമായേ. ൩൫

ആയതമായ തടാകവുമതിന്നരി-
കധികമനോഹരമായ്ക്കണ്ടാൻ
തോയമിതതിനിർമ്മലമിവിടേ മമ
സുഖമാമാറു കളിക്കാമെന്റെ
തീയവളെയ്തൊരുഷിഡ്ഗൻതാനും
ചിന്തിച്ചാനതുകാലം വിധിവശ-
മായവന്റാളൊരു ചണ്ഡാലിയു-
മവിടെമതിൻകളിപ്പാനായേ. ൧൬

ആയതലോചനയാമവൾകണ്ടേ-
യവനോടപാംഗം കൊണ്ടുപറഞ്ഞാൾ
നീയതിസുന്ദരനറിയാമേററം
നിപുണത......ക്രീഡാസ്ഥാം
നായകനാകേണം നീയേമമ
നാരികളൊരുവരിൽ മററഴിയാതേ
നീയുരചെയ്യുവതെല്ലാം കേൾപ്പേൻ
നിശ്ചയമിനിഞാനെന്റിവയെല്ലാം. ൧൭

ഇവയെല്ലാമൊരു ലജ്ജാലാവ-
മായന്റെ ലതകൾ മറഞ്ഞതിൽനിന്റെ
വിവശതയവനാണ്ടാമാറേററം
വീക്ഷണമാത്രം കൊണ്ടറിയിച്ചാൾ
ഇവളതിസുന്ദരി പണ്ടേവം ക-
ണ്ടില്ലവരാംഗനമാർ പലരിലുമെ-
ന്റവനമതീവമനോഭവപീഡിത-
നായവളരികേ ചെന്റുപകന്താൻ. ൧൮

ആനവളോടും പോയേകാന്ത-
മമന്ദ്രമിച്ചാനവനതുകാലം
ദീനതയായ്പ്പരവശയായവളും
നിതരാമഴിവുററവനോടു ചൊന്നാൾ

ഭാനിതനെ നാമിതവരിലൊരുവർ
മരിപ്പളവും ഞാൻ പിരിയായ്കെന്നും
മാനിനികളിൽ നീയഴിയായ്കെന്നും
മററിതിമനാരുസത്യം ചെയ്യുന്നേറ. ൩൯

എൻറതുകേട്ടതു ചെയ്തനേരംപോ-
യെഴപതു സംവത്സരമവളോടും
വൻറിയില്ലാത മഹാപാപങ്ങളെ
നാനാജാതിയിയററി വസിച്ചാൻ
ഒൻറാഴിയാതേ ജലചരജാതിക-
ളോരോ വിധ പക്ഷികൾനാനരിമൃത-
ളെൻറമൃഗങ്ങളിവററിനിറച്ചിക-
ളെല്ലാം തിൻറതി സന്തോഷിച്ചാൻ. ൪൦

സന്തോഷിച്ചവളും താനും പല
തരമായ് മദ്യമതീവനുകർന്നേ
നിന്ദാകരമാം മാംസാദികളെ
നിരാകുലമുപജീവിച്ചു വസിച്ചാർ
എന്നേഗതിയിനിയെൻറടവികളി-
ലിരുന്നചനിരച്ചു വിപ്രവധംചെ-
യ്തന്നേ പുനരവനടയധനം കൊ-
ണ്ടവനുടൽ ഭക്ഷിച്ചാൻ മധുപാനേ. ൪൧

മധുപാനേ ഭക്ഷിപ്പാനേററം
മഹിമമികും ഗോക്കളെവധരചയ്തു-
ഹിതമായേ വൃഷഭങ്ങളെയും പുന-
രേറിയതവമൊടിരിപ്പവർകളെയും
മതിസുഖമാമാരേഷിഡ്ഗണമഥ
മകാളെ രമെവർ പൂറന്തളരായാ-
രതിഭയമരുളിയ പഞ്ചമഹാപാ-
തകമവതാരം ചെയ്തുതുപോരലേ. ൪൨

ഏവമിരുന്നളുകാലം പിന്നെയു-
മിരുവർ പുറന്തളരായാർ പുത്രികൾ
കേവലമഥ ചണ്ഡാലിയിലവനവൾ
ഗതയായാൾ വൈവസ്വതഭവനേ
ജീവിനതാനേയാകിയഷിഡ്ഗൻ
ചെമ്മേ പുത്രികൾതന്നെമവള്ളത്തല്ല-
വാവികളുത്ത് വിവാഹം ചെയ്താ-
നവർകളെയിരുവരെയും പാപാത്മാ. ൰൨

വരനാരികളിരുവരുമായെയാരുനാൾ
വാധയൊഴിഞ്ഞു വസിച്ചളുകാല-
ത്തൊരുപായം ധനമുണ്ടാവാനെ-
ന്നുള്ളതുമെന്നു നിനച്ചേ ഷിഡ്ഗൻ
നരപാലൻ നൽകീടിയരത-
ധനാദികൾകൊണ്ടിവിടെ വിപ്രന്മാർ
വരുമേതാകിലുമെൻറാത്തടവിയിൽ
വാസ്ഥവരാമവരൊട്ടുമിരുന്നാൻ. ൰൩

ഇരുന്നു ചതിച്ചേ വിപ്രരെ വധചെ-
യ്തേറിയധനമപഹാരം ചെയ്തേ
പരന്നമഹാപാപങ്ങളനേകം
പാരാതൊക്കയിയററിമുടിച്ചാൻ
ഇരുന്നുസുഖിച്ചാൻ ചണ്ഡാലികളൊട്ടു-
മേവം ഷിഡ്ഗനനന്തരമരച-
നിരുന്നു ചതിച്ചാർ കൊന്നളുവിപ്രരെ-
യെൻറന്നെപഷിപ്പിച്ചാനെങ്ങാം. ൰൪

എങ്ങു നടന്നെപാരാന്വേഷണ-
മിതനൃപഭൃതന്മാർ ചെയ്തിടേൻറാ-
രിങ്ങിവിടെയുമിനിയില്ലതിരിപ്പ-
ഭൻറവരെയും കൈപിട്ടേ ഷിഡ്ഗൻ

പൊങ്ങിനരാഗം കൊണ്ടെപ്പൊഴുതും
പുത്രികളിരുവരുമായുടനെപ്പോ-
യങ്ങുവണിക്പഥപത്തനസവിധമ-
താം ചണ്ഡാലഗൃഹേഷു പുക്കനനാൻ. ൯൩

ആനാവരിരുവർ സുതന്മാർ ചണ്ഡാ-
ലാംഗനയാം പ്രിയ പെറവുള്ളോരായവ-
രെന്നവരോട്ടുമകന്റ വണിക്പഥ-
മാനമഹാപത്തനമനയരികേ
മാനിനിയാകിയ ചണ്ഡാലിയുമായ്
മരുവിന്റൊരുനാം മാഘചതുർദ്ദശി-
യാന നിശായാം മധുമാംസാദിക-
ളവരെല്ലാട്ടുക്രൂരിയിരുന്നു നടകന്നാൻ. ൯൪

അന്നവനവളെയുടൻ ചുടിപ്പു-
നാരേ പുഷ്പങ്ങളെയരനാഷി-
ച്ചൂനമില്ലാതെ വണിക്പഥപത്തന-
മൊക്കെ നടന്നളവതിനു സമീപേ
മാനിതമാകിയ നാഗേശപുരമാം
വടിവൊടകന്ന ശിവസ്ഥാനേ ശ്രുത-
മാന മഹാവാദ്യം പലക്രുതി
മനോഹരമാകിയ ഘോഷംകേട്ടാൻ. ൯൫

-ഘോഷമിതെന്തറിയേണമിതെന്നേ
ക്രൂരവിടെച്ചെന്റീടിയ ഷിഡ്ഗൻ
ഭൂഷിതരായ് നാനാപുരവാസികൾ
പുത്രകളത്രാദികൾ പലരോട്ടും
ദൂഷണമറുമാറേ ശിവരാത്രിയെ
നേരാവിടത്തിലുറക്കൊഴിവാനായ്
വേഷമൊട്ടും വരുവതുകണ്ടോട്ടേ
വിസ്മയമാനസനായേനിന്റാൻ, ൯൬

നിൻറവനാംകണ്ടാൻ ചെൻറവരവർ
നിഖിലേശ്വരനെയുടൻ പൂജിച്ചെ-
യൻറവിടത്തിലുറങ്ങാതെ വ്രത-
മഴകൊടിയററി വസിച്ചട്ടുമുടനേ
നൻറിമികന്ത മഹാശിവലിംഗം
നാനാജാതിയലംകൃതമായ് ച്ചെ-
ചെയ്യാനെൻറാഴിയാതെ ജപപൂജാദിക-
ളൊക്കെയിയററി മുടിപ്പുത്തുമവിടേ. ൩൦

ഏവരുമവിടെച്ചെൻറവർ ഭക്ത്യാ
ഹേമാചലകാർമ്മുക ശിവശംകര
ദേവപുരാണ ഉമാപര ഗിരിശ
ദിഗംബരദിതിജപുരാന്തക ജയജയ
സേവകമാനസപാപവിനാശന
സിതവൃഷവാഹന പരമേശ്വരജയ
നീയിവരാമെങ്ങളുടെ താപം
നീക്കുക തൊഴുതോമെൻറു പുകണ്ണാർ. ൩൧

എൻറവർ പുകഴും ഘോഷങ്ങളുമതി-
നിടയിൽ പൊങ്ങിന വേദധ്വനിയും
നൻറിവരും പരിപൊങ്ങിയിരമ്പിന
നാനാവാദ്യരവങ്ങളുമുടനേ
എൻറിവകണ്ടറിവുറെറഷിദ്ഗണ-
മിതമൊട്ടു പൂജിതമീശ്വരബിംബവു-
മൻറതി ദൂരെക്കണ്ടടിമലർതൊഴു-
തഖിലേശ്വര ശരണമെൻറപോയാൻ. ൩൨

പോയവനും ചണ്ഡാലഗൃഹേ നിജ-
പുത്രിവസിക്കുമിടത്തിൽ വസിച്ചും-
നായപ്രകാരം ചെയ്യാൻ പാപ-
മനത്തും പിന്നെയുമവനവരോടും

പോയിതു വാണാളവനങ്ങനെൻറ
പുകന്താർ മൃത്യുവുമന്തകദൂതരു-
മായപ്രകാരം ബണ്ഡിപ്പിപ്പോ-
മതിനീചനെയെൻറാർത്തു കളിച്ചാർ. ൬൨

ആർത്തിവരുത്തും ദണ്ഡൊടു പാശവു-
മനുപമമാകിന ശൂലംമുംഗദ-
യാസ്ഥയൊടും കൈകൊണ്ടുടനവനെ-
യണഞ്ഞു തറച്ചേ കെട്ടിയിഴപ്പാൻ
ഓർത്തുള്ളനേരമുമാപതി ശങ്കര-
നുഡുപതിലേശധരൻ പരമേശ്വര-
നാസ്ഥയൊടാജ്ഞം ചെയ്തേ ശിവദൂത-
രനേകം വന്തരികത്തു പുകന്താർ. ൬൩

കുന്തശരാസനബാണനിശാത-
കഠാരായുധരായ് നിർമ്മലരായേ
സുന്ദരരായഥ ബാഹുചതുഷ്ടയ-
ശോഭിതരായതിമുഷ്കരരായേ
ചന്തമമർന്ന ജടാഭാരത്തൊടു
ചർമ്മാംബരരായ് ഭസ്മാകൃതിയൊടു-
മിന്ദുകലാപമണിഞ്ഞഖിലാംഗവു-
മീശ്വരദൂതരിതത്തൊടു നിൻറാർ. ൬൪

ആർത്തിവരുത്തിയിഴച്ചേ ഷിഡ്ഗനെ-
യന്തകകിങ്കരർ കൊണ്ടേപോവതു
പാർത്തരുളിച്ചെയ്താർ ശിവദൂതർ
ഭടന്മാരേ കേൾപ്പിൻ നൽക്കെൻറ
പേർത്തിനിയിവനുടെ പാശമഴിപ്പിൻ
പെരിയമഹാത്മാവിവനെപ്പോലെ-
യോർത്തറിയിക്കിൽപ്പുണ്യം ചെയ്തവ-
രൊരുവരുമില്ലഖിലലോകേശ്വരനിഷ്ടൻ. ൬൫

അമ്പൊടു ശിവദൂതരുമുരചെയ്തള-
വന്തകദൂതന്മാർ ചോദിച്ചാർ
സമ്പ്രതിവന്നവരാരേ നിങ്ങൾ
തടുക്കുന്നതിവനെയിഴപ്പതിനാണീം
എന്നതുകേട്ടേശിവദൂതന്മാ-
രവരോടും ചൊന്നാർ വിഷ്ണുവിനോ-
ടംബുജസംഭവനും കർത്താവാ-
മവരുടെ ദൂതന്മാർനാമെന്റെ. ൭

എന്റളവന്തകദൂതരുരത്താ-
രീശ്വരദൂതന്മാരോ കേവല-
മിന്റിവർ വന്നവർ നിങ്ങളിതാണീ-
മെന്തവനെപ്പരിപാലനചെയ്വാൻ
കൊന്റമലർച്ചൂടയനെയകതാരിൽ-
ക്കൊണ്ടനിശം മരുവിന്റവരരികിൽ
ചെന്റവരെപ്പാലിക്കിലതുചിതം
ചെങ്കവരുപററാ പാപികളരികേ. ൮

പാപികളിൽത്തലയാളിവനെന്റാൽ
പലപലകഷ്ടമഹായാതനകളിൽ
നാംപലവും ഭേദിപ്പിപ്പോമിനി
നാമിവനെപ്പുനരരിതൊഴിപ്പോർ
കോപമൊടവർകളിഴച്ചേ പാശം
കൊണ്ടുകഴുത്തിലതീവമുറുക്കി-
ത്താപമിയററിയിഴപ്പോമൊരുവനു
താഴ്ത്തേമോ യമശാസനയെന്റാർ. ൯

എന്റവർചൊന്നതുകേട്ടു ഗണേശ്വര-
രീശ്വരദൂതന്മാരവരവരെ-
യന്റതികോപിച്ചന്തകകിങ്കര-
രാമവർകളെയെതിർ ചെന്റുതടുത്താർ

നിൻറമഹാശരവർഷം ചെയ്താർ
        നിതരാം കോപിച്ചന്തകകിങ്കര-
രൊരെൻറാഴിയാതസ്ത്രങ്ങളെ വിട്ടാ-
        രന്നേതിലൊരുണമായിതസ്ത്രങ്ങളും. വൃ൩൦

ഇത്ഥം ദൂതന്മാർ ചിലർ വേഗംപോ-
        യിനസുതനാമന്തകനോടുരചെയ്താ-
രതുകേട്ടേറക്കോപിച്ചേയമ-
        നളവില്ലാതുള്ളകിങ്കരരോടും
ഗതഭയമായ് മരുവീടുമുദുംബര-
        ഗണപരിവൃഢനെ വിളിച്ചുരചെയ്താ-
നിളപെഴുതേപോയ് വിപ്രാധമനെ-
        യിഴച്ചുകൊണ്ടിവിടേവരികെൻറാൻ. വൃ൩൧

വരുവതിന്നാരോധം ചെയ്യതിനായ്
        വരുമവർകളെയുമടിച്ചുയിർകൊൾകെ-
ൻറരിശമൊടന്തകനരുളം ചെയ്യളവേ-
        യതിബലമീടുമുദുംബരനോടും
ദുരിതസമുത്ഭവരാം വ്യാധികളും
        ദൂഷണമേ ചെയ്യും മൃത്യുക്കളെ-
മരുതിനിനില്ലാതെൻറെ കിങ്കര-
        രാമവരോടും കൂടപ്പോയാർ. വൃ൩൨

ആർത്തുകളിച്ചമർ ചെയ്യും നേരം
        മണഞ്ഞന്തകസൈന്യം പൊരുതളവേ-
യാർത്തിയൊഴിഞ്ഞ ശിവദൂതന്മാ-
        രസ്ത്രമഹാവർഷം വർഷിച്ചാർ
കീർത്തിമികും വ്യാധികൾ നൂറെറട്ടൊട്ട
        കേവലമയ്യിരുപത്തു മൃത്യുക്കളെ
നേർത്തുയിർ കൊണ്ടാർ കിങ്കരസൈന്യം
        നിൻറവരെയുമടയക്കൊലചെയ്താർ. വൃ൩൩

ആരെത്തതിർചെൻറാനായിടെക്കാല-
    മഹാമൃത്യുവുമഖിലേശ്വരദൂതരൊ-
ടാർത്തിയവണ്ണ വരുത്തിയതീവ
    വരും പരിചവരസ്ത്രം വർഷിച്ചാർ
കീർത്തിനശിച്ചിതു ഞാനയിരോടേ
    കേവലമോടാമിവർ പൊരുതാലലറ
മാത്രജയിക്കരുതെൻറുടനേപോയ്
    വൈവസ്വതനൊടവസ്ഥകൾ ചൊന്നാൻ. ൨൪

ആനതുകാലം പാശംഭേദി-
    ച്ചവിടേ സുകുമാരനെയവനേതും
ദീനതവാരാതേ കൈക്കൊണ്ടാർ
    നിഖിലേശ്വരദൂതന്മാരുടനേ
മാനിതനാമഖിലേശ്വരനരികേ
    മററവനെ കൈക്കൊണ്ടെച്ചെൻറള-
ന്യൂനമില്ലാതമഹേശ്വരവിഗ്രഹ-
    മുടനവനും കണ്ടാനന്ദിച്ചാൻ. ൨൫

ആനന്ദേന മഹാസിംഹാസന-
    മതിനുടെമീതു വിരിച്ചുപുലിത്തോ-
ലാതതിനുടെമീതേ പരിപൂർണ്ണനി-
    ശാകരരൊൻറിയുദിച്ചതുപോലേ
ദീനമില്ലാ ദേഹപ്രഭയോന
    നിഖാവതിനാലേ സേവകരാനവർ
മാനസകൈരവമാമോദേന
    മലൻറളവാം പരിചീശനിരുന്നാൻ. ൨൬

നാനാസിദ്ധസുരാസുരമുനിജന-
    നാഗജനാദിനിഷേവിതനായേ
വാനോരൊളിവൊട്ട ദക്ഷിണപാർശ്വേ
    വാരിജസംഭവസേവിതനായേ

താനാദരവോടിടത്തു പുറത്തു
സരോജവിലോചനസേവിതനായും
ജ്ഞാനാകാരി മഹേശനിരുന്നതു
നലമൊടുമഥ സുകുമാരൻ കണ്ടാൻ. ൪൭

അന്നവനതിശയമാകിയഭക്തിയൊ-
ടടിമലർ തൊഴുതു നമസ്കൃതി ചെയ്തു
താനതികാരുണ്യത്തോടുകണ്ടു
ചരാചരഗുരു വിരവോടെഴുനിന്റാൻ
ദീനതവാരാതേ തൃക്കൈകളെ
നീട്ടിയെടുത്തുടൽ തടവി നിനക്കൊരു
ഹാനി വരായ്കെന്നരിയ വിമാനവു-
മപ്പൊഴുതേ ചെന്ന കൊടുത്താനീശൻ. ൪൮

ഈശനിവണ്ണമിരുന്നളവങ്ങിട-
രേറിയമൃത്യുവുചെന്നന്തകനോടു
നാശംകിങ്കരർ സൈന്യത്തിന്നും
നായകനായ തനിക്കുമിവണ്ണം
നാശം തങ്ങൾക്കുണ്ടാകാതെ
നമ്മെയുമീശചരദ്ദൂതരിയററി-
പ്പാശമറുത്തേ വിപ്രനെയീശചര-
ഭവനേ ചേർത്തുമൃടനറിയിച്ചാൻ. ൪൯

അറിയിച്ചന്തകനാം പാപങ്ങളെ-
യവരവർചെയ്തിക്കും പുണ്യവുമൊരു
നെറിപിഴയാതെയെഴുതുമമാത്യനെ
നീതിയിലണയ വിളിച്ചുപറഞ്ഞാൻ
അറിയിച്ചേ സുകുമാരൻചരിത-
മണത്തുമെനിക്കെൻറതുകേട്ടവനും
പറകിൽക്രൂരാതളവുണ്ടവനുടെ
പാതകമെന്മയമന്നറിയിച്ചാൻ. ൫൦

അറിവോടുചിന്തിച്ചാൻ വൈവസ്വത-
നതിപാതകമേ ചെയ്യുവനേപ്പന-
തറവൊട്ട ശിവഭൃത്യന്മാർകിങ്കര-
രോടമർചെയ്തു ജയിച്ചുപറിച്ചു
കറവിയലാത മഹേശ്വരനരികെ-
ക്കൊണ്ടുപോയതുമുചിതമിദാനീം
കറമിറടൻ തിരുവടിയെക്കാണ്മാൻ
കാലംവൈകാതെൻറ മുതിൎന്നാൻ. ൯൪

നാനാജനകൎമ്മങ്ങളെയറിയും
നലമിലകിൻറ നിജാമാത്യന്മാ-
രാനോർ മുതലായന്തകകിങ്കര-
രഖിലേശ്വരനെക്കാണ്മാനായേ
താനാദരവോടു മുൻേറാടിരുപത്തു
തരമാം വാനലകംപിന്നിട്ടേ
മാനാതീതരുപാമരുവുംമുനി-
മണ്ഡലമതിനും മീതേപോയാൻ. ൯൫

ആനവനവിടെ മഹാലോകാദിക-
ളുടയക്കണ്ടെറിവുററതിൽമീതേ
മാനിതമായ് മരുവീടിനസത്യ-
മഹാലോകം കണ്ടതിനുടെമീതേ
ദീനതയെന്നും വാരാതൊരതി-
ദിവ്യമഹാവൈഷ്ണവലോകംക-
ണ്ടാനതിനുടെമേൽ തേജോമയമായ്
മരുവീടിയ ശിവലോകംകണ്ടാൻ. ൯൬

ലോകമതെണ്ണായിരംകോടികളൊട്ട
യോജന വിസ്തരമാമൊളിവോടേ
ശോകദയാദികളിൻറിയതീവ
സുഖാകരമായെതിർനോക്കരുതായേ

ളുകിന കാഞ്ചനരത്നപ്രഭകളും
തുടന്നതിപുണ്യജനങ്ങളിണങ്ങിയ
ഭോഗിവരാമലമാനവിമാനാ-
ദ്ഭുതമിനതനയൻകണ്ടു പുകന്താൻ. ൰൪

കണ്ടാനവിടെ മഹേശ്വരനുടെ സഭ
കാഞ്ചനരത്നവിചിത്രിതമായ്നിറ-
മുണ്ടായേറ മനോഹരമായിന
നിഖിലാസനയാഗാദികളോടും
കണ്ടാളിവീടും വെൺകുടതഴയോടു
കവരികളും മണിമയമാനവിമാനവു-
മുണ്ടായാത്മവികാരം വരുമാ-
റലവിന സുരഭിതമാനസമോടും. ൰൫

മാതൃതസമബലരാം ദ്വാസ്ഥന്മാർ
മറവും ദ്വാരചതുഷ്ടയകാഞ്ചന-
തോരണശോഭിതമായേ യോജന
സുതരാമൊരു കോടികളിടയോടും
വാരണചർമ്മധരൻ പുരമഥനൻ
മരുവിയ സഭകണ്ടെത്തിസ്വമാനസ-
ധീരതയോടുകിഴക്കിൻഗോപുര-
ദേശേ നന്ദീശ്വരനെക്കണ്ടാൻ. ൰൬

ഈശ്വരസേവകരേവരിലുംവര-
നിന്ദുകലാമലതിലകവിഭൂഷിത-
നാശ്രിതവത്സലനമിതപരാക്രമ-
നരിയത്രിപുണ്ഡ്രാംകിത മസ്തകനായ്
കാശ്യമില്ലാ വടിവോടേശൂലം
കാഞ്ചനവേത്രവുമെൻറിവ കൈകളെ.
ണ്ടാശ്ചര്യം വരനന്ദീശൻഗി-
ൻറയ്ക്കണ്ടന്തകനരിമലർ തൊഴുതാൻ. ൰൭

അടിമലർതൊഴുതു നമസ്കാരം ചെ-
യ്തഖിലനിജാമാത്യാദികളോടും
ക്രുദ്ധതയിയന്റ കൃതാന്തനുടൻ ന-
ന്ദീശ്വരനോടു പറഞ്ഞാൻകാൎയ്യം
പടുതരനായ് വിശ്വാത്മാവാകിയ
പരമേശ്വരനെക്കാണ്മാൻവന്നേ-
നടമയവൻ തിരുവടിതന്നോട-
ത്തുണർത്തിക്കേണം വൈകാതെന്റേ. ൯൮

എന്റതുകേട്ടുടനേ നന്ദീശ്വര-
നീശ്വരനടിമലർ തൊഴുതറിയിച്ചാ-
നൊന്റിയ പരിജനമോടേകാണ്മാ-
നളനിഹ വന്നന്തകനഖിലേശാ!
ഇന്റവനോടു പോകെന്റോ നീ വരു-
കെന്റോ കൊല്ലുമതടിയേൻ നീതിയി-
തൊന്റരുളിച്ചെയ്യെന്റിളുമാപതി-
യോടനുനയമായവനും ചൊന്നാൻ. ൯൯

നാന്മറയിൻ മുതലാം ദേവൻനിജ-
നയനാഗ്നിപ്രഭയാൽ തോററിച്ചാൻ
കാണ്മതിനായ് വന്തവനെവരുത്തുക
കാലം വൈകാതെന്റതുകേട്ടേ
താൻ മകിഴ്വൊടുപോയവനോടു ചൊന്നാൻ
തത്രകൃതാന്തനൊടകമേ പോരുക
കാൺ മലമാതിനു വല്ലഭനാകിയ
കാരുണികൻ പരമേശ്വരനെയെന്റേ. ൧൦൦

എന്റതുകേട്ടു പുകന്തു കൃതാന്തനു-
മീശ്വരനുടയ പുരോഭാഗേ പുന-
രൻമഗണേശ്വരരെണ്ണില്ലാതവ-
രതിസുഖമായ് മരുവിന്റതുകണ്ടാൻ.

വെൻറിമികും ശുദ്ധസ്ഫടികശ്രീ
    മേവിനവിഗ്രഹവപുർദ്ധരരായേ
നൻറികലന്ന നിശാകരലേശ-
    സനാഥജടാഭാരാഞ്ചിതരായും. ൧൦൧

ആയതബാഹുചതുഷ്ടയശോഭിത-
    രായതി നിർമ്മലഭസ്മോദ്ധൂളിത-
കായന്മാരായേ ചർമ്മാംബരരായ്
    കാലാന്തകസമവിക്രമരായേ
മായയെനീക്കും രുദ്രാക്ഷാവലി-
    മാലാധരരായ് ദൃഷ്ടരരായേ
ത്ര്യഗണേശപരരെക്കണ്ടകമേ
    സുഖമായിട്ടു വൈവസ്വതനവിടേ. ൧൦൨

അവിടെ മഹേശപുരദക്ഷിണഭാഗ-
    മമർന്നവർകളെ സന്തതം കണ്ടാൻ
ഭുവനമനാകത്തൊടു വേദങ്ങളെയും
    പൊലിമവാഴിയററിയ ധാതാവിനെയും
ശിവകരരായഷ്ടാദശങ്ങളെല്ലാം
    ചെയ്തു ജഗത്ത്രയമൊക്കെവിളക്കും
കുവലയലോലവിലോചനയാകിയ
    കുയിൽമൊഴിയാം ഭാരതിയെയുമുടനേ. ൧൦൩

ഉടനേ സനകസനന്ദാദികളെയു-
    മുത്തമരായ വസിഷ്ഠാദികളെയും
പടുതരരായ മുനിപ്രവരന്മാർ
    പലരെയുമവിടെക്കണ്ടു കൃതാന്തൻ
വടിവൊടുമീശപുരപശ്ചിമഭാഗേ
    വമ്പിലകും ഭൈരവമാതൃക്കളെ-
മുടനേ കാളനിശീഥിനിതാന-
    മുപാംശുറവുമായ് മരുവിൻറതുകണ്ടാൻ. ൧൦൪

കണ്ടാനന്തകനന്തരഭാഗേ
        കാർനിറമീടിമനോഹരമായേ-
യുണ്ടാകിയമെയ്മേൽ മണിഭൂഷണ-
        മൊളിവൊടണിഞ്ഞൊരു കൌസ്തുഭരത്നം
കൊണ്ടേറൊളിവഴകിയമാർവതിലേ
        കോമളമുത്തിൻ മാലകളോടും
ഗണ്ഡാപാന്തലസന്മണികുണ്ഡല-
        കിരണമനോഹര തിരുമുഖമോടും ൧൦൫

തിരുമുഖമോടും മണിമകുടത്തൊടു
        ശ്രീവത്സാംകിത മാർവിടമോടും
നിരുപമശംഖൊടു ചക്രാദികളേ
        നീതിയിലേന്തിന ബാഹുക്കളോടും
തിരുമാൽ പീതാംബരധരനായേ
        താരമൊടുമിതുപത്തൊന്നവിധം ചേ-
ന്നരുളിനമലർമാതോടും നിൽപ്പതു-
        മന്തകനാശ്ചര്യത്തൊടു കണ്ടാൻ. ൧൦൬

ആനവരെണ്മർ വസുക്കളൊടീരാ-
        റാദിത്യന്മാരെയുമേകാദശ-
മാനിതരുദ്രന്മാരാദികളും
        മററും പലരെയുമവിടെക്കണ്ടാൻ
താനതി സന്തോഷിച്ചു കൃതാന്തൻ
        സകലേശ്വരനുടെ മുമ്പിലുടൻ ചെ-
ന്റാനതുകാലമവൻ തിരുവടിയുടെ
        യരികിലിരിപ്പവർകളെയും കണ്ടാൻ. ൧൦൭

അവശതകൂടാതേ പാശങ്ങ-
        ളറുത്തേകാത്മകരാമവരായേ
ശിവസാരൂപ്യമിയന്മ്മ സുഖേന
        ശിവൈകപരായണരായെന്നാലും

തവമൊട്ടു മേവീടിൻറവർകളെയും
സന്തോഷത്തോടുകണ്ടു കൃതാന്തൻ
ഭുവനജനത്തിന്നു നായകനായ
പുരാരാതിയെയും കണ്ടാനവിടെ. ൧൦൮

അവിടെ സുരമുനിയക്ഷാദികളാ-
ലതിസേവിതനാമഖിലജഗൽപതി
ദിവസകരന്മാർ പലർകൂടിയപോൽ
ശിരമൊട്ടു ഭസ്മവിഭൂഷിതനായേ
ശിവകരതുംഗജടാഭാരോപരി
ശീതകരാംശുവിശോഭിതനായേ
നവമണിസിംഹാസനഗതനായ് വര-
നാഗാഭരണവിരാജിതനായേ. ൧൦൯

ഏറമനോഹരമാം പുലിയുരിപോ-
ലതെവക്കും സംസാരവിമോചന-
മേറവരുത്തും വിദ്യാവത്തും നിജ-
മെത്തിയ ശക്തിയുമായഖിലേശൻ
മാറില്ലയാത മഹത്വമിയന്നേറ
മരുവീടിൻറതു കണ്ടു കൃതാന്തൻ
ക്രൂരതയാതല സന്തോഷത്തോടു
കരുകിമഹേശനെയടിമലർതൊഴുതാൻ. ൧൧൦

അടിമലർ തൊഴുതഥ ദണ്ഡമഹാമു-
ദ്രാമഖിലേശാ യെൻറകൃതാന്തനെ-
മുടനേ വച്ചുനമസ്കാരംചെ-
യ്തുഴറീട്ടെഴുന്നിൻറഞ്ജലിചെയ്തേ
ശാന്തയകന്നകതാർ തെളിയിക്കും
ശശിശേഖരനെയതീവപുകണ്ണാ-
നടയവർ നിയല്ലാലാരേമ-
റെറാരുവർക്കാം പരമേശപരിജ്ഞയ, ൧൧൧

ജയജലധിയിൽ മേവും തിരമാലകൾ
    ചെമ്മേ ജലമയമായതുപോലേ
നിയതമിവണ്ണമിയങ്ങിയ വിശ്വം
    നിഖിലം നീയേയവപ്പമേശാ
വയമമരേന്ദ്രാദികൾ തവപൂജകർ
    വഴിവഴിചെയ്തേ നിജനിജപദവികൾ
ഭയമൊട്ടവേറായെയ്തിയിരുന്നോർ
    പർവ്വതരാജസുതാപ്രിയനേ ജയ. ൧൭൨

പ്രിയകരഹര ജയശിവഭക്തന്മാം
    ഭീഷണഭോഗിവിഭൂഷണനേജയ
നയമറിയാതേ പാപമനേകം
    നാൾതോറും മേന്മേലേ ചെയ്താൽ
തുയർ കളവാനൊരു നേരം തവ പേർ
    ചൊല്ലുകിലവരൊരു കാലവുമേതും
ഭയമിയലാനിജലോകം നൽകും
    പരമചിദാനന്ദാത്മകനേ ജയ. ൧൭൩

അജഹരിമുതലായവരുണ്ടാക്കി
    വളർത്തീടും ബ്രഹ്മാണ്ഡക്ഷയകര
പ്രജകളതായ് മേവിൻറ പരാപര-
    ഭേദവുമവമററാർ നീയല്ലാൽ
ത്രിജഗതിതവരൂപംമററാരുവന
    ചെമ്മേയറിയരുതല്ലോ മൂഢിയ
വൃജിനവിനാശം നീയറിവായതു
    വേറതിനുടെ വിളവെല്ലാം വിശ്വം. ൧൭൪

അംബരകേശദിഗംബരജയവിഷ-
    മാംബക ഹരഹര ബിംബഫലാധര-
യാം ബുജബകുളദലാലങ്കാര ചി-
    ദംബരസച്ചിന്മയപരനേജയ

തുംബുരുനാരദമുഖ്യമഹൎഷികൾ-
സ്തുതപദകമല മഹേശ്വര ജയ ജയ
കിം ബഹു നീതാനേന്തോന്നായും
കേൾ നിന്നോടു പകൎന്നിതുമിപ്പോൾ. ൧൧൨

ഇപ്പോഴറിയിക്കാം മമകാൎയ്യവു-
മിതു കേട്ടരുൾ നിന്തിരുവടിയതല്ലാൽ
സൽഭാവത്തോടുമടിയൻ ഹന്ത
സമസ്തപ്രാണികളെയുമുയിർകൊണ്ടേൻ
മല്ലാതേ പുണ്യം ചെയ്തവരെ
മതിനാനന്ദിപ്പിപ്പൻ പാപം-
തല്പാതേ ചെയ്തവരെയവറ്റിൻ
തക്കപ്രകാരം ദണ്ഡിപ്പിപ്പൻ. ൧൧൩

ദണ്ഡധരൻ ഞാനായിൻ്റളവും
ചെയ്യേൻ കേവലമഖിലേശ്വരനേ
ഖണ്ഡിതശാസനനായേനിപ്പോൾ
കണ്ണെമിയലും തവ ഭൂതന്മാരാൽ
ദണ്ഡിപ്പയിലുമിളവരിൽപ്പാതക-
മേറിനസുകൃമാരെന്നെ മമകിങ്കരർ
കൊണ്ടുനടന്നോരവർകളെയെല്ലാം
കൊൻറവരെന്നെക്കൊണ്ടിങ്ങേപോന്നാർ. ൧൧൪

ആൎത്തിവരുത്തിയനേകം ഗോക്കളെ-
യന്തണരായവർകളെയും വധചെ-
യ്താസ്ഥയൊടും മാംസംകരിയായ് മധു-
പാനം ചെയ്താൻ ചണ്ഡാലിയുമായ്
കാൎത്തസ്വരഹരണം ചെയ്താൻ പല-
കാലം ചണ്ഡാലിയിലാത്മജരെ-
പ്പീൎത്തമഹാപാതകസമരായവർ
ചിലരെയുമതിൻ്റനല്പാദിച്ചാൻ. ൧൧൫

അന്നവൾ മരണം പ്രാപിച്ചുളവൃനി-
ജാത്മജയാം ചണ്ഡാലിയുമായേ
താനതിസുഖമോടു വാണ്ണാൻ പലനാൾ
തനയർകളവളിലുമുൽപ്പാദിച്ചാൻ
വാനിടന്നിന്നവനിയിൽവീഴും ചില
മഴനീർത്തുള്ളികൾ ഭൂമിയിലേമണ-
ലാനവയെണ്ണിക്കൊണ്മാൻപണിപെ-
ട്ടുള്ളപോലെ സുകുമാരകൃതാഘം. ൧൧൯

സുകുമാരൻ വിപ്രാധമനേവം
ദുഷ്കൃതമേ ചെയ്യുന്നിതുകാല-
ത്തഖിലേശാ തവലോകമിതിൽപോ-
ന്നതിസുഖമായ് മരുവിടുന്നാനെൻറാർ
സുകൃതം ചെയ്യുവരാരേയെൻറും
ദുഷ്കൃതമേ ചെയ്യുവരാരെൻറും
വിഗതാശങ്കമറിഞ്ഞേ കൊൾവാൻ
വിശ്വേശ്വര പണിയുണ്ടിനിമേൽനാൾ. ൧൨൦

നാൾതോറും പരമേശ്വരവിധികളെ
നാനാജനവും ചെയ്യുഴലിൻറതു
ധാതാവാദികളൊരുവൻ ചൊൽപ്പടി
താഴ്വാഴിൻറവനവനല്ലെൻറ
വേറേയൊരു മഹിമാനം പറവതു
വേറെല്ലാരുമറിഞ്ഞോരിപ്പോൾ
തീരേചെയ്തീടിന സുകുമാരനു
ശിവപദമിൻറു കൊടുത്തതുമൂലം. ൧൨൧

അതുപോകട്ടിനിയെല്ലാം നിന്തിരു-
വടിയൊടുണർത്തിപ്പാൻ വിടകൊണ്ടേ-
നിതുകാലങ്ങടിയേനിനിവേണ്ടവ-
തെന്തെന്നതുമരുളിച്ചെയ്യേണം

മതിപോരും തിരുമുമ്പിലിവെല്ലാം
വന്നടനിൻറ പറഞ്ഞതുമെൻറാ-
ലിതപാദം തൊഴുതേനെൻറന്തക-
നേവംചൊല്ലി നമസ്കൃതിചെയ്താൻ. ൧൨൨

താനതി സന്തോഷിച്ചന്തകനെ-
ത്താൽപയ്യത്തൊടെടുത്തുനിറുത്തി-
ത്തേന്നിയലും വചസായവനൊടു
ചിരിച്ചുരുളിച്ചെയ്താനഖിലേശൻ
മാനിതനേകേശം നിങ്ങടെയാജ്ഞകൾ
മറെറാരുവന്ന മറുക്കുന്നതെൻറയു-
മൂനമെനിക്കിലെൻേറാ കാരണ-
മുണ്ടതുമിനിഞാൻനിന്നൊടുചൊല്ലാം. ൧൨൩

ആമല്ലവും പാപംചെയ്താൻസുക-
മാരനവൻതാനെങ്കിലുമൊരുനാൾ
തീമമികം ചണ്ഡാലിനിമിത്തം
ചെമ്മെപൃഷ്ഠാനേഷണബുദ്ധ്യാ
കാമരസാകുലനെങ്കിലുമൊരുനാൾ
കണ്ടാൻശിവരാത്രൌവ്രതമേതും
തീമവരാതെ ചെയ്തുമതാഗ്രേ
സേവകരായ് മരുവിൻറവരോടും. ൧൨൪

അവനറിയാവ്രതമെങ്കിലുമതിനാ-
ലവൻനശിച്ചിതു പാതകകോടിക-
ളുവതശ്യുണ്ടു ചുടും പാവകനെ-
ൻററിയാതെ തൊട്ടാൽ ചുടുമല്ലീ
ശിവകരമാം വ്രതമിതു മതുപോലെ
ചെമ്മെ പാപവിനാശനമെൻറാ-
ലവന ഗണേശപരപദവികൊടുത്തേ-
നതിനാൽ ഞാനതി സന്തോഷിച്ചേ. ൧൨൫

സന്തോഷമത്തൊട്ടു കല്പ്പാന്താവധി
താനിവിടേയീവണ്ണമിരുന്നാ-
ലന്തേ ചെന്നമദീചിതപോധനാ-
നായവനിയിലിവനമ്മന്നാം നീ കേൾ
എന്തേ വഴിയിനി വൃത്രനെ വധചെ-
യ്യീടർകളവാനെൻറിന്ദ്രാദികൾ നിജ-
സന്താപങ്ങളിയൻേറ ശ്രീപതി
തന്നൊട്ടു ചെൻററിയിപ്പൂർ വിരന്തേ. ൱൰൩

ഏറ്റമതിൻദധീചിതപോധന-
നേവരിപ്പും വരനടയസ്ഥിതികളെ-
ത്തേറിയണഞ്ഞിനി നിങ്ങളിരിന്നാൽ
ചെമ്മ തങ്കമതതീവ മഹാത്മാ
വേറതിനാലുണ്ടാക്കാം വജ്രം
വെല്ലാം വൃത്രനെയജ്ഞകൊണ്ടുമേൻറ
ക്രൂരിയ നാരായണനരുളാലേ
കുലജാതമരൾക്കുവനൊടിരപ്പൂർ. ൱൰൪

അവനമരക്ക് ശരീരം നൽകി-
യനന്തരമമനൊട്ടു വനൊരുമിക്കും
ശിവകരമതിനിവയെല്ലാം മൂലം
ശിവരാത്രൌ വ്രതദർശനമറി നി
അവശതക്രൂടാതേ ശിവരാത്രി-
യടുക്കും വണ്ണം നോല്പവരുടെ ഗുണ-
മിവപലവും ചിന്തിച്ചറികകൻവട-
നീശപരനന്തകനോടറിയിച്ചാൻ. ൱൰൫

അന്തകനതു കേട്ടാശ്ചര്യത്തൊ-
ടടിമലർ തൊഴുതീശനൊടറിയിച്ചാ-
നെന്തുമഹേശപര ശിവരാത്രൌ വ്രത-
മിതിനുണ്ടാവാനിത്ര മഹത്വം

അന്തവിധാനവുമെന്തിതിനെല്ലാ-
മരുൾചെയ്കൻറത്തു കേട്ടീശനമൂട-
നെന്തിന പലവും പറയിൻറതെനി-
ക്കേറെ പ്രിയമത്തു നീയറികെൻേറ. ൧൨൯

എൻറ മഹേശ്വരനതിനുടെ വിധികള-
മെല്ലാമന്തകനോടറിയിച്ചുട-
നൊൻറവനോട്ടു വിശേഷിച്ചമ്പിനൊ-
ട്ടടനറിയിച്ചാനീശനമവിടേ
ഇൻറ തുടങ്ങി മമപ്രിയകരരാ-
മെന്നുടെ ഭക്തന്മാരാമവരെ-
ച്ചെൻറയിർ കൊൾവാനിനി നിനയായ്കുത്തു
ചിന്തിച്ചതിനാൽ വന്നിവയെല്ലാം. ൧൩൦

എല്ലാനാളും പാപം ചെയ്കിലു-
മെന്നുടെ ഭക്തന്മാരവർകളെനി
കൊല്ലായ്കവസാനേമമകിങ്കരർ
കൊണ്ടവരെപ്പോരുവരിങ്ങെൻറാൽ
അല്ലാതവർകളെയവരവർ ചെയ്തിട്ടു-
മതിപുണ്യം പാപത്തിനൊടൊത്തവ-
യെല്ലാം ചെയ്കെൻേറ മലമകൾപതി-
യീശ്വരനന്തകനോടരുൾചെയ്താൻ. ൧൩൧

അരുളിച്ചെയ്യേണം മമ ഭക്ത-
ർക്കടയാളം പുനരെന്തേയുള്ളത്തു
കരുതിക്കൊൾവാനെൻറന്തകനഥ
കാലാന്തകനൊട്ടു ചോദിച്ചളവേ
പുരവിദ്വേഷിയുമരുളിച്ചെയ്താൻ
ഭൂതിവിഭൂഷിതരാമവർതാമും
ഹരവിശ്വേശ്വര പാലയമാമെ-
ൻറനിശംചൊല്ലി നടപ്പവർതാമും. ൧൩൨

അവശതക്കൂടാതെ വേദാധ്യയ-
നാദ്യവഹമാനസരാമവർ താമും
വിവശതക്കൂടാതെ മമപൂജാം
വിധിവഴിചെയ്യിൻറവരുമിവണ്ണം
തവമൊട്ടുമെന്നെച്ചിന്തിച്ചവരും
സന്തോഷം വരുമാററനിമിഷം
വിവശതയായെങ്കിലുമെന്നരികേ
മേവീടിൻറവർകളുമറിമുററം. ൧൫൩

ഉമ്പരിലും ചണ്ഡാലന്മാരിലു-
മൊരുപോലെ പക്ഷം മമ ഭക്തരെ-
യെമ്പതിനാലറിയേണം നീ മ-
ററിവരാദികൾ നമ്മുടെ ഭക്തന്മാർ
സമ്പ്രതിനീകേളിവരല്ലാത
സമസ്തപ്രാണികളും തവവശരെ-
ൻറമ്പൊട്ട വിശേഷപരനരുൾ ചെയ്തള-
വന്തകനും വീണ്ണടിമലർതൊഴുതാൻ. ൧൫൪

അടിമലർതൊഴുതെഴുനിന്റേറണ്ഡമ
ഹാമൃദ്രാമഖിലേശപരനയുമ്ലാ-
ലുടനേകൈക്കൊണ്ടന്തകനും പോ-
യുത്തമമാം നിജപുരിയിലിരുന്നേ
പട്ടതരരാകിയ കിങ്കരരോട്ട
പറഞ്ഞാൻ പശുപതിഭക്തവരന്മാ-
രുടയരികേ പോകായ്‌വിൻ നിങ്ങളൊ-
ട്ടപകാരംതൊന്നിൻറിതിരന്നേററൻ. ൧൫൫

ഇതുകേൾക്കേണമുരുംബരനാളിക-
ളെന്നുടെഭക്തന്മാരെല്ലാരും
മതിചൂടും പരമേശപരഭക്തരെ
വന്ദനചെയ്യുമതിനാണയാതേ

അതുചെയ്യാതുപ ാധം ചെയ്കി-
ലനത്ഥമെ ിക്കം നിങ്ങൾക്കംവരു-
മിതുകാലം പരിപാകം വരുവാ-
നിടമുണ്ടൊട്ടോത്താൽ നിങ്ങൾക്കം. ൧൱൩

ഓത്തറിവോടു നമ്മപ്പിൻ മേലി-
ലുപദ്രവമുണ്ടാകായ്വാനെൻറുട-
നാൎത്ഥയൊടന്തകനരചെയ്തതു കേ-
ട്ടവരനാടു കിങ്കരരുംചോദിച്ചാർ
ആത്തിവരാത മഹേശാഭക്ത-
ക്കടെയാളവുമരുളിച്ചെയ്യേണം
ചേത്തുമറിഞ്ഞു നടന്നീടായ്കിൽ-
പ്പിഴയുണ്ടായ്വരുമെങ്ങൾക്കെന്നെൻറ. ൧൱൨

എൻറതു കേട്ടറിയിച്ചാനന്തക-
നിതുചൊല്ലാമവസാനേ കേൾപ്പിൻ
നൻറിമികം വേദാധ്യയനം പല
നാളും ചെയ്തീടും വിപ്രന്മാർ
എൻറമട്ടുത്ത പ്രകാരം ഭസ്മ-
മെടുത്തു പിടിച്ചുജപിച്ചു ത്രിപുൺഡ്രം
വെൻറിവരുംപരിചിട്ടഥ ശേഷം
മേലെങ്ങാം തേയ്ക്കിൻറവർ താമും. ൧൱൪

താനറിവോടേ രുദ്രാക്ഷങ്ങൾ
ധരിപ്പവരും പരമേശ്വരശങ്കര
കാമദ കാമവിനാശന ഗിരിജാ-
കാന്ത കലേശകലാധര ശാംഭോ
സോമസുരാസുര വന്ദ്യജഗന്മയ
സൂക്ഷ്മാനന്ദാമല തവരൂപം
നാമറിവോം നമ്മെപ്പാലിച്ചരുൾ
നാഥായെൻറരചെയ്വവർ താമും. ൧൱൯

ആമല്ലവും കേത്യാ മൃഗാങ്കവ-
　　രാമയകരമുമമാതിനൊടൊൻറായ്
തീമയില്ലാമതുവും പരമേശ്വര-
　　ദേഹംചിന്തിപ്പവതുമതല്ലാൽ
താമകമേ പഞ്ചാനനനായ
　　സദാശിവ മൂർത്തിയെയല്ലാൽനിത്യം
ശ്രീമതുവും വിഗ്രഹമതിലൊൻറിനെ
　　നിയതം ചിന്തിക്കിൻറവർ താമും. ൧൨൦

അവയവയേ പരമേശ്വര വിഗ്രഹ-
　　മഖിലവുമിക്കാണ്മായ ചരാചര-
മിവയവയിററിനിൽ മുഖ്യതമെയക-
　　മലേക്ഷ്മണനോടംബുജസംഭവനും
ശിവകരരാമിതിലൊരുവരെ നിയതം
　　ചിന്തിപ്പവർ മാതാപിതൃസേവക-
ളുവരമൊഴിഞ്ഞേ ചെയ്യുവരാദിക-
　　ളഖിലേശ്വരഭക്തന്മാർ മുററും. ൧൪൧

മുററും പാതകമേ ചെയ്യാലും
　　മുക്കാൽ നിമിഷംകൊണ്ടു മഹേശ്വര-
നററമില്ലാ പ്രീതമുണ്ടാം കർമ്മ-
　　മറിഞ്ഞാകിലുമറിയാതും ചെയ്യാൽ
മററതിനാലേ പാപമകന്നു
　　വരും ശിവലോക പ്രാപ്തിയവന്നെ-
ൻറററ റികെല്ലാമെൻറന്തക-
　　നരചെയ്യാൻ നിജകിങ്കരരോടേ. ൧൪൨

ഏറ്റമതിന്നെല്ലാരുമിതറിവാ-
　　നിതമൊട്ട നിജപുരവരമതിലെങ്ങും
തെരിയുടൻ പറകൊട്ടി നടത്തി-
　　ച്ചെമ്മേ യന്തകനടനറിയിച്ചാൻ

മാമകശിവഭക്തരെ വധചെയ്യും
മററവരെൻ ദൂതരുമല്ലെൻറ-
യേറിയ കോപമങ്ങോട്ട ഞാനവർകളെ-
യിട്ടവൻ ശൂലാഗ്രേ പുനരെന്റെ. ൧൪൩

എൻറതറിഞ്ഞൊകിങ്കരരാമവ-
രേവരുമഞ്ജിമലർ തൊഴുതന്തകനോട്ട
നിൻവരചെയ്യാർ നിന്തിരുവടിയുടെ
നിനവിന്നൊത്ത പ്രകാരമിരിപ്പോം
ഒൻറിനുമൊരു കുറവില്ലെങ്ങൾക്കിനി-
യുപരോധം പരമേശ്വരഭക്ത-
ക്കെൻകുമിയററുന്നില്ലൊരു സത്യമി-
തിന്നു വിഷാദിക്കൊല്ലായെൻറ. ൧൪൪

ഏവം കിങ്കരർ ചൊന്നതുകേട്ടക-
മേ പരിതോഷമിയന്നന്തകനും
ദേവ പുരാന്തക പൂർണ്ണ പുരാണ-
ദയാപര നീയേ മമ ഗതിയെൻറ
കേവലമീശ്വരപൂജയിയററി-
ക്ക്ഖേദമൊഴിഞ്ഞുളനായാൻ നിയതം
പാവനരാകിയ കിങ്കരരെല്ലാം
പരമേശ്വരഭക്തന്മാരായാർ. ൧൪൫

ആത്തിയൊഴിക്കും ശിവരാത്രൗ വ്രത-
മതിനു വിധിച്ചു മഹാത്മ്യംകൊണ്ടു
യുസ്ഥയൊട്ടും മന്ദരഗിരിമീതിനി-
ലമരുമൊരുമയൊട്ട ശിവനരുൾ ചെയ്യാൻ
കാത്തിക തന്മകനോടരുൾ ചെയ്യാൾ
കമലജസുതമുനിയോട്ട കുമാരൻ
പേത്തറിയിച്ചാനമ്മുനിയൊട്ടതു
പിമ്പുപരാശരസുതനോട്ട ചൊന്നാൻ. ൧൪൬

ചൊന്ന മഹാവ്രതമിതു പുനരെന്നോടു
    ചൊന്നാൻ ശ്രീവേദവ്യാസൻമുനി-
യെന്നുടെ ഗുരുവിതിവണ്ണം നിങ്ങൾക്കെല്ലാ-
    മെന്നാലായ പ്രകാരം ചൊന്നേൻ
ധന്യമിതെൻെറ സൂതൻ ചൊന്നതു
    താപസർകേട്ടതിസന്തോഷിച്ചു
മുന്നിൽ മഹേശ്വര പൂജയിയററി-
    മതിന്നവനെയുമതിസന്തോഷിച്ചാർ. ൧൪൭

ആരണരാദി സമസ്തപ്രാണിക-
    ളാമവർകൾക്കും പാപം കളവാൻ
കാരണമാകിയ ശിവരാത്ര്യാ വ്രത-
    കഥിയിതു തന്നാലായപ്രകാരം
സാരതയില്ലാതേ കൃതിരാമൻ
    താൻനിരണത്തുകപാലീശ്വരമേ
ചേരുമുമാപതിതന്നരുളാലേ
    ചെയ്താനേവം ഭാഷയിനാലേ. ൧൪൮

ഭാഷാമിശ്രമിതെൻെറികഴാതേ
    പരമേശ്വര ഭക്ത്യാ വല്ലവരും
താഴാതഷ്ടമി മററു ചതുർദ്ദശി
    സകലേശ്വരരാത്രികളിലുമെല്ലാം
ദോഷാപഹമഴകോടേ ചൊൽവർ
    ദുരിതമശേഷമറുത്തിഹലോകേ
വീഴാതേ ശിവപ്പദത്തൊട്ടം പോയ്
    മേവുവരന്തേ ശങ്കരലോകേ. ൧൪൯

ലോകത്തിൽ സ്ഥിതരാമന്തണരും
    ലോകക്കധിപതി ഭൂപതിമാരും
ശോകിച്ചിട്ടറിയാ വൈശ്യകളും
    ശൂദ്രരുമമ്പലവാസികൾ മററും

കോകിലവാണികളാം നാരികളും
കുംഭമാസി ചതുർദ്ദശിനോററി-
ട്ടേകമനസ്സോടുറക്കമൊഴിഞ്ഞാ-
ലെത്തുവർ ശിവപദതാരിനൊടചിരാൽ. ൧൭

ശിവരാത്രിമാഹാത്മ്യം സമാപ്തം.

ഭഗവൽഗീത

ടിപ്പണം

ഒന്നാമദ്ധ്യായം

൧. അമൃത്=അമൃതത്തിന്റെ ഉൽഭവം. മോക്ഷമെന്നർത്ഥം. "ശ്രിയൈ ചാമൃതായ ച" എന്ന അമരസിംഹന്റെ പ്രയോഗം നോക്കുക. മറ=മറഞ്ഞിരിക്കുന്നതു്, അതിരഹസ്യമായതു്, വേദമെന്നർത്ഥം. മറനാലിനുമറിവ്=നാലുവേദങ്ങൾക്കുംകൂടി ഗ്രഹിക്കാനുള്ള സാരം. അഖിലജഗൽപൂർണ്ണം=പതിനാലു ലോകങ്ങളിലും നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നതു്. ഉൽഭവം=ജനനം. കരണാദികൾ=ഇന്ദ്രിയങ്ങൾ തുടങ്ങിയവ. കരണപദത്തിനു ദേഹമെന്നുമർത്ഥം കല്പിക്കാം. ഒളിവായി=ഗൂഢമായി. ഒളിവായേ എന്ന പദത്തിലും മറവും കാണുന്ന ഏ എന്ന നിപാതം പാദപൂരണത്തിനു വേണ്ടി നിരണകവികൾ ചേർക്കുക പതിവായിരുന്നു. ഈ പ്രയോഗം എഴുത്തച്ഛന്റെ കാലത്തു് വിരളപ്രചാരമായിരുന്നു എങ്കിലും നിശ്ശേഷം ഇല്ലാതെയായ്ത്തീർന്നിരുന്നില്ല. തദനന്തരമുള്ള കവിതകളിൽ അതിന്റെ പ്രസംഗമേയില്ല. സ്ഥാവരം=അചരം. പരമാത്മാവിനും ചരാചരങ്ങൾക്കും തമ്മിലുള്ള സംബന്ധം പൂവിനും അതിന്റെ മണത്തിനും തമ്മിലുള്ളതാണെന്നു കവി സങ്കല്പിക്കുന്നു. സംബന്ധമില്ലെങ്കിലും സംബന്ധമുള്ള നിലയിലാണ് പരമാത്മാവിന്റെ സ്ഥിതി. പൊരുൾ=വസ്തു. സുഖം=ആനന്ദം. സച്ചിൽസുഖം=സത്തും ചിത്തും ആനന്ദവും. നിന്നീടിയ=നിന്ന. ഇക്കാലത്തു് നിന്നീടിന എന്നല്ലാതെ കവികൾ നിന്നീടിയ എന്നെഴുതാറില്ല. ഇങ്ങനെയുള്ള പരബ്രഹ്മസ്തുതികൊണ്ടുള്ള ഗ്രന്ഥാരംഭം രാമായണം ഭാരതം മുതലായ നിരണകവികളുടെ ഇതരഗ്രന്ഥങ്ങളിലും കാണുന്നുണ്ടു്,

൨. ചുടരൊളി=ചുടരിന്റെ ഒളി. ചുടർ=അഗ്നി, അഗ്നി [illegible]ഖ യെന്നർത്ഥം. ഒളി=ശോഭ. കാട്ടീടിന്ന=കാട്ടീടുന്ന എന്നതിന്റെ പൂർവ്വരൂപം. കാട്ടിൻറതു എന്ന തമിഴ് പദം കാട്ടിൻറ ആയും പിന്നീടു കാട്ടിന്ന ആയും ഒടുവിൽ കാട്ടുന്ന ആയും രൂപഭേദത്തെ പ്രാപിച്ചിരിക്കുന്നു. പിഴയില്ലാ=നിഷ്കളങ്കനായ. ജ്യോതിസ്സ്വരൂപനായ. ആദിത്യൻ=അദിതിയുടെ പുത്രൻ. പരി=അഴകുള്ള. ഇവിടെ കതിര എന്നർത്ഥമില്ല. ആദിത്യൻ പരിരശ്മികൾ=ആദിത്യന്റെ മനോഹരങ്ങളായ കിരണങ്ങൾ. മുഴുതും=മുഴുവനും. മുടി=ശിരസ്സ്. മുടിയാവടിവായി എന്നുള്ള പാഠാന്തരത്തിനു ഇതുപോലെ അർത്ഥപുഷ്ടിയില്ലായ്കയാൽ ഞാൻ സ്വീകരിച്ചില്ല. വടിവ്=ഉടൽ. മൂലം=വേര്. മൂലവും മദ്ധ്യവുമഗ്രവും മുഴുവനും അദ്വൈതം തന്നെയാകുന്നു എന്നു കവി വർണ്ണിക്കുന്നു. അദ്വൈതം=പരമാത്മാവും ജീവാത്മാവും അഭേദമെന്നുള്ള മതം. ഈ മതപ്രവർത്തകന്മാരിൽ പ്രധാനി ഒരു കേരളീയനായ ശ്രീമച്ഛങ്കരഭഗവൽപാദരാണ്. അദ്വൈതമഹാപദം=അദ്വൈതപരബ്രഹ്മം. ദർശന=ദർശനം. ജഗദുപാദാനകാരണം അദ്വൈതമതപ്രകാരം ശക്തിയാകയാൽ പരമാത്മോപാസനാനന്തരം കവി അതിനെ ഉപാസിക്കുന്നു. അതിന്റെ ഫലം വിളക്ക് എങ്ങനെ അതിങ്കൽ ജ്വലിക്കുന്ന അഗ്നിയേയും സൂര്യരശ്മി സൂര്യനെയും കാണിക്കുമോ അതുപോലെ ശക്തി അദ്വൈതമായ ബ്രഹ്മത്തെ കാണിച്ചു തരുമെന്നുള്ളതാണ്, അദ്വൈതമഹാപഥം എന്ന പാഠം സ്വീകാര്യമല്ല.

൩. ശിവൻ ആനയും ശക്തി (പാർവ്വതി) പിടിയുമായി. ഉളൻ=ഉണ്ടായവൻ. മത്തം=മദിച്ചതു്. നിനവുറ്റേൻ=നിനവോടുകൂടിനേൻ=വിചാരിച്ചിരിക്കുന്നു.

൪. അമലൻ=പരിശുദ്ധൻ. നരപതി=രാജാവ്. നേരേ=വഴിപോലെ. പോർമീത്=യുദ്ധത്തിൽവച്ച്. ഞാനം=ജ്ഞാനത്തിന്റെതദ്ഭവം. പാരാശര്യൻ=പരാശരപുത്രനായ വേദവ്യാസൻ, പാരാശരൻ എന്നും പറയാം. മുനിതിലകൻ=മുനിശ്രേഷ്ഠൻ. അരുൾ=കൃപ. നാരായണനരുളാൽ=ശ്രീനാരായണന്റെ

കൃപകൊണ്ട്. നരകൃമി=പുഴപോലെ തുച്ഛനായ മനുഷ്യൻ. ഒരു പടി=ഒരു പ്രകാരത്തിൽ, യഥാകഥഞ്ചിൽ.

൫. യോഗം=ആത്മവിചാരം, "യോഗശ്ചിത്തവൃത്തിനിരോധഃ" എന്നു പാതഞ്ജലസൂത്രം. തികയ=തികയെ, പരിപൂർണ്ണമായി. പെരുമതകം=വലിപ്പമുള്ള. തിരുപാൽക്കടൽ=ശ്രീമത്തായ ക്ഷീരസമുദ്രം. പിപീലി=ഉറുമ്പ്. പിപീലകഃ, പിപീലികഃ, പിപീലികാ, ഈ രൂപാന്തരങ്ങൾ എല്ലാം സാധുക്കൾതന്നെ. തന്റെ സാഹസത്തെ കവി ഒരു ഉറുമ്പു ക്ഷീരസമുദ്രത്തെ പാനം ചെയ്‌വാൻ കരുതുന്നതിനോട് ഉൽപ്രേക്ഷിക്കുന്നു. കുറ=കുറവ്.

൬. മലരയൻ=മലരിങ്കൽനിന്ന് (താമരപ്പൂവിൽനിന്ന്) ജനിച്ച അജൻ (ബ്രഹ്മാവ്) മലരവൻ എന്നും പ്രയോഗമുണ്ട്. നലനല=നല്ലനല്ല. 'ല്ല' എന്നവർണ്ണത്തിന്റെ ലളിതം ചിലപ്പോഴും നിരണ കവികൾ തമിഴ് സമ്പ്രദായത്തെ അനുസരിച്ചു ലോപിപ്പിക്കാറുണ്ട്. കവി=കവിത (തത്ഭവം.) അരുമ്=പ്രയാസമായിട്ടുള്ളത്. അരിയമുതലായ പദങ്ങൾ കാൺക. പൊന്നിൻചെപ്പ്=സ്വർണ്ണച്ചെപ്പ്. ചെലവല=കീറിപ്പറിഞ്ഞത്. തുകിൽ=തുണി. മഹിമവിരോധം=മഹിമയ്ക്കു വിരോധം (തരവ്). സ്വർണ്ണച്ചെപ്പിൽ പൊതിഞ്ഞാലും കീറപ്പുഴന്തുണിയിൽ പൊതിഞ്ഞാലും രത്നത്തിന്റെ ഗുണത്തിന് എങ്ങനെ ഭേദം വരികയില്ലയോ അതുപോലെ ഭഗവൽഗീത സംസ്കൃതത്തിലെഴുതിയാലും ഭാഷയിലെഴുതിയാലും അതിന്റെ മഹിമയ്ക്കു വ്യത്യാസമൊന്നും വരികയില്ലെന്നു താല്പര്യം.

൭. കഥാരംഭം. വരുമൊരു=(ലോകത്തിൽ) ഉള്ള. അനത്തിന്=എല്ലാത്തിനും. പരം=ശ്രേഷ്ഠം. സർവ്വപുണ്യക്ഷേത്രങ്ങളിലുംവച്ച് കുരുക്ഷേത്രം ശ്രേഷ്ഠമെന്നു താല്പര്യം. വേദവ്യാസൻ ധർമ്മക്ഷേത്രപദം പ്രയോഗിച്ചിരിക്കുന്നതും ഈ അർത്ഥത്തിൽ തന്നെയാണ്. ക്ഷേത്രം=സ്ഥലം. പരി=കുതിര. കാലാൾ=പദാതി. നാം=കൌരവന്മാർ. കുരുക്ഷേത്രത്തിൽ ചെന്നാൽ ആൎക്കും അധർമ്മബീരുതചമുണ്ടാവാനിടയുള്ളതുകൊണ്ടാണ് ധൃതരാഷ്ട്രർക്കു യുദ്ധംതന്നെ നടന്നിരിക്കുമോ എന്നു സംശയം ജനിക്കുന്നതിനിട വന്നത്. അൻപ്=സ്നേഹം. തപരിതം=വേഗത്തിൽ.

൨ ആചാര്യൻ=ദ്രോണാചാര്യർ. പാണ്ഡവർസൈന്യം=പാണ്ഡവന്മാരുടെ സൈന്യം. ആധുനികഭാഷാരീതിക്ക് ഈ സമാസം യോജിക്കുന്നതല്ല. പാരാത്=കണ്ടാലും. സുരപതിനേരരചകൾ=ദേവേന്ദ്രനോടു തുല്യന്മാരായ രാജാക്കന്മാർ, അരചർകൾ എന്നതിന്റെ സംകുചിതരൂപം. ദേവകൾ എന്ന പദം നോക്കുക. അരചുകൾ എന്നും പറയാം. ഭീമാർജ്ജുനതുല്യമഹാരഥർ=ഭീമനും അർജ്ജുനനും സമന്മാരായ മഹാരഥന്മാർ. "ഏകോ ദശ സഹസ്രാണി യോധയേദ്യസ്തു ധന്വിനാം ശസ്ത്രശാസ്ത്രപ്രവീണശ്ച വിജ്ഞേയസ്സ മഹാരഥഃ" (പതിനായിരം പേരോടു ഒററയ്ക്കും യുദ്ധം ചെയ്യുന്നവനും ധനുർവേദജ്ഞനും എന്നും പതിനോരായിരം തേരുകൾക്കധിപതി എന്നും മഹാരഥശബ്ദത്തിന് നിർവചനം കാണുന്നുണ്ട്.) ഉളർ=ഉള്ളവർ, ഉണ്ട്. നായകൻ=നേതാവ്, നയിക്കുന്നവൻ. 'ട്ട' എന്നത് ഇവിടെ സംയുക്താക്ഷരത്തിൽ നിന്ന് പൂർവ്വമാണെങ്കിലും ലഘുവായിട്ടുച്ചരിക്കേണ്ടതാണ്. പ്ര, ഹ്ര, ഈ രണ്ടു വർണ്ണങ്ങൾക്കും മുൻപേയുള്ള വർണ്ണം ഗുരുവാകണമെന്ന നിർബന്ധമില്ല. "ഝടിതിപ്രവിശഗേഹം" ഇത്യാദി പ്രയോഗങ്ങൾ കാണുക. പ്രാണത്യാഗമിയററുക=ചത്തെങ്കിലും ജയം നേടുക. ഈ പ്രയോഗം പണിക്കരുടെ സ്വന്തം മനോധർമ്മമാണ്. ഭീഷ്മരെ രക്ഷിക്കണമെന്നും മററുമേ മൂലത്തിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളൂ. ഒടുവിൽ പ്രാണത്യാഗം തന്നെയാണ് ദ്രോണർ ചെയ്യുന്നതും.

൩. കരുതലർ=ശത്രുക്കൾ (കരുതേണ്ടവർ എന്നു പദാർത്ഥം). ഇളകൊന്ന്=ഇളക+ഒന്ന്. ഇപ്പോൾ ഭാഷയിൽ ഈ മാതിരി സന്ധി ഇഷ്ടമല്ല. ഇളകത്തക്കവണ്ണം ഒന്നെന്നു താല്പര്യം. മുരച്= (മുരജത്തിന്റെ തത്ഭവം). പണവാദികൾ=മൃദംഗം തുടങ്ങിയുള്ള വാദ്യങ്ങൾ. മുററു=ഏററവും. മുരൻറു=ഭൂതക്രിയ. വർത്തമാനരൂപം മുരലുന്നു. മുരണ്ടു എന്നു ഭാഷയിൽ ഇപ്പോൾ നടപ്പുള്ള പദത്തിന്റെ ഉത്ഭവം ഇതുതന്നെ. പക്ഷേ വണ്ടിന്റെ ശബ്ദത്തെയാണ് ദ്യോതിപ്പിക്കുന്നത്. മററത്=പിന്നെ അത്. ഹരി=ശ്രീകൃഷ്ണനെ. അടലിടി=കൊല്ലുന്ന ഇടിനാദം, അടലിന് യുദ്ധമെന്നർത്ഥമുണ്ട്, അടർ എന്നു ഭാഷയിൽ രൂപാന്തരം

൧൦. വന്നേവർദത്തം=ദേവദത്തമെന്നുപേരുള്ളത്. ഊന മില്ലാതൊരു വിജയം=അനന്തവിജയമെന്ന പേരുള്ളത്, യുധി ഷ്ഠിരന്റെ ശംഖം. നകുലന്റെ ശംഖം സുഘോഷം, സഹദേവ ന്റേത് മഹത്തായ മണിപുഷ്പകം. സുഘോഷമഹാമണി പു ഷ്പൌ=അകാരാന്തപുല്ലിംഗം, ദ്വിവചനം, ദ്വന്ദ്വസമാസം. വാൻ=സ്വർഗ്ഗം. ഭുവനം=ഇവിടെ പണിക്കർ ഭൂമി 'എന്ന ദ്രാവി ഡഭാഷാർത്ഥത്തിൽ പ്രയോഗിച്ചിരിക്കുന്നു. 'ചിലപ്പോൾ ഭുവനി എന്നും പ്രയോഗിക്കും. മാററലർ=ശത്രുക്കൾ.

൧൧. മായൻ=മായയുള്ളവൻ, ശ്രീകൃഷ്ണൻ. മരതക മണി വർണ്ണൻ എന്നു പാഠാന്തരം. ഇതു ഒന്നുകൂടി സ്വീകാര്യമായി തോന്നുന്നു. ശ്യാമവർണ്ണനെന്നർത്ഥം. മരതകമുകിൽ വർണ്ണനെന്ന പദത്തിന് മരതകത്തെയും മുകിലിനെയുംപോലെ വർണ്ണമുള്ളവ നെന്നർത്ഥംപറയാം. സാക്ഷാൽ പദം മരതകമാണ്. വർണ്ണം മ റിഞ്ഞു മരതകമായി. കാററിനു മുൻ ചെല്ലു=വായു വേഗത്തെ ജയിക്കുന്ന. കരുതി=ആലോചനയോടുകൂടി, വിരഞ്ഞു=വേഗത്തി ൽ, കടാവുക=നടത്തുക. ഈ പദം പൂന്താനം നമ്പൂരിയുടെ കാ ലംവരെ ഭാഷയിൽ പ്രചുരപ്രചാരമായിരുന്നതായി കാണുന്നു. പോററി=രക്ഷിതാവ്.

൧൨. രണഭൂമൌ=യുദ്ധഭൂമിയിൽ (ഇകാരാന്ത സ്ത്രീലിംഗം സപ്തമ്യേകവചനം) നന്നിമികും=നന്മ അധികമുള്ള. മണിമുടി മന്നർ=രത്നകിരീടധാരികളായ രാജാക്കന്മാർ. ഇന്ദ്രാത്മജൻ= അർജ്ജുനൻ. ഒരു=അനിർവ്വചനീയമായ. കൃപയാ=കരുണയാൽ. പരിവേഷ്ടിതൻ=ചുററപ്പെട്ടവൻ. വരുന്തി=വ്യസനിച്ചു.

൧൩. തക്ക=യോഗ്യന്മാരായ. തമർ=സമർ. മുന്നാളുള്ള മഹാബന്ധുക്കളെ=പണ്ടേതന്നെ അടുത്ത ബന്ധുത്വമുള്ള ജന ങ്ങളെ. സഖികൾ=വയസ്യന്മാർ, സംസ്കൃതമനുസരിച്ചു പു ല്ലിംഗത്തിൽ ഖാ എന്നുവേണം. എന്നാലെ=ഞാനായിട്ട്.

൧൪. ധനഞ്ജയൻ=രാജസൂയയാഗത്തിനുവേണ്ടി അനേ കം ധനം സമ്പാദിക്കയാലും ധനത്തിങ്കൽ ആഗ്രഹമില്ലായ്കയാ ലും അർജ്ജുനനു ഈ പേർ വന്നതായി പറയുന്നു. എങ്ങിനെ

മാൻ=എൻെറ നാഥൻ, ശ്രീകൃഷ്ണൻ. ഒന്നറിയേൻ=ഞാനൊന്നുമറിയുന്നില്ല. ഉലൻറു=വാടി (ഉലരുക എന്നു ക്രിയ) ഉടമ്പ്=ശരീരം. വെന്നിമികും=ജയിക്കുന്നതായ. വീഴിന്തുവിതു=വിഴിന്തു+ഇതു്. ശത്രുക്കളെക്കൊന്നാൽതോറും മേൽവിവരിച്ചതുകൾ ഉണ്ടാകുന്നു എന്നു താല്പൎയ്യം.

൧൬. ഉലകാണ്ടാൽ=രാജ്യംഭരിച്ചാൽ. വണ്ടാർ=വണ്ടു് ആൎക്കുന്ന, സുഗന്ധമുള്ള. ഉററവർ=ബന്ധുക്കൾ.

൧൭. കൊററവർ=രാജാക്കന്മാർ. പതിവ്രതയിൽ 'തി' ശുദ്ധമല്ല. തലകേടായി=തലകീഴായി. ചൊല്ലമർനല്ല=കേൾവികേട്ടതും നല്ലതുമായ. കുലനാശംനിമിത്തം കുലധൎമ്മത്തിന്നു നാശവും കുലധൎമ്മനാശത്താൽ പാതിവ്രത്യനാശവും പാതിവ്രത്യനാശത്താൽ വൎണ്ണസങ്കരവുമുണ്ടാകുമെന്നു അൎജ്ജുനൻ പറയുന്നു. എത്ര നല്ലസ്ഥലവും ആധാരഹീനമായ് തലകീഴായി പരിണമിക്കുമെന്നു താല്പൎയ്യം. കുലമതിനാൽ=കുലനാശത്താൽ എന്നു സാരം.

൧൮. തങ്കൾ=തങ്ങൾ. അതിലെ പൊൻനീട്ടുന്നവർ=അവരുടെ പിൻവാഴ്ചക്കാർ. മഹാനരക്=വലുതായ നരകം, (നരകു നരകത്തിൻെറ തത്ഭവം) എഴുകപ്പാട്ടിക്കുക. മുൻ പണ്ടു്. വാനവകുപുകുന്നവർ=സ്വൎഗ്ഗത്തെ പ്രാപിച്ചവർ. മുടിയും നശിക്കും. ഇതിൽകാർ=ഇതിൻെറക്കാർ.

൧൯. മുനിവ്=കോപം, മുട്ടുക=സന്നദ്ധരായി എതിർക്കുക. കരുണാകരൻ=ദയവിന്നു വിളനിലമായിട്ടുള്ളവൻ. കുനചില=വളച്ചവില്ല്. തകതു്=ഉചിതം. മറുക്കുക=തടയുക. ചുററം=ബന്ധുസ്നേഹം. പൊല്ലാർ=പ്രശസ്തമായ.

——(൧)——

രണ്ടാമദ്ധ്യായം

———

ആനവൻ=ആ അൎജ്ജുനൻ. അജൻ=ജനനമില്ലാത്തവൻ. കമലാക്ഷൻ=ത...ണ്ണക്കൾ... ...ബലകളുടെ തൊഴിലി

ണ്ടു=കരയുന്നതു സ്ത്രീകളുടെ പ്രവൃത്തിയാണെന്നും പുരുഷധർമ്മമല്ലെന്നും പറയുന്നു. (പണിക്കരുടെ സ്വന്തം മനോധർമ്മം.)

൨. അടിമകൾ=അടിയാന്റെ പ്രവൃത്തികൾ. പഴി=കുററം. ഭൈക്ഷ്യം=ഭിക്ഷയ്ക്കും ഭിക്ഷയുടെ സമൂഹത്തിനും പറയാം.

൩. രക്തം കൂട്ടിയ (ചേർത്ത) ചോറു നാമെങ്ങനെ ഭക്ഷിക്കയില്ലയോ അതുപോലെ ശത്രുക്കളെ കൊന്നുകിട്ടുന്ന രാജ്യം ഭുജിക്കുന്നതു് അരുചികരമാണെന്നു പറയുന്നു. ഇതിലുയ്ക്ക=ഇതിൽ നിന്നു വിരമിക്കുക. പോരുക=യുദ്ധം ചെയ്ക. പട്ടുക=മരിക്കുക. നിതരാം=ഏററവും.

൪. തിമിരം=ഒരുമാതിരി നയനരോഗം. (ഈ രൂപകം പണിക്കരുടെ സ്വന്തമാണു്) ഉറററിവു്=തത്വജ്ഞാനം. നെറി=മുറ. ഇടർ=വ്യസനം. ഒക്കെകൾക=ഒക്കെ അകലുക. അടിയേൻ=അടിയൻ എന്നതിന്റെ പൂർവ്വരൂപം, വേണ്ടുമതു=വേണ്ടുവതു് എന്നതിന്റെ പൂർവ്വരൂപം, കർത്തവ്യം.

൫. ഇഹലോകം=ഭൂലോകം. അമരുലകു്=ദേവലോകം. ഉരിയാടൽ=ഉരെരയാടൽ എന്നതിൽ നിന്നുവന്നതു്, പറച്ചിൽ.

൬. പണിക്കരുടെ സ്വന്തം. മെയ്മാർവിൽ=ദേഹത്തിലുള്ള നെഞ്ഞിൽ. നന്മാർവിൽ എന്നു പാഠാന്തരം. മുഴുതുമെഴും=കണ്ണീർപൊഴിഞ്ഞു് ഹൃദയമെങ്ങും വ്യാപിച്ചു്. ശമിക്ക=ശമിക്കത്തക്കവണ്ണം. അഞ്ജനമേഘം=അഞ്ജനംപോലെ കറുത്തമേഘം, മിന്നു്=മിന്നൽ. ധാര=അവിച്ഛിന്നമായ ജലപ്രവാഹം. ഉണ്മ=യാഥാർത്ഥ്യം, തത്വം.

൭. ചൊല്ലു=വൃത്തം. അനന്തരം=ദേഹത്യാഗാനന്തരം.

൮. ഉടൽ നിന്നു്=ഉടലിൽ നിന്നു്. പോകാതമക=പോകാതെയിരിക്ക. മരിച്ചാലും മരിക്കാതിരുന്നാലും രണ്ടും ഒന്നുപോലെ (ഒരുപോലെ) തുല്യമാണു്. ഏതാമൊരു=യാതൊരു, വാണ്ണിട്ടും വാണിട്ടും എന്നതിന്റെ പൂർവരൂപം. ചമ്പൂകാരന്മാരുടെ കാലത്തിലും ഈ പ്രയോഗമുണ്ടായിരുന്നു. മിക്കൊളി=അതികാന്തിയുള്ള. വാർ=ശുദ്ധമായ (ദീർഘമെന്നും സൂക്ഷ്മമെന്നും കൂടി ഈ പദത്തിനർത്ഥമുണ്ടു്.)

൯. ചാം=ചാകം; (ഉൽസൃജാമി ചാമിവ എന്നു ഉണ്ണായിവാരിയർ). കൌമാരം=ബാല്യം. യൌവന്യം=യൌവനം. വയോധികം=വയോധികാവസ്ഥ, വാർദ്ധകം. വൃദ്ധം=വൃദ്ധത. ബാല്യവും യൌവനവും എങ്ങനെ ദേഹത്തിലുണ്ടാകുന്നുവോ അതുപോലെതന്നെയാണ് മരണാനന്തരമുള്ള ദേഹാന്തരപ്രാപ്തിയുമെന്നു സാരം. മരിക്കുമ്പോഴും ധീരന്മാർ (ധീരോമനീഷീജ്ഞഃപ്രാജ്ഞഃ എന്നമരം, ബുദ്ധിമാന്മാർ) ചലിയാർ=ഇളകുകയില്ല, മോഹിക്കുകയില്ല. അടവെ=മുഴുവൻ. രൂപവത്തായിരിക്കുന്ന ദേഹം നശ്വരം. അതാർക്കും തടുക്കുവാൻ കഴിയുന്നതുമല്ല.

൧൦. ഉണർവ്=ബോധം. ഉയർഗതി=മേൽഗതി. അടയും=ലഭിക്കും. ആരുയിർ=പ്രിയമുള്ള ശരീരം. അകതാർ തുള്ളുക=ബദ്ധപ്പെടുക. ശീതോഷ്ണങ്ങളേയും സുഖദുഃഖങ്ങളേയും അറിയുന്നതു് ഇന്ദ്രിയവിഷയമാണ്. അതു അനിത്യമായ അറിവുമാണ്. അതിനാൽ പരമാത്മാവിനെ അറിവാൻ സാധിക്കുന്നതുമല്ല.

൧൧. പൊയ്യ്=വ്യാജം, അതിനു അഴിവു ഉണ്ടാകും. നിത്യമായിട്ടുള്ളതു് യഥാർത്ഥജ്ഞാനമാണ്. എന്നിട=എന്നിൽനിന്നു്.

൧൨. കാരണമായെങ്കൽ=കാരണമായ എന്നിൽ. ഉള്ള വഴി തടയുന്നതല്ല=ആ വഴി (ആരും) തടയുന്നതല്ല. (തണ്ടാർ) താമരപ്പൂ അണിയുന്ന വക്ഷസ്സോടുകൂടിയവൻ അർജ്ജുനൻ. അവികാരം=ഭേദമില്ലാത്തതു്. അരൂപമായ ആത്മാവു് ഞാൻ തന്നെയാണ്. നാശത്തെ പ്രാപിക്കുന്നതു രൂപം മാത്രമാണ്.

൧൩. ദേഹത്തിന്റെ സ്വഭാവങ്ങൾ ജനനം, വളർച്ച, ബാല്യാവസാനം, മുററൽ (പൂർണ്ണയൌവനാവസ്ഥ), ഉപചയം, മരണം, ഇങ്ങനെ ആറാണ്. വാരാതെ=വരാതെ എന്നതിന്റെ പ്രാചീനരൂപാന്തരം. ഇറപ്പ്=മരണം. പൊരുൾ=വസ്തു.

൧൪. പോർത്തുന്ന=ധരിക്കുന്ന, തുകിൽ=വസ്ത്രം, പുതുമതകം=പുത്തനായ. വേറു=മറെറാന്നു്. നരന്മാർ=മനുഷ്യർ. നാമെങ്ങനെ പഴയവസ്ത്രത്തെ കളഞ്ഞു നവീനമായ വസ്ത്രത്തെ ധരിക്കുന്നുവൊ അതുപോലെ ദേഹി ജീർണ്ണമായ പഴയശരീരത്തെ ത്യജിച്ചു് നവീനമായ ദേഹത്തെ സ്വീകരിക്കുന്നു. ആയുധമതിനാൽ

=ആയുധത്താൽ; ദേഹത്തെ ആയുധാദികളാൽ വികാരം വരികയില്ലെന്നു പറയുന്നു.

൧൫. എന്നാളും=സദാ, അവ്യക്തം=നല്ലപോലെ അറിവാൻ പാടില്ലാത്തതു്, നിഷ്കളം=വിഭജിക്കാൻ പാടില്ലാത്തതു്, സനാതനം=എല്ലാകാലത്തുമുള്ളതു്, കുലയാതതു്=നശിക്കാത്തതു്, ശാശ്വതം=ഒരേവിധത്തിലുള്ളതു്.

൧൬. ഇവയെല്ലാം=ഇവ+എല്ലാം. ഇരുൾ=മോഹം, അതല്ലാൽ=അതല്ലാതെ, നരവരർ=മനുഷ്യശ്രേഷ്ഠർ, അവർപോലുമറിയുന്നില്ലെന്നതാല്പര്യം.

൧൭. അതിനെയുരത്തതുപോൽ എന്നു പാഠാന്തരം സ്വീകാര്യം, തേറായ്=അറിഞ്ഞാലും.

൧൮. തേറരുതാകിയ=അറിവാൻ പ്രയാസമായിട്ടുള്ള, അഹംഭാവം=അഹന്ത, ഞാനെന്നുള്ള ഭാവം, മകിഴ്ന്തു=സന്തോഷിച്ചു, അമർ=യുദ്ധം (സമരത്തിന്റെ തത്ഭവം) വീറ്=നൈരാശ്യം, സംഗ്രാമം=യുദ്ധം.

൧൯. ചിത്രധ്വജ വെൺചാമര=കുടയും, കൊടിയും, വെൺചാമരവും, ചാമരത്തിന്നു ചാമര എന്നാണു് പ്രാചീനകവിപ്രയോഗം. ഇരണ്ടു്=രണ്ടു്, രണ്ടുപ്രകാരം=മരിച്ചാലും ജയിച്ചാലും, ഏറവമാനം=ഏറ്റെ അവമാനം.

൨൦. മാടിന=പിൻവാങ്ങിയ (കരുതലരോടു പോരിടമാടി ഓടുക എന്നു രാമചരിതം. മാട്ടുക എന്നുള്ള ക്രിയയുടെ അർത്ഥംനോക്കുക) എമ്പതു്=ഭീതികൊണ്ടു് പിൻവാങ്ങിയ രാജാവു് എന്നുള്ള വാർത്ത. നീളനടന്നാൽ=രാജ്യമൊട്ടുക്ക പ്രസിദ്ധമായാൽ. നീ മുമ്പെ ചൂഴ്ന്തളം എന്നു പാഠാന്തരം. മുടിയും=പര്യവസാനിക്കും. സുഖദുഃഖങ്ങളും ലാഭനഷ്ടങ്ങളും ജയാപജയങ്ങളും തുല്യമെന്നു കരുതുക.

൨൧. നൽവിന, തീവിന=ധർമ്മാധർമ്മരൂപമായ കർമ്മബന്ധം. മയൽ=മോഹം. ഇതിന്മേൽ=ഇതിലധികമായി. അറിവുള്ളവർ നിനവു്=അറിവുള്ളവരുടെ നിനവ്.

൨൨. വേദാർത്ഥത്തെ ശ്രവിക്കുമ്പോഴും അജ്ഞന്മാർ ഫലത്തെത്തന്നെ കരുതുന്നു. നിപുണതചേർ=നൈപുണ്യമുള്ള,

വിശിഷ്ടമായ. നെറിപാടില്ലാതൊരു ദുർണ്ണർ=നല്ല വഴിയിൽ കൂടി പോകാത്തവരും സത്വരജസ്തമോഗുണങ്ങളിലൊന്നിനോടുകൂടിയവരും.

൨൩. കർമ്മഫലങ്ങളെക്കരുതാതെ കർമ്മങ്ങളെ അനുഷ്ഠിക്കണം. ഇടർ=ദുഃഖം. അറവിടുക=തീരെ വിടുക(അററുപോകുംവണ്ണം വിടുക). ചൈതന്യം=ചൈതന്യത്തിനോടറിവ്, തത്വജ്ഞാനം. അതുവേ=അതുതന്നെ. ചേതസി=മനസ്സിൽ.

൨൪. വിന=കർമ്മം. അഭിതപി=അഭിസന്ധി, ആഗ്രഹം. ദുഷ്കൃതം=പാപം അർത്ഥം=ലാഭം എന്നർത്ഥം.

൨൫. അതിമതിതെളിവ്=ബുദ്ധിക്ക് അധികമായുള്ള തെളിവ്. എന്നു്=ഏതുകാലത്തു്. മതിചെയ്യാമനസം=ചെന്നുചേരാത്ത മനസ്സ്. ആശ്രിക്കുക=ആശ്രയിക്കുക എന്നതിൻെറ സങ്കുചിതരൂപം. നെറി=മുറ, സമ്പ്രദായം പരമാംപൊരുമാൾ എന്നു പാഠാന്തരം. പതി=ഗൃഹം (ഭൂമിയെന്നർത്ഥം ദ്രാവിഡം)പൊരുൾ=ദ്രവ്യം.ചലിയാമൽ=ഇളകാതെ അങ്ങിനേയുള്ള അത്ഭുതമായജ്ഞാനയോഗം.

൨൬. ഇതും അടുത്ത രണ്ടുപാട്ടുകളുംകൂടി കുളകം. ഭാഷ=സമ്പ്രദായം. വേശകർ=വേശ്യകൾ. അഴിവും=നാശത്തെ പ്രാപിക്കുംവണ്ണം. സുഖദുഃഖങ്ങളും നാശത്തെ പ്രാപിക്കത്തക്കവണ്ണം.

൨൭. ഇമ്പം=സന്തോഷം. ഇടയേ=ഇടയിൽ, മദ്ധ്യത്തിൽ. വകവക=ഇച്ചൊന്ന ഭിന്നരീതികൾ. ആമ തൻെറ അവയവങ്ങൾ അഞ്ചിനേയും ഉള്ളിലേക്കു വലിക്കുന്നതുപോലെ. ആമയ്ക്കു പഞ്ചാംഗമെന്നു പേരുണ്ടു്.

൨൮. വാഴ്മ=മൊഴി. തെള്ളിയ=തെളിഞ്ഞ, വശിഷ്ടമായ ശാസ്ത്രം പഠിച്ചു വിഷയാദികളെ അടക്കാമെന്നു വിചാരിച്ചു പോകുന്നവർ അവയിൽ തന്നെ (പൊള്ളെന=പൊള്ളെന്നു്=പെട്ടെന്നു്)വീഴും.

൨൯. അടയും=സിദ്ധിക്കും. അടയതു=അടയ (മുഴുവൻ) +അതു്. അഖിലവും ഒക്ക=എല്ലാം മുഴുവൻ.

൩൦. വിധേയം=സ്വാധീനത (ആത്മാവിൻെറഎന്നു് ചേർക്കണം) ആത്മാവ് സ്വാധീനനാകുമെന്നു താല്പര്യം. കരുതിയ=ഉദ്ധരിക്കുവാൻ കൂടി പ്രയാസമായ. ഹാനി=നാശം.

൬൭. അടുത്തവ=യോഗ്യമായവ, വെന്നിമികം=ജയംതരുന്ന. മെയ്യുണർവ്=തത്വജ്ഞാനം. ഒന്നിയ=ഇണങ്ങിയ.

൬൮. കാതൽ=ആഗ്രഹം. ചേത=ചേതസ്സിന്റെതത്വം. ചെവിയാദികൾ=ആ ഇന്ദ്രിയങ്ങളിൽ ഒന്നുതന്നെ കാററു എങ്ങനെ കപ്പലിനെ മുക്കുമോ അതുപോലെ. വായുർന്നാവമിവാംഭസി എന്നു മൂലത്തിലുള്ള. "മോതിയെഴുന്ന...മരക്കലം" എന്ന വർണ്ണന പണിക്കരുടെ സ്വന്തമാണ്. മോതി=ഉയന്ന്. അലയാഴി=അലയോടുകൂടിയ സമുദ്രം. പൊറുതി=ശാന്തി.

൬൯. സംയമി=ജിതേന്ദ്രിയൻ, യോഗി. എല്ലാവരും ഉറങ്ങുമ്പോഴും യോഗി ഉണർന്നിരിക്കുന്നു, അതായത് പരമാത്ഥതത്വം ജിതേന്ദ്രിയൻ മാത്രമേ അറിയുന്നുള്ളു എന്നു താല്പര്യം. തോയമതെകൊട്ടു=ജലംകൊണ്ടുതന്നെ. പൂരിതം= നിറയ്ക്കപ്പെട്ടത്. കടൽ=സമുദ്രത്തെ.

൭൧. നിസ്പൃഹ=ആഗ്രഹമില്ലായ്ക കൈക്കൊണ്ടീടിയ=കൈക്കൊണ്ട. നിർമ്മമൻ=മമതയില്ലാത്തവൻ. ആമളം=കഴിയുന്നിടത്തോളം. പുനർഭവം=പുനർജ്ജന്മം.

———— (൨) ————

മൂന്നാമദ്ധ്യായം.

൧. അനന്തൻ=അവസാനമില്ലാത്തവൻ, അനാദികൾ=ഉത്ഭവരഹിതങ്ങളായ വേദങ്ങൾ, നാലിലും=നാലിലും, അമഞ്ഞുണർവ്=അമഞ്ഞുള്ള (അടങ്ങീട്ടുള്ള) ജ്ഞാനം. നിനന്ത്=വിചാരിച്ച്, അരുതാത=അരുതാത്ത, വടിവ്=സ്വരൂപം, മറുത്തും=വീണ്ടും, ഫാൽഗുനി=അർജ്ജുനൻ, ഫാൽഗുനൻ എന്നോ ഫൽഗുനനെന്നോ വേണം.

൨. തികഴ്=ശോഭ, അഞ്ജനത്തിന്റെ ശോഭയോടുകൂടിയ ദേഹം. മൈതികഴ്മേനി, ആദ്യം നിവൃത്തിമാർഗ്ഗമായ സാംഖ്യബുദ്ധിയെയും പിന്നീടു പ്രവൃത്തിമാർഗ്ഗമായ യോഗബുദ്ധിയെയും രണ്ടാമദ്ധ്യായത്തിൽ ഉപദേശിക്കുകനിമിത്തം അർജ്ജുനൻ സംശയാത്മാവായി ആ രണ്ടു മാർഗ്ഗങ്ങളിൽ എതാണ് നല്ലതെന്നു വീണ്ടും ചോദിക്കുന്നു. ചെയ്യിപെട=വസ്തുത അ

റിവാനായി (ഇവിടത്തെ ചെയ്യിത്തുവിള്ള് ഇത്യാദിനോക്കുക.) മെയ്=സത്യം. ഭഗവാൻ അധികാരിഭേദേന ആണ് രണ്ടുമാർഗ്ഗങ്ങളെ ഉപദേശിച്ചതെന്നും ആശവിടാത്തവർ കർമ്മം വിടുന്നത് അനുചിതമാണെന്നും അരുളിചെയ്യുന്നു.

൩. അവനെറി=ദുർമ്മാർഗ്ഗം, അകർത്തവ്യം. അവനെറി നിൽക്കുന്നോൻ=ദുർവാസന പോകാത്തവൻ, അകൃത്യംചെയ്യുന്നവൻ, കൈവല്യം=മോക്ഷം, ഉള്ളം വിഷയത്തിൽ പോകാതെ എന്നഭിപ്രായം, ആകാനെറി=ആകാത്തമാറ, ദുർമ്മാർഗ്ഗം, മറുപിറവി=പുനർജ്ജന്മം.

൪. അരുൾ=കൃപ, ദേവകളെ പൂജിച്ചാൽ എല്ലാം സിദ്ധിക്കും, പൊരുളോടും=വേണ്ടയജ്ഞദ്രവ്യങ്ങളോടുകൂടി, ഇരുളേറിയ=ഇരുണ്ട ഏററവും കറുത്ത, ഈരിയ=ഈറടുള്ള, ശാശ്വതമായ, മരുളുക=മയങ്ങുക, ഒന്നൊടടുക്കുമെന്നു പാഠാന്തരം.

൫. പൊരുൾ=ധനം, നടത്തായ്കിന്നത്=നടത്താതെയിരിക്കുന്നത്. തീത്=ചീത്ത, മനുഷ്യർക്ക് പഞ്ചയജ്ഞം പ്രധാനമാണ്, അവ വേദാദ്ധ്യാപനമാകുന്ന ബ്രഹ്മയജ്ഞവും, തർപ്പണമാകുന്ന പിതൃയജ്ഞവും, ഹോമമാകുന്ന ദേവയജ്ഞവും, ബലിയാകുന്ന ഭൂതയജ്ഞവും, അതിഥിപൂജയാകുന്ന നൃയജ്ഞവുമാകുന്നു. ഇവ ചെയ്യാതെ പ്രത്യേകിച്ചു ദേവയജ്ഞം ചെയ്യാതെഭുജിക്കുന്നവൻപാപത്തെതന്നെയാണ് ഭുജിക്കുന്നത് എന്നുതാല്പര്യം.

൬. പ്രാണികൾ അന്നരസത്തിൽനിന്നും അന്നം മഴയിൽനിന്നും മഴദേവപ്രീതിയിൽനിന്നും ദേവപ്രീതിശുഭകർമ്മ(യജ്ഞ)ത്തിൽ നിന്നും ശുഭകർമ്മം വേദത്തിൽനിന്നും വേദം ബ്രഹ്മത്തിൽനിന്നും ഉണ്ടാകുന്നു. മൊന്നു=മുൻചൊന്ന ദേവപ്രീതിയെന്നു താൽപര്യം. ബ്രഹ്മാക്ഷരം= അക്ഷരമായബ്രഹ്മം. അക്ഷരം= അനശ്വരം, ലോകം പരബ്രഹ്മത്തിലുള്ളവായെന്നും ലോകത്തിൽ നിറഞ്ഞതുബ്രഹ്മമാണെന്നും പറയുന്നു.

൭. അങ്ങനെയുള്ള ലോകം യജ്ഞാദികർമ്മങ്ങളാലാകുന്നു വർദ്ധിക്കുന്നതു്. ക്രിയ=പറഞ്ഞ. വീണ്ണ്=വീണ് എന്നതിന്റെ പ്രാചീനരൂപം. മറവാതെ=നല്ല ഓർമ്മയോടുകൂടി. ഫല

ത്തിൽ ആകാംക്ഷമകത്തു്=ഫലത്തിൽ ആഗ്രഹത്തെ ഒഴിച്ച്. അട്ടതവ=മുറയായിട്ടുള്ള കമ്മങ്ങൾ.

൨൰. ജനകാദികൾ=ജനകൻ, അശ്വപതി, മുതലായ ക്ഷത്രിയന്മാർ, ജനകാദികൾ നിഷ്കാമകമ്മം ചെയ്തുകൊണ്ടുതന്നെയിരുന്നു; അതല്ലാതെ കമ്മം ചെയ്യാതെയിരുന്നില്ല. മുടിത്ത്=അവസാനിപ്പിച്ച്, മുടിയാതല്ല=അവസാനിക്കാത്തിടത്തോളം (ഉണ്ട്) എന്നു താൽപര്യം മുടിയാതല്ലമല്ലർ കേൾ മുടിമന്നാ എന്നുള്ള പാഠഭേദം ഒന്നുകൂടി സ്വീകാര്യമായി തോന്നുന്നു. ഇതെന്നി=ഇതൊഴിച്ചു.

൨൧. ഭഗവാൻതന്നെ അവിടത്തെക്ക കമ്മംകൊണ്ട് യാതൊരു പ്രയോജനവും സിദ്ധിക്കുവാനില്ലെങ്കിലും ലോകസംഗ്രഹത്തിന്നായിട്ടു കമ്മം ചെയ്യുന്നു എന്നു പറയുന്നു. വിരോധം=ദോഷമെന്നു താൽപര്യം, സരോജ സമാനവിശാലാക്ഷൻ=താമരയിതൾപോലെ നീണ്ടകണ്ണോടുകൂടിയവൻ, ശ്രീകൃഷ്ണൻ.

൩൦. ഉണ്മ=യഥാർത്ഥവസ്തു, അതുതാനാണെന്നും. ശബ്ദാദികളറിവ്=ശബ്ദാദികൾ (ഇന്ദ്രിയങ്ങൾ) നിമിത്തം ലഭിക്കുന്ന ജ്ഞാനം, അതു മററാന്നാണെന്നും. ഉണരുക=അറിയുക, തൊഴിൽ=കമ്മം, അങ്ങനെ അറിഞ്ഞുചെയ്യപ്പെടുന്ന കമ്മം കമ്മബന്ധത്തെ ഛേദിക്കുമെന്നു താൽപര്യം. ഇന്ദ്രിയങ്ങളാണ് താനല്ല കമ്മങ്ങൾ ചെയ്യുന്നതെന്നുള്ള ബോധമുണ്ടാകണം.

൩൧. ഇകഴ്ന്നു=വെറുത്തു. നെറിയെ=നേരെ. ഉറുതി=നിശ്ചയം. ഈ പാട്ടിലെ ഉപമ മൂലത്തിലില്ല. ഉയച്ചിവരാതെ=ഉയച്ച് ഉണ്ടാകാതെ. ഉപമയുടെ സ്വാരസ്യം സ്പഷ്ടമാകുന്നില്ല.

൩൨. പഞ്ചേന്ദ്ര്യാദിഷു=പഞ്ചേന്ദ്രിയാദികളിൽ വിഷയാദികളിൽ വീണു കഷ്ടപ്പെടുന്ന ഇന്ദ്ര്യാദികളിൽ കിടന്നുഴലുന്ന ജീവന് ദുഃഖം തീരാൻ വഴി പറയുന്നു. ഇന്ദ്ര്യാ=വൃത്തസൌകയ്യത്തിന്നു വേണ്ടി കവി ഇന്ദ്രിയപദത്തെ ഈ വിധത്തിൽ മാററി പ്രയോഗിച്ചിരിക്കുന്നു.

൩൩. തടഞ്ഞുദുർമ്മാർഗ്ഗത്തിൽ ചാടിക്കുന്നതാരെന്ന് അർജ്ജുനൻ ചോദിക്കുന്നു. നിരാമയൻ=ദീനമില്ലാത്തവൻ. രജഗുണം=രജോഗുണം (ഇന്ദ്ര്യംപോലെ ഒരു സ്വതന്ത്രപ്രയോഗം) ചി

നാം=ക്രോധം. കാമം തന്നെയാണ് അതിന്റെ സ്വച്ഛന്ദസഞ്ചാരത്തിന് പ്രതിബന്ധംവരുമ്പോൾ ക്രോധമായിപരിണമിക്കുന്നതു്.

൩൮. ഇവിടെകാമക്രോധങ്ങളെ യഥാസംഖ്യമായിട്ടല്ല ഉദാഹരിച്ചിരിക്കുന്നതു്. രണ്ടുപമകളും രണ്ടിനും യോജിക്കുന്നു. മലം=അഴുക്ക്. ഒന്നിയ=ഇണങ്ങിയ. ജ്ഞാനവിജ്ഞാനങ്ങളുടെ സ്വരൂപത്തെ ഭഗവാൻ ഏഴാമദ്ധ്യായത്തിൽ ഉപപാദിക്കുന്നു. മൂലത്തിൽ മൂന്നുപമകളുണ്ടു. യഥോൽബേനാവൃതോഗർഭഃ എന്ന ഭാഗം പണിക്കർ തർജ്ജിമചെയ്തിട്ടില്ല ഉൽബം=മറുപിള്ള.

൪൦. പേണി=ബലമായി. ഈ കാമക്രോധാത്മകമായ ശത്രുവിനു അകത്തുപ്രവേശിക്കാനുള്ള ദ്വാരം ഇന്ദ്രിയമാണ്.

൪൨. ദേഹത്തെക്കാൾ ഇന്ദ്രിയങ്ങളും അവയെക്കാൾ മനസ്സും അതിനെക്കാൾ ബുദ്ധിയും ബുദ്ധിയെക്കാൾ ആത്മാവും (പരം) ശ്രേഷ്ഠമാകുന്നു. പരതം=വാസ്തവം (സത്യമായിട്ടു്) തീങ്കിയലാതെ=നല്ലപോലെ.

—(o)—

നാലാമദ്ധ്യായം.

൧. രവി=ആദിത്യൻ.. മനു=വൈവസ്വതമനു. വൈവസ്വതമനു തന്റെ പുത്രനും ആദ്യത്തെ സൂര്യവംശരാജാവുമായ ഇക്ഷ്വാകുവിന് ഉപദേശിച്ചു. അങ്ങനെ രാജാക്കന്മാർക്ക് ഇതു പൂർവ്വകാലങ്ങളിൽ പരമ്പരയായി ഉപദേശിക്കപ്പെട്ടുവന്നിട്ടുള്ളതാണ്. അച്ചം=ഭയം.

൩. കേൾ+ഇരഹസ്യം=കേളിരഹസ്യം.

൪. ഉടമ്പ്=ശരീരം. ഈ ശരീരം പണ്ടത്തേതല്ല, മറെറാന്നാണല്ലോ. ആ സ്ഥിതിക്ക് അവിടുന്ന് ഈ യോഗരഹസ്യം ആദ്യം ആദിത്യനുപദേശിച്ചു എന്നുള്ള വസ്തുത എങ്ങനെ മനസ്സിലാക്കി എന്ന് അർജ്ജുനൻ ഭഗവാനോടു ചോദിക്കുന്നു. എന്നാൽ=അതുകൊണ്ടു്, താൻ ഭൂതഭവിഷ്യദ്വർത്തമാനങ്ങൾ മൂന്നിനെയുമറിയുന്നവനാണെന്നു ഭഗവാൻ പറയുന്നു.

൮. അഴിയാ=നശിക്കാത്ത. നാട്ടകിൽ=വിചാരിക്കമ്പോ
ഠം. സാധൂനാം. ഉകാരാന്തംപുല്ലിംഗം ഷഷ്ഠീബഹുവചനം=സാ
ധുക്കളുടെ. അഥ=പിന്നീട്ട്. ദുഷ്കൃതം=പാപം. ഞാൻ എ
ൻെറ മായയെ സ്വീകരിച്ചാണ് ഓരോ യുഗത്തിലും അവതാരം
ചെയ്യുന്നതു് എന്നു താല്പൎയ്യം.

൯. എൻെറ ജന്മം ദിവ്യമാകയാൽ ഞാൻ സകലകാൎയ്യ
ങ്ങളും അറിയുന്നതോടുകൂടി പുനർജന്മം വരാതെ പരമപദ
ത്തെ പ്രാപിക്കുന്നു. അങ്ങനെയുള്ള എൻെറ സ്ഥിതി സൂക്ഷ്മ
മായറിയുന്നവർ എന്നെ പ്രാപിക്കുന്നു.

൰൩. നാലു വൎണ്ണങ്ങളേയും സൃഷ്ടിച്ചതും പരിപാലിക്കുന്ന
തും ഞാനാണ്. കുന്നാതെ=കുറവില്ലാതെ, കേടുകൂടാതെ.

൰൪ ഞാൻ കൎമ്മഫലത്തിൽ കാംക്ഷകൂടാതേയാണ് കൎമ്മ
ങ്ങരം ചെയ്യുന്നതു്. അതിനാൽ ആ കൎമ്മങ്ങരംക്കൊന്നിന്നും എ
ന്നെ അവയിൽ ആസക്തിയുള്ളവനാക്കിത്തീൎക്കുന്നതിനു കഴിയു
ന്നില്ല. ഇതു മൂലമൎമ്മത്തിൽനിന്ന് അറിഞ്ഞവർ ചെയ്യുന്ന വിധ
ത്തിലുള്ള കുററമില്ലാത്തകൎമ്മംതന്നേയാണ് നീയും ചെയ്യേണ്ടതു്.

൰൮. ഈ പാട്ടിൽ കാണുന്ന ഉപമ മൂലത്തിലുള്ളതല്ല. ശാ
ങ്കരഭാഷ്യത്തിലുള്ളതാണ്. ഇതിൽ നിന്നും മററും പണിക്കർ ശാ
ങ്കരഭാഷ്യം വായിച്ചിരുന്നതായി ഊഹിക്കാം. ആററിൽ ഒരുവ
ള്ളം വളരെ വേഗത്തിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നവന് താനല്ല ആററിന്റെ
കരയിൽ നില്ക്കുന്ന വൃക്ഷങ്ങളാണ് സഞ്ചരിക്കുന്നതെന്നു തോ
ന്നുമല്ലോ. അതുപോലെയല്ലാതെ ആത്മാവു കൎമ്മരഹിതനാണെ
ന്നും ആത്മാവു കൎമ്മം ചെയ്യുന്നു എന്നുള്ള ബോധം ഭ്രമമാണെ
ന്നും ഉള്ള സൂക്ഷ്മജ്ഞാനത്തോടുകൂടി ആർ കൎമ്മം ചെയ്യുന്നു
വോ അവൻ വാസ്തവത്തിൽ ഒരു കൎമ്മവും ചെയ്യുന്നില്ല. എന്നാ
ൽ ആ ജ്ഞാനത്തോടു കൂടാതെ ചെയ്യപ്പെടുന്ന കൎമ്മങ്ങരം വി
ഷയാദികളെക്കൊണ്ടു കൎത്താവിനെ ബന്ധിക്കയും ചെയ്യും.

൰൯. ആയും=കഴിവുള്ളിടത്തോളം. മുൻ വിവരിച്ച ജ്ഞാ
നത്തോടുകൂടി ചെയ്യുന്ന കൎമ്മങ്ങരം ആ ജ്ഞാനാഗ്നിയിൽ ത
ന്നെ ദഹിച്ചുപോകും. വിഷയാദികളിൽ മേവുന്നവരായ മനുഷ്യർ
ആ ജ്ഞാനമില്ലാത്തെയിരുന്നാൽ അതിൽ വീഴുകയേയുള്ളൂ. ചായും

നിലയോടകന്ന്=സംശയബുദ്ധികൂടാതെ. വായടങ്ങിയവൻ=മൌനി.

൨൪. ബ്രഹ്മമതാകിയ ഹവിഷാകുന്നിവൊട്ട ബ്രഹ്മമതായ ഹുതം ചെയ്യിന്നവർ ബ്രഹ്മമതെന്റിട്ടുവോരിത്തു ചിലവക പ്രിയമൊട്ട കേറം നീയജ്ഞമനത്തും, എന്ന പാഠാന്തരം. വരുഫലവും എന്ന ചൊല്ലിനാലും വിരോധമല്ല. ബ്രഹ്മമതായവർ=ബ്രഹ്മസ്വരൂപികളായ ഹോതാക്കൾ. ഹവിഷാ=സകാരാന്തംനപുംസകലിംഗം തൃതീയൈക വചനം. ബ്രഹ്മജ്ഞാനിയായവൻ തന്നെയും, അഗ്നിയേയും മന്ത്രത്തേയും. ഹവിസ്സിനേയും ദേവതയേയും ആഹുതിയേയും ബ്രഹ്മമായിത്തന്നെ കാണുന്നു· അപ്പോൾ അവന്റെ കർമ്മം ബ്രഹ്മത്തിൽത്തന്നെ ലയിച്ചു ബ്രഹ്മാഗ്നിയാൽ ദഗ്ദ്ധമാകുന്നു.

൨൬. ചിലർ (ശമം) സംയമാഗ്നിയിൽ ശ്രോത്രാദികളായ ഇന്ദ്രിയങ്ങളെ ഹോമിപ്പിക്കുന്നു. മററുചിലർ തങ്ങളെ (വാട്ടുക) കഷ്ടപ്പെടുത്തുന്ന ശബ്ദാദിവിഷയങ്ങളെ ഇന്ദ്രിയാഗ്നിയിൽ ഹോമിക്കും. ഇന്ദ്ര്യാഗ്നിയ്ക്കു ഹോമിക്കുമെന്നു പാഠാന്തരം, ഇനിയും ചിലർ സർവ്വാണി=അകാരാന്തംനപുംസകലിംഗം ദ്വിതീയാബഹുവചനം. ഇന്ദ്രിയം കർമ്മാദികൾ, ഇവയ്ക്കു വിശേഷണം. എല്ലാ ജ്ഞാനേന്ദ്രിയ കർമ്മേന്ദ്രിയകർമ്മങ്ങളേയുമെന്നു താൽപര്യം, യോഗാഗ്നിയെ ഉഴട്ടുക=യോഗാഗ്നിയിൽ ഹോമിക്ക.

൨൮. ജ്ഞാനം=വേദാർത്ഥപരിജ്ഞാനം, ദ്രവ്യം=ധനം. ദ്രവ്യത്തെ. ദാനത്തെ ചിലർ യജ്ഞമായി കരുതുന്നു. ഈ നാലുവിധത്തിലുമല്ലാതെയുള്ള യജ്ഞവിഷയങ്ങളെപ്പററി ഭഗവാൻ മേൽ ഉപപാദിക്കുന്നു.

൨൯. ചിലർ പ്രാണവായുവിനെ അപാനനിൽ ഹോമിക്കുന്നു. അതു പൂരകം, ചിലർ പ്രാണവായുവിൽ അപാനനെ ഹോമിക്കുന്നു. അതു രേചകം. ഇയക്കം=കർമ്മം, ചാഞ്ചല്യമെന്നർത്ഥമുണ്ട്. കർമ്മബന്ധത്തെ ഈ രണ്ടുമാർഗ്ഗങ്ങളും ഛേദിക്കുമെന്നു താൽപര്യം. അവർക്ക് പ്രാണായാമം തന്നെ നിയതമായ (പരിമിതമായ) ആഹാരം എന്നു പണിക്കർ പറയുന്നു. മൂലത്തിൽനിന്നു സ്വല്പം വ്യത്യാസപ്പെട്ടാണ്, അവിടെ അപരെ

നിയതാഹാരരാഃ പ്രാണാൻ പ്രാണേഷു ജുഹ്വതി എന്നു കാണുന്നു. രേചകവും പൂരകവും പ്രാണായാമത്തിന്റെ വകഭേദങ്ങളാണ്. തല്പരദർശികൾ=അതിനെ നല്ലപോലെ കാണുന്നവർ.

൧൪. അവക്കു യജ്ഞത്തിൽ ശേഷിക്കുന്നതാണ് ആഹാരം. അത് അമൃതതുല്യമായ ബ്രഹ്മമന്തമെന്നാണ്. ഉരത്തിടിയ=പറഞ്ഞ. മതിതെളിവോടെയുള്ളവർ എന്നു പാഠാന്തരം.

൧൫. ഏതു കർമ്മം ചെയ്യുമ്പോഴും അതു ബ്രഹ്മധ്യാനത്തോടുകൂടി ചെയ്യേണ്ടതാണ്. പണ്ടേജ്ഞാനം=അനാദിയായ ജ്ഞാനം തന്നേയാണ് ഇതിനെ നമുക്കുപദേശിക്കേണ്ടതു്. തീൎന്നു=നിസ്സംശയമായി.

൧൬. ജ്ഞാനമാകുന്ന കപ്പൽമൂലമാണ് കർമ്മസമുദ്രത്തിൽ കിടന്നുഴലുന്നവർ മറുകര പ്രാപിക്കുന്നതു്. മൂലത്തിൽ വിറകുകളെ (ഏധാംസി) അഗ്നി ഭക്ഷിക്കുന്നതാണ് ഉപമാനം. പണിക്കർ അതു സ്വല്പം മാററിയിരിക്കുന്നു. വെണ്ണീറ്=ഭസ്മം, കററുണരം=ജ്ഞാനത്തെ അറിയുന്ന, സൂക്ഷ്മജ്ഞാനമുള്ള.

൧൭. മയൽ=മന്ദക്കം, ജ്ഞാനംകൊണ്ടേ സംശയംതീരൂ എന്നു താല്പൎയ്യം.

൧൮. വരുമെല്ലാം=വരുന്ന സകലത്തിനേയും, അകമേ തോന്നിയ സംശയമെല്ലാം എന്നു പാഠാന്തരം. അറമിന്നും=(അറം) ധർമ്മം പ്രകാശിക്കുന്ന. മറമിന്നും എന്നു പാഠാന്തരം. വേദത്തിൽമിന്നുന്ന. ജ്ഞാനാസിയിളക്കി എന്നു വേണമെന്നു തോന്നുന്നു. ആ മാതിരിയാണ് മൂലവും, 'ഇളക്കി' എന്ന പദപ്രയോഗംകൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന ഉപപാദവും. തിറമിന്നും=തിറ (കല്പം) അല്ലെങ്കിൽ തിറം (സാമർത്ഥ്യം) മിന്നുന്ന. മുടിക്കുക=സമാപിപ്പിക്കുക, യുദ്ധം ചെയ്യുക എന്നു താല്പൎയ്യം. നിറമിന്നും=നിറത്തോടുകൂടി മിന്നുന്ന.

———(o)———

അഞ്ചാമദ്ധ്യായം.

൧. കർമ്മയോഗമാണ് വിശേഷമെന്നു മൂന്നാമദ്ധ്യായത്തിലും കർമ്മസന്ന്യാസമാണ് വിശേഷമെന്നു നാലാമദ്ധ്യായത്തിലും അവിടുന്ന് അരുളിച്ചെയ്തുവല്ലോ. ഇവ രണ്ടും അന്യോന്യവിരുദ്ധങ്ങളുമാണ്. അതിനാൽ ഈ ഉപദേശത്തിന്റെ ഉപപത്തി മനസ്സിലാകുന്നില്ല എന്ന് അർജ്ജുനൻ പറയുന്നു. പാശങ്ങൾ=ബന്ധങ്ങൾ. എന്നായ്=എന്നു നീ പറഞ്ഞു. പെത്തുരചെയ്തുമെന്നുമുരാതെ എന്നു പാഠാന്തരം.

൨. ഇമ്പം=സുഖം. സന്ന്യാസമിതിൽക്കാൾ=ഈ സന്ന്യാസത്തെക്കാൾ. വെന്നികൊൾ=വെന്നികൊള്ളുന്ന=ജയപ്രദമായ കർമ്മജ്ഞാനം, ഈ പദത്തെ കർമ്മയോഗപര്യായമായി പണ്ഡിതർ പ്രയോഗിക്കുന്നു. മൂന്നാമദ്ധ്യായത്തിലും നാലാമദ്ധ്യായം പതിനെട്ടാമത്തെ പാട്ടിലും പറഞ്ഞിട്ടുള്ള പ്രകാരത്തിൽ ജ്ഞാനയുക്തമായി ചെയ്യപ്പെടുന്ന കർമ്മമെന്ന് ഇതിനെ വ്യാഖ്യാനിക്കാം. കർമ്മാനുഷ്ഠാനദ്വാരാ സിദ്ധിക്കുന്ന ജ്ഞാനമെന്നും പറയാം.

൩. കർമ്മയോഗി സന്ന്യാസിയോടു സമൻതന്നെയാണ് എന്ന് ഭഗവാൻ ഉപപാദിക്കുന്നു. വിജിതാത്മാവ്=വിജിതം (ജയിക്കപ്പെട്ടത്) ആയ ആത്മാവോടുകൂടിയവൻ (ബഹുവ്രീഹിസമാസം) ഇടർ=ദുഃഖം. വാചാ=വാക്കുകൊണ്ടു (ചകാരാന്തസ്ത്രീലിംഗം തൃതീയൈകവചനം) ശോവസ്ഥ=പരിതഃസ്ഥിതി. ശിവാ=മംഗലൻ. ഒപ്പോൻ=ഒക്കുന്നവൻ.

൪. കർമ്മയോഗവും സന്ന്യാസവും രണ്ടാണെന്നു വിചാരിച്ച് ഉചിതങ്ങളല്ലായ ആ രണ്ടു വകയെയും (ഒരേ മുഹൂർത്തത്തിൽ) സ്വീകരിക്കുന്നവർക്കു ജ്ഞാനമായി ഐക്യത്തെ പ്രാപിക്കുവാൻ പ്രയാസമുണ്ട്. അറിവോൻ=അറിയുന്നവനാണ്, അല്ലാതോർക്ക് എന്നു പാഠാന്തരം.

൫. ത്യാഗിക്കുക=ത്യജിക്കുക (നാമത്തിൽനിന്ന് വന്ന ക്രിയ) പഞ്ചേന്ദ്രിയങ്ങളെ ജയിക്കാത്തവർ കർമ്മത്യാഗം ചെയ്യുന്നതുകൊണ്ട് ഒരു പ്രയോജനവുമില്ല. ഏതം=പാപം.

൬. കർമ്മയോഗം യോഗിക്കും സന്ന്യാസം ജ്ഞാനിക്കും വിധിക്കപ്പെടുന്നു. രണ്ടിന്റെയും ഫലം ഒന്നുതന്നെ. "ഗതി വരുവാൻനൽ

കർമ്മമഹായോഗത്തിനെയെന്നുമിയററിടുന്നവർ" എന്ന പാഠാന്തരം. "സാംഖ്യത്താൽ യാതൊരു ദർശനമുണ്ടാമതനെയുതന്നെ" എന്ന പാഠാന്തരം ഒന്നുകൂടി സ്വീകാര്യമാണ്. 'സാംഖ്യത്താലെല്ലാം സ്ഥാനം പ്രാപിക്കും' എന്ന പാഠഭേദവും സ്വീകാര്യംതന്നെ. ജ്ഞാനനിഷ്ഠന്മാരും കർമ്മത്യാഗികളുമായ സന്ന്യാസികൾ യാതൊരു സ്ഥാനത്തെ പ്രാപിക്കുന്നുവോ ആ സ്ഥാനം കർമ്മയോഗിയും പ്രാപിക്കും. രണ്ടുപേർക്കും അവസാനത്തിൽ സിദ്ധിക്കുന്ന ഫലം ഒന്നുതന്നെയെന്നു താല്പര്യം. ഇയൽപൊരു=ഉണ്ടാകുന്ന. ദർശനം=കാഴ്ച, ജ്ഞാനം.

൭. അശിക്കും=ഭക്ഷിക്കും. നെറി=നീതി. മൂർച്ഛിനിവീക്കും എന്നു പാഠാന്തരം. മൂരിനിവിക്കുക=പടവുതീർക്കുക. മൂരി=ക്ഷീണം പടവ്. ചെറുകയടക്കുക=ദേഹം ചുരുക്കുക. ഇന്ദ്രിയാണി (അകാരാന്ത നപുംസകലിംഗം പ്രഥമൈക വചനം) ഇന്ദ്രിയങ്ങൾ=ഇന്ദ്രിയവിഷയങ്ങളായ വസ്തുക്കളിൽ സ്നേഹത്തോടുകൂടി ചെയ്യുന്ന പ്രവൃത്തികളാണെന്ന് ഓക്കുന്നു. ഉണർവ്=ജ്ഞാനം.

൮. ഞാൻ കാരണമായി=എനിക്കുവേണ്ടി, ഈശ്വരാർപ്പണമായി എന്നർത്ഥം. താമരയിൽ ജലം പിരളാത്തതുപോലെ. പത്മപത്രമിവാംഭസാ എന്നു മൂലം. പിന്നും=പിന്നെയും, സംഗികളും.

൯. 'പഞ്ചേന്ദ്രിയ വിഷയമിവെല്ലാം കൊണ്ടേ' എന്നു പാഠാന്തരം. നടനാടിന്നവൻ=നടൻ(ഉപമ സ്പഷ്ടം) മായാമയങ്ങളായ സിദ്ധികളിൽനിന്നു ലഭിക്കുന്നതു സംസാരം തന്നെയാണ്.

൧൦. ഒൻപതു ദ്വാരങ്ങൾ, രണ്ടു കണ്ണ്, രണ്ടു ചെവി, രണ്ടു മൂക്ക്, വായ്, ഗുദം, ഗുഹ്യം ഈ ഒൻപതു വാതിലുള്ള പുരം ദേഹം, ഞാൻ (ഈശ്വരൻ) ഇങ്ങനെ സുഖമായിരിക്കുന്നതു കർമ്മഫലങ്ങളോടു കാംക്ഷകൂടാതെ കർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യുന്നതുകൊണ്ടാണ്. നിപുണത=(സാരം) യാഥാത്ഥ്യമെന്ന അത്ഥത്തിൽ പണ്ഡിതർ ഈ പദം പ്രയോഗിക്കുന്നു. ഇല=ഇല്ല.

൧൧. പഞ്ചമലങ്ങൾ=ഇവ ആണവം, കർമ്മം, മായ, വൈന്ദവം, തിരോധായി ഈ അഞ്ചു മലങ്ങളുമാണെന്നു പറയപ്പെട്ടുന്നു. അജ്ഞാനേന ആവൃതം=അജ്ഞാനംകൊണ്ടു മൂടപ്പെട്ടതു്.

വളരൊളി=വളരുന്ന ശോഭയോടുകൂടിയതു്. ഈശ്വരയോർ=ഐശ്വര്യമുള്ളവർ.

൧൬. ദിനകരൻ=സൂര്യൻ. തേഷാമാദിത്യവൽ ജ്ഞാനം പ്രകാശയതി എന്നു മൂലം. ഒളിചെയ്യുക=പ്രകാശിക്കുക.

൧൮. ശുനി=പെൺപട്ടി. അവകുലഹീനൻ=തീരെ താണ കുലത്തിൽ ജനിച്ചവൻ, ചണ്ഡാലൻ. എല്ലാ പദാൎത്ഥങ്ങളേയും ഈശ്വരസ്വരൂപേണ സമദർശികളായ പണ്ഡിതർ കാണുന്നു എന്നു താല്പര്യം. മാവിക്കുക=വിചാരിക്കുക. കറവറ=കറവററ. മഹിമാനം=(നകാരാന്തപുല്ലിംഗം ദ്വിതീയൈകവചനം) മഹിമാവിനേയും ഗുണങ്ങളേയും പറവാൻ കഴിയുള്ളവർ ഭൂമിയിലില്ല. മഹിമാനഗുണങ്ങൾ എന്നു ദ്രാവിഡ സമ്പ്രദായത്തിൽ അനുസ്വാരലോപത്തോടുകൂടിയും പാഠാന്തരം.

൨൧. ഉപേക്ഷിച്ചു്=വെറുത്തു്, പരിത്യജിച്ചു്. ചിററിമ്പം=(ചെറുതായ) തുച്ഛമായ സുഖം, വിഷയസുഖമെന്നു താല്പര്യം. അളവില്ലം=അതുപോലെ.

൨൩. തണ്ടാതെ=വിലകാതെ. കാമക്രോധാദികളെക്കൊണ്ടാകാതെ (കാര്യമായി ഗണിക്കാതെ) ചെയ്യുന്ന കർമ്മങ്ങളിൽനിന്നു് ജ്ഞാനവും ആനന്ദവുമുണ്ടാകും. കൂറിയ=പ്രസിദ്ധമായ. മെയ്തകം=യഥാൎത്ഥമായ. മററിമ്പം=അന്യമായ സുഖം.

൨൭ മനസ്സിലൊതുക്കിച്ചിന്ദ്രിയമെല്ലാം=ഇന്ദ്രിയങ്ങളെ മനസ്സിനാൽ ജയിച്ചടക്കി. പുരുവം=പുരികത്തിന്റെ പൂർവ്വരൂപം, വിഴി=മിഴിയുടെ പൂർവ്വരൂപം, വിഴികൊട്ടുനോക്കു=കണ്ണുകൊണ്ടുള്ള നോക്കു ഭ്രൂക്കളുടെമദ്ധ്യത്തിലാക്കണം. പ്രാണാപാനസമം ചെയ്യുക=കുംഭകക്രിയ ചെയ്യുക. സംസാരാൎണ്ണവപാരമറിഞ്ഞവർ=സംസാര സമുദ്രത്തിന്റെ മറുകര കണ്ടവർ. ജീവന്മുക്തന്മാർ എന്നു താല്പര്യം. ഭാരതൻ=ഭാരതവംശജൻ, അർജ്ജുനൻ.

൨൮. ൨൯. തവം=തപം. തവമുടങ്കൾ എന്നു പാഠം ഒന്നുകൂടി സ്വീകാര്യം. വീണയിലും=നാരദന്റെ മഹതി എന്ന വീണയിലും. നടമാടും=നടനം ചെയ്യുന്ന. പുരാണൻ=പ്രാചീനൻ.

ആറാമദ്ധ്യായം.

൧. ഈ അദ്ധ്യായത്തിൽ ഭഗവാൻ ധ്യാനയോഗത്തെ ഉപന്യസിക്കുന്നു. പുകൾമികുമൈന്ദ്രി എന്ന പാഠഭേദം ഐന്ദ്രി= ഇന്ദ്രപുത്രൻ അർജ്ജുനൻ. നണ്ണുക=ധ്യാനിക്കുന്നു. കർമ്മഫലമൊക്കെയുമനാശ്രിതനായി=കർമ്മഫലത്തെ ഒന്നിനേയും ആശ്രയിക്കാത്തവനായി. അങ്ങനെയുള്ളവൻ ജ്ഞാനിയും യോഗിയും യജ്ഞാദികൾ ചെയ്യുന്ന കർമ്മിയുമാണ്. യോഗി=മനസ്സമാധാനത്തോടുകൂടിയവൻ. പകയർ=ശത്രുക്കൾ. വിനകൾ=കർമ്മങ്ങൾ. കാമം=ഫലകാംക്ഷ. യോഗിവടിവ്=യോഗിയുടെ നില.

൨. യോഗം=കർമ്മയോഗം. യോഗം=ജ്ഞാനയോഗം. തക്കവിന=ഉചിതമായ കർമ്മം. എരിപുകൾവിറക്=ഉഗ്രമായ വിറക്. നികർ=തുല്യൻ.

൩. താൻ=ആത്മാവുതന്നെ, മുനിവുചെയ്യുന്നോർ=കോപിക്കുന്നവർ, വിരോധപ്പെടുന്നവർ, ശത്രുക്കൾ. നരർ=മനുഷ്യർ. അല്ലാൽ=അല്ലാതെ, ഉറവ്=ബന്ധുത്വം. ബന്ധു=ഇവിടെലിംഗവ്യത്യനിയമത്തിനു വേണ്ടിയാണ്. ബന്ധുവാം എന്ന പാഠഭേദം. പക=വിരോധം, ശത്രുത്വം. ഭേദം=മനസ്സിനും ആത്മാവിനും തമ്മിലുള്ള വിരോധം. വിനയറും=കർമ്മസന്യാസം ചെയ്ത.

൪. ശാസ്ത്രോപദേശംകൊണ്ടു സിദ്ധിക്കുന്നതു ജ്ഞാനം. അതിങ്കൽനിന്നു സിദ്ധിക്കുന്ന അപരോക്ഷാനുഭൂതിവിജ്ഞാനം= ജ്ഞാനം വിജ്ഞാനമായി പരിണമിക്കണം; അതിൽനിന്ന് (അമൃതം) നിർവ്വാണവും അതിൽനിന്ന് നിത്യതൃപ്തിയും സിദ്ധിക്കണം. ഒരു മനമിയന്ന്=ഭേദബുദ്ധികൂടാതെ. വിന=സ്ഥിതി. മകിഴവോൻ=സ്തുതിക്കുന്നവൻ.

൫. സാക്ഷാദ്യോഗിയായിത്തീരുന്നതെങ്ങനെയെന്നുപദേശിക്കുന്നു. ഇയലാതു=ഇല്ലാതെ. അപരിഗ്രഹി=പരിഗ്രഹിയല്ലാത്തവൻ, പരിഗ്രഹത്തോടു കൂടാത്തവൻ, യാതൊന്നിനേയും സ്വീകരിച്ചു വെയ്ക്കാത്തവൻ. ഇല്ലാമൽ=ഇല്ലാതെ. നല്ലയാരിടം=

നല്പതാമത് ഒരു സ്ഥലം. നീഴ്കരാ=നീളമുള്ള ദർഭ. നീഴ്നീർ എന്നതിന്റെ രൂപഭേദം, നീർകര എന്നും പാഠാന്തരം കാണുന്നു. പട്ടുത്തു=വിരിച്ച്. ആദ്യം കുശം, അതിന്മേൽ വ്യാഘ്രാദി മൃഗങ്ങളുടെ ചർമ്മവും അതിന്മേൽ വസ്ത്രവും വിരിക്കണം. തുകിവിതറാതു=പലവിഷയത്തിൽപ്പെട്ടു ഛിന്നഭിന്നമായിപ്പോകാതെ. ശ്രോത്രമുതൽ=ശ്രോത്രംമുതൽ, ൨-൩- ഈ പാട്ടുകൾ രണ്ട് ഒരു യുഗ്മകമാണ്.

൩. ഞെയം=ജ്ഞേയം, അറിയേണ്ടത്. ഗ്രീവം=ഗ്രീവ, കഴുത്തു. സംസ്കൃതത്തിൽ ഈ പദം ഗ്രീവാ എന്നു സ്ത്രീലിംഗമായേ കണ്ടിട്ടുള്ളു. ശിരം=ശിരസ്സിന്റെ തത്ഭവം. നോയ്=ദുഃഖം. യമി=മുനി. ഇന്ദ്രിയ വൃത്തിയെ നിയന്ത്രിച്ചവൻ. അഭയമോട്=പേടികൂടാതെ. പുനഃ=പിന്നെ.

൪. മികവുണ്ണും=അധികമായി ഉണ്ണുന്ന. ഉണ്ണാർ=ഉണ്ണാത്തവർ. ജീവനുപോയതിനു നേരുങ്ങുവോനും ചത്തതുപോലെ കിടന്നുറങ്ങുന്നവൻ, ഇതു പണിക്കരുടെ ഫലിതങ്ങളിലൊന്നാണ്. "അതിസ്വപ്നശീലസ്യ" എന്നേ മൂലത്തിലുള്ളു. ചിന്തയിൽ മറന്ന്=മനസ്സിൽ ബോധംകൂടാതെ. അരുങ്ങ്=അകലം. ഇയോഗം=യോഗം. കേൾപ്പെഴു=കേൾവിപ്പെട്ട. കേൾപ്പെഴും എന്നു പാഠാന്തരം. വിഹാരം=നടക്കുക തുടങ്ങിയ ചേഷ്ടകൾ.

൫. അറിഞ്ഞറിവ്=അറിഞ്ഞ അറിവ്. പരമാന്തം=ശ്രേഷ്ഠമായിരിക്കുന്ന അവസാനത്തോടുകൂടിയത്. പരമാർത്ഥമെന്നു പാഠഭേദം. വായുതടയാതവിടെ=വായുവന്നു തട്ടാത്ത സ്ഥലത്ത്. ശുദ്ധ=പരിശുദ്ധമായ. വൈയം=ഭൂമി, വൈയകമെന്നുമുണ്ട്. ഏശു=ചേരും.

൬. പരം=ശ്രേഷ്ഠം തപ്പും=പിഴയ്ക്കും.

൭. ഊട്ടുരുവരെ=ഉൾക്കത്തു കടക്കത്തക്കവണ്ണം. ഊട്ട്=ഉള്ള്. ചാട്ടുക=കുത്തിക്കേറ്റുക. നീട്ട്=ദീർഘമായ. നാഗം=പാമ്പ്. അനൽ=തീ. ആകം=മനസ്സ്. അരിയത്=പ്രയാസമായിട്ടുള്ളത്. ശനൈഃ ശനൈഃ=പതുക്കെപ്പതുക്കെ, ക്രമേണ, ഇതിൽ കാണുന്ന ഉദാഹരണങ്ങൾ പണിക്കരുടെ സ്വന്തമാണ്.

൧൧. മനസ്സരസിജം=താമരപ്പൂ പോലെയുള്ള മനസ്സ്. ചെവിയാണ്ട് പഞ്ചേന്ദ്രിയങ്ങളിൽവെച്ച് ഏററവും ദൂരസ്ഥിതമായ വസ്തുവിനെ നാമമായി സംബന്ധിപ്പിക്കുന്നതു്. വലയാതത്ത്=വലയാതെ, മനസ്സിനെ ബുദ്ധികൊണ്ടു് നിറുത്തി. പുനിതം=പ്രാചീനമലയാളത്തിൽ ശുദ്ധി എന്നതു്ഥം. മഹിമയുട=മഹിമയുടയ, മഹിമയുള്ള.

൧൨. അപ്പാട്ട്=ആങ്ങനെതന്നെ, അമ്പോട്ട് എന്ന പാഠാന്തരം. കേടാശയും=ചീത്തയായ കാമം. കേടാർചെയ്യും എന്ന പാഠാന്തരം. ചരതമോട്ട് സത്യത്തിൽ, ഒന്നാമതോ=ഭേരതക്കതോ, പാഠാന്തരത്തിൽ ഒന്നു് ആമതോ എന്ന പദഭേദം, കതം=ഖലം. മതിമെതളിവിനോടിവെല്ലാം, എന്നും മനസി കനാവോട ശ്രീ, എന്നും പാഠാന്തരം.

൧൩. തിരുവുള്ളം ചെയ്യുക=കരുണ ചെയ്യുക, കനിയുക, കരുത്ത്=സാമൎത്ഥ്യം. പിടിക്കുക=ഗ്രഹിക്ക. വായോരിവ സുദുഷ്കരം എന്ന മൂലത്തെ പണിക്കർ എത്ര ഭംഗിയായി തർജ്ജിമ ചെയ്തിരിക്കുന്നു എന്നു കാൺക.

൧൪. വൈരാഗ്യം=ഇഷ്ടവസ്തുക്കളിൽ അനിഷ്ടദർശനം പരിശീലിച്ച് തന്നിമിത്തം അവയിൽ ഉണ്ടാകുന്ന വിരക്തി, അഭ്യാസം=ഒരു വിഷയത്തെതന്നെ മനസ്സിൽ വീണ്ടും വീണ്ടും വിചാരിച്ചു ശീലിക്കുക വഴിയേ=വേണ്ടപോലെ, വരാതവ=സിദ്ധിക്കാത്തവ.

൧൫. ഉയിർപോകുക=മരിക്കുക.

൧൬. എന്നാ=എന്നുപറഞ്ഞപ്പോൾ. ഉയന്റ്=സ്നേഹത്തോടുകൂടി, ഉവവി എന്നു് ക്രിയാനാമം.(ഓമന=ഉവന്ന, മനമുമ്മുളതു്)

൧൭. എല്ലാരും പുകഴ്=എല്ലാരും പുകഴുന്ന.

൧൮. പുരിയുക=ചെയ്യുക, ഈ പാട്ടിൽ ദ്വിതീയ പാദാന്തത്തിൽക്കൂടി വിരാമം കാണുന്നില്ല. മുജ്ജന്മത്തിൽ ചെയ്ത യോഗം ഇന്നത്തെ ജന്മത്തിൽ തന്നെത്താൻ വന്നുചേരും. യോഗം നന്നാണെന്നു പറയുന്നവൻ തനിയെ ആ വാസനവരും. യോഗത്തിൽ നിന്നു് മനസ്സ് വ്യതിചലിച്ചാലും.

൧൮. പൊയ്തവിരം—കളളംകൂടാതെയുള്ള; ഇതന്നി—കൂടാതെ, തപസ്വികളെക്കാൾ ജ്ഞാനികളും ജ്ഞാനികളെക്കാൾ കർമ്മികളും കർമ്മികളെക്കാൾ യോഗികളും അധികന്മാരാണെന്ന മൂലം.

൨൦. എന്നിൽ ശ്രദ്ധയും ഭക്തിയുമാക്ക്ധികമോ അവരോട് എനിക്കും അധികമായ വാത്സല്യമുണ്ട്. നല്ലാം—നല്ലവനെ (സംബോധന).

——(೦)——

ഏഴാമദ്ധ്യായം.

൧. ഈ അദ്ധ്യായത്തിൽ ഭഗവാൻ വിജ്ഞാനയോഗത്തെ ഉപപാദിക്കുന്നു. മാമാശ്രിതൻ—എന്നെ ആശ്രയിച്ചവൻ, മകിഴ്ന്ത്—ആനന്ദയുക്തനായി.

൨. എൻപതു്—എന്നു പറയുന്നതു്. അറിവുള്ള ജനങ്ങൾ അനേകായിരംപേരിൽ തത്വജ്ഞൻ (പരമാത്മജ്ഞാനമുള്ളവൻ) ഒരുത്തനേയുള്ളൂ. ധരണീവരൻ=ഭൂമിയുടെ ഭർത്താവ്. ധരണീവരന് ഏതുഞ്ചം പാദച്ഛേദംചെയ്യാം. ധരണീധരൻതൻ എന്നു പാഠഭേദം.

൩. ഖം—ആകാശം മായയെ എട്ടായി വിഭജിച്ചിരിക്കുന്നു. അവ ഭൂമിമുതൽ അഹംകാരംവരെയുള്ള എട്ടുമാണു്. നില്പതു്—സ്ഥാവരം; ചരം—ജംഗമം.

൪. സൂത്രേമണിഗണമിവ—നൂൽചരടിൽ രത്നങ്ങൾ എന്നതുപോലെ. നാടരുതായ്—ധ്യാനിക്കുവാൻ പ്രയാസമായി. ഇറയവൻ—രാജാവ്. വയിശ്വാനരൻ—അഗ്നി. ഈതന്നി എന്നപദത്തിൽ അന്ത്യവർണ്ണം ദീർഘമായതു പാദപൂരണത്തിനാണ്. ദീനതയീന്നിയവൈശ്വാനരനതേ എന്നു പാഠഭേദം. തവമാളിന്നവർകൾ—തപസ്വികൾ.

൫. ബുദ്ധിമതാം—(തകാരാന്തപുല്ലിംഗം, ഷഷ്ഠീബഹുവചനം) ബുദ്ധിമാന്മാരുടെ.

൩. ഉറവ്=മൈത്രി, സ്നേഹം. പടയാളികൾ പുകഴ്=യോദ്ധാക്കളുടെ യശസ്സ്. കാമം അശേഷം കൂടാതെ (കാമരാഗവിവർജ്ജിതമെന്നമൂലം) അതതു വസ്തുക്കളിലുള്ള ഉത്തമാംശം ഞാനാണ്.

൪. തമഗുണം=തമോഗുണം (ദ്രാവിഡശൈലിയിലുള്ള പ്രയോഗം). നമ്മിടമേ=എന്നിൽനിന്ന്. ഉടയോന്=സ്വാമി, ഉടമസ്ഥൻ. ഇരുടിയ=വലുതായ. നീടിയ=തഴച്ച, വളൎന്ന—ഈ ഗുണങ്ങളൊക്കെയുമകന്ന നിൎഗ്ഗുണനായ എന്നെ ത്രിഗുണങ്ങളാൽ മോഹിതന്മാരായ പ്രാണികൾ അറിയുന്നില്ല.

൮. നീണാൾ=എപ്പോഴും. പുണ്ണാർ ലഭിക്കാത്തവർ. തികപ്പോടു=മുഴുവൻ. നാണാളും=നാണമില്ലാതെ. തള്ളുന്ന=തന്നോടുചേൎന്ന യോജിക്കുന്ന.

൯. നേരെഴുമൻപുടയോൻ=നേരിങ്കൽ (യഥാർത്ഥജ്ഞാനത്തിൽ) എഴുന്ന അൻപോടു=(ആഗ്രഹത്തോടു) കൂടിയവൻ. ജിജ്ഞാസു എന്നു താല്പൎയ്യം. ചേരിതകം=വാസനയോടുകൂടിയ. പുകഴ്ഞാനി=പുകഴോടുകൂടിയ ജ്ഞാനി. ചേഴ്ച=സ്നേഹം. ഈരം=അഴക്, അറിവ്, സ്നേഹം, കൃപ ഈ അൎത്ഥങ്ങളിൽ ഈ പദം പ്രയോഗിക്കാം. എനിക്കും ജ്ഞാനിക്കും ഒന്നുപോലെ പ്രീതിയുണ്ടാകുമെന്നു താല്പൎയ്യം.

൧൦. അവൻ ചെയ്യുന്ന കാൎയ്യമെല്ലാം ഈശ്വരാൎപ്പണമായി തീരുന്നു. അവനെ പ്രതി=അവനെക്കുറിച്ച്. പിറവിയകന്ന്=ജന്മം കൂടാതെ.

൧൧. ഉണ്ട്=ഭക്ഷിച്ച്. ഉമിഴ=തുപ്പുന്ന. ഇവ്വുലകിൽ=ഈ ലോകത്തിൽ. അജ്ഞാനതിമിരം=അജ്ഞാനമാകുന്ന ഇരുട്ട് (ദ്രാവിഡസമ്പ്രദായത്തിൽ ഉചിതം, ചന്ദ്രകലാദിപദങ്ങളിൽ പോലെ). ഇന്നും=ഇനിയും.

൧൨. ഇയാതൊരു=യാതൊരു. ദേവതയും=ദേവതയേയും, ദേവതയെ എന്നു പാഠാന്തരം. തേടാതെ=ചൎച്ച ചെയ്യാതെ അൎച്ചിക്കണമെന്നുള്ള വിചാരത്തോടുകൂടിയോ കൂടാതെയോ അൎച്ചിച്ചാലും എന്നു താല്പൎയ്യം. മേളം=സമ്മേളനം, അവസ്ഥ. വെളിയാക്കാമൽ=പ്രകാശിക്കാതെ.

൨൫. മറവേൻ=ഞാൻ മറയും. ഇറവൻ=ഈശ്വരൻ. ഇറ എന്നും പറയാം. ഗോപാലൻ മറവനിവൻ ഇത്യാദികാണുന്നതു് പണിക്കരുടെ ഫലിതമാണ്. മൂലത്തിൽ മൂഢോയം നാഭിജാനാതി എന്നേയുള്ളൂ. മാട്=പശു. അറിയാ=അറിവില്ലാത്ത. അറം=ധൎമ്മം. സമതീതം=എല്ലാത്തിനേയും കടന്നതു്. ഇവിടെ പണിക്കൎക്കു തൎജ്ജിമയിൽ സ്വല്പം കുഴപ്പം പററീട്ടുണ്ടു്. മൂലത്തിൽ വേദാഹം എന്നാണു് പ്രയോഗം. വേദ എന്നതു് വിദ് ധാതുവിൽനിന്നുണ്ടായിട്ടുള്ളതും ലട്ടിൽ പരസ്മൈപദത്തിൽ ഉത്തമപുരുഷൈകവചനവുമാകുന്നു. അതിനു ഞാനറിയുന്നു എന്നാണ് അൎത്ഥം. ഇവിടെ പണിക്കർ ഞാൻ വേദമാണ് എന്നു തൎജ്ജിമചെയ്തിരിക്കുന്നു. പണിക്കരുടെ പാട്ടിനും അൎത്ഥമുണ്ടെങ്കിലും ഭാഷാന്തരം ശരിയായിട്ടില്ല. പാഠഭേദംനോക്കി തൎജ്ജിമചെയ്തതൊ എന്നറിവില്ല.

൨൭. ദ്വന്ദ്വങ്ങൾ=ശീതോഷ്ണസുഖദുഃഖാദികൾ. ഇകഴ്ന്ന്=ത്യജിച്ച്, മാനമിഴന്ന് എന്നും പാഠഭേദം കാണുന്നുണ്ടു്. അതിനു അഹങ്കാരയുക്തന്മാരായി എന്നൎത്ഥം കല്പിക്കാം. ഒഴിയാ=വിട്ടുനീങ്ങുന്നതല്ല.

൨൮. ഉഴന്നു്=പരിശ്രമിച്ചു്, ഉഴന്ന് എന്നു പാഠാന്തരം. കരുതാർ=ചിന്തിക്കുകയില്ല. അനുഗ്രഹിക്കുകയില്ല

൨൯. മീളവും=മീണ്ടും, വീണ്ടും. മാളുക=മരിക്കുക.

—(൦)—

എട്ടാമദ്ധ്യായം.

---

൩. ബ്രഹ്മം ഉത്തമോത്തമവും അല്പവാക്കുകൾക്ക് അഗോചരവുമാണു്. പരമമായുള്ള സ്വഭാവമാണ്. അദ്ധ്യാത്മം. അതായതു് ബ്രഹ്മം അതിൻെറ അംശമായി ഓരോദേഹത്തിലും ജീവരൂപമായി ഭവിക്കുന്നുവല്ലോ അതാണ് അദ്ധ്യാത്മം. ഭൂതങ്ങളുടെ ഉത്ഭവത്തിനു കാരണമായിട്ടുള്ള ദേവപ്രീതികരമായ യജ്ഞത്തെ കൎമ്മമെന്നു പറയുന്നു. ക്ഷരഭാവം=നാശം. നാശത്തെ

പ്രാപിക്കുന്ന ദേഹാദി പദാൎത്ഥങ്ങൾ അധിഭൂതം. വിരാൾപുരുഷനാണ് അധിദൈവമായിട്ടുള്ളത്. അധിയജ്ഞൻ ഞാൻതന്നെ. യജ്ഞകൎമ്മത്തിന് ഫലത്തെ ദാനംചെയ്യുന്നതു ഞാനാണ്.

൬. കലേബരം=ദേഹം.

൭. തസ്മാൽ=അതു ഹേതുവായിട്ട്. പൊരുക=യുദ്ധംചെയ്യുക. അഭിലാഷകൾ=അഭിലാഷങ്ങൾ (തത്ഭവം) ആഗ്രഹങ്ങൾ.

൯. ഇതുമുതൽ എട്ടുവരെ പാട്ടുകൾ കുളകമാണ്. പെരുമയവൎക്കും=പെരുമയുള്ളവൎക്കും, മഹാന്മാൎക്കും. ഭാവിക്കവും എന്നു പാഠാന്തരം, ഭാവിക്കുന്നതിന് എന്നൎത്ഥം. ഭാവിക്കുക=മനസ്സിൽ വിചാരിക്കുക. മരുവുംപരിചൊട്ടു=ഉള്ള വിധത്തിൽ. യഥാൎത്ഥമായി=ഭയവും ഹൃദയചാഞ്ചല്യവും അകലത്തക്കവിധത്തിലുള്ള ഭക്തിയോടുകൂടി.

൧൦. ആവേശിക്കുക=പ്രാപിപ്പിക്കുക, എന്നിവിടെ അൎത്ഥം. വേദജ്ഞന്മാർ=വേദത്തെ അറിയുന്നവർ, എൻപാർ=എന്നുപറയുന്നു.

൧൨. ചോദനയോട്=ബലമായി.

൧൪. ആരായാതെ=ആരായാതെ, അന്വേഷിക്കാതെ. ഈ പാട്ടിന്റെ അന്ത്യപാദത്തിലെ ശബ്ദസുഖം നോക്കുക.

൧൬. നിരുപമനായ പിതാമഹലോകെ=നിരുപമനായ ബ്രഹ്മാവിന്റെ ലോകത്തിൽ. ശുദ്ധ=പരിശുദ്ധമായ, അവർ=അവരുടെ, നാൾ=ആയുസ്സ്.

൧൭. ഇതിൽ പറയുന്ന ദേവവൎഷസംഖ്യ ശരിയാകുന്നില്ല. പാഠമബദ്ധമായിരിക്കണം. അറിയാതെയൊരു പകലെന്നുവരമകലുവരുടെ രാത്രിയിലഴിയും, എന്നൊരു പാഠം കാണുന്നുണ്ട്. അതുകൊണ്ടും വ്യക്തമായി അൎത്ഥം സിദ്ധിക്കുന്നില്ല. ആസ്തിതർ മീളാനില=ആസ്തിതന്മാരുടെ പുനരാവൃത്തിഹീനമായ പദവി.

൧൮. എയ്തും=സിദ്ധിക്കും, കൈവരമാകും.

——(൦)——

ഒൻപതാമദ്ധ്യായം.

---

൧. പവിത്രം=പരിശുദ്ധം.

൨. രാജമഹാവിദ്യ=മഹാവിദ്യകളിൽവച്ചു രാജാവ്. രാജരഹസ്യം=രഹസ്യങ്ങളിൽവച്ചു രാജാവ്. അതിശ്രേഷ്ഠമെന്നു താല്പര്യം. മികവിതു=മിക+ഇതു=ഇതു ഏററവും. ജനി=ജനനം.

൩. പോത്തൽ=പോതത്തൽ=മൂടുക.

൪. ആകാശത്തിൽ വായു എങ്ങനെ അതോടുകൂടി ചേരാതെ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നുവോ അതുപോലെ സർവ്വപ്രാണികളും എന്നിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. സകല പദാർത്ഥങ്ങളും നശിക്കുമ്പോൾ പ്രാപിക്കുന്നതുമെന്നെയാണ്.

൫. ഇതിലെ രൂപമ ശാങ്കരഭാഷ്യത്തിലുള്ളതാണ്. മൂലത്തിലില്ല. വൽവിന=വലുതായ കർമ്മം, പ്രാരബ്ധം.

൬. അരക്കർ=രാക്ഷസർ. പൊരുന്നാതു=പൊരുന്നുകയില്ല, നിരക്കുകയില്ല. ഉവക്കുക=സ്നേഹിക്കുക. ഉള്ളിലുവന്ന്=ഹാർദ്ദമായി. വായാര=വായ് ആര (നിറയ, ചേര)ത്തക്കവണ്ണം. എങ്കൽ ബുദ്ധിപൊരുന്ന എന്നും പാഠാന്തരം.

൭. അറിവു, കാലം, പൊരുൾ, ഇടം ഈ നാലിനാലും. കരിയൊന്നായ്=ലക്ഷ്യത്തിൽ ഭേദബുദ്ധിയില്ലാതെ. പമയം=മതം, ഭിന്നമതസ്ഥന്മാർ എല്ലാവരും പല വിധത്തിൽ എന്നെത്തന്നെയാണർച്ചിക്കുന്നതു്. വാനവും=ദൈവലോകവും.

൮. കോളാകുന്ന=ഗുണമുള്ള.

൧൦. സ്ഥാനം=ആധാരം. നിധാനം=പ്രളയസ്ഥാനം. ഇരക്ഷ=രക്ഷ. ആനത്=ആ (മുൻചൊന്ന) അത്, മൃത്യുവു ഞാൻ എന്നു പാഠഭേദം.

൧൧. അർച്ചിച്ചീടിന്നതു=അർച്ചിക്കപ്പെടുന്നത്.

൧൨. ഒരു ജാതിയും=യാതൊരു പ്രകാരത്തിലും.

൧൩. അന്പർ=ഇഷ്ടന്മാർ, ഭക്തർ. പുററം=സ്നേഹം.

൧൪. മാറവും=മുഴുവനും.

൧൫. ഉവക്കുക=സ്നേഹിക്കുക. കൌതുകം=ചിത്രം.

൧൦. അകലവും ആഴവും=വിസ്താരവും താഴ്മയും. അദ്ധമകൾ=പ്രയാസങ്ങൾ. വിധിമുഖന്മാൎക്കുകൂടി അദൃശ്യനാണെങ്കിലും ഭൂഭാരം തീൎക്കുന്നതിനുവേണ്ടി എല്ലാവരും കാണത്തക്കവണ്ണം ഭൂമിയിലവതരിച്ച പുരുഷോത്തമൻ.

—(൦)—

പത്താമദ്ധ്യായം

൧. പരം=ശ്രേഷ്ഠം ഉണർവരുതായ=അറിയുവാൻ പ്രയാസമായിട്ടുള്ള.

൨. രണ്ടും മൂന്നും പാട്ടുകൾ യുഗ്മകം. ബുദ്ധി=വിവേചനശക്തി, അഴിവ്=അഭാവം, നാശം. ഭിന്നപ്രിയം=ഭിന്നം (പതിവായി) പ്രിയം, രണ്ടു പദമായി മുറിക്കണം.

൩. തപോധർ=തപസ്സേറുന്ന. മനുക്കൾ=സാവൎണ്ണമനുക്കൾ. പിന്നെ=പിന്നെ, ഇവരെല്ലാം എന്റെ മാനസമായ ഭാവത്തിങ്കൽ നിന്നുണ്ടായവരാണ്. ബുദ്ധിജ്ഞാനാദികളും അതുപോലെതന്നെയുണ്ടായിരിക്കുന്നു.

൪. ജ്ഞാനവിളക്ക്=ജ്ഞാനദീപം. മാനാതീതം=അളക്കുവാൻ പാടില്ലാത്തതു്. പരംധാമം=ഉത്തമമായ ആശ്രയം. അരിന്ദമൻ=ശത്രുക്കളെ അടക്കുന്നവൻ.

൫. നല്ലായ്=നല്ലവണ്ണം.

൬. വിഭൂതി=സ്വരൂപവിശേഷം.

൭. എല്ലാം=എല്ലാവസ്തുക്കളും, ജ്യോതിഷാംശുമാൻ രവിഃ എന്ന മൂലത്തിനു രവികൾ്മികളിൽ അംശുമാനായതു ഞാനാണെന്നു തർജ്ജമകാണുന്നു. ജ്യോതിസ്സുകളിൽ അംശുമാനായ (കിരണങ്ങളോടുകൂടിയ) സൂൎയ്യൻ ഞാനാണെന്നാണ് അൎത്ഥം. അതു തർജ്ജിമകൊണ്ടുകഷ്ടിച്ചേ വരുന്നുള്ളു. സപ്തമരുത്തുകളിൽ മരീചി എന്ന മരുത്തു ഞാനാണ്.

൮. ഇന്ദ്രിയങ്ങളിൽ മനസ്സും പ്രാണികൾ (ചേതന) വിശേഷജ്ഞാനവും ഞാനാകുന്നു. ഭൂതാനാമസ്മി ചേതനാ എന്നെ

മൂലമുള്ളു. പണിക്കർ ചേതനൻ എന്നു തർജ്ജിമ ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

൯. അഷ്ടവസുക്കളിൽ ഞാൻ അഗ്നിയാണ്. അസ്മി (ലട്ടിൽ പരസ്മൈപദത്തിൽ ഉത്തമപുരുഷൈകവചനം) ഞാനാകുന്നു. മാനിതസരസാം=വിശിഷ്ടങ്ങളായ സരസ്സുകളിൽ. നൽഗിരാം=നല്ല വാക്കുകളിൽ. ഏകാക്ഷരം=ഓങ്കാരം, പ്രണവം, ജപയജ്ഞം.

൧൦. ഉച്ചൈശ്ശ്രവസൻ=ഉച്ചൈശ്ശ്രവസ്സിന്റെ തത്ഭവം.

൧൧. ധേനൂനാമസ്മികാമധുക് എന്ന മൂലത്തിലുള്ളു. അതിനു പകരം സുരഭി എന്നു തർജ്ജിമ ചെയ്തതു പണിക്കരുടെ ഔചിത്യത്തിനു ദൃഷ്ടാന്തമായിരിക്കുന്നു. പ്രജനശ്ചാസ്മി കന്ദർപ്പഃ എന്നാണ് മൂലം. അതിൽ നിന്നു തർജ്ജിമയ്ക്കു ഭേദവ്യത്യാസമുണ്ട്. സർപ്പങ്ങൾ=വിഷമുള്ളവ, നാഗങ്ങൾ=വിഷമില്ലാത്തവ.

൧൨. യമതാം=നിയമത്തുകൾക്കിടയിൽ, ദണ്ഡിക്കുന്നവരിൽ. സമമിയലാ=നിസ്തുല്യനായ, വിനതാസുതൻ=ഗരുഡൻ. പവത്തുക്കളിൽ=പരിശുദ്ധിയെ ചെയ്യുന്ന വസ്തുക്കളിൽ, രാമശ്ശസ്ത്രഭൃതാം എന്നേമൂലത്തിലുള്ളു. ഏതുരാമനാണെന്നു തർജ്ജിമയിൽ കാണിച്ചിട്ടുണ്ട്.

൧൩. സർഗ്ഗങ്ങൾ=സൃഷ്ടികൾ. ആദ്യന്തം=ആദിയും അന്തവും. തൽപൊലിമദ്ധ്യം=ആ സർഗ്ഗങ്ങളിൽ (പൊലിയുന്ന) തെളിഞ്ഞുകാണുന്ന മദ്ധ്യവും. പ്രതിവാക്യം=ഉത്തരം. വാദഃപ്രവദതാമഹം എന്നാണ് മൂലം.

൧൪. കർമ്മമിരണ്ട്=സൽകർമ്മവും ദുഷ്കർമ്മവും. അറവോ=മുഴുവനെ. ധൃതി=ധൈര്യം.

൧൫. മാസാനാം മാർകഴിയും എന്നു പാഠഭേദം. കുസുമാകരം=വസന്തം. വ്യവസായം=പ്രയത്നം, ഉദ്യമം. വ്യവസായികളുടെ വ്യവസായമെന്നർത്ഥം. സത്വവതാം=സാത്വികന്മാരുടെ.

൧൬. ഉശൻ=ഉശനസ്സിന്റെ തത്ഭവം, ശുക്രൻ. ഗുഹ്യാനാം=ഗോപനീയങ്ങളായ വസ്തുക്കളിൽ. ജ്ഞാനിജനങ്ങൾ=ജ്ഞാ

നികളായ ജനങ്ങൾ. വീങ്കിയ=വിങ്ങിയ, വലുതായ. ഓങ്കിയത്=വളൎന്നതു്.

൧൨. ഉടക്കി=യുടന്ന്. ഉലൂഖലാം=ഉരൽ. ഊടു=ഉരെടെ.

പതിനൊന്നാമദ്ധ്യായം.

---

൧. എൻെറ ഉള്ളിലുള്ള ദുഃഖമെല്ലാം എന്നെയകന്നു നടന്നുകഴിഞ്ഞു. തമ്പിരാൻ=തമ്പുരാൻെറ പൂൎവ്വരൂപം. ഈ രൂപം തന്നെയാണ് ചംപൂകാരന്മാരുടെ കാലത്തും നടപ്പായിരുന്നതു്. അവണ്ണം=അവ്വണ്ണം, അപ്രകാരം.

൨. വിധങ്ങളും പല=പലഭേദങ്ങളും. മരുത്തർ=സപ്തമരുത്തുകൾ. സൂൎയ്യർ=ദ്വാദശാദിത്യന്മാർ. വസുക്കൾ=അഷ്ടവസുക്കൾ. അശ്വിനൌ (നകാരാന്ത പുല്ലിംഗം ദ്വിതീയാ ദ്വിവചനം)=അശ്വിനീ ദേവകൾ രണ്ടുപേരെ. രുദ്രന്മാർ=ഏകാദശ രുദ്രന്മാർ. ആശ്ചരിയം=ആശ്ചൎയ്യത്തിൻെറ തത്ഭവം. സ്വചക്ഷുഷാ=നിൻെറ (മാംസ) ചക്ഷുസ്സുകൊണ്ടു്.

൩. ചക്ഷു=ചക്ഷുസ്സിൻെറ തത്ഭവം (ധനുഎന്ന പദം നോക്കുക) കണ്ണു്. അവർ മേനി=അദ്ദേഹത്തിൻെറ ദേഹം; വിരാഡ്രൂപം, അവന്മേനിയല്ലാൽ എന്നും പാഠഭേദമുണ്ടു്. ഉററു=സ്ഥിതിചെയ്തു.

൪. രോമരാലി=രോമ സമൂഹം, രോമാഞ്ചം, ചെമ്പകഴച്ചെവ്വാ=ചുവന്ന പവിഴംപോലെ ശോഭിക്കുന്ന അധരം. പണിന്താൻ=തൊഴുതു.

൫. ഇലങ്കിന=അവഭാസിക്കുന്ന. വിണ്ണിങ്കൽ എന്നു ദ്രാവിഡ സംപ്രദായത്തിൽ ദ്വിത്വലോപം ചെയ്തുച്ചരിക്കേണ്ടതാണു്.

൬. ഏറെരിഞ്ഞു്=ഏറ്റെയെരിഞ്ഞു്. നൂൽത്തിരുമാർവർ=ദ്വിജന്മാർ, ബ്രാഹ്മണർ. തിരുമാർവിൽ പൂണൂലുള്ള

വർ (ഇതു പണിക്കരുടെ ഒരു വിശേഷപദമാണു്). എല്ല=എല്ലു ക. അതിര്. നിധാനം=ആശ്രയം. മറയ്ക്കു=വേദത്തിനും പൊരുൾ നീ തന്നെ.

൮. മതിക്കരുതാത=അനാഘ്ളങ്ങളായ.

൯. ചിലാനനത്തിൽ=ചില ആനനത്തിൽ=ചില മുഖങ്ങളിൽ. ചെണ്ടു്=ഭംഗി. ഇലകുക=ഇയലുക.

൧൦. ദമിഷ്ടം=ദംഷ്ട്ര, വീരപ്പല്ലു്. ദശനാന്തരം=പല്ലുകളുടെ ഇട. ഒരിമിപ്പിൽ=ഒന്നു് ഇമയ്ക്കുന്ന സമയത്തിൽ.

൧൧. ലേലിഹ്യസേഗ്ര സമാനഃ എന്ന മൂലത്തിന്റെ പണിക്കരുടെ തന്മയത്വത്തോടു കൂടിയുള്ള തർജ്ജിമ നോക്കുക. നാടിയിന്നുടു=നാഡിയിൽ കൂടിയും, ഏററവുമെന്നർത്ഥം. പണിക്കരുടെ സ്വന്ത മനോധർമ്മമാണു് ഈ പ്രയോഗവും. കൊണ്ടൊരുകോലം=സ്വീകരിച്ച സ്വരൂപം.

൧൨. മയാ=എന്നാൽ. നല്ല പൂജ്യം=നല്ല പൂജ്യത്വത്തെയും. മേവുക=ചേരുക. സഗൽഗദൻ=തൊണ്ട വിറയോടു കൂടിയവൻ.

൧൩. പ്രകീർത്തി=മാഹാത്മ്യസങ്കീർത്തനം. കരണങ്ങൾ=ജ്ഞാനേന്ദ്രിയകർമ്മേന്ദ്രിയങ്ങൾ, മനസ്സ്, ബുദ്ധി, അഹങ്കാരം, മായ, ഇങ്ങനെ പതിന്നാലു്.

൧൪. വട്ടം=പ്രാവശ്യം.

൧൫. "സഖേതിമത്വാ പ്രസഭം യദുക്തം" ഇത്യാദി പദ്യദ്വയത്തിന്നു് പണിക്കർ ചെയ്തിരിക്കുന്ന തർജ്ജിമയ്ക്കു എത്രമാത്രം തന്മയത്വം വന്നിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതു് സഹൃദയന്മാൎക്കു കാണാവുന്നതാണു്. "കോലുമെട്ടുള്ളുടൻ കുഴലും വിളിച്ചുഥ" ഇത്യാദി വർണ്ണന സ്വന്തമാണു്. മൂലത്തിൽ "ഹേ കൃഷ്ണ ഹേ യാദവ" എന്നേയുള്ളു. പറഞ്ഞേൻ=പറഞ്ഞേൻ=ഞാൻ പറഞ്ഞു. ചാലശനം=ചാല അശനം. ആസനം=ഇരിപ്പു്. കൂടവെ=കൂടെ അതു് ആ അശന വിഹാരാദികൾ.

൧൬. നിനക്കു മികത്തതു്=നിന്നേക്കാൾ വലിയവരായിട്ടുള്ളതു്.

൧൭. കണ്ടരുളീരോ=നിങ്ങൾ കണ്ടരുളുന്നുവോ? അനുതമയോഗം=യോഗമയാസാമർത്ഥ്യം.

൪൭. അർജ്ജുനൻ കണ്ട രൂപം മററാരും കണ്ടിട്ടില്ല. യശോദാദികൾ കണ്ടതു് സംപൂർണ്ണവിരാഡ്രൂപമല്ലെന്നു താല്പര്യം.

പന്ത്രണ്ടാമദ്ധ്യായം

---

൧. ഭഗവാൻ ഏകാദശാദ്ധ്യായത്തിൽ കാണിച്ച സഗുണബ്രഹ്മത്തെയോ അഥവാ വേദങ്ങൾക്കു കൂടിയും അറിവാൻ പാടില്ലാത്ത നിർഗ്ഗുണ ബ്രഹ്മത്തെയോ അറിവുള്ളവർ ഉപാസിക്കുന്നതെന്നു് അർജ്ജുനൻ ചോദിക്കുന്നു.

൫. നിർഗ്ഗുണബ്രഹ്മത്തെ ഉപാസിക്കുവാൻ വളരെ ക്ലേശമുണ്ടു്.

൭. മൃത്യുസംസാരസാഗരാൽ എന്നെ മൂലത്തിലുള്ള അമൃതംപോലെ എന്നുള്ളതു് പണ്ഡിതരുടെ സ്വന്തമാണ്. നചിരാൽ=വേഗത്തിൽ, ഓർക്കനിമേഷാതെന്നെ എന്നു പാഠാന്തരം. അതു സ്വീകാര്യവുമാണ്, അർത്ഥം ഒരു കനിവ് എന്നതാണ്. കനിവ്=ഭക്തി.

൮. ജ്ഞാനത്തെക്കാൾ ധ്യാനവും ധ്യാനത്തെക്കാൾ ത്യാഗവും ത്യാഗത്തെക്കാൾ ശാന്തിയും ശ്രേഷ്ഠമാണ്.

൯. അനഘ=അത്രപ്രിയഃ. യതാത്മാ=സ്വാധീനമായ ആത്മാവോടുകൂടിയവൻ, പേണി=ബലമായി, ലക്ഷ്യമാക്കി.

൧൦. വൈരാർ=ശത്രുക്കൾ, ഇരുവക=ദ്വന്ദ്വം,

൧൧. അഹം=ഞാൻ. കായമോടെ മുക്തിയിൽ മരുവിന്നോൻ=ജീവന്മുക്തൻ. ഈ പാട്ടിലുള്ള ഭഗവദ്വർണ്ണനത്തിന്റെ സ്വാരസ്യം നോക്കുക. പേയ്=പൂതന.

പതിമ്മൂന്നാമദ്ധ്യായം.

---

൧. ഉടലുയിരറിവാൻ=ക്ഷേത്രക്ഷേത്രജ്ഞഭേദമറിവാൻ. കർമ്മഫലങ്ങളുളാകുന്ന വിളവുകൾ ശരീരത്തിൽ നിന്നുണ്ടാകുന്നു.

൩. എട്ട് പഞ്ചഭൂതങ്ങളും, അഹങ്കാരവും, ബുദ്ധിയും, മായയും. ഒന്ന്=മനസ്സ്. ആലാതം=ശരീരം.

൪. പുതൽവർ=പുത്രർ.

൧൭. ചെല്ലാനിന്ന=ചെല്ലുന്ന. പ്രകൃതിപുരുഷവിവേകയോഗമെന്ന ഈ അദ്ധ്യായം ദുർലോം ഗഹനമാണ്. ഇതിന്റെ തർജ്ജിമ വളരെ കുഴക്കനായിപ്പോയി. മൂലാർത്ഥം പല ദിക്കിലും വന്നിട്ടില്ല.

——(o)——

പതിനാലാമദ്ധ്യായം.

൧. അമർമുനിമാർ=അമരുന്ന മഹർഷിമാർ. ചെവിയിലടിച്ചാലും ചെല്ലാതുള്ള എന്നുള്ളതു പണിക്കരുടെ ഫലിതങ്ങളിലൊന്നാണ്.

൩. ഭൂതം=ഭൂതങ്ങൾ.

൪. പ്രമാദം=കർത്തവ്യമായിട്ടുള്ളതിനെ ഓർമ്മിക്കാതിരിക്ക. ആലസ്യം=കർത്തവ്യത്തിൽ ഉത്സാഹമില്ലായ്മ.

൯. സൂക്ഷുമം=സൂക്ഷ്മം.

൧൧. എസ്സാവക=കിട്ടാത്തത്.

൧൨. തുയർ=പീഡ.

൧൩. ഉരുതുയരിന്നി=ഉണ്ടാകുന്ന ദുഃഖം കൂടാതെ.

——(o)——

പതിനഞ്ചാമദ്ധ്യായം.

൧. അടവടവേ=വകവകയായി.

൨. തിരയാഴിയിൽ നിന്നെഴുവതിനൊത്തു എന്നതു സ്വന്തമാണ്.

൩. ഇതിൽ കാണുന്ന ഉപമകൾ ശാങ്കരഭാഷ്യത്തിലുള്ളതാണ്. ഷഡിന്ദ്രിയം=ആറാമത്തെ ഇന്ദ്രിയം, മനസ്സ്.

൭. കൂട്=ദേഹം.

൧൪. വഴിശപാനരൻ=വൈശ്വാനരൻ=അഗ്നി.

൧൨. ജോതി=ജ്യോതിസ്സ്.

——(൦)——

പതിനാറാമദ്ധ്യായം

൧. വ്യവസ്ഥിതി=നിഷ്ഠ.

൨. പെരുപ്പ്=വിനയം, ഗർവ്വമില്ലായ്മ.

൩. അറം=ധർമ്മം.

൪. എടുപ്പ്=നാട്യം. അരുവയർ=സുന്ദരിമാർ. അരുവ എന്നപദത്തോടുകൂടി അർപ്രത്യയം ചേർത്തതാണ്, വയറുമായി യാതൊരു സംബന്ധവുമില്ല.

൯. കുൻറാതെ=കുറയാതെ, നിൻറാമല്ല=നിൽക്കുന്നിടത്തോളമുള്ള, ധാരാളമായ. കോടികൾ=മാതിരികൾ, സംപ്രദായങ്ങൾ.

൬. കുറള=കുരളയുടെപൂർവ്വരൂപം. ഏഷണി, പിന്നീട വ്യാജമെന്നമീപദത്തിനർത്ഥം വന്നു.

൭. രൂപകം സ്വന്തമാണ്.

൧൦. കളി=മദം, മയക്കം, വെറി. ഇതിൽ കാണുന്ന ഉപമ മൂലത്തിലില്ല.

൧൬. മാറാൻറാകാമതെ=മാറുന്ന മററാരുവിചാരം കൂടാതെ.

——(൦)——

പതിനേഴാമദ്ധ്യായം

൩. പയിൽവർ=അവർചെയ്യും.

൬. അരം—പ്രയാസമായ, അധികമായ. കടിയ=എരിവുള്ള. പോയരസം=രസംപോയത്. ഗതരസമെന്നുമൂലം.

൯ മറ്=ഇതു ഭാഗം വേറിട്ടൊന്നാണ്. അതുതന്നെ രാജസയാഗം.

൬. ഘോരരൂപ്രസങ്ങളൊഴിഞ്ഞേത=അന്നദാനത്തിന്റെ കഥപോലുമില്ലാതെ.

൮. തെരുവയർ=സുന്ദരിമാർ, സ്ത്രീകൾ. "തെരിവൈ" എന്നപൂർവ്വരൂപം, അരിവൈ എന്നപദംപോലെ.

൯. സ്വാദ്ധ്യാഭ്യാസം=സ്വാദ്ധ്യായാഭ്യാസം എന്നതിനെ ചുരുക്കി പ്രയോഗിച്ചിരിക്കുന്നു. വേദശാസ്ത്രാദികളുടെ അഭ്യാസമെന്നു താല്പര്യം. ആത്മവിനിഗ്രഹം=ആത്മാവിനെ വിഷയാദികളിൽ നിന്നു് നിവർത്തിപ്പിക്കുക എന്നുള്ളതു്.

൧൨. അമ്പോടങ്ങേർ ഇത്യാദി സംബോധനയിലെ രചനാഭംഗി നോക്കുക.

൧൩. നാടരും=വിചാരിക്കുവാൻ പ്രയാസമായിട്ടുള്ളതു്. പൊന്നിൽ വിളങ്ങും മണിഎന്ന ഉപമ സ്വന്തമാണു്.

———(0)———

പതിനെട്ടാമദ്ധ്യായം.

൧. സന്ന്യാസത്തിന്റേയും ത്യാഗത്തിന്റെയും വ്യത്യാസമെന്തെന്നറിവാനായി അർജ്ജുനൻ ചോദിക്കുന്നു ഫലത്യാഗത്തെ ത്യാഗമെന്നും കാമ്യകർമ്മത്യാഗത്തെ സന്ന്യാസമെന്നും പറയേണ്ടതാണെന്നു ഭഗവാനുപദേശിക്കുന്നു.

൨. മുനീശ്വരൻ=സാംഖ്യകാരൻ, കപിലമഹർഷി.

൩. അടാതതു=യോഗ്യമല്ലാത്തതു്.

൪. ഉപമ സ്വന്തം.

൬. കരണം=ഇന്ദ്രിയം, തൊഴിൽ=ചേഷ്ട.

൯. ഓരാൻ=ഓർക്കാതെയിരിക്കുന്നു. യാവൻ=യാതൊരുത്തൻ. ചെറിയുറ=ചെറിയുള്ള അധികമായ.

൧൩. കോതു്=കുററം.

൧൪. നാസ്തിയൊടും=ഇല്ലാതെ.

൧൬. തീരം=ചീത്തയായ.

൧൩. വിഷാദി=വ്യസനിക്കുന്നവൻ.

൧൫. അമ്മധാവൽ=സന്തോഷത്തോടുകൂടി.

൧൯. മാറിയവിന്നമൊട്ടു=കോപം കൂടാതെ.

൨൦. അനുബന്ധം=അവസാനം.

൨൧. വണികയർ=വണിക്കുകൾ, വൈശ്യന്മാർ. വേന്തൻ=രാജാവ്.

൨൨. ചെൽവം=ഐശ്വര്യം. യുദ്ധേയപലായനം=യുദ്ധത്തിൽ പിൻതിരിഞ്ഞ് ഓടായ്ക.

൨൩. അല്ലാവിന=അനുവദിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ലാത്ത ധർമ്മം. പുകയെങ്ങനെ അഗ്നിയിൽ നിന്നകലുന്നില്ലയോ അതുപോലെ ദോഷം കർമ്മത്തിൽ നിന്നകലുന്നില്ല.

൩൪. പററാ=ഉചിതമല്ല.

൩൫. ഇയമ്പിയ=പറഞ്ഞ.

൩൬. പടർ=ദുഃഖം.

൪൦. അണ=ഇപ്പൻ.

൪൧. ചതിയേ കണ്ണല്ലാകണ്ണില്ലാൻ=ചതിയാകുന്ന കണ്ണല്ലാതെ വേറെ കണ്ണില്ലാത്തവൻ, തരണീപതി=ധരണീപതി, രാജാവ്. മതിയില്ലാ=ബുദ്ധിയില്ലാത്ത.

൪൨. പനുവൽ=ശാസ്ത്രം, വിദ്യ.

൪൩. അഖിലതരാ=എല്ലാടത്തിലുമുള്ള, കൊണ്ടാട്ടയർ=കൊണ്ടാട്ടക്കൂടി ഉയരുന്ന.

ശുഭം.

UNIVERSITY LIBRARY
27. APR. 1935
MADRAS

B 84